

Her Hamde Lâyetk Olan Allah'ımız!
Değil Mağlarımız, Sana Kurban
Olsun, Dahî Canlarımız!!!

Lâlegül

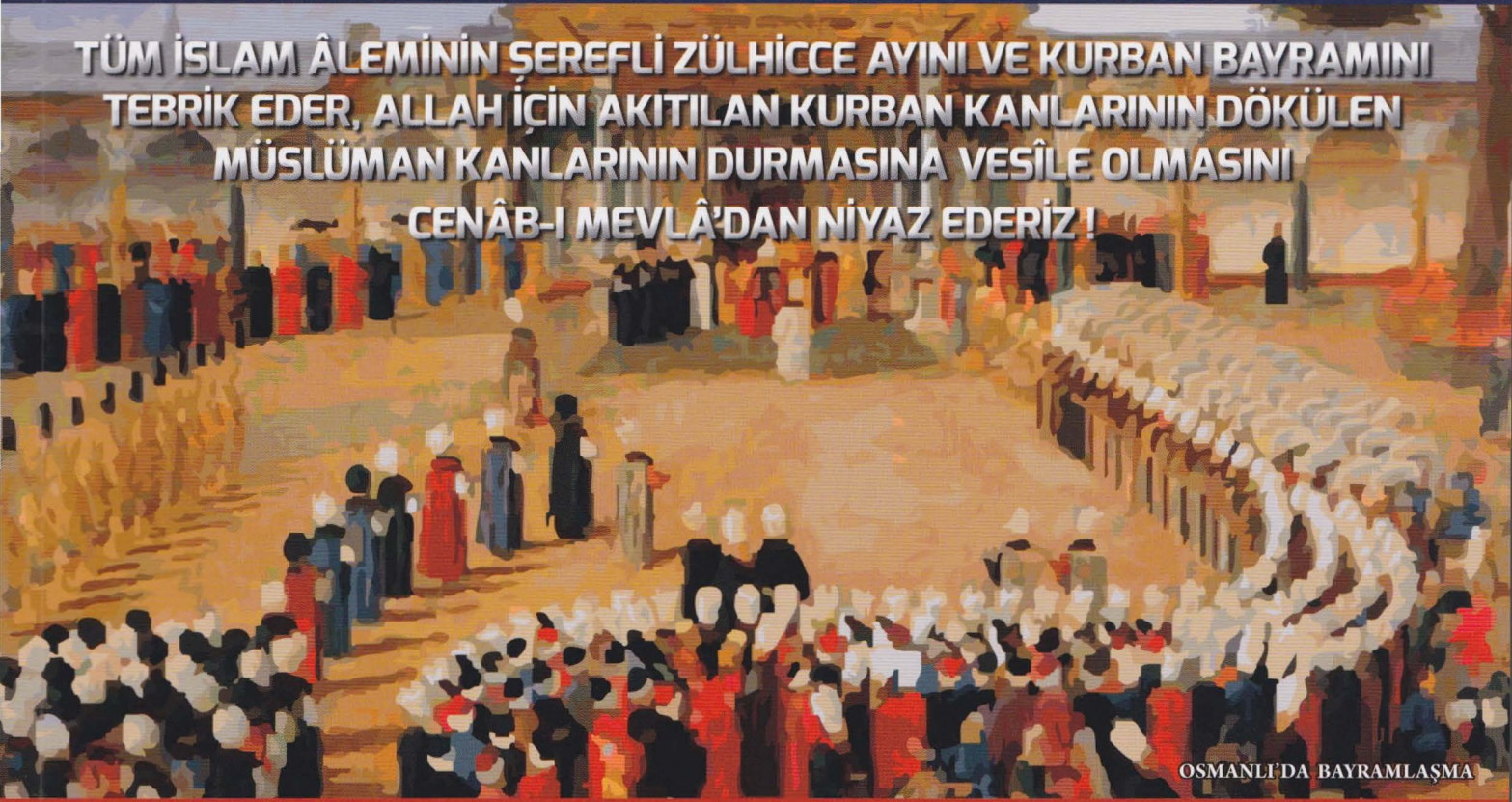
Aylık, İlim, Kültür ve Fikir Dergisi

Sayı 8

Ekim 2013
Fiyatı: 8 TL

**TÜM İSLAM ÂLEMİNİN ŞEREFİLİ ZÜLHİCCE AYINI VE KURBAN BAYRAMINI
TEBRİK EDER, ALLAH İÇİN AKITILAN KURBAN KANLARININ DÖKÜLEN
MÜSLÜMAN KANLARININ DURMASINA VESİLE OLMASINI
CENÂB-I MEVLÂ'DAN NİYAZ EDERİZ !**

OSMANLI'DA BAYRAMLAŞMA

54 FARZIN ÜÇÜNCÜSÜ ABDEST ALMAK

- Abdestin Farzları, Sünnet ve Edepleri, Mekruhları ve Abdesti Bozan-Bozmayan Şeyler –
- Mesh Etmenin Şartları – Çoraplar Üzerine Meshin Hangi Şartlarla Caiz Olacağı –
- Çıplak Ayaklar Üzerine Mesh Etmenin Azabı Mûcip Bir Günah Olduğu –

DUALAR VE ZİKİRLER

- Zülhicce Ayının Faziletleri, İlk On Gününün ve Gecesinin Vazifeleri, Özellikle Terviye, Arefe ve Bayram Günlerinin Oruçları, Namazları, Hususi Zikir ve Duaları- 70-100-
- Kurban Kesecek Olanların İlk On Günde Traş Olması ve Tırnak Kesmesinin Hükümü -75-
- Kurban Kesemeyeceklerin, Kesmiş Sevabı Almak, Kesebilenlerin de Makbul Olmak İçin Bayram Günü Kılacakları Bir Namaz ve Yapacakları Bir Dua -80-

Ahmet Mahmut Ünlü

OSMANOĞULLARI'NIN
SİYASÎ HUSÛSİYETLERİ

Kadir MISIROĞLU

(M.İSLAMOĞLU'NA REDDİYE)
"KADER RİSALESİ" Mİ,
FİKİRLERİ KARIŞTIRMAK MI?

Ali EREN

KURBAN VE TESLİMİYET
Mustafa ÖZŞİMŞEKLER

EDİTÖRDEN

Önümüzde öylesine kıymetli günler ve geceler var ki, o vakitleri gafletle geçirenlere acımak lazım. Hakkında ayet-i kerime nazil olmuş, faziletiyle alakalı pek çok hadisi şerifler varid olmuştur. Nitekim Rabbimiz:

“On geceye yemin olsun” (Fecr: 2) buyurarak, bu gecelere yemin etmiş ve faziletine işaret etmiştir.

Buradaki on geceden murat, Zilhicce ayının ilk on gecesi yani Kurban Bayramı’ndan önceki on gecedir. İnşallah 5 Ekim Cumartesi, 6 Ekim Pazar’a bağlayan gece, Mevlâ’nın yemin ettiği gecelerin ilkinin idrak edeceğimiz.

Said b. Cübeyr (Radyallâhu Anh) şöyle buyurmuştur:

“Bu on gecelerde lambalarınızı söndürmeyin.” Yani uyanık olun ve ibadetle geçirin demek istemiştir. Kendisi de bu günler girdiğinde öylesine ibadet ederdi ki, tahammül sınırlarını zorlar, adeta dayanamayacak hâle gelirdi. Ayrıca bu on gecelerde hizmetçisine dahi uyanık kalmasını emreder, bu gecelerde ibadet yapması gerektiğini ona güzelce anlatır ve tavsiye ederdi.

Halk arasında ise; **“on günler”** diye bilinen bu gün ve geceler, Huccâc-ı kiram’ın mukaddes beldelerde Hac menasikiyle meşgul oldukları çok kıymetli günlerdir. Öyle ki, bu on günlerde yapılan ibadet kadar hiçbir günde yapılan ibadet Allah’a daha sevimli gelmez. Nitekim bir Hadisi Şerifte Efendimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyuruyor:

-Allah-u Tela’nın indinde Zilhiccenin ilk on gününden daha makbul ve

amellerin Allâh-u Te’âlâ’ya daha sevimli olduğu başka bir gün yoktur.

Bunun üzerine Ashabı Kiram:

- Ya Resülellah! Onun benzeri bir gün Allah yolunda cihadda da yok mudur?

diye sorduklarında, buyurdular ki:

- Onda da yoktur. Ancak bir kimse ki, malıyla ve canıyla Allah yolunda

cihada çıkıp da (şehid olup) onlardan hiçbir şeyle geri dönmeyen kimse müstesna.”

On günlerin faziletiyle alakalı olarak İbni Ömer (Radyallahü Anhüma)’dan rivayet edilen bir Hadisi Şerifte Efendimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdular:

“Allah katında şu on günden daha büyük ve kendisinde yapılan ibadet daha sevimli olan hiçbir gün yoktur. O günlerde tehlil, tesbih, tekbir ve tahmidî çoğaltın.”

Ebu Derda (Radyallahü Anh) der ki:

“Zilhiccenin ilk günlerinde çok dua ediniz. Çok istiğfar ediniz. Çokça sadaka veriniz. Çünkü Ben Resulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)’den: ‘Zilhiccenin ilk gününün sevabından mahrum kalanlara yazıklar olsun’ dediğini işittim. Özellikle Zilhiccenin dokuzuncu (yani arefe) günü oruç tutmayı ihmal etmeyiniz. Çünkü bu günün orucunda hiç kimsenin sayamayacağı kadar çok hayır vardır.

Bu on günlerde tutulan orucun faziletiyle alakalı olarak da birçok hadisi şerif varid olmuştur. Nitekim Ebû Hureyre (Radyallahü Anh)’dan rivayet edilen bir hadis-i şerifte Efendimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

“Bu on günlerdeki herbir günün orucu, bir yıllık oruca (sevapça) denktir. Ondaki her bir gecenin kıyamı (ibadetle ihya edilmesi) Kadir gecesinin kıyamı (ihyası)na denktir.”

Bir adam Efendimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)e:

- Ya Resulellah! Arefe günü orucu hakkında ne buyurursunuz? diye sordu.

Efendimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle cevap verdi:

- Arefe günü tutulan orucun, geçmiş ve gelecek yılın günahlarına kefaret olacağına Allah’ın rahmetinden ümid ediyorum.”

İmamı Nevevî, bu hadisi şerifte geçen “kefareti ümid edilen günahların” günahı seğairden olduğunu belirtmiştir. Gelecek senenin günahına kefaret olması ise, Mevlâ’nın kişiyi günahlardan koruyacak olmasıdır. Ya da şayet bir günah işlerse, geçmiş senenin kefareti kadar kendisine sevap ve rahmet ihsan edilir, demektir.

Tüm fazilet ve kazançları elde etmek için bu günleri dört gözle beklemek, adeta ipe çekmek lazımdır. Selefî salihin bu günlere çok tazim etmiş, ibadetle-oruçla ihya etmeye gayret etmişlerdir. Mevlâ Teala Hazretleri bizleri de, bu on günleri en güzel şekilde ihya etmeye muvaffak eylesin.

Şimdiden tüm okurlarımızın Kurban Bayramını tebrik eder, keseceğimiz kurbanların Kendisine yaklaşmamıza vesile olmasını Yüce Rabbimden niyaz ederim.

Fî Emanillah!

Lalegül Dergisi Adına
İmtiyaz Sahibi

Lalegül Yayıncılık ve Reklamcılık San. Tic. Ltd. Şti.

Genel Yayın Yönetmeni
Mustafa ÖZŞİMŞEKLER

Yayın Türü
Yerel, Süreli, Aylık

Basım Yeri

Promat Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.
Sanayi Mah. 1673. Sok. No: 34 34510
Esenyurt/İstanbul

Tel: 0212 622 63 63 · Fax: 0212 605 07 98

www.promat.com.tr

Yurtiçi Abonelik Bedeli (Yıllık)
95 TL

Yurtdışı Abonelik Bedeli (Yıllık)
90 Euro

Abonelik için Banka Hesap Notları

Lalegül Yayıncılık Adına

Asya Katılım Bankası (İmsan Şubesi)

TL IBAN: TR79 0020 8001 8103 9966 8300 02

USD IBAN: TR52 0020 8001 8103 9966 8300 03

EURO IBAN: TR25 0020 8001 8103 9966 8300 04

Albarakatürk Katılım Bankası
(Bağcılar Şubesi)

TL IBAN: TR39 0020 3000 0184 9021 0000 01

USD IBAN: TR12 0020 3000 0184 9021 0000 02

EURO IBAN: TR82 0020 3000 0184 9021 0000 03

Posta Çeki Hesap Numaraları

(Merkez Adı: Başakşehir/Başakşehir)

TL: 10293172

Temsilci İrtibat
444 34 68

Abone Dağıtım
Lalegül Yayınları
Tel: 444 34 68

Adres

Lalegül Yayıncılık

Fevzi Çakmak Mah. Osman Gazi Cad.

2/1 Sokak No: 1/6

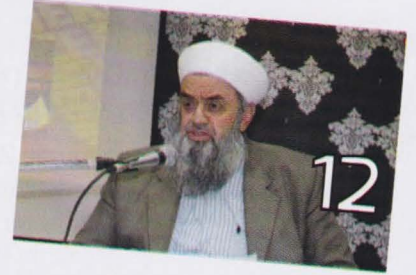
Tabya / Bağcılar/İSTANBUL

Tel: 444 34 68

Dergimizde yayınlanan yazıların, reklamların
sorumluluğu yazarına ve reklam
sahibine aittir.

**54 FARZIN ÜÇÜNCÜSÜ
ABDEST ALMAK
AHMET MAHMUT ÜNLÜ**

**TEFSİR Mİ YOKSA TAHRİF Mİ?
RESÜL BÖLÜKBAŞ**

17 SÜNNET
HADİS-İ ŞERİFLER

27 EDEBİYÂT
ŞİİRLERDEN SEÇMELER

36 BİR SAHÂBİYİ TANIYALIM
HAZRET-İ EBÛ BEKR-İ SİDDİK (5) (Radiyallâhu Anh)

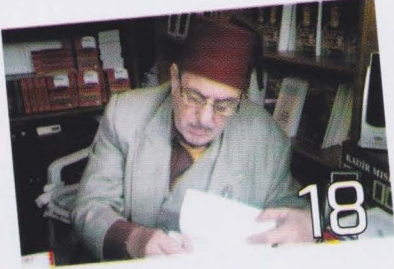
41 MENÂKİB
KISSADAN HİSSELER

51 HİKEMİYÂT
HİKMETLİ SÖZLER

69 SIHHAT-Ü ÂFİYET
SAĞLIKLI HAYAT

70 DUALAR VE ZİKİRLER
AHMET MAHMUT ÜNLÜ

İÇİNDEKİLER

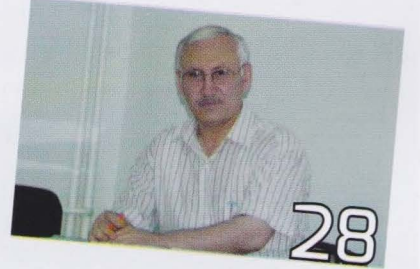
18

OSMANOĞULLARI'NIN SİYASİ
HUSUSİYETLERİ
KADİR MISIROĞLU

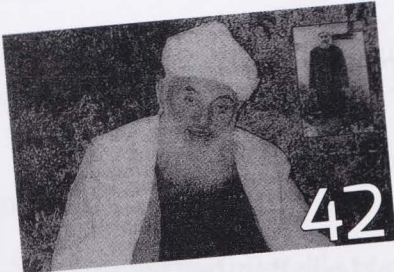
22

İSLÂM ÜLKELERİNİN VE
MÜSLÜMANLARIN BAŞINA GELEN
BELÂLARIN SEBEBİ
MEHMET TALU

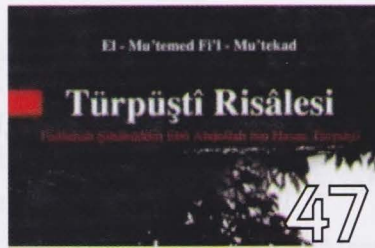
28

(M.İSLAMOĞLU'NA REDDİYE)
"KADER RİSALESİ" Mİ, FİKİRLERİ
KARIŞTIRMAK MI?
ALİ EREN

42

BİR ALİMİ ANALIM
ERZURUM'UN SON DEVİRDE
YETİŞTİRDİĞİ BÜYÜK VELİ
HACI SÂLİH EFENDİ (2)
(Kuddise Sirruhû) 1898-2.2.1991

47

EHL-İ SÜNNET İ'TİKADİ
TÜRPÜŞTİ RİSALESİ

52

DÜNYADA İSLÂM VE TÜRK ESERLERİ
MESCİD-İ NEBEVÎ-KUBBE-İ HADRÂ
(YEŞİL KUBBE)

58

İMAN-KÜFÜR VE TEKİR (2)
HÜSAMETTİN VANLIOĞLU

62

KURBAN VE TESLİMİYET
MUSTAFA ÖZŞİMŞEKLER

66

KENDİ KENDİNİZİN MUTLULUK
TERAPİSTİ OLUN
MEHTAP KAYAOĞLU

54 FARZIN ÜÇÜNCÜSÜ ABDEST ALMAK

AHMET MAHMUT ÜNLÜ

ABDESTİN FARZLARI

Abdest âyet-i kerîmesinden anlaşıldığı üzere abdestin farzları dörttür. Bu farzlardan gaye, bir fiilin abdest sayılabilmesi için bulunması zorunlu olan şeylerdir.

1) Yüzü Yıkamak

Yıkama, suyun damlayacak şekilde organa akıtılmasıdır.

En sahih görüşe göre, damlanın en azı iki damladır. Damlama olmadan suyu az akıtmak yeterli değildir. Damlama ya bu fiil olmalı, ya da uzvu kurulamayacak olsa, damlayacak durumda olmalıdır.

Yüz: Genişlik olarak iki kulak yumuşağı arası, uzunluk olarak da alındaki saç bitim yeri ile çenenin sona erdiği yer arasında kalan kısım olarak belirlenmiştir.

2) Kolları Dirseklerle Beraber Yıkamak

Dirsek: Kol ile pazunun hareket edebilen bileşme kısmıdır.

Kolu kesik olanın abdesti: Kolları kesik olan adamın kesilen kısmı dirseklerden bileklere doğru aşağı olursa, dirseklerden kalan kısmı yıkamak farzdır. Ama dirseklerin üstünden kesilmişse, o kimseye bu kısmını yıkaması farz değildir.

Şayet kollar tam dirsekten kesilmiş olursa, dirseklerin kollara dahil olduğunu söyleyenlere göre kemiğin ucuna suyu dokundurmak farzdır.

3) Baş Meshetmek

Mesh: Islak elin uzvun üzerine sürülmesi demektir.

İmâm-ı Âzam Ebû Hanîfe (Rahimehullâh)a göre, meshte farz olan, nâsiye (alın) miktarıdır ki, bu da başın hangi taraftan olursa olsun kulakların üstünden itibaren dörtte biri eder.

4) Ayakları Topuklarla Beraber Yıkamak

Topuklar: Ayak mafsalından iki yana doğru çıkan belirgin kemiklerdir. Ayaklarla beraber topukları da yıkamak gerekir.

Bir kimsenin ayağı kesilip, topuğundan hiçbir şey kalmasa, kesilen o ayağı yıkama bu kişiden düşer. Bir kısmı kalırsa, onu yıkaması farzdır. Mest giyenler için mesh yaparak ayak yıkama yerine geçer ki bunun bazı şartları vardır.

Mestler Üzerine Meshin Şartları

1) Mestin abdestli olarak giyilmiş olması veya abdest almaya ayaklarından başlayıp onları yıkadıktan sonra mestlerini giyip, abdesti bozucu herhangi bir durum meydana gelmeden abdesti tamamlaması.

2) Mestin abdestte yıkanması farz olan yeri örtmesi.

Bu yerden maksat aşık kemikleri ve topuklarla birlikte ayaktır.

3) Ayağa giyilen mestlerle normal bir yürüyüşle en az bir fersah yaklaşık 9 km. yürünebilmesi.

Buna binaen yürümekle parçalanabilecek ince bir bez üzerine mesh caiz değildir.

Çoraplar Üzerine Meshetmek Bazı Şartlarla Caiz Olur

Hanefî mezhebinden **İmâm-ı Âzam** (Rahimehullâh)a göre, çoraplar üzerine meshetmek caiz değildir. Çoraplar deriyle kaplanmış veya altlarına pençe vurulmuş olması müstesna. Bu durumda mesh caiz olur.

İki imama göre bir takım şartlar dahilinde çoraplar üzerine meshetmek caizdir. Bu şartlar:

1) Çorapların, altını göstermeyecek şekilde kalın olması.

2) Çorapların bağlanmaksızın ayaklarda durabilmesi.

3) Çoraplarla yaklaşık "9 km" yol yürüdükten sonra çoraplarda bir yırtılma veya altından üç parmak miktarı bir yerin ayağı gösterecek bir şekilde aşınıp incelmemesi.

Bu bilgiler ışığında keçe veya altını göstermeyecek şekilde sık dokunan çoraplar üzerine meshetmenin caiz olduğu anlaşılmaktadır.

Fakat günlük giydiğimiz ince çoraplar ile yaklaşık "9 km" mesafenin yürünmesi durumunda özellikle topuk tarafında üç parmak miktarı altını gösterecek bir aşınma söz konusu olduğundan bu çoraplar üzerine meshetmenin caiz olduğunu ileri sürmek ihtiyata uygun olmayan ağır bir iddiadır."

4) Mestlerin her birinde ayak parmaklarının en küçüklerinden üç parmak miktarı yırtık bulunmaması.

Şayet mestteki yırtık, parmakların bulunduğu yerde olursa, oradaki üç parmak itibara alınır.

5) Bağlamaksızın mestlerin ayaklarda kendiliklerinden durmaları.

6) Suyun cilde varmasını önlemeleri.

Mestlerin üzerine su dökülmesi durumunda suyun ayağa ulaşmasını önlemeleri.

7) Ön tarafı kesilen ayaktan en az elin küçük üç parmağı miktarının kalmış olması.

Mestler üzerine Meshetmenin Süresi

Yolcu olmayanlar için bir gün bir gece (24 saat) yolcular için ise üç gün üç gece (72 saat)dir. Mesh için belirlenen bu süre mestleri giydikten sonra meydana gelen ilk abdest bozucu şeyden itibaren başlar.

Yolcu ve yolcu olmayan için belirlenen süre bittiğinde bakılır, eğer kişi abdestli ise sadece ayaklarını yıkar. Şayet abdesti yok ise abdest alır.

Meshi Bozan Şeyler

1) Abdesti bozan her şey meshi de bozar.

2) Üzerine meshedilen mestlerden ikisinin veya birinin ayaktan çıkması yahut çıkarılması.

3) Mestin içerisine giren suyun bir ayağın yarısından fazlasını ıslatması.

Çünkü bu durumda ayağı yıkamakla meshetmek toplanmıştır. Böyle bir uygulama ise caiz görülmemektedir.

4) Mesh müddetinin sona ermesi.

Çıplak Ayağa Meshetmek Azabı Mücip Bir Günahdır

Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in abdestte çıplak ayaklara meshetmek sabit olmamıştır. Bilakis **Peygamber Efendimiz** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) abdestte ayaklarını yıkamaya devam etmiş ve onu emretmiştir.

Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) ayaklarını yıkadığı bir abdestten sonra:

«فَمَنْ زَادَ عَلَىٰ هَذَا أَوْ نَقَصَ فَقَدْ أَسَاءَ وَظَلَمَ»

“**Kim bunun** (bu abdestin) **üzerine artırır veya** (ondan) **azaltırsa, çirkin bir iş yapmış ve zulmetmiştir**” buyurdu. (Ebû Dâvûd, Tahâret:51, no:135, 1/81)

Şüphesiz ayakları yıkamaya nisbetle onları meshetmek azaltmadır, bu da zulümdür.

Ayrıca **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) ayaklarını doğru yıkamayanları cehennemle tehdit etmiştir. Nitekim **Abdullâh ibni Amr** (Radıyallâhu Anhümâ) şöyle anlatmıştır:

“Çıktığımız bir yolculukta **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) bizden geri kalmıştı, sonra bize yetiştiğinde, biz ikindiye yetiştirmeye çalışıyorduk (vakti daralmıştı), bu arada abdest alırken ayaklarımıza meshettik (sanki mesheder gibi ayaklarımızı hafifçe yıkadık, bazı yerleri aceleden kuru bıraktık). Bunun üzerine **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) en yüksek sesiyle iki veya üç kere:

«وَيْلٌ لِلْأَعْقَابِ مِنَ النَّارِ»

‘**Vay ökçelerin ateşten başına gelene**’ diye nida etti.” (Buhârî, Vudû:26, no:161, 1/72; Müslim, Tahâret:9, no:240/27, 1/214)

Lakin ayağında mest olanlar onlar üzerine meshedebilirler. Müctehidlerin çoğu mest üzerine meshetmenin caiz olduğunu söylerken, sapık fırkalar dan olan Şî‘a ve Hâriciler bunu kabul etmemekte söz birliği etmişlerdir.

Halbuki **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in mest üzerine meshettiği “**Buhârî**” ve “**Müslim**”in naklettiği sahih hadîs-i şerîflerde zikredilmiştir.

Mest üzerine mesh hususunda daha birçok hadîs-i şerîf mevcuttur ki, bunların sayısı bir çok âlimlere göre tevatür derecesine ulaşmıştır.

Meymûnî (Rahimehullâh)ın **Ahmed ibni Hanbel** (Rahimehullâh)dan rivayetine göre mest üzerine meshin meşru olduğu, otuz yedi sahabeden nakledilmiştir.

Hasen-i Basrî (Radıyallâhu Anh)dan bunların “Yetmiş Bedir gazisi” olduğu rivayet edilmiştir.

İbni Abdilberr (Rahimehullâh): “Bedir ve Hudeybiye gazileriyle, onlardan başka muhâcir ve ensar, tâbi‘în ve İslâm âleminin bütün fukahası ile bilimum ulemâ ve muhaddisler mest üzeriVne meshetmişlerdir” demiştir.

Dolayısıyla bunu inkâr edenler, Müslümanların cemaatinden ayrılmış bidatçiler ile şaşkınlardır. Bu husustaki hadîs-i şerîfler tevâtür derecesine ulaştığı içindir ki, **İmâm-ı Âzam** (Rahimehullâh) mest üzerine meshi kabul etmeyi Ehl-i Sünnet’in şartlarından saymıştır.

Hazreti İmam’ın: “Bana gündüzün aydınlığı gibi âşikâr olmadıkça, meshi kabul etmedim” dediği rivayet edilmektedir.

Dolayısıyla bu meseleyi kabul etmemek büyük sahabelere karşı gelmek ve onları hataya nisbet (yanlış yapmakla suçlamak) manasını taşıdığından bidat (inançta yenilik ve sapıklık)tır.

Hatta **İmâm-ı Kerhî** (Rahimehullâh): “Mest üzerine meshi caiz görmeyenin küfründen (kâfir olmasından) korkarım” demiştir.

İmâm-ı Nevevî (Rahimehullâh) şöyle buyuruyor: “Seferde (yolculukta) olsun hazaarda (evinde) olsun, ihtiyar olsun olmasın, mest üzerine meshetmenin caiz olduğu hususunda sözüne güvenilir bütün âlimler ittifak etmişlerdir. Meshi ancak Şî‘ilerle Hâriciler inkâr etmişlerdir ki, onların muhalefeti nazar-ı itibara alınmaz.”

ABDESTİN SÜNNETLERİ

1) Abdest almaya niyet etmek.

Biz Hanefilere göre abdestte niyet sünnettir.

Vakti ise elleri veya yüzü yıkamaya başlama zamanıdır. Niyetin mahalli kalptir. Dil ile: “Niyet ettim abdest almaya” demek güzel görülmüştür.

2) Başlarken besmele çekmek.

Ebû Hureyre (Radiyallâhu Anh)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ * قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ «مَنْ تَوَضَّأَ وَذَكَرَ اسْمَ اللَّهِ تَطَهَّرَ جَسَدُهُ كُلُّهُ وَمَنْ تَوَضَّأَ وَلَمْ يَذْكُرِ اسْمَ اللَّهِ لَمْ يَتَطَهَّرْ إِلَّا مَوْضِعَ الْوُضُوءِ»

“Her kim abdest alır da, Allâh’ın ismini okursa, vücudunun tamamı tertemiz olur. Kim de abdest alır da Allâh’ın ismini okumazsa, ancak abdest yerleri temiz olur.” (Dârekutnî, es-Sünen, 1/74; Beyhâkî, es-Sünenü’l-kübrâ, no:200, 1/74)

Demek ki besmelesiz alınan abdest geçerli olur, ama kişi daha mükemmel temizlikten mahrum olur.

3) Abdestin başında elleri bileklerle beraber üç defa yıkamak. Fukahânın bir kısmı, abdest almadan önce ellerin yıkanmasının farz olduğunu söylemişlerse de, bize göre bu sünnettir.

4) Mazmaza ve istinşak (ağız ve burnu iyice temizlemek).

Mazmaza (ağız temizliği): Suyun bütün ağız kaplamasıdır.

İstinşak (burun temizliği): Suyu burnun yumuşağına ulaştırmaktır.

Mazmaza ve istinşakta mübalağa etmek, ağza ve burna sağ elle su vermek, her birini üç defa yapmak, her defasında suyu yenilemek, ağza su veremeyi burna su vermekten önce yapmak da sünnettir.

İstinşakta mübalağa: Suyu burnun katı yerine kadar ulaştırmaktır. Oruçlu olan kişiler mazmaza ve istinşakta mübalağa etmezler.

5) Misvak kullanmak.

Bu da sünneti müekkededir. Ağza su verilirken, temizliği tamamlamak için veya abdestten evvel bir karış uzunluğunda ve küçük parmak kalınlığında misvak kullanmak kuvvetli sünnetlerdendir.

Hassân ibni Atıyye (Radiyallâhu Anh)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

عَنْ حَسَّانِ بْنِ عَطِيَّةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ * «الْوُضُوءُ شَطْرُ الْإِيمَانِ وَالسِّوَاكُ شَطْرُ الْوُضُوءِ وَلَوْلَا أَنْ أَشَقَّ عَلَيَّ أُمَّتِي لَأَمَرْتُهُمْ بِالسِّوَاكِ عِنْدَ كُلِّ صَلَاةٍ رَكَعَتَانِ يَسْتَاكُ فِيهِمَا الْعَبْدُ أَفْضَلَ مِنْ سَبْعِينَ رَكْعَةً لَا يَسْتَاكُ فِيهِمَا»

“Abdest imanın yansıdır. Misvakta abdestin yansıdır. Şayet ümmetime zorluk vermeyecek olsaydım, her namazın abdesti ile beraber misvak kullanmalarını emrederdim. Kulun misvak kullanarak kıldığı iki rekât namaz, misvaksız kıldığı yetmiş rekâttan üstündür.” (İbni Ebi Şeybe, el-Musanef, Taharet:202, no:22, 1/197; Hâkim el-Müstedrek, no:515, 1/244; Ahmed ibni Hanbel, el-Müsned, no:26400, 10/141)

Kur’ân okumak ve şer’î ilimler öğrenmek için uyandıktan sonra, yatmadan önce namaza kalktığı vakit ölüm döşeginde, **Allâh-u Te’âlâ**’nın zikri için misvak kullanmak müstehaptır.

Misvak, kullananın karışı boyunda ve parmak kalınlığında olmalıdır. Sağ ele alınır, serçe parmağının üstünden geçirilir ve başparmakla altından tutulur. Ağız sağ tarafından başlanır. Dişlere enine sürülür.

Misvağın faydaları: Ağız temizler, Rabbin rızasını celbeder, ağız kokusunu giderir, balgamı keser, mideyi kuvvetlendirir, fesahati artırır, şeytanı kızdırır, ruhun bedenden çıkmasını kolaylaştırır, ölüm anında şehadeti hatırlatır, dişleri beyazlatır ve daha birçok faydaları vardır.

İbni Âbidin (Rahimehullâh) misvağın ölümden başka her şeye şifa olduğunu zikretmiştir.

6) Yüzü üç defa yıkadıktan sonra sık olan sakalın içine suyun girmesini sağlamak için, elin dış kısmı boyun tarafına gelecek şekilde sakalları hilâllemek (aralamak).

7) El ve ayak parmaklarını hilâllamak yani aralamayı açıp oralara su ulaştırmak. **Âişe** (Radiyallâhu Anhâ)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ «خَلِّلُوا بَيْنَ أَصَابِعِكُمْ لَا يُخَلِّلِ اللَّهُ تَعَالَى بَيْنَهَا بِالنَّارِ»

“Parmaklarınızın arasını hilâllayın ki Allâh-u Te‘âlâ onların arasını ateşle hilâllamasın.” (Dârekut-nî, es-Sünen, 1/95; Ebû Dâvûd, Tahâret:55, no:142, 1/83; Tirmizî, Tahâret:30, no:38, 1/56; İbni Mâce, Tahâret:54, no:448, 1/153; Nesâî, Tahâret:92, no:114, 1/84; Ahmed ibni Hanbel, el-Müsned, no:17863, 6/256)

Ayak parmakları, sol elin küçük parmağıyla alttan doğru hilâllanır. Buna riayet etmek gerekir. **İmâm-ı Âzam** (Rahimehullâh)ın bilmeyerek bu müstehabı terk ettiğinden dolayı yirmi senelik namazını iade ettiği rivayet edilmiştir. (Mektûbât Hâmişi, 1/277)

8) Baş meshetmenin dışında uzuvları üçer kere yıkamak.

Abdest uzuvlarını üç kere yıkamak farz değil sünnettir, farz olan bir kere yıkamaktır, zira **Mevlâ Te‘âlâ** abdest âyet-i celîlesinde:

﴿فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ﴾

“Yüzlerinizi yıkayın” buyurarak, yıkamayı emretmiştir, yıkamak ise tek bir defa yıkamakla hâsıl olur (meydana gelir).

Abdest uzuvlarının üçer kere yıkanmasıyla abdest tamam olacağı gibi, birer ve ikişer kere yıkanmalarıyla da abdest sahih olur, lakin üçten az sayıda yıkayan kimse üç kere yıkamaktaki fazilet ve sevabı kaçırmış olur.

Nitekim **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) de mübarek uzuvlarını üçer kere yıkayarak abdest aldıktan sonra bir kap su isteyerek, ellerini üç kere, yüzünü üç kere, kollarını üç kere yıkadı. Başına mesh etti, şahadet parmaklarını kulaklarına sokarak uçlarıyla içini, baş parmaklarıyla dışlarını mesh etti, daha sonra ayaklarını üçer kere yıkadı akabinde de:

«هَكَذَا الْوُضُوءُ، فَمَنْ زَادَ عَلَى هَذَا أَوْ نَقَصَ فَقَدْ أَسَاءَ وَظَلَمَ»

“İşte abdest böyle alınır. Kim, buna bir şey ekler veya eksiltirse, (Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)e muhalefetten dolayı kendisine) isâet (kötülük) etmiş ve zulmetmiş olur” buyurdu. (Ebû Dâvûd, Tahâret:51, no:135, 1/81; İbni Mâce, Tahâret:48, no:422, 1/146)

Bu hadis-i şerifte geçen kötülükten maksat **İmâm-ı Aynî** (Rahimehullâh)a göre, abdest âzâlarını üçten daha az sayıda yıkamaktan dolayı meydana gelen, edebe riayetsizliktir. Zulüm ise insanın üç kere yıkanarak alınan kâmil abdestin sevabından kendisini mahrum bırakmasıdır.

9) Başın tamamını meshetmek.

Buna kaplama mesh denir. Kaplama mesh sünnete uygun olarak şu şekilde yapılır; önce her iki el tamamen ıslatılır. Sonra her iki eldeki küçük, adsız ve orta parmaklar birbirine bitleştirilir.

Daha sonra her bir elin bu üç parmağı diğer elin üç parmağına uçları birbirini karşılayacak şekilde bitleştirilir ve başın ön tarafından enseye doğru başa sadece birbirine bitleştirilen bu altı parmağın içleri temas edecek şekilde çekilir.

Enseye gelindiğinde iki elin ayağı başa bitleştirilir ve öne doğru çekilir. Bu çekiş sırasında işaret parmağı ile baş parmak enseye doğru çekişte olduğu gibi başa değdirilmez. Sonra da başa değdirilmeyen bu baş parmakların içi ile kulakların dışları, işaret parmaklarının içi ile de kulakların içleri mesh edilir ve nihayet parmakların arkaları ile de boyun mesh edilir. Boğazın mesh edilmesi ise bidattır.

10) Kulakları meshetmek.

Haddâdi (Rahimehullâh) şöyle buyurmuştur: “Kulakların meshi sünnettir, dolayısıyla abdest alan kişi, başı kaplama meshederken kullanılmayan baş parmakların içiyle, kulaklarının dışını, şahadet parmaklarıyla da kulaklarının içini yeni su almaksızın başın suyu ile mesheder.”

11) Boynu meshetmek. Nitekim **İbni Ömer** (Raddiyallâhu Anh)dan rivayet edilen bir hadis-i şerifte **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

عَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ «مَسْحُ الرَّقَبَةِ أَمَانٌ مِنَ الْعُلَّةِ»

“Boynu meshetmek bukağıdan emandır (abdest alırken boynunu meshedene kıyamet günü bukağı takılmayacaktır).” (İbni Hacer el-Askalâni, Telhisu'l-Habir, no:97, 1/92; Molla Ali el-Kârî, el-Esrâru'l-Merfû'a, no:434, sh:305; Deylemi, el-Müsned, no:5628, 4/44; Zebidi, el-İthâf, 2/365)

12) Abdest âyet-i kerîmesinde beyan edilen sırayı gözetmek. Yani önce kolları, sonra yüzü yıkamak, daha sonra başı meshetmek ve sonunda ayakları yıkamak.

13) Abdesti ara vermeden tamamlamak.

İmâm-ı Mâlik (Rahimehullâh) abdestte uzuvların aralıksız olarak peş peşe yıkanmasını şart koşmuşsa da, **İmâm-ı Âzam Ebû Hanîfe** (Rahimehullâh)a göre, abdest uzuvları kurumayacak şekilde azayı peş peşe yıkamak abdestin sahih olmasının şartı değildir.

Dolayısıyla uzuvların peş peşe yıkanmaması halinde alınmış olan bir abdestin de temizliği gerçekleştirildiği ortaya çıkmış olduğundan, böyle bir abdestle kılınan namaz caizdir.

14) El ve ayakları yıkamaya parmak uçlarından başlamak. Dolayısıyla elleri yıkamakta sünnet olan, suyun avuç içinden dirseklere akacak bir şekilde dökülmesidir.

15) Meshe başın ön tarafından başlamak.

16) Yıkamaya sağdan başlamak.

17) Abdestten artan sudan içmek.

Nitekim **Ebû Ümâme** (Radiyallâhu Anh)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَبِي أُمَامَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ﴿الشُّرْبُ مِنْ فَضْلِ وَضُوءِ الْمُؤْمِنِ فِيهِ شِفَاءٌ مِنْ سَبْعِينَ دَاءً أَدْنَاهُ الْهَمُّ﴾

“Müminin abdest suyunun artığından içmesi, yetmiş derde şifadır ki bunların en azı sıkıntıdır.” (İbnü'l-Cevzi, el-İlelü'l-Mütenâhiye, no:581, 1/354)

18) Abdestten sonra namaz kılmak.

Abdestten sonra “Şükr-ü vudû (abdest şükür) namazı kılmak da sünnettendir. Ancak bu gibi nafil namazlar, kerahet vakitlerinde kılınmaz. Fakat abdestten sonra kılınacak olan herhangi bir namaz abdestin şükürü yerine geçer.

Yine böylece abdestten sonra farz namazların sünnetlerinden veya farzların kendilerinden kılınacak olan her namaz, bu namazın yerine kâim olur. Ayrıca bu gibi namazlar oturarak ve binek üstünde de kılınabilir.

ABDESTİN EDEPLERİ

1) Kibleye yönelmek.

2) Abdest âzâlarının yıkanması sonucu yere düşen suların tekrar üzerine sıçramasından sakınmak maksadıyla yüksekçe bir yere oturmak.

Burada gaye kişinin elbisesini kullanılmış olan sudan korumasıdır.

3) Dünya işlerine ilişkin konuşmayıp abdest dualarını okumak.

4) Her uzvu yıkarken besmele çekmek.

5) Geniş olan yüzüğü hareket ettirmek. Dar olanı hareket ettirmenin farz olduğu beyan edilmişti.

6) Temizliği daha güzel yapmak için serçe parmaklarını kulak deliklerine sokmak.

7) Ağza ve burna su vermeyi sağ elle, sümkürmeyi ise sol elle yapmak.

8) Abdestten sonra kurulanmak. Nitekim **Âişe** (Radiyallâhu Anhâ)dan rivayet edildiğine göre **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in, abdestten sonra kurulanıldığı bir peşkiri vardı. (Tirmizî, no:54)

9) Yüz, el ve ayakların nurunu artırmak için yıkamada farz olan sınırları aşmak.

10) Her uzvu yıkarken kelime-i şehadet getirmek.

11) Her uzvu yıkarken, me'sûr olan (eserde gelen) duayı okumak.

İmâm-ı Nevevî (Rahimehullâh) “*el-Ezkâr*” isimli eserinde şöyle buyurmuştur: “Abdest alırken her bir âzânın kendine mahsus duası bulunduğu hakkında **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) **Efendimiz**’den bir hadîs-i şerîf rivayet edilmemiştir. Ancak fukahâ (Rahimehumüllâh) abdest esnasında her bir uzva mahsus, selef-i sâlihinden gelen bir takım duaların okunmasını müstehap (Allâh katında sevgili) görmüşlerdir.

Bu dualar 1. kitabımız olan “*Dualarım*” kitabı (sh:39-47) ile 9. risâlemiz olan “*Abdest Risalesi*”nde (sh:119-125) zikredilmiştir.

ABDESTİN MEKRUHLARI

1) İhtiyaç duyulandan ve yeterinden fazla su kullanmak.

2) Abdestte yıkanan uzuvları üçten fazla yıkamak tenzihen (helâle yakın) mekruhtur. Ancak bu, kalbin rahata ermesi için yapılırsa kerahati olmaz.

3) Suyu yüze veya başka uzuvlara çarparak yıkamak tenzihen mekruhtur.

4) Sıradan günlük konuşmalarda bulunmak tenzihen mekruhtur.

5) Mazereti olmadığı halde abdestte başkasından yardım almak tenzihen mekruhtur.

6) Pis bir yerde abdest almak.

7) Oruçlu kimsenin ağız ve burnu yıkamada aşın davranması. Çünkü orucun bozulma ihtimali vardır.

ABDESTİ BOZAN ŞEYLER

1) İdrar yolundan; menî, mezî, vedî, kan veya herhangi bir maddenin çıkması.

Menî; şehvetlenme anında tazyikle çıkan sıvıdır. Gusül (boy abdestini) gerektirir.

Mezî; cinsî münasebet dışında şehvî haz neticesinde çıkan ince beyaz bir sudur. Abdesti gerektirir, guslü (boy abdestini) gerektirmez.

Vedî; küçük abdestten sonra çıkan kalınca beyaz bir sudur. Bu da abdesti gerektirir, guslü gerektirmez.

2) Dışkı yolundan dışkı, kan veya herhangi bir şeyin çıkması.

Bu iki yoldan çıkan herhangi bir şey abdesti bozduğu gibi, çıkmayıp iki yolun çıkış yerinde zuhuru (gözükmesi) de abdesti bozar. Çünkü çıkış yerlerinde zuhur eden, idrar, dışkı ve benzeri şeyler içeriden oraya gelmiş olup buldukları yerde oluşmamışlardır.

3) Yellenmek.

4) İki yolun dışında vücudun herhangi bir yerinden çıkan, kan, irin ve cerahat gibi şeyler.

Ön ve arka yoldan başka, bedeninin herhangi bir yerinden çıkan şeyin abdesti bozması için üç şart vardır:

a) Pis olması. Sümük, tükürük ve bir hastalıktan dolayı olmayan göz yaşı gibi temiz bir şey olursa icmâ ile abdesti bozmaz.

b) Çıkan pis şeyin çıktığı yerin dışına taşması.

c) Abdest veya gusülde vacip olan yere çıkması.

Hülâsâ bedeninin herhangi bir yerinde zuhur eden (gözükken) kan, irin, sarı su gibi şeyler akmadığı ve çıktığı yerin çevresine dağılmadığı sürece abdesti bozmaz. Aksi halde bozar.

5) Ağız dolusu kusmak.

Kusulan şeyin yemek, safra veya kan olması, hükmü değiştirmez. Ağız dolusu olmayan kusmuk abdesti bozmaz.

“Abdesti bozmayan her şey pis olmaz” kuralına binâen ağız dolusundan az olan kusmuğun elbiseye bulaşması namazın geçerliliğine engel değildir.

6) Ağızdan çıkan akıcı haldeki kan tükürükten fazla veya ona eşit ise abdesti bozar. Tükürükten az ise bozmaz.

7) Bayılmak.

8) Delirmek.

9) Sarhoş olmak.

10) Uyumak.

Uyku ile uyanıklık arasındaki hal abdesti bozmaz. Fukahânın beyanına göre, yatma halinin dışında uyku abdesti bozmaz. Bu **İmâm-ı Âzam** (Rahimehullâh) ve ashâbının görüşüdür.

Ancak şunu belirtelim ki otururken uyumanın abdesti bozup bozmamasında oturuş şekli itibara alınır. Şöyle ki; kaba etlerin iyice yere yerleşmemesi durumunda abdest bozulur, yerleşirse bozulmaz.

Ancak bu oturuş şekli kadar kişinin durumu da itibara almak gerekir. Nitekim **Kemal ibni Hümâm** (Rahimehullâh) “**Fethu'l-Kadir**” isimli eserinde şöyle demiştir: “Günümüzde yemek yemede aşın gidildiğinden kişi yellenmekten kendini ancak uyanıklık bağıyla koruyabilir. Bu itibarla kişi kendi haline bakıp tereddüte düşmesi durumunda abdest alması tavsiye edilir.”

11) Namazda iken yanındaki şahıs veya şahısların duyabileceği şekilde sesli olarak gülmek.

Namazda gülmek: Fıkıh kitaplarımızda namazda gülmek hem namaz hem de abdest açısından ele alınmıştır. Şöyle ki:

a) Kahkaha: Kendisi ve yanında bulunanların işiteceği derecede gülmektir. Hem abdesti hem de namazı bozar.

b) Dıhk: Kendisi işitecek derecede gülmektir. Namazı bozar, abdesti bozmaz.

c) Tebessüm: Sessiz gülmektir.

Yani sadece ağız hareketi olup sesin olmamasıdır. Ne abdesti ne de namazı bozmaz, ancak mekruhtur.

12) Arada herhangi bir engel olmadığı halde sertleşmiş erkeklik organını kadının tenasül uzvuna girdirmeksizin dokundurmak.

Eğer erkeklik organının uç kısmı kadının tenasül uzvuna girerse, gusül (boy abdesti) gerekir.

13) Özürlü kişinin özür halinin sona ermesi.

14) Özürlü kimse için vaktin çıkması.

15) Su bulamadığından teyemmüm edenin suyu bulması.

16) Mestleri üzere meshedenin (yolcu olanlara 3 gün, yolcu olmayanlara 1 gün olarak tanınan) meshetme süresinin sona ermesi.

Mestler üzerine meshetme süresi bittiğinde kişi abdestli ise, mestleri çıkarır, sadece ayaklarını yıkar. Abdestsiz ise tam abdest alır.

İşte bu bapta zikredilen sebeplerden dolayı abdesti bozulan kişinin, abdest almadıkça veya su bulamadığı takdirde teyemmüm etmedikçe, namazı sahih olmaz.

ABDESTİ BOZMAYAN ŞEYLER

1) Ağlamak veya gülmek sebebiyle gözlerden yaş gelmesi.

2) Kabuk bağlamış bir yaranın kabuğunun kan çıkmaksızın düşmesi.

3) Tükürük veya sümüğe karışan kanın tükürük veya sümükten az olması.

4) Ağız dolusu olmayan kusma.

5) Diş eti kanaması olmaksızın ısırılan elma, ayva, armut gibi meyvelerde veya kullanılan misvak üzerinde akıcılığı olmayan kanın görülmesi.

6) Sivrisinek, pire gibi haşeratin emdiği kan.

7) Namazda uyuklama.

8) Abdestli iken tırnak kesmek, tıraş olmak.

9) Erkek veya kadının, kendi tenasül uzvuna dokunması.

10) Erkek veya kadının birbirine değmesi.

ABDESTİN ALINIŞI

1) Abdest sularının üzerine sıçramasını önlemek için yüksek bir yere çıkmak veya önlük takmak gibi tedbir alınır.

2) Kibleye dönülür.

3) Niyet ve besmele ile abdeste başlanır.

4) Eller bileklere kadar, parmak araları ovalanarak üç defa yıkanır.

5) Parmakta yüzük varsa üç defa oynatılır.

6) Misvakla, bulunmaması durumunda sağ elin parmaklarıyla dişler temizlenir.

7) Sağ ele alınan sular ile üç kere iyi bir ağız temizliği yapılır.

8) Sol elle buruna üç kere su verilip, her defasında sol elle sümükürerek iyi bir burun temizliği yapılır.

9) Üç kere yüz yıkanır.

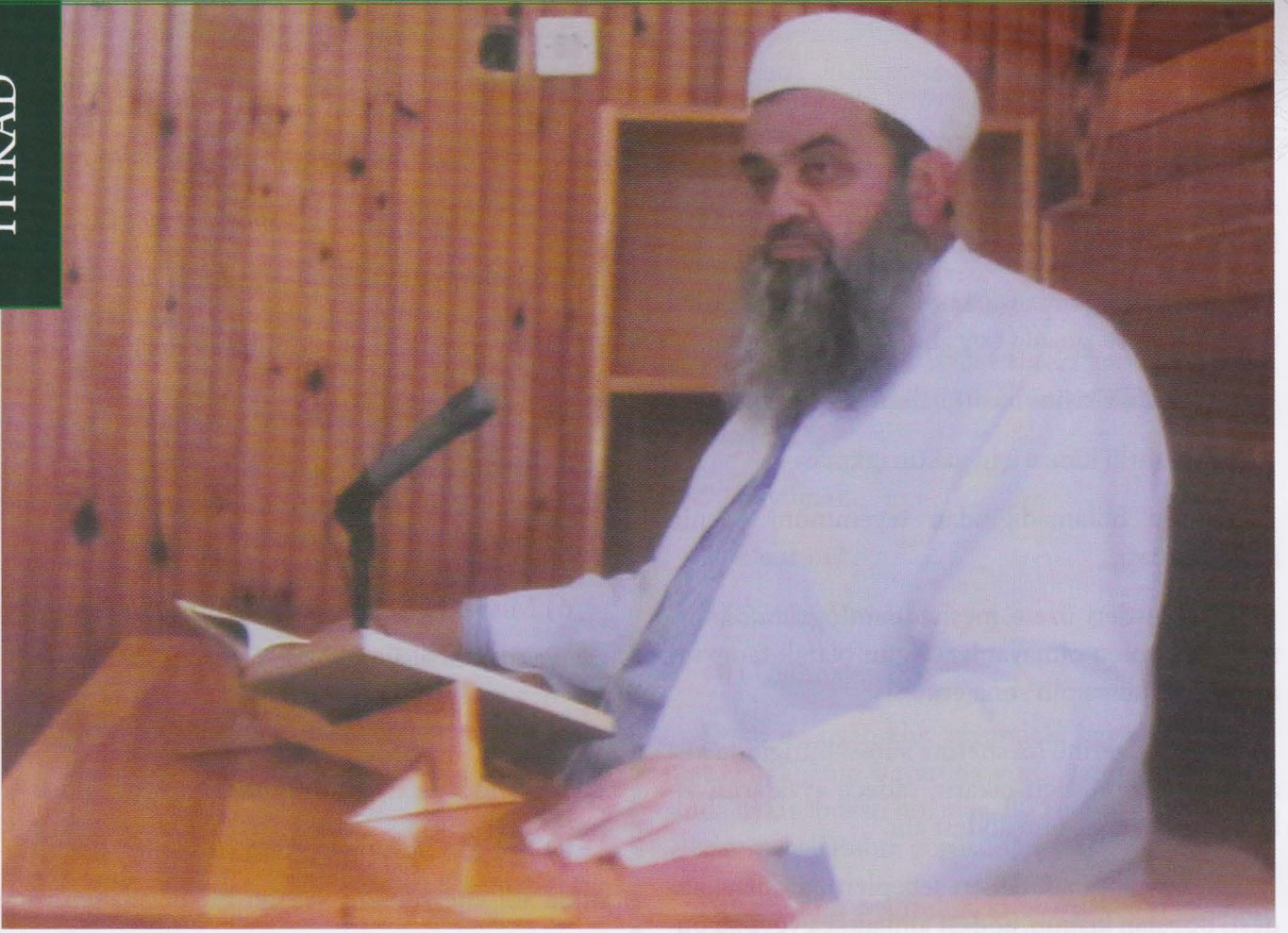
10) Sakal diplerine suyun ulaşmasını sağlamak için sakallar hilâl (ara) lenir.

11) Sağ ve sol kol dirsekleriyle beraber üç defa yıkanır.

12) İki el ıslatılarak önden arkaya doğru başın tamamı meshedilir.

13) Baş parmakla kulağın dışı, şahadet veya serçe parmağı ile kulağın içi meshedildikten sonra, iki elin arkasıyla boyun meshedilir.

14) Önce sağ sonra sol ayak, parmak uçlarından başlanarak aşık kemikleriyle beraber yıkanır.

TEFSİR Mİ YOKSA TAHRİF Mİ?

RESÛL BÖLÜKBAŞ

İslam diyarı olan şu memlekette neler oluyor, ne fitneler estiriliyor, ne hezeyanlar yaşıyor. Evet, şu içinde bulunduğumuz asırda öyle şeylere şahit oluyoruz ki kendini din bilgini kabul eden ve zahiren belli bir seviyeye yükselip önemli makamları işgal eden sözde ulemanın beyanlarına şahit olup şaşırılmamak mümkün değildir. Hele bu son yirmi seneden bu yana duyduğumuz, gördüğümüz nice açıklamalar var ki asla hazmedilir cinsten değildir. Ne kadar hüsnü niyet sahibi olsanız da bu zevatın Kur'an üzerinde yaptıkları tahrifleri iyiye yorumlamanız asla mümkün değildir.

Bazı sözde din adamlarından bahsediyorum. Dini bilgilerde mahir ve mütehasıs olduklarını iddia edenler, ne hezeyanlar ne gaflar yapıyorlar. Bunların gayeleri nedir? Neyin peşindeler? Anlamak çok zor. Yüzlerce müfessir ve ulemanın ittifakla tefsir ve yorumunda birleştikleri Kur'an ayetleri-

ni bugüne kadar duyulmamış, görülmemiş ve hiç kimse tarafından benzeri bir yorumu yapılmamış, tamamen indi ve keyfi yorumlar, teviller hatta tahrifler yapmak suretiyle kelamullah olan Hazret-i Kuran'ın üzerinde gösterdikleri cüret, fevkalade hazindir. İnsanın aklına şu da gelebiliyor ki, şu kimselerin yoksa kaybedecekleri bir şeyleri yok mu da böyle bir cürette bulunuyorlar. Bunlar önce; "bize Kur'an yeter sünnete hacet yok, Allah'ın kelamı varken hadislere gitmeyelim" demek suretiyle Kütüb-ü Sitte de yer alan bunca hadis-i şerifleri taan ettiler. Hadis-i Şeriflere güvenilmez iddiasında bulundular. "Biz ancak Kuran'a ittiba ederiz" dediler. Şimdiyse sade Müslümanların kafalarını karıştıracak ve onları şüpheye düşürecek şekilde Kur'an ayetleriyle uğraşmaya başladılar.

Bugüne kadar görülmemiş, duyulmamış bir şekilde indî bir takım tefsirlere kalkıştılar. Daha doğrusu tefsir değil tahrif diyebileceğimiz Kuran'ın

ruhuna, sarahatine ve ifade ettiği manaya ters bir şekilde yorumlamaya cüret ettiklerini görüyoruz.

Bu hususta yaptıkları tahriflerden birkaç örnek vermek istiyoruz. Bunlardan bir tanesi Bakara Süresi'nin 67.-68.-69.-70.-71.-72. ayetlerinde yaptıkları indî ve keyfi tevillerini örnek verebiliriz.

وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَذْبَحُوا بَقْرَةً قَالُوا أَتَتَّخِذُنَا هُزُوعًا قَالُوا أَعُوذُ بِاللَّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٦٧﴾ قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقْرَةٌ لَا فَارِضَ وَلَا بَكْرٌ عَوَانَ بَيْنَ ذَلِكَ فَأَفْعَلُوا مَا تَوَمَّرُونَ ﴿٦٨﴾ قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا لَوْئِهَا قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقْرَةٌ صَفْرَاءُ فَاقِعٌ لَوْنُهَا تَسُرُّ النَّظِيرِينَ ﴿٦٩﴾ قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ إِنْ الْبَقْرَ تَشَابَهَ عَلَيْنَا وَإِنَّا إِن شَاءَ اللَّهُ لَمُهْتَدُونَ ﴿٧٠﴾ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقْرَةٌ لَا ذَلُولَ تُثِيرُ الْأَرْضَ وَلَا تَسْقِي الْحَرْثَ مُسَلِّمَةٌ لَا شِيَةَ فِيهَا قَالُوا الْآنَ جِئْتُ بِالْحَقِّ فَذَبْحُوهَا وَمَا كَادُوا يَفْعَلُونَ ﴿٧١﴾ وَإِذْ قَتَلْتُمْ نَفْسًا فَادَّارَأْتُمْ فِيهَا وَاللَّهُ مُخْرِجٌ مِمَّا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٧٢﴾ فَكَلَّمْنَا اضْرِبُوهُ بِنَعْصِهَا كَذَلِكَ يُحْيِي اللَّهُ الْمَوْتَىٰ وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ

Bu ayetlere baktığımız zaman ayetlerin sarahaten ifade ettiği hususları adeta tağyir ediyorlar. Önce bu ayetlerin mealine bir bakalım. “

Yine (hatırlayın) bir zamanı ki; Musa (Aleyhisselam) kavmine: “Allah size mutlaka bir inek boğazlamanızı emrediyor.” Demişti de, onlar: “Sen bizi bir eğlence (malzemesi) mi ediniyor-sun?” demişlerdi. (Musa Aleyhisselam’da) “Ben (sizinle dalga geçerek) cahillerden olmamdan Allah’a sığınırım. (Asıl siz beni alaycı gibi görerek cahillerden olduğunuzu gösterdiniz.)” demişti.

(Bunun üzerine) onlar: **“Bizim için Rabbine dua et de, onun (yaşının ve şeklinin) ne olduğunu bize iyice açıklasın.” Demiştir de, O: “Şüphesiz o (Rabbim) buyuruyor ki; ‘gerçekten o, öyle bir inektir ki, ne çok yaşlıdır ne de çok gençtir. İşte sana (o sığır) bu (iki yaş hududu)nun arasında orta bir yaşadadır.’ Artık emrolduğunuz şeyi hemen yapın” demişti. (Bu sefer) onlar: “Bizim için Rabbine dua et de onun renginin ne olduğunu bize iyice açıklasın.” Demiştir de, o: “Şüphesiz o (Rabbim): “gerçekten o öyle bir inektir ki, rengi sarıdır, sapsarıdır; bakanlar(ın) içini açarak onlar(a) sevinç vermektedir, bu yuruyor” demişti.**

(O zaman) onlar: **“bizim için Rabbine dua et de, onun(dinç mi yorgun mu,) ne mahiyette**

olduğunu bize iyice açıklasın. Çünkü gerçekten o (sarı ve orta yaşlı) sığırlar (çokça bulunduğu) birbirine benzeşti de (aradığımız sığırı belirlemek) bize karışık geldi. Şüphesiz ki biz, Allah dilerse elbette (aradığımız sığırı bulma hususunda maksadımıza) hidayet bulacak kimseler (olabilir)iz. “demişlerdi. O demişti ki: “Şüphesiz o (Rabbim): ‘Gerçekten o öyle bir inektir ki; (zor işlerde çalıştırılan boyunduruğa vurulan ve) arazi sürmekte olan zillete uğratılmış bir şey değildir, ekinde sulamaz, (bütün ayıplardan) tamamen salim kılınmıştır ve kendisinde hiçbir renk karışımı yoktur’ buyuruyor” onlarda: “İşte şimdi (bize, o inekle ilgili) hakk (ve doğru olan malumat)ı getirdin” demişler de bunun üzerine onu (çok aradıktan sonra bulmuşlar, derisi dolusunca altın ödeyerek satın alıp) boğazlamışlardı. Hâlbuki onlar (çok sorup işi uzattıklarından ve aşırı masraflı olduğundan dolayı, emroldukları bu işi) yapar olmaya hiç de yakın değillerdi. (Ey İsrail oğulları) Hani bir kişiyi öldürmüştünüz de, onun (katilinin tespiti) hakkında (suçu) birbirinize atmıştınız.

Oysa Allah (katilinin kimliği hakkında) gizlemekte bulunduğunuz o şeyi (açığa) çıkarıcıydı. Bunun üzerine biz de (katili ortaya çıkartmak için kesilen ineğin bir parçasını ölüye vurdurtmak üzere): “Onun bir parçasıyla ona vurun” buyurmuştuk. (Siz bu emri yerine getirdiğiniz anda ölü canlanıp, miras meselesi yüzünden iki amcaoğlunun kendisini öldürdüğünü ve ardından yalan yere ağladıklarını haber vermişti.) (Ey dirilmeyi inkâr eden insan) İşte sana Allah böylece (eşsiz bir kudretle) ölüleri diriltmekte ve (üstün gücünün) ayetlerini size göstermektedir; ta ki siz (bir kişiyi diriltmeye Kadir olanın, bütün canlıları ihya etme gücüne sahip olduğunu) anlayasınız.” (Beyzavi-Neseft-Alusi)

Burada açıkça İsrail oğullarının arasında vaki olan faili meçhul bir cinayeti ortaya çıkarmak için Cenab-ı Hakk’ın Musa (Aleyhisselam)’a bir inek kesmelerini ve kestikleri ineğin bazı azasıyla mak-tule vurulması emredilmekte. Bu emre muhatap olanların da bu talimata uyararak kesilen hayvanın azasını ölüye vurmaları neticesinde, ölüne dirilip hayat bulması ve kendisini öldürenin kimliğini açıklaması ifade edilmektedir. Zira bu ayetin devamındaki cümlede **“İşte Allah ölüyü böyle diriltiyor ve size kudretine delalet eden delilleri gösteriyor. Ola ki akledersiniz.”** şeklindeki ifadesinden, ölüne kesinlikle dirildiğini anlıyoruz.

Fahrudin-i Razi, Tefsir-i Kebirinde bu hususu uzunca anlatıyor.

Biz bunun bir paragrafını nakletmek istiyoruz.

روي عن ابن عباس وسائر المفسرين أن رجلا في بني إسرائيل قتل قريبا لكي يرثه ثم رماه في مجمع الطريق ثم شكى ذلك الى موسى عليه السلام فاجتهد موسى لتعرف القاتل فلما لم يظهر قالوا له سل لنا ربك حتى يبينه فسأله فأوحى الله اليه : (ان الله يأمركم ان تذبحوا بقرة) فتعجبوا من ذلك ثم شددوا على أنفسهم بالإستفهام حالا بعد حال وأستقصوا في طلب الوصف فلما تعينت لم يجدوها بذلك النعت إلا عند انسان معين ولم يبعها الا بأضعاف ثمنها فاشتروها وذبحوها وأمرهم موسى ان يأخذوا عضوا منها فيضربوا به القاتل ففعلوا فصار المقتول حيا وسمى لهم قاتله وهو الذي ابتداء بالشكاية فقتلوه قودا

“İbn-i Abbas ve diğer müfessirlerden nakledildi ki: Beni İsrail’den bir adam malına varis olmak için bir yakını öldürdü. Sonra onu yolların birleştiği ve herkesin geçtiği “Tarikiamm” diyebileceğimiz bir yere atıp cinayeti bir başkası işlemişçesine gelip Musa (Aleyhisselam)’a şikâyet etmiş. Musa (Aleyhisselam) katili öğrenmeye çalıştı ise de neticeye ulaşamadı. İnsanlar Musa (Aleyhisselam)’a “Rabbi’nden katilin kimliğini iste! Rabbin katili bildirsin!” dediler. İşte bu esnada Allah (Celle Celalühü) Musa (Aleyhisselam)’a vahy etmek suretiyle bir inek kesmelerini emrettiğini söyledi. Bu emr-i fermanı onlara bildirince teacub ederek “Ya Musa! Bizimle alay mı ediyorsun?” demeleri üzerine Musa (Aleyhisselam) “alay edip cahillerden olmaktan Allah’a sığınırım” dedi.

Bunun üzerine kesilecek olan ineğin nasıl bir inek olacağını sorup sorup durdular. Ve sordukça da işlerini zorlaştırdılar. İneğin vasıflarını detayıyla öğrendiler. Bu vasıflara sahip bir ineği çok arayıp ancak bir adamın yanında bulabildiler. Ve bu ineği değerinin kat kat üstünde bir parayla satın aldılar. Daha sonra buldukları ineği kestiler. Musa (Aleyhisselam) onlara ineğin bir uzvunu alıp onunla maktüle vurmalarını emretti. Onlarda ineğin bir azasıyla maktüle vurduklarında maktül canlanarak onlara katilinin kimliğini bildirdi. Meğerse katil ilk şikâyette bulunanmış. Katili kısasen öldürdüler.

İşte Tefsir-i Kebir de bu şekilde tefsir edilirken diğer bütün tefsirlerde de müfessirler bu şekilde izah ediyorlar. Hal böyleyken önemli bir makamda bulunan birileri “Efendim, böyle bir şey olamaz. Bunu akıl ve mantık kabul etmez. Bunlar temsili ve sembolik şeylerdir.” Deyip, asla caiz olmayan ve hiç de hadiseyle alaka kuramayacağımız tevîl, tağyir hatta tekzib diyebileceğimiz bir şekilde yorum yapabiliyorlar.

Sormak istiyoruz, bunların akıl ve mantıkları ne derece güçlü ki yüce Mevlâ’dan gelen nakle karşı gelebiliyor? Yine sormak lazım bir ölünün dirilmesini akıl ve mantığının almıyorsa, milyarlarca insanın toprak olup birbirine karıştıktan sonra bunların haşrini ve dirilmesini kabul ediyor musunuz? Yoksa bunu da mantık dışı gördüğünüz için ahiret inancından mahrum musunuz? Eğer öyleyse ahiretin varlığından bahseden onlarca ayetleri ihtiva eden Kuran’ı Kerim’i tefsir etme hakkına nasıl sahip olabiliyorsunuz. Sizin İslam Dini ve onun kitabı olan Kuran’ı Kerim hakkında söz etmeye, onu keyfi yorumlarla tahrif etmeye ne hakkınız vardır?

Galiba bin dört yüz küsur sene önce Rasulullah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) Efendimiz’in buyurduğu hadis-i şeriflerin işaret ettiği çağda yaşıyoruz

يوشك ان يأتي على الناس زمان لا يبقی من الإسلام الا اسمه ولا يبقی من القرآن الا رسمه مساجدهم عامرة وهي خراب من الهدى علمائهم شرمن تحت اديم السماء من عندهم تخرج الفتنة وفيهم تعود ابن عدي والبيهقي في شعب الإيمان عن علي

Rasulullah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) Efendimiz bu yuruyorlar:

“İnsanların üzerine bir zamanın gelmesi yaklaştı ki, o zaman da İslam’dan ancak ismi, Kur’an’dan ancak resmi kalacaktır. Mescitlerini i tamir edecekler ama hidayetden harap olacak. O günün uleması gök kubbenin altındakilerin en şerlisi olacaktır. Fitne onlardan çıkacak ve yine onlara dönecektir.” (İbni Adiy, Beyhaki)

عن عبد الله ابن عمرو بن العاصي قال سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول ان الله لا يقبض العلم انتزاعا ينتزعه من العباد ولكن يقبض العلم بقبض العلماء حتى اذا لم يبق عالما اتخذ الناس رؤسا جهالا فسئلوا فافتوا بغير علم فضلوا واضلوا

Bir başka hadis-i şerifte ise:

“Allah bu ilmi insanlardan koparıp almaz. Ancak âlimleri alır. Yeryüzünde âlim kalmayınca insanlar cahilleri önder edinirler, onlarda bilmedikleri halde fetva verirler. Böylece hem kendilerini hem de başkalarını delalete düşürürler.” (Sahihi-1 Buhari)

Yine hezeyanlarından başka bir örnek verelim ki bu da dirilmeyle alakalıdır. Her nedense bunların dirilmeyle alakalı olan hususlarda itirazlarını görüyoruz.

Yine Bakara Süresi'nin 260. Ayet-i kerimesi hakkında yaptıkları batıl tevillerini görelim.

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ أَرِنِي كَيْفَ تُحْيِي الْمَوْتَى قَالَ أُولَئِم تُوْمَن قَال بَلَى وَلَكِن لَّيَطْمئن قَلْبِي قَالَ فَخُذْ أَرْبَعَةً مِّن الطَّيْرِ فَصُرْهُنَّ إِلَيْكَ ثُمَّ اجْعَلْ عَلَى كُلِّ جَبَلٍ مِّنْهُنَّ جُزْءًا ثُمَّ ادْعُهُنَّ يَأْتِينَكَ سَعْيًا وَاعْلَم أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

“Hani bir zaman İbrahim: “Ey Rabbim (imanımın, ilimden ayana yükselmesi için) bana göster ki, ölüleri nasıl dirilteceksin?” buyurmuştu. O (Allahu Teâlâ) da (ona) yoksa sen (benim yeniden diriltmeye kadir olduğuma) inanmadın mı buyurmuştu. O da: “Evet (inandım) velâkin (gözümle de görerek) kalbim iyice yatışsın diye (bu istekte bulundum)” demişti. (Bunun üzerine) O (Allah’u Teâlâ, diriltme mucizesini göstermek üzere ona): “Öyleyse (tavus, horoz, karga ve güvercin olmak üzere) kuşlardan dördünü (eline) al ve (şekillerini iyice tanıyıp zihninde tutabilmen için) onları kendine (doğru evirip) çevir (ki, diriltilmelerinin ardından karıştırıp da: ‘bu başka, o başka’ demeyesin) sonra (onları parça parça yapıp) her bir dağ üzerine onlardan bir parça koy. Daha sonra da onları çağır ki (bak nasıl) sana koşarak gelecekler. (şunu da iyi) bilesin ki; şüphesiz Allah (istediğini yapmaktan engellenemeyendir.) Aziz’dir; (hiçbir işi yersiz olmayıp, her yaptığını üstün hikmetlere mebni olarak yerli yerince yapan bir) Hakim’dir.” Buyurmuştu.

Bu ayet-i kerimede açıkça anlatılıyor ki İbrahim (Aleyhisselam) ölünün nasıl dirileceğini merak ederek ayne-l yakın görmek istiyor. Asla ölünün dirilmesinde şüphe ettiğinden değil! Sadece keyfiyetini merak ediyor. Cenab-ı Hak da bu keyfiyeti göstermek üzere dört tane kuşu alıp kesmesini, tüylerini, etini ve kemiklerini birbirine karıştırmasını, daha sonra her birini ayrı ayrı dağlara serpiştirmesini ve daha sonra o kuşları yanına çağırmasını, çağırdığında uçarak yanına geleceklerini bildiriyor. İbrahim (Aleyhisselam) da emredildiği gibi tatbikatı yapıyor ve ölünün dirilme keyfiyetini gözüyle müşahade ediyor. Böylece topraklara karışan insanların da dağılan cüzleri toplanıp kudret-i ilahiye ile nasıl dirileceklerini görmüş oluyoruz.

Kur’an’ da zikredilen bu hadise için de aynı şeyi söylüyorlar. Yani “bunu akıl ve mantık kabul etmez, bunlar temsili ve sembolik şeylerdir. Cenab-ı Allah’ın kullarını ikna edip doğru yola sevk etmek için yaptığı temsili ve sembolik beyanlardır.” diyorlar.

Peki, kardeşim adama sormazlar mı? İnsanlar ölüp toprağa karışıp toprak cüzleri haline geldik-

ten sonra mahşerde nasıl dirilecekler. Dört kuşun dirilmesini hafsalasına alamayanlar, bu büyük haşre inandıklarına bizi ikna edebilecekler mi?..

Biz inanıyor ve tasdik ediyoruz ki; bir insanı bir vahşi hayvan yese, o vahşi hayvanı da onlarca başka vahşiler paylaşıp yeseler, o vahşiler de denizlerde boğulsa ve balıklara yem olsalar o balıkları da insanlar yese, Cenab-ı Hak, o ilk vahşinin yediği insanın asli olan cüzlerini toplar, diriltir, ona ruh verir, hayat verir. İşte inandığımız Allah böyle yüce ve engin kuvvete sahiptir. Ve bizde böyle inanıyor ve tasdik ediyoruz. Bunun neresi mantık dışı? Şu an yeryüzünde yaşayan insanlar da böyle cüzlerden topraklardan yedikleri yüzlerce besin cüzlerinden yaratılmış değil midirler? Yasin Süresi’nin son sayfasında Cenab-ı Hak:

وَضْرَبَ لَنَا مَثَلًا وَنَسِي خَلْقَهُ قَالَ مَنْ يُحْيِي الْعِظَامَ وَهِيَ رَمِيمٌ قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ

“O kâfir, ilk yaratılışını unutarak ve darb-ı mesel ederek (ufalanmış bir kemiği parmaklarının ucuyla daha da ufalayarak “Ya Muhammed!”) ince toz haline gelmiş bu kemiği kim diriltir ki? (demesi üzerine) Habibim! De ki; Onu ilk inşa eden (hiç yoktan var eden) kim ise o diriltir. Allah (Celle Celalühü) bütün mahlûkatını bilir.”

Bu ayet-i kerimeyi okuyup düşündüğümüzde, yoksa bu sözde âlim kişilerin mantığı “ufalanmış kemiği kim diriltebilir ki?” sorusunu soranların mantığıyla paralel midir? sorusunu sormaktan kendimizi alamıyoruz.

Bütün bu izahlardan sonra bu fitne çağında Müslümanlara düşen odur ki, güvenilir medreselerde ilmene takvasına güvenilen ehl-i sünnet olan âlimlerin yanında çocuklarımızı okutup birer aslan gibi ilim adamları yetiştirmeliyiz ve ilmi sahada cesareti ve dirayeti olan kişilerin sayısını arttırmalıyız. Aksi takdirde bunların bu fitnessi artarak devam eder. Şimdilik Allah’a çok şükür bunların bu bozuk düşüncelerine cevap verecek gerçek ilim adamlarımız mevcut olduğundan daha fazla ileriye gidemiyorlar. Bu gerçek ulemanın kıymetini bilelim. Aksi takdirde gelecek neslin inancıyla daha çok oynanacaktır.

Bir kibarı kelamla sözümü bitirmek istiyorum:

“Dağlardan aslanlar çekilince çakallar kendilerini aslan zannederek, aslanlar gibi bağırmaya başlarlar.”

Allah’ın selamı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun.

HADÎS-İ ŞERİFLER

Ebu Malik el-Haris b. Asım el-Eşari (Radiyallahu Anhu) anlatıyor:

Rasûlüllah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) buyurdular ki: "Temizlik imanın yarısıdır. (Bir) "Elhamdülillah" sözü mizanı doldurur. Subhanellahi vel hamdulil-lahi tesbihleri -yahut bu söz- gökler ile yer arasını doldurur. Namaz nurdur. Sadaka (sahibinin) imanına delildir. Sabır ziyadır, Kur'an(-ı Kerim) lehine yahut aleyhine hüccet (mazeretini geçersiz kılacak veya seni kurtarmaya yarayacak delil) dir. Herkes sabah-leyin evinden çıkar. Ya nefsinin (Allah'a) satar ve onu (Cehennem azabından) azat eder. Ya da onu (nefis ve şeytana kul edip) helak eder." (Müslim /223)

Ebu Said Sa'd b. Malik b. Sinan el-Hudri (Radiyallahu Anhu) anlatıyor:

"Ensar'dan bazıları Rasûlüllah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) den sadaka istediler. O da verdi. Sonra yine istediler yine verdi. Nihayet yanındakiler tükenip eliyle var olan herşeyi dağıtınca onlara:

– Yanımda sadaka malından daha olsaydı onu sizden asla saklamazdım. Her kim (dilenmeyip) iffetli yaşamak isterse Allah (Celle Celaluhu) onu iffetli yaşamaya muvaffak eder. Her kim kendini zengin gösterirse Allah (Celle Celaluhu) onu zengin eder. Her kim de sabretmeye çalışırsa Allah (Celle Celaluhu) onu sabırlı kılar. Hiç kimseye sabırdan daha hayırlı ve daha bereketli bir bahşiş verilmemiştir." (Buhari (1496) Müslim (1053))

Ebu Yahya Suheyb b. Sinan (Radiyallahu Anhu) anlatıyor:

"Rasûlüllah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) buyurdular ki: "Hayret şu müminin işine! Zira herşeyi kendisi için hayırdır. Bu ayrıcalık yalnızca mümin için geçerlidir. (Şöyleki): O'na sevindirici bir şey isabet edip şükretse bu, kendisi için hayır olur. Üzücü bir şey isabet etse ve sabretse, bu da kendisi için hayır olur." (Müslim /2000)

Ebu Nüceyd İmran ibni Husayn el-Huzai (Radiyallahu Anhuma) anlatıyor:

"Cüheyne kabilesinden bir kadın zinadan hamile olduğu halde Resûlüllah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)'e geldi ve:

– Ya Resûlellah! Haddi gerektiren bir suç işledim. Onu bana uygula" dedi. Bunun üzerine Resûlüllah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) kadının velisini çağırdı ve:

– "Bu kadına iyi davran! Çocuğunu doğurunca da onu bana getir" buyurdu. Kadının velisi istenilenleri yaptı. Allah (Celle Celaluhu)'ın Peygamberi (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) emir buyurdu ve kadının elbisesi sıkıca bağlandı sonra yine emir buyurdu ve kadın recm edildi. Sonra da Resûlüllah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) onun üzerine (cenaze) namazı kıldı. Hazreti Ömer; (Radiyallahu Anhu)

– Ya Resûlellah zina etmiş bir kadına namaz mı kılıyorsun?" diye sorunca: Resul-u Ekrem:

– "O kadın öyle bir tevbe etmiştir ki, tevbesi Medine ahalisinden yetmiş kişi arasında taksim edilmiş olsa hepsine kafi gelirdi. İzzet ve Celal sahibi olan Allah'ın rızasını almak için canını feda etmesinden daha faziletli bir amel biliyor musun?! buyurdular." (Müslim /1696)

İbn-i Abbas ve Enes b. Malik (Radiyallahu Anhuma) anlatıyor:

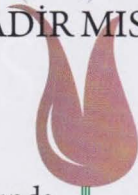
"Rasûlüllah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) buyurdular ki: "Şayet insanoğlunun bir vadi dolusu altını olsa iki vadi daha olmasını arzu eder. Onun karnını ancak toprak doldurur. Allah tevbe edenlerin tevbesini kabul buyurur." (Buhari (6436) Müslim (1049))

Ebu Hureyre (Radiyallahu Anhu) anlatıyor:

Rasûlüllah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) buyurdular ki: ""Noksan sıfatlardan münezzeh olan Allah'u Teâlâ, biri diğerini öldüren ve ikisi de Cennete giren iki adamın yaptıklarına (keyfiyeti bizce meçhul bir şekilde) güler. Bunlardan biri Allah (Celle Celaluhu) yolunda savaşırken diğeri tarafından öldürülür. Ve ardından Allah (Celle Celaluhu) katile tevbe nasip buyurur, o da müslüman olur ve şehit düşer." (Buhari (2826) Müslim (1890))

OSMANOĞULLARI'NIN SİYASÎ HUSÛSİYETLERİ

KADİR MISIROĞLU

Lâlegül Dergisi'nin geçen ayki sayısında Osmanoğulları'nın manevi hususiyetlerini kaleme almıştık. Bu ayki sayısında ise siyasi hususiyetlerini üç maddede hülâsa edeceğiz.

1- Hamlecilik:

Osmanoğulları târih boyunca, mizaç itibariyle hamleci insanlar olarak tezahür etmişlerdir. Gerçekten âni karar vermek vezamanında hareket etmek onların diğer bir fârik vasıflarını teşkil eder. **Osman Gâzi'den Sultan Vahideddin**'ekadar hamlecilikle temayüz etmiş bulunan Osmanoğulları içinde bu vasfı hâiz bulunmayan pek az kimse çıkmıştır. Bunlar da, hastalık, vesâir sebeplerle ruhlarında meknuz olan hamle gücünü tezahür ettirememiş bulunan kimselerdir. Millî târihimizin altı buçuk asır temâdi eden en şanlı safahatına vücûd veren birinci âmil, hiç şüphesiz, milletimize rehberlik eden Osmanoğulları'ndaki bu hamle gücü olmuştur.

İslâm'ın dâveti, bütün beşeriyete şâmidir. Bu yüzden o, âlemşümül bir karakteri hâizdir. Bu husus bütün millet efradı ile birlikte Osmanoğulları'nın ruhlarındaki Cihangirlik meyillerini ve hamle istidadına son derecede tevâfuk etmiş ve onları kıt'alardankıt'alara koşturmuştur.

Bu hamle gücü, islâm'ı arka arkaya gelen Moğol istilâları ve haçlı taarruzlarına karşı aşılmaz bir imân şeddi hâlinde asırlarca korumuştur.

2- Vahdetin Emrinde Bir Otoritecilik:

Osmanoğulları'nın hiçbir kimse veya âileylerakib kabul etmez, dâsitânî bir otoriteleri vardı. Bu, onlara hilkatin ve târihin bir hediyesiydi. Çünkü Türk kavim ve kabileleri içinde en asıl koldan geliyorlar ve târihten hiçbir âilenin yapamadığım başarmış bulunuyorlardı. Bu yüzdendir ki; tarih boyunca onların otoritelerine karşı hiç bir rakip; çıkmamıştır.

Millî tarihimizde altı buçuk asır devam eden siyasi bir istikrarın yegâne âmili olan bu durumun tek istisnası **Kavalalı Mehmed Ali Paşa**'dır. Gerçekten Osmanoğulları'nın otoritesine karşı çıkmak ve onların yerini almak gibi bir temâyül ilk defa bu Arnavut asıllı Mısır vâlisinde görülmüştür. Gerçi son devirlerde **Midhat Paşa** ve hattâ **Enver Paşa**'ya bu istikâmette isnatlar yapıldığı bilinmektedir. Fakat bunlardan **Midhat Paşa**'nın kibir ham hayal, **Enver Paşa**'nın ki ise sırf bir isnattan ibârettir. Zira **Midhat Paşa** için böyle bir heves taşıdığına dâir dedikodular yapılmıştır. **Enver Paşa**'yaise, bu yakıştırmaların diktatörlüğünden galat olduğu zannındayız. Filhakika O'nun zamanında Almanlar, Türkiye'ye hareket eden bir trenin üzerine «**Enverland**» yani "**Enver'in ülkesi**" yazışım yazmışlardır. **Cemal Paşa**'ya ise Suriye'de Ruslar tarafından sultanlık teklif edildiği bilinmektedir. Ancak bunun Osmanoğulları'nın yerini almakla alâkası yoktur.

Bütün bunlara rağmen denilebilir ki, Cumhuriyet devrine kadar hiç kimse Osmanoğulları'nın otoritelerine karşı çıkmak temâyülünü göstermemiştir. Gerçekten herhangi birdahilî ihtilâf zuhurunda bu âileyekaabil-i izâfe bir hatanın mevcudiyeti kabul olunursa, tahttaki şahıs indirilir, yerine diğerbir Osmanoğlu geçirilir ve bu sûretle mesele halledilmiş olurdu. Böylece devletin devam ve bekasında herhangi bir sarsıntı vücûda gelmezdi.

Osmanoğulları tahta geçinceye kadar halktan herhangi bir kimse gibi hayat sürerlerdi. Fakat "**Peygamber Vekilliği**" olan o yüce makama oturunca, birden bire tavır ve hüviyetleri adeta değişirdi. Hakikaten devlet otoritesini o kadar hassas bir ölçüde korumaya çalışırlardı ki; pâdişâh sıfatıyla, ölen baba, kardeş veya evlâdların cenâzelerinde dahî bulunamazlardı.⁴

4-) Padişahlık mehabetini muhafaza endişesin-

Zîra cenaze merasiminde beşeriyet icâbı olarak ağlayabileceklerinden, bunu müşahede edenler indinde otoritelerinin zaafa uğrayacağı hesap ederlerdi. Bu gibi ihtiyatlar sebebiyle, halkta bütün padişâhların “**yedi evliya kuvvetine sahip**” olduğu kanaati yer etmiş bulunuyordu.

Osmanoğulları, Devlet ve Milletin vahdeti için, otoritelerini, icâbında, en yakınlarına karşı bile kullanmaktan çekinmezlerdi. Bunun ilk ve en tipik misâli devletimizin velî banisi **Osman Gâzi** Hazretleri'nin, amcası **Dündar Bey**'i bizzat öldürmüş bulunmasıdır. O tarihten itibaren evlâd ve kardeşlere karşı birçok kereler tatbik edilmiş bulunan bu kaidenin -maalesef- pek çok aleyhtarı vardır. Fakat bunlar, devlet ve milletimizin vahdet ve istikrarının ne suretle sağlandığını anlayamamış bulunan⁵ kimselerdir.

den doğan bu tutumuniki istisnası vardır. Bunlardan birincisi, **Yavuz Sultan Selim**'dirki, *kardeşi Şehzâde Korkut'un cenâzesinde bulunmuş ve O'nun tabutununaltına girerek alenen gözyaşları dökmüştür. İkincisi ise, Sultan Vahideddin'dir. O da selefi ve kardeşi olan Sultan Reşad'incenâzesine iştirak etmiştir, ileride izah edilecek olan bir görüşe göre seçilişindeki sebepler yüzünden Abdülmecid Efendi'yi halîfe kabul etmemek icab ederse ilk (Yavuz) ve son (Vahideddin) halifeler arasındaki bubenzerlik son derecede câlib-i dikkattir. Tuhaftır ki; bunlar arasında Osmanlı hükümdarlarının yegâne sakallarını tıraş edenleri olmak bakımından da birbirlerine benzer bir istisnâlik mevcuttur.*

Padişahların halk arasında teessür ve gözyaşı dökmek gibi bir zaafite gözükmemelerini te'min maksadından doğmuş bulunan bu kadîm usûlün isâbetini anlayamayan bugünkü dar düşüncelileri bırakın da bâzı muahhar Osmanlı ricali bile görülmüştür. Bunlardan biri de Hürriyet Gazetesi'nin kurucusu **Sedat Simâvi**'nin amcası **Lütfi Simâvi Bey**'dir. Onun «**Sultan Mehmed Reşad ve Halefinin Sarayında Gördüklerim**» isimli hatıratında **Sultan Vahideddin**'in, **Sultan Reşad**'incenâzesine iştirak etmiş bulunması övülmekte ve bu husustaki kadîm an'ânet enkid edilmektedir.

5-) Fâtih, kendi zamanına kadar fiilen tatbik edilmiş bulunan ve bu itibarla Osmanlı amme hukukunun örfi bir kaidelerini teşkil eden bu mes'eleyimeşrûlaştırmak istemiş ve bu sebeple kanunnâmesindeki meşhur maddeye vücûd vermiştir. Bununla her kardeşe aynı derecede saltanat hakkı tanınmasıyla hâkimiyetin bölünmemesi prensibini telif etmek gayesini gütmüştür. Bazı kimseler, Fâtih Kanunnâmesi'ndeki bu hükmün aslında

Fâtih gibi peygamberinmethine mazhar olmuş bir büyükinsanındahi cevazverdiği, **Yıldırım Bâyezid**, **Yavuz** ve **Kanunî** gibi millî tarihimizin dev şahsiyetlerinin fütursuzca tatbik ettiği bu kaide son derecede ehemmiyetli ve ibretlidir. Denilebilir, bu kaidenin sû-i istimâl edilmiş olmaya müsâid bulunması yüzünden haksızlıklara sebep olmaktan kurtulmak daher zaman mümkün olmamıştır. Fakat evlât ve kardeş katlibir fitne çıkarmak ihtimaline mebni câiz addedildiğine nazaran, bu ihtimâlin varid olmadığı ahvalde bâzı bigünahların Ölümüne sebep teşkil edebilirse de, bunlar, nihayet birkaç kişiden ibaret olabilir. Hâlbuki böyle bir kaidenin tatbikiyle bir tek fitnenin dahî önlenmesiyle binlerce Müslümanın ölümden kurtarılması sağlanmış olur!.. Bu itibarla bu kaidenin melhuz kâr ve menfaatiyle, muhtemel zararı arasında birmukayese yapmak, gerçeği kavramaya yeter.

Kaldı ki; padişahlar böyle bir karara hodbehod varamazlardı. Devrin şeyhülislâmından fetva almak mecburiyetindeydiler. Nitekim tatbikat da böyle olmuştur. Ulemânın umûmiyetle en seçkinleri tarafından işgal edilen şeyhülislâmlık makamınca verilen fetvaların -ekseriyetle- isâbeti ise, söz götürmez bir gerçektir. Bu itibarla yanılmak ihtimâli çokzayıftır. Osmanoğulları, devlet ve milletin vahdetinin sarsılması tehlikesinin en cüz'î bir ölçüde belirlediğinde bile büyükbir hassasiyet göstermiş ve Millet için kardeşlerim ve hatta evlâtlarını feda etmekten çekinmemişlerdir. Onlar, “**Nizâm-ı Alem**” endişeleriyle meşbû olarak, devletin vahdet ve temâdisini her şeyden üstün görmüş ve ona karşı belirecek bir tehlikeye mâni olmak için fedakârlık gerektiğinde can ve kanhesabı yapmak yoluna asla sapmamışlardır.⁶

mevcûd olmadığını, zira onun gibi bir şahsiyetin, mâsumların katline cevaz vermeyeceğini iddia etmişlerdir. (Bkz: **Ali Himmet Berki**, *İstanbul Fâtih Sultan Mehmed Han ve Adalet Hayatı*, İstanbul, 1953, sh. 141 vd.)

Bu görüşün hiç bir ilmî değeri ve mesnedi yoktur. Zira **Fâtih** tahta geçtiğinde kundakta bir çocuk olan kardeşi Şehzade **Ahmed**'i bizzat boğdurtmuş değil midir?

6-) Bu mesele hakkında fazla bilgi edinmek isteyenler, şu esere bakabilirler: **Halil İnalçık**- *Kanunnâme-i Sultânî BerMüceb-i Örf-i Osmânî*, Ankara, 1956; **Dr. Ahmed Mumcu**- *Osmanlı Devleti'nde SiyâsetenKatl*, Ankara, 1963, sh: 183 vd.

3 - İleri Görüşlülük:

Osmanoğulları büyük bir dirâyetle sevk ve idâre ettikleridevlet ricâli ile de kıyaslanamayacak derecede müthişbir ileri görüşlülük göstermişlerdir. Bunun tâ **Osman Gâzi** devrinden itibaren çeşitli misâllerini tesbit etmek mümkündür. **Fâtih**'in çöken Ortodoks Kilisesi'ni ihya ile Hıristiyanlık Âlemi'ndeki mezhep ayrılıklarını temadi ettirmek hususunda gösterdiği basireti, **Kanunî**, Protestanlara el altından desteklemek sûretiyle devam ettirmiştir. Ayrıca değişen Dünya şartları muvacehesinde ticâreti ülkesinde câzib bir hâle sokmak için ecnebi tüccarlara "**kapitülasyonlara**" mebde teşkil edecek bir takım imtiyazlar bahsetmiştir.

Osmanoğulları'nın Sultan **II. Abdülhamid** devrindezirveye varan bir ince siyâset ve ferâsetle Dünya Milletleriarasında ayakta durmaya çalıştıkları ve bunun için "**muvâzene-yi düvel**" düsturunu mâhirâne bir sûrette kullandıkları cümlenin mâlûmudur. Gerçekten bu siyâset pirişâhın şahsî yardımlarıyla Bulgar Kilisesi'nin Rum Ortodoks Kilisesi'nden ayrılmasını te'min ederek Balkan Devletleri'nin aleyhimize ittifak etmelerini önleyecek bir "**Kiliseler Anlaşmazlığı**" ihdas eylediği mâlûmdur. Aynışekilde Osmanlı ülkesi üzerindeki menfî emellerini açığavuran İngiltere'nin karşısına Almanya'yı çıkararak, bunlar arasındaki rekabetlerden istifade sûretiyle devlete nefes aldirmaya çalıştığı da târihi bir gerçektir.⁷

Başta Osmanoğulları olmak üzere Osmanlı ricâlinin Cihan siyâsetinde asırlarca nafiz ve hâkim bir rol oynadıklarını ispata yarıyan misalleri çoğaltmak ihtiyacından beriyiz. Son söz olarak şunu söyleyelim ki; bugüne kadar -resmîve gayrı resmî sûrette- Osmanoğulları aleyhine pek çokşey yazılıp söylenmiş bulunmasına rağmen onların her türkve müslümanın gönlünde kurdukları "**ihtiram tahti**" asla sarsılmamıştır. Bu sebeple -sırf ismen türk ve Müslüman olanlar hâriç olmak üzere- herkes onların Cihan tarihindeki şanlı mevkiini tamamen ve gerektiği şekilde bilmekte ve takdir etmektedir.

⁷ Bu dâhiyâne siyasetin tafsilâtına vukûf için "**Bir Mazlum Pâdişâh: Sultan II. Abdülhamid**" isimli eserimize (İstanbul, 2007) bakılabilir.

Değerli tarihçi **Nihal Atsız**, Osmanoğulları hakkındaki bir târizi uzun uzun tahlil ve tenkid ettikten sonra, bu âileden bilhassa padişahlık yapmış olanlar hakkında şu umûmî hüküm ve neticeye varmaktadır:

"...Şimdi bir öğretmen teşbihi yapmak icab ederse, bu kırk kişilik sınıftan otuz üç tanesi sınıf geçmiş, dört tanesi bütünlemeye kalmış, sınıfta kalanlar ise üç kişidir. Onlarda hasta oldukları için sınıfta kalmışlardır. Bir kişinin (**Sultan Vahidüddin**) imtihan kağıdı tekrar gözden geçirilecektir. O zaman, onun da sınıf geçeceği muhakkaktır. Böyle bir sınıf mükemmel bir sınıftır.

Osmanlı Hanedanı'ndan **Gündüz Beğ, Savcı Beğ, Bay koca Beğve Ay doğdu Beğyani** dört tanesi şehiddir. **Ertuğrul, I. Osman, Orhan, Süleyman Paşa, Yıldırım Bâyezid, Yâkub Çelebi, Süleyman Çelebi, Mehmed Çelebi, İsa Çelebi, Mustafa Çelebi, II Murad, Fâtih, Cem, II. Bâyezid, Yavuz, Kanunî, III. Mehmed, Genç Osman, IV. Murad II. Mustafa**, yani yirmi iki kişi gazidir.

I. Murad, hem gazi, hem şehiddir.

II. Murad'tan başlayarak hemen hepsi şairdir. Büyükbir kısmı hattat, musikişinas veya bilgindir.

Osmanlı Hânedânı, Türk Tarihindeki âilelerin en büyüğüdür. Târihi vazifesini şerefle yapıp çekilmiştir. Şüphesiz onların da bir takım kusurları vardır. Fakat Osmanlı Padişahlarını topyekün küçük görmek ve göstermeye çalışmak nihayet kendi târihimize ve geçmişimize karşı küfrân olur. Hele okul kitaplarında bu gibi düşüncelerin yer alması millî terbiye bakımından büyük bir tehlikedir. Memleketimizde inkılâbı hazmedemeyen bir takım inkılâp hastaları var. Kimisi «**Târihimiz Lozan'dan başlar.**» iddiasında bulunuyor. «**General**», «**Bay**», «**Bayan**» tâbirleri çıkar çıkmaz meşhur şâir **Ziya Paşa**'ya «**General-Ziya**», **Namık Kemâl** 'e «**Bay Namık Kemâl**» diyor ve Türk Kadınlığı yerine, Türk Bayanlığı diyecek kadar garâbeti ilerigötürüyor. Dünya'dan haberi olmayan bir câhil de: «**Âh şu padişahlar! Her biri yirmişer tayerere alsaydı, şimdi ne çok uçagımız olurdu**» fikr-i hakîmânesini yürütüyor!⁸

⁸ **Nihal Atsız - Türk Ülküsü**, İstanbul, 1956, sh. 90 vd.

İSLÂM ÜLKELERİNİN VE MÜSLÜMANLARIN BAŞINA GELEN BELÂLARIN SEBEBİ

MEHMET TALU

Hac mevsimi, kurban bayramı günleri içindeyiz. Ve biz de elhamdülillah, ALLAH Teâlâ'nın bahtiyar kulları, sevgili kulları olan Huccâc-ı kiram arasındayız. Hepinizi bu kutsal iklimden, hac atmosferinden heyecanla ve dualarla selamlıyorum. Esselamü aleyküm ve rahmetullahi ve berekâtüh. Bana şu telefonla ulaşabilir ve dualarımıza katılabilirsiniz. 00966 567 756 189

Bu sebeple bulunduğumuz kutsal iklimden, bu başlıklı bir yazı yazmak istemezdim. Ancak kiminle karşılaşsak, sorulan soru bu ... Tefekkür ve dua konusu bu.

“Ya Rabbi! Cümlemizi rahmetine gark eyle. Afv ü mağfiretine nail eyle. Cemalinle ve Firdevs Cennetinde müşerref eyle. Cehennemden uzak eyle. Dünya ve Ahiretimizi mamur eyle. İslâm'ı ve Müslümanları aziz ve mansur eyle. Memleketimizi, milletimizi muhafaza eyle. Ezansız, bayraksız, İslâm'sız, Kur'an'sız bırakma. Zarar vermek isteyenlere sen fırsat verme. Amin! Ya Rabbe'l-alemin ve ya erhame'r-rahimin.”

“Ya Rabbi! Yeryüzünün neresinde olursa olsun, Müslümanlara zulmeden bu zalimleri-kafirleri sana havale ediyoruz, kahr u perişan eyle. Ya Rabbi! Sen Müslümanları halas eyle! Amin, ya Rabbel-alemin ve ya erhame'r-rahimin.”

Şimdi gelelim konu başlığımıza:

İslâm Ülkelerinin, Müslümanların Başına Gelen Belâların Sebebi nedir?

Özetle: İslâm ülkeleri, Müslümanlar İslâm'ın, Kur'an-ı Kerim'in çok gerisinde kalmışlardır. Müslümanların pek çoğunun yaşantılarının, hayat tarzlarının İslâm ile, Kur'an-ı Kerim ile pek alakası kalmamıştır. **“Müslümanız”** deniliyor, fakat Müslümanca yaşanılmıyor. Şairin dediği gibi:

**“Bir elde kadeh, bir elde Kur'an-ı Kerim!
Ne helâldir işimiz, ne de haram.
Şu yarım yamalak dünyada,
Ne tam kâfiriz, ne de tam bir Müslüman!”**

Müslümanların durumu bu. ALLAH Teâlâ ve Resûlü'nün emirleri yerine getirilmiyor. Muhalefet ediliyor. Bakınız Rabbimiz ne buyuruyor:

فَلْيُحَذِّرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِمْ فَتَنَةً أَوْ
يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

“...O'nun emrine aykırı davrananlar, başlarına bir belâ gelmesinden veya kendilerine çok elemli, acıklı bir azap isabet etmesinden sakınsınlar.”⁴

İşte, şu sıralar İslâm ülkelerinin, Müslümanların başına gelen belâların sebebini, bu ayet-i kerimenin ışığında aramak lâzımdır. Uhud savaşında, Müslümanlar kazanmış oldukları savaşı, sırf Hazreti Peygamber (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) Efendimizin bir emrine muhalefet etmeleri sebebiyle kaybetmediler mi?

Bugün İslâm ülkeleri, Müslümanlar üstün değilse, zillet çukurlarında yuvarlanıyorlarsa; zalimlerin, kâfirlerin, mürtedlerin, muattıla guruhunun çizmeleri altında eziliyorsa, yumruklarını yiye yiye yerlerde sürükleniyorlarsa, kendimize bakalım. **Kime itaat ediyoruz? ALLAH Teâlâ ve Resûlüne mi, yoksa başkalarına mı?** Evet kime? Rabbimiz Mü'minlere “üstün olmayı” vaat ediyor. Şayet üstün değilsek ki şüphesiz öyleyiz, öyleyse kendimize bakalım. Kendimizi yoklayalım.

Cabir b. Abdullah (Radiyallahu Anh)'dan rivayete göre Resûlullah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) Efendimiz şöyle buyurdu:

4 Nûr Sûresi: 63

أعطيت خمسا لم يعطهن أحد قبلي نصرت
بالرعب مسيرة شهر وجعلت لي الأرض مسجدا
وطهورا فأیما رجل من أمتي أدركته الصلاة فليصل
وأحلت لي المغانم ولم تحل لأحد قبلي وأعطيت
الشفاعة وكان النبي يبعث إلى قومه خاصة وبعث
إلى الناس عامة

“Benden önce hiçbir kimseye verilmeyen beş şey bana verildi:

1- Bana bir aylık yol mesafesi uzaklığında bulunan düşmanın kalbine korku verilmekle yardım olundum.

2- Yeryüzü bana namazgâh ve temizlik sebebi kılındı. Onun için ümmetinden her kime namaz vakti erişirse, hemen namazını kılıversin.

3- Ganimetler bana helal edildi. Halbuki benden evvel kimseye helâl edilmemiştir.

4- Bana şefaât verildi.

5- Benden evvel her peygamber, hassaten kendi kavmine gönderilirken, ben, bütün insanlara gönderildim”⁵

Hadis-i şerifte zikredilen beş şeyden birincisine dikkatinizi çekerim. Müslümana, bir aylık yol mesafesi uzaklığında bulunan düşmanına, onun korkusu veriliyor. Bugün ise, değil bir aylık yol mesafesi uzaklığında, burnumuzun dibinde bulunan kafirler bizden korkmuyor. Bugünkü kafirler hiçbir İslâm ülkesinden korkmuyorlar.

Ve bugünkü Müslümanlar, İslam ülkeleri manen ve maddeten zayıflamış ve kafir milletlerin o veya bu şekilde bir takım baskı ve tahakkümü altına girmişlerdir. Neden? Sebebi nedir? Bunun bir tek sebebi vardır. O da şudur: Bugün Müslümanız, İslam ülkesiyiz diyen bütün İslam ülkeleri; kısmen veya tamamen ALLAH Teâlâ'nın ahkâmını rafa kaldırmıştır, dinden ibadetten dini yaşantıdan uzaklaşmışlar giyim-kuşam, ahlâk ve yaşantı bakımından tıpatıp onlar gibi olmuşlar ve neticesinde de İslâm'dan uzaklaşmışlardır. Bir kafır, kendisi gibi düşünen, giyinen kuşanan ve hareket edenden korkar mı? Niçin korksun ki?.. O da onun gibi.

Bu gün Müslümanlar, İslam ülkeleri yardımsız kalmışlardır. Bin türlü isyan, günah, kötülük, hıyanet içindeyken ALLAH Teâlâ'nın bize yardım edeceğini, zafer kazandıracığını beklemek akıl kârı değildir. ALLAH Teâlâ'nın bize yardım etmesini istiyorsak birtakım sebeplere tevessül etmemiz gerekir, bunların başında namaz kılmak gelir... Kur'ân-i Kerim'de:

وَاسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ

“Ey kullar!.. Zor işlerinizin çözümünü için hem sabırla ve hem namazla ALLAH Teâlâ'dan yardım isteyin...”⁶

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ

“Ey iman edenler! Başınıza gelen felaketlere karşı sabır ile ve de namazla ALLAH Teâlâ'dan yardım isteyin. Muhakkak ki ALLAH Teâlâ'nın yardımı sabredenlerle beraberdir.”⁷ buyrulmaktadır.

Bu iki âyet-i kerimeden anlaşılacağı üzere ALLAH Teâlâ'dan yardım isteyenlerin namaz kılmaları ve sabırlı olmaları gerekmektedir. Sabah namazına kalkma, mışıl mışıl uyu. **Veyahut sıcak yatağının basında, pijama ile Kevser ve İhlâs Süresiyle namaz kıl, sonra cup diye tekrar sıcak yatağa atla. Ondan sonra Müslümanlar muzaffer olsunlar. Tembel felsefesi bunlar hep.**

Bu sebeple zararın neresinden dönülürse kârdır. Tevbe edelim. ALLAH Teâlâ'ya kul, Resûlü'ne ümmet olalım. Ümitvar olalım. İstikbaldeki en büyük, gür sada İslâm'ın sadası olacaktır. Biz İslâm'a sınıksız sarılırsak ve hakkıyla yaşarsak, şairin:

“Doğacaktır sana vaad ettiği günler Hakkın.

Kim bilir belki yarın, belki yarından da yakın.”

dediği gibi, ALLAH Teâlâ'nın, Nûr sûresi, 55. âyet-i kerîmesinde vaad ettiği husus mutlaka gerçekleşecektir. Cenâb-ı Hak şöyle buyuruyor:

5 Buhari, Teyemmüm:1, Salat:56, Müslim, Mesacid:3, Neseî, Gusl:26, Darimi, Siyer:28, Salat:111

6 Bakara sûresi: 45-46

7 Bakara sûresi: 153

وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُم مِّن بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا وَمَن كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ

“ALLAH, sizden iman eden ve salih amellerde bulunanlara yemin ile vaadetmiştir ki; kendilerinden evvel gelen Müminleri, Kâfirlerin yerine getirip hakim kıldığı gibi elbette onları da yeryüzünde kâfirlerin yerine geçirip hükümrân edecek ve onlara kendileri için razı olduğu dini İslâm’ı yaşama imkanını elbette verecek ve onların her türlü korkularını üzerlerinden kaldırdıktan sonra hallerini kat’i bir eminliğe, güvene elbette çevirecektir. Onlar bu güvenlik içinde bana ibadet ederler, bana hiç bir şeyi şirk, ortak koşmazlar. Artık bundan sonra kim kâfir olursa işte onlar fasıkların ta kendileridir.”

Bu ayet-i kerîme, Müslümanlara, parlak bir geleceği vaat etmektedir. Çok sıkıntı çeken, çok güçlüklerle katlanmış olan Müslümanlara, artık korku ve sıkıntı devrinin geçmekte olduğunu, inanıp salih ameller yaptıkları takdirde ALLAH Teâlâ’nın buyruğu uyarınca hareket etmiş olan önceki Mü’min milletler gibi yeryüzünde hükümrân olacaklarını müjdelemektedir. Ancak egemenliğin şartı, imanla beraber salih ameller de yapmaktır. Şirk koşmadan ALLAH Teâlâ’ya kulluk etmek, zulümden kaçınmak, adam kayırmadan insanlar arasında eşitlik ve adalet sağlamaktır. İşte böyle sağlam bir toplum ezilmez, hükümrân olur.

İman; dinde ana temel ve değişmeyen esastır. Şartları doğrultusunda ALLAH Teâlâ ve Resûlüne mutlak itaati gerektirir. Sâlih amel ise, hem böyle bir imânın tabii ürünü kabul edilen ibadetlerin tamamıdır, hem de insanlıktan yana yine imân temeline dayalı yapılan her türlü iyilik ve yararlı hizmettir.

Kısacası ALLAH Teâlâ, Ümmeti Muhammed’den iman edip ameli salih işleyenlere kendilerini yeryüzünün halifesi kılacağını ve kendileri için seçtiği İslâm dinini yeryüzüne hakim kılacağını beyan buyuruyor.

Korkularını emniyete çevireceğini vaat ediyor. İşte ALLAH Teâlâ’nın vaadi... Ve ALLAH Teâlâ’nın vaadi hakikatin ta kendisidir. Muhakkak yerini bulur. Ve ALLAH Teâlâ asla vaadinden dönmez. Evet vaad eden: ALLAH Teâlâ, vaad edilenler: İnananlar ve inandıklarını bilfiil tatbikat sahasına koyanlar, kamil Mü’minler, biz Müslümanlar. Vaad edilen şey: Şu üç husustur:

1- Müslümanlar buldukları yerde hakim olacaklar, mahkum olmayacaklardır.

2- Dinî inançlarını, hayatlarına kolayca uygulayabilme imkânına sahip olacaklardır.

3- Her türlü korku gidecek, yerine tam bir emniyet, sükunet ve güven gelecek.

Evet, vaad edilen bu üç şeyi kendimizde bir arayalım bakalım.

1- Bu gün Müslümanlar buldukları yerde hakim mi, mahkum mu? El-Cevap: Mahkum.

2- Bugün Müslümanlar dinî inançlarının gereğini rahatlıkla ifa edebiliyorlar mı? El-Cevap: Edemiyorlar.

3- Bugün Müslümanlar maddî ve manevî tam bir emniyet, sükunet ve güven içinde midirler? El-Cevap: Değildirler.

Bakınız. Vaad edilen bu üç şeyin üçü de bizde yok. Yoksa, ALLAH Teâlâ bu vaadini yerine getirmedi mi? Haşa sümme haşa... Va’dini yerine getirmede ALLAH Teâlâ’dan daha sadık kim olabilir?

O halde eğer va’dedilen bu üç şeyin üçü de bizde yoksa, bu demektir ki, **ALLAH Teâlâ bizim imanımızdan ve amellerimizden razı değil!** İşte bir-kaç misal:

Çünkü bu vaad, iman ve salih amellerle şartlıdır. İşlerini, hareketlerini bozan Müslümanlar, bu va’din dışında kalırlar. Bu sebeple dikkat edelim! Kendi kendimizi kandırmayalım.

Cuma saatinde bir bakalım. İslâm’ın en büyük şiarı ve cemaatle kılınma mecburiyeti bulunan bir namaz. Cuma namazı. Camide bulunan Müslümanlar mı çoğunlukta, yoksa ana caddelerde, alışveriş merkezlerinde, lokantalarda bulunanlar mı?

Gidip onlara: Siz kimsiniz diye sorsanız? Müslümanız diyeceklerdir. Peki böyle Müslümanlardan ALLAH razı olur mu?

Elbette razı olmaz.

İslâm'ın en büyük farzlarından biri olan tesettür durumuna bir bakın. Müslümanız diyen hanımların bir kısmı ya tesettüre hiç riayet etmiyor, örtünmüyor. Bir kısmının durumu ise daha berbat. Çünkü onlar, kendilerine göre örtünüyorlar, kendilerini tesettürlü zannediyorlar. Fakat aslında onlar örtülü çıplaklardır.

Boyun, omuz, göğüs, kol, koltukaltı, bel, kalça ve benzeri yerlerini apaçık belli eden daracık, süslü-püslü, cicili-bicili kıyafetlerle gezen hanımlar... Evet, alaca bulaca, rengârenk, yırtmaçlı, takmış takıştırmış, sürmüş sürüştürmüş, sözde tesettürlü hanımlar... Peki böyle sözde tesettürlü hanımlardan ALLAH razı olur mu?

Elbette razı olmaz.

Faizsiz ticaret yapılamaz, faizli kredi kartları zaruretler, vazgeçilemez diyen ve böyle inanan Müslümanlardan ALLAH razı olur mu?

Elbette razı olmaz.

Vitrin, vizyon vb. gerekçelerle, manken kıyafetli hanımları kendisine sekreter edinen Müslüman iş adamlarından, başkanlarından, yöneticilerinden ALLAH razı olur mu?

Elbette razı olmaz.

Dinler arası diyalog, üç İbrahimî din inancına sahip Müslümanlardan ALLAH razı olur mu?

Elbette razı olmaz.

Şu bir tarihî gerçek ki: Müslümanlar, İslam âlemi; kamil bir imana ve imanın gereği olan salih amellere ciddi bir şekilde bağlı kaldıkları dönemlerde güçlü devletler kurabilmişler, üç kıtanın hakimi olmuşlar, faziletli hizmetlerde bulunmuşlardır. Fakat, şart koşulan bu iman-amel hususundan ayrıldıkları, taviz verdikleri dönemlerde ise başka milletlere mahkum ve yem olmaktan, en azından uydu durumuna düşmekten kendilerini kurtaramamışlardır.

Açın tarih kitaplarını. Okuyun Resûlullah (Sallâ-lâhu Aleyhi ve Sellem) Efendimiz ve Ashabının dönemini, okuyun Dört Halife dönemini, okuyun Selçuklular dönemini, okuyun Malazgirt Savaşını, okuyun ve hem de ibretle okuyun! Bakın ecdadımız Osmanlılar dönemini, kuruluşunu, yükselişini ve hazin yıkılışını.

İslâm âlemi, Müslümanlar uzun müddetten beri hırpalanıyor. Herkes müteallim müteessir. Ümeti Muhammed maddeten ve manen hırpalanmış, hırpalanıyor. Bu bir vakıa. Aslında ümitsizliğe asla mahal yok. Çünkü Aziz ve Alim olan bir Rabbimiz var.

Üzülmeylem, ALLAH Teâlâ dilediğini aziz eder, dilediğini zelil eder. Bela ve musibetler de ancak O'nun izniyle gelir. O istemezse bütün dünya bir araya gelse bir kimseye en ufak menfaat sağlayamaz. O istemezse, bütün dünya toplansa bir kimseye en ufak zarar dokunduramaz. O halde neden üzülüyoruz?.. **“Hasbün ALLAHü ve ni'me'l vekil.”** diyelim. O'na sığıalım. Unutmayalım ki, diken olmadan gül çıkmaz. Eşsiz bir hazineye alın teri dökmeden, zahmet çekmeden ulaşılamaz. Evet zulüm var. Hem de katmerli zulüm var. Ama bir de şu var: Gün doğmadan neler doğar. Bak Cenab-ı Hak ne buyuruyor:

مَا كَانَ اللَّهُ لِيَذَرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَىٰ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ حَتَّىٰ يَمِيزَ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُطْلِعَكُمْ عَلَى الْغَيْبِ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَجْتَبِي مِنْ رُسُلِهِ مَنْ يَشَاءُ فَأَمُونَا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَإِنْ تُؤْمِنُوا وَتَتَّقُوا فَلَكُمْ أَجْرٌ عَظِيمٌ

“ALLAH Teâlâ, Mü'minleri şu bulunduğunuz durumda bırakacak değildir; sonunda murdarı temizden ayıracaktır. Bununla beraber ALLAH Teâlâ, size gaybı da bildirecek değildir. Fakat ALLAH Teâlâ, resullerinden dilediğini ayırdeder. O halde ALLAH Teâlâ'ya ve peygamberlerine iman edin. Eğer iman eder, takvâ sahibi olursanız sizin için de çok büyük bir ecir vardır.”⁸

Bu âyet-i kerime büyük bir müjdedir, büyük bir ümittir. ALLAH Teâlâ, Mü'minleri bulunduğumuz şu durumda bırakmayacaktır.

Fakat bazen savaş, şehitlik ve diğer sıkıntılarla imtihan eder ki iyi ile kötünün yani münafıkla Mü'minin özellikleri ortaya çıksın ve aralarındaki fark görülsün.

وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ

“Ey mü'minler gevşemeyin, gevşeklik göstermeyin, Mahzun da olmayın. Siz eğer gerçekten mü'min iseniz, düşmanlarınıza galip ve onlardan çok üstünsünüz.”⁹

Bu ayet-i kerime, müslümanların, Uhud savaşında uğradıkları geçici başarısızlıktan dolayı ümitsizliğe kapılmamaları gerektiğini onlara ihtar etmekte ve müslümanlara, güçlü bir imana sahip olmanın verdiği azim ve kararlılık sayesinde nice zaferlere ulaşmanın mümkün olduğunu müjdelemektedir.

وَلَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا

“ALLAH Teâlâ kafirlere mü'minlerin aleyhinde asla bir yol bahsetmez.”¹⁰

Evet, mü'mîn hem davası hem de akıbeti bakımından her zaman, mü'min olmayandan üstündür. Çünkü mü'min, ALLAH Teâlâ'ya inanır, yalnız O'nun kulu ve kölesi olur. Sadece ALLAH Teâlânın dini için savaşır, ölürse şehid, kalırsa gazi ve mükafâtı cennet olur.

Bu sebeple ümitvar olalım. Bu da geçer. İstikbalde en güür sâdâ, İslâm'ın sâdâsı olacaktır inşaALLAH. Yeter ki biz üzerimize düşeni yapalım. ALLAH Teâlâ'nın dinini yaşayalım. Sabah namazına kalkalım. İslâm'ın ve Müslümanların aziz ve mansur olması için şu duaları mutlaka, her gün okuyabildiğimiz kadar okuyalım:

* Seyuhzemul-cem'u ve yuvellûned-dubur.

* HasbünALLAH ve ni'mel-vekil,

* Lâ havle velâ kuvvete illâ billâh,

* Ya dafial-belâyâ idfe' annel-belâyâ,

* Fellaühü hayrun hafıza. Ve hüve erhamür-rahimîn.

* Lâ ilâhe illâ ente sübhaneke innî küntü minez-zalimîn.

* Vellahü galibün âlâ emrihi.

9 Âl-i İmrân Sûresi:139

10 Nisa Sûresi: 141

Ya Rabbi! İslâmı ve Müslümanları aziz ve mansur eyle! Yardım eyle! Dünya ve ahiretimizi ma'mur eyle! Korktuğumuzdan emin, umduğumuza nail eyle! Amin...

ALLAH Teâlâ'nın mü'min kullarına Kur'an-ı Kerim'de bir va'di vardır. Zafer va'di...

Fakat bu va'de lâyük olmanın şartları vardır.

1- Müslümanlar, ezelde Kaalu Belâ gününde ALLAH Teâlâ'ya vermiş oldukları sözü, O'nunla yapmış oldukları ahd ve misakı unutmazlar, gereğini yerine getirirlerse,

2- İslâm dininin hükümlerini, emirlerini, yasaklarını ferdi ve toplumsal hayatlarına uygularlarsa,

3- Kendilerine ALLAH katından en güzel örnek, model ve rehber olarak gönderilmiş Peygambere itaat ve biat ederler, onun yolundan giderler, onun Sünnetini ve metotlarını esas kabul ederlerse,

4- Şeytanı ve tağutları dost, velî, yar, müttefik olarak kabul etmezlerse,

5- Parayı, serveti, malı-mülkü şu fanî dünyanın aldaticı ve oyalayıcı oyuncakları durumunda olan birtakım eşya, âlet ve vâsitaları putlaştırmazlarsa,

6- ALLAH yolunda önce nefisleriyle, sonra harbî ve saldırgan kâfirlerle cihad ederlerse, bu va'de nail olurlar. Yoksa:

Unutma! İslâm'a ihanet ederek, ahkâm-ı ilâhiyeye sırt çevirerek, Resûl'ün yolunu bırakarak zafere nâil olunmaz.

ŞİİRLERDEN SEÇMELER

BİRLİK OLALIM

ADİL YILDIRIM

Husûmet ateşi yakıyor bizi,
Barışalım hallerimiz bir olsun.
Düşman içimizden yıkıyor bizi,
Birleşelim yollarımız bir olsun.

Düşmanın okuna yay olmayalım,
Elin hissesine pay olmayalım,
Ayrı ayrı akan çay olmayalım,
Kavuşalım, sellerimiz bir olsun.

Vatanımız birdir, kitabımız bir;
Ay-yıldızlı, şanlı bayrağımız bir;
Sayacak olursak her binimiz bir,
Tanışalım ellerimiz bir olsun.

Şeytana mübahtır her türlü hile,
Tahrib ve ikilik girmesin dile,
Uydurukça değil saf Türkçe ile
Konuşalım, dillerimiz bir olsun.

Tembellik taşımaz iman sahibi,
Tevekkül var ama, en münasibi
Biz de çalışalım arılar gibi,
Peteğimiz, ballarımız bir olsun.

En kuvvetli bağdır iman bağımız,
Şehid kanı kokar şu toprağımız,
Umudla açilsin her yaprağımız,
Kökümüz bir, dallarımız bir olsun.

VATANIM BENİM / METİN ÖZCAN

Sakin göz dikmeyin, düşman bakmayın!
Kardeş arasına fitne sokmayın,
Kan döküp de aldık, asla satmayın
Yerim, yurdum, ana vatanım benim,
Hem cânanım hem de özcanım benim.

VATANIM BENİM / AŞIK KORHANI

Edirne'den Kars'a bir hudut çizdim.
Sinende dolaştım çok toprak ezdim.
Sana göz dikene öyle bir kızdım.
Şehitler otağı Vatanım benim.
Aşıma balını katanım benim

AB'NİN TÜMÜNDEN BİLE VARLIYIZ

MİKDAT BAL

Yahudi, Nasara düşmandır gayet
Dost olur, onlardan olursak şayet
Senden asla razı olmaz der ayet
Bundan büyük delil var mı efendim?

Bahane uydurup hep bekletiler
Tavizden tavize şart eklediler
Hristiyan olanı desteklediler
Anlayış kıt, kafa dar mı efendim?

Bizi tersyüz edip sattıktan sonra
Batık ülkeleri kattıktan sonra
Avrupa Birliği battıktan sonra
AB'ye girmemiz kâr mı efendim?

Her şeyi bitince bize gelirler
Bizi zaten hazır lokma bilirler
Haklı mıyım bunu zaman belirler
Bunu anlamamız zor mu efendim?

Miktad der ret etsek daha kârlıyız
AB'nin tümünden bile varlıyız
Hele ırkçılığa çok duyarlıyız
Onlar bize dostum der mi efendim?

(M.İSLAMOĞLU'NA REDDİYE)

“KADER RİSALESİ”Mİ, FİKİRLERİ KARIŞTIRMAK MI?

ALİ EREN

Elimde bir kitap var: **Hasan el-Basrî'nin Kader Risalesi ve Şerhi**. 2013 tarihli 4. baskı. Üzerindeki isim: Mustafa İslamoğlu İsmine bakarsanız, kitap bir tercüme ve onun şerhi. Ama yarısına kadar kitabın tercümeyle alâkası yok. Daha ilk sahifelerde anlaşılıyor ki, bu kitapla iki şey hedeflenmiş.

1- İslamdaki kader inancını zedelemek, insanları kaderi inkâra, en azından şüphe ve tereddüde düşürmek.

2- Hazreti Muâviye'yi ve mensup olduğu Emevî hanedanını toptan kötüleyip zâlim bir topluluk olarak göstermek.

Yazar bunu doğrudan kendisi yaptığı takdirde inandırıcı olmayacağını düşünmüş olmalı ki bu gayesini Hasan-ı Basrî Hazretleri'nin **Kader Risalesi** üzerinden yapıyor.

Hani, “**Uzaktan baktım yeşil türbe, yanına vardım estağfur tevbe**” derler ya, Mustafa İslamoğlu'nun, **Hasan el-Basrî'nin Kader Risalesi ve Şerhi** isimli bu tercüme kitabı da aynen öyle.

Kitap 220 sahife. Ama Kader Risalesi hakkındaki bilgilere ancak 66. sahifeden sonra müşerref oluyorsunuz. Tercümeyle de ancak 90. sahifeden sonra. Önceki sahifelerde neler olduğunu soruyorsanız söyleyeyim:

İslamoğlu'nun diğer kitaplarında olduğu gibi bol bol yanlışlar ve suçlamalar... O yanlış ve suçlamaları görmek isterseniz buyurun. Madde madde aktarıyoruz:

1- Yazar daha kitabın “**Giriş**” yazısında, yanlışlığa adım atmaya başlıyor. “**Eğer Allah dileseydi biz şirk koştuk**” (6/148) diyen müşriklerin bu sözünün kaderci geleneğe ait yani kadercilikle ilgili bir söz olduğunu söyleyerek kader inancına ilk darbeyi vuruyor. Ona göre kadercilik/kadere inanmak, müşriklerden gelme bir şey.

Oysa, dikkat ederseniz âyete bizzat kendisinin verdiği mânâda “**Allah dileseydi**” deniliyor.

Kendi verdiği “**Dilemek**” kelimesini unutuyor da, meseleyi sündürüp, “**Eğer Allah dileseydi biz şirk koştuk**” diyen müşriklerin kaderci olduğunu söylüyor. (Sahife: 10)

Müşriklerin sözü ortada. O sözde **kader** kelimesi yok, **dilemek/istemek** var. Buna rağmen İslamoğlu, bu cümleyi şu mânâyâ çekiyor: “**Allah'ın bizi şirk mecbur eden kaderi olmasaydı biz şirk koştuk**.” Oysa -kendisi de biliyor veya bilmeli ki- kader insanları iyiye veya kötüye zorlamıyor.

2- Kader meselesinde bu kadar ağır ifade kullanan İslamoğlu, Müslümanlar hakkında da aynı ağırlıkta cümleler kullanmakta tereddüt etmiyor:

“**Bazı Müslümanlar, Hıristiyanlaştıkları oranda dinlerini şekillendirmeye soyunmuşlardır. ... Allah onu Kur'an'la sadece karışıklarının değil, müntesiplerinin şerrinden de korumuştur.**” (Sa:10)

“Bazı Müslümanlar” dediği kimselerin ne yaptıklarından dolayı Hıristiyanlaştıklarını söylemeye bile lüzum görmeden, bazı Müslümanları rahatça Hıristiyanlaşmakla suçlayabiliyor.

Ama biliniz ki, Hıristiyanlaştığını söylediği Müslümanlar yılbaşlarında Noel yortularına katılan Müslümanlar falan değil. Onun ifadesiyle “**Geleneksel din tasavvurları**”na sahip olan Müslümanlar.

“Geleneksel” demek, ötedenberi kabul edilgen demek. Bir taraftan “**Geleneksel**” diyerek Resûlullah Efendimiz'den beri bilinegelen İslamı tenkit ederken “**Din tasavvuru**” diyerek de ikinci bir yanlışlık yapıyor.

İslamın “**İ**”sinden haberi olan bir kimse “**Geleneksel din tasavvuru**” demez. Çünkü din tasavvur değil İlâhî bir hükümdür. Diğer bir ifadeyle; tasavvur edilmiş, tasarlanmış bir düşünce değil, Allah tarafından konulan bir inanç sistemidir.

Yukarıdaki cümlesinde “**müntesip**” kelimesini de kullanıyor..

“Müntesip” İslamı kabul eden kişi yani Müslüman kimse demek. İslamoğlu, “Allah onu (İslamı) Kur’an’la sadece karşıtlarının değil, müntesiplerinin şerrinden de korumuştur” diyebiliyor. Allah (Celle Celalühü) İslamı Müslümanların şerrinden Kur’an’la koruduğuna göre(!) her Müslüman, İslamoğlu’na göre şerli birer İslam düşmanı olmuş oluyor.

3- İslamda elbette bir kader inancı vardır. Yani kader, bir anlayış değil inançtır. İslamoğlu’nun dilinde ise şöyle:

“Kur’an’ın kader anlayışı.” T(Sa: 13)

Kur’an Allah kelmamıdır. “Kur’an’ın kader anlayışı” demek -hâşâ- “Allah’ın kader anlayışı” yani “Allah kaderi şöyle anlıyor” demektir ki bu sözün îmânî tehlikesi ortadadır.

4- Yazar, Hazreti Ali Efendimiz hakkında, “ **Kendisinden sonraki zalim iktidarların istismar edebilecekleri bir kapıyı ebediyen kapamıştır**” diyor. (Sa:17)

Ehl-i sünnetten çok şiilerin ağzına yakışan bu sözü, aslında Hazreti Muâviye’ye zalim demek için kullanıyor ama hırsıyla söylediği için bir şeyi unuttuyor: Hazreti Ali Efendimiz’den sonra idareyi ele alan Hazreti Muâviye değil Hazreti Hasan Efendimizdir.

5- İslamoğlu, Müslümanları suçlamada o kadar ileri gitmektedir ki, kitabını tercüme ve istismar ettiği Hasan-ı Basrî Hazretleri’ni bile bu hususta liste harici tutmuyor. Her Müslüman gibi Hasan-ı Basrî Hazretleri de tabii ki Hazreti Osman’ı sevmektedir. İslamoğlu, onun bu sevgisine bozulmakta ve “**Onun Hazreti Osman’a olan bu meylinin, onu muhakeme zaafına sürüklediği söylenebilir**” demektedir. (Sa: 18)

Evet... Dilin kemiği yok, isteyen istediğini söyleyebilir. Ama mühim olan söylenen sözün doğru olup olmadığı yani Hasan-ı Basrî Hazretleri’nin muhakeme zaafi içinde olup olmadığıdır.

Hasan-ı Basrî Hazretleri, Hazreti Osman’ın aleyhinde olsaydı, İslamoğlu asla onun **muhakeme zaafi içinde** olduğunu söylemeyecek ve “**Gördüğünüz gibi Hasan-ı Basrî bile böyle söylüyor**” diyecekti.

Bu kanaatte olan bir İslam âlimi olmadığı için, Hasan-ı Basrî Hazretleri’nde muhakeme zaafi olduğunu söylerken, bunu herhangi bir âlime dayandıramıyor.

Çünkü bu haksız kanaat sadece kendisine ait... Öyleyse, Sayın İslamoğlu, muhakeme zaafi içinde olan bir zatın eserine nasıl güvenip de tercüme etmiş ve böyle bir eseri okuyucularına nasıl sunmuştur?

İslamoğlu, Hasan-ı Basrî Hazretleri’nin “**Halk hiçbir hususta Osman’ı tenkit etmedi**” sözünü de kabul edemiyor ve “**Oysa hakikat bunun tam tersidir**” diyor. (Sa. 18)

Ey İslamoğlu! Hakikatın tersine yalan denir. Bu durumda size göre Hasan-ı Basrî Hazretleri yalan söylemiş olmuyor mu? Siz de bir yalancının eserini tercüme edip bile bile Müslümanlara sunmuş olmuyor musunuz? Böylece bir yalancının sözlerine ve vebaline bile bile ortak olmuyor musunuz?

Hasan-ı Basrî Hazretleri’nin “**Halk hiçbir hususta Osman’ı tenkit etmedi**” sözüne gelince.

Siz kabul etmeseniz de, ashab-ı kiram içinde Aşere-i Mübeşşere yani cennetlik oldukları Peygamberimiz tarafından müjdelenen 10 mübârek zat var. Bunlardan üçüncü derecede olanı Hazreti Osman (Radiyallâhü Anh)’tır. Ashab-ı kiram bu 10 zata son derece hürmet gösterirler ve tenkit etmezlerdi.

Haaa ...Hazreti Osman hiç tenkit edilmedi değil. İcraatta sebebi anlaşılmayan bazı durumlar olmuştur. Ancaak! Gerekli izahı dinleyenler ikna olmuşlar ve mesele bitmiştir. Dinlemeyenler ve art niyetliler ise ne olursa olsun tenkite devam edeceklerdir ve etmişlerdir.

Şimdi siz bunları tenkit mi kabul edeceksiniz?

Ama ille de tenkit kelimesini kullanmak istiyorsanız size yardımcı olalım. Hazreti Osman (Radiyallâhü Anh) Efendimiz öyle şiddetli tenkitlere maruz kaldı ki sonunda şehit edildi.

Bu hadiseye karışan isyankâr ve söz dinlemez güruhu siz İslamın emirlerine boyun eğen Müslüman halk sayarsanız, Hazreti Osman halk tarafından hem de en şiddetli şekilde tenkit edilmiş demektir.

6- Kitabını, “**Kaderi inkâr ve Emevî kabilesini, özellikle Hazreti Muaviye’yi kötülemek**” üzerine bina eden İslamoğlu, bazen de gerçekleri yazmak mecburiyetinde kalmış. Bunlardan biri şöyle: “**Hasan el- Basrî, Muâviye b. Ebi Süfyan’ın yirmi yıllık iktidarında ve ardından oğlu Yezid’in dört yıllık iktidarında açık bir muhalefette bulunmadı.**”

Fakat ehl-i beytin başına gelenlere de duyarsız kalmadı.” (Sa: 18)

Aynen öyle. Yani O Hazret tam bir denge halinde oldu. İslamoğlu buna ne der acaba?

7- İslamoğlu'nun, Hazreti Osman Efendimiz'in mensup olduğu Emevî sülalesine düşmanlığı, Şiilerin düşmanlığıyla tıpatıp aynı. Şiiler duydukları her sözü mantıklı olsun olmasın nasıl Emevîler aleyhinde kullanıyorlarsa, o da öyle yapıyor. Şöyle:

Müslüman, kalbini dünya sevgisiyle doldurmaması lâzım ya. Hasan-ı Basrî Hazretleri de o mânâda dünya malına değer verilmemesine işaret olarak şöyle buyurmuş:

“Vallâhi bu dünya, kocalarını öldüren gelinler kadar zâlimdir.”

Burada **“Kocalarını öldüren”** sözü geçiyor ya, artık İslamoğlu durur mu? Hasan-ı Basrî Hazretleri'nin bu sözünü şöyle değerlendiriyor:

“Emevîler tarafından karısına zehirletilen Hazreti Hasan'ı ima etse gerektir.” (Sa: 18)

İslamoğlu'ndaki şu objektif ve ilmî(!) tavra bakın dostlar! **“Emevîlerin Hazreti Hasan'ı zehirlettiğini söylüyor”** diyemiyor. **“Zehirlettiğini imâ ediyor”** da diyemiyor. Kendini zorlaya zorlaya ancak **“İmâ etse gerektir”** diyor. Ve bu da ilmî bir söz oluyor. Ama ne yapsın, bu kadarcığını da söylemese şiî dostları gücenebilir.

İslamoğlu, **“Hasan-ı Basrî Hazretleri'nin, Hazreti Muâviye zamanında ordu ile sefere çıktığını, Emevîlerin Horasan Valisi'ne kâtiplik ve tercümanlık yaptığını”** yazıyor. (Sa: 18)

Ey İslamoğlu! Yazdığınız doğru. Hasan-ı Basrî Hazretleri'nin yerinde siz olsaydınız, Hazreti Muâviye'nin -hem de İran'a- gönderdiği fetih ordusuna katılır mıydınız? Emevîlerin vâlisine kâtiplik ve tercümanlık yapar mıydınız?

“Evet” diyerek beni şaşırtırsanız sizi tebrik ederim. **“Hayır”** dersanız -ki Hazreti Muaviye muarızlığınız bunu icap ettiriyor- o zaman da şunu sorarım:

Bizzat hadiselerin içinde olan, gören yaşayan biri olarak, Hasan-ı Basrî Hazretleri bu vazifeleri kabul ettiğine göre, siz ondan daha mı anlayışlı daha mı hassassınız?

8- Evet, yukarıda olduğu gibi bazen gerçekleri de yazan İslamoğlu, burada da bir gerçeği ifade sadedinde **“Hazreti Ali'nin oğlu Hasan'ın iktidardan Ümeyye oğulları lehine feragat etmesi”** diyor. (Sa: 27) Yani Hazreti Hasan'ın, Halifeliği kendi isteğiyle Hazreti Muaviye'ye teslim ettiğini yazıyor.

Bir taraftan ehl-i sünnet olduğunu söyleyip bir taraftan da ehl-i sünnet muarızlığı yapanlardan Prof. Hayrettin Karaman ise, tarihlerin yazdığını inkâr ederek, **“Hazreti Muâviye'nin, Hazreti Hasan'ı kandırarak hilafeti elde ettiğini”** iddia etmektedir.

Hazreti Muâviye muarızlığı olan İslamoğlu'nun bu doğru cümlesini, diğer bir Hazreti Muâviye muarızlığı olan Hayrettin Karaman'a ithaf ediyoruz...

9- İslamoğlu, Hazreti Muâviye'nin **Beytü'l-mal/devlet hazinesi** hakkındaki tavrının şöyle olduğunu söylüyor: **“Ona göre, mal Allah'ın malıydı. Allah onu dilediğine verirdi. Şimdi Allah malını Emevî ailesine vermeyi dilemişti, bundan kime ne idi.”** (Sa: 31)

Peki... İslamoğlu, Hazreti Muaviye'nin herhangi bir yerde böyle bir söz söylediğine dair bir kayıt, bir belge gösterebiliyor mu? Hayır! Zaten böyle bir belge bulsa hiç durmazdı ki.

Öyleyse bu suçlama ne? Bu bir şiî iftirasıdır ve İslamoğlu'nun şîa mahallesinden alıp kabul ettiği kendi kanaatıdır. Peki gerçek ne? Gerçek şu:

Hazreti Muaviye'nin, milletin malını gasp edip mensubu olduğu Emevî ailesine vermesi şöyle dursun, insanlara yardımında cömertliği dillere destan bir sahâbidir. Dolayısıyla, bu şiî iftirasının kaynağı kitap sahifeleri değil, bazı hasta kalplerdir.

Bu kitapta konu güya kader ya. Hızını alamayan İslamoğlu, bu iftirayı kader konusuna çekmeden önce Hazreti Muaviye'yi şöyle suçluyor:

“Servet tasavvurundaki bu sapmayı, kader tasavvurundaki sapma izledi. İktidarı ele geçirmek için her türlü yola başvuran Muaviye b. Ebi Süfyan, sonunda emeline kavuştu.” (Sa: 31)

Değerli okuyucular! Yukarıda okudunuz gibi, İslamoğlu kitabınının 27. sahifesinde **“Hazreti Hasan'ın iktidardan Ümeyye oğulları lehine feragat ettiğini”** söylüyordu. Biz de onun bu sözünü Hayrettin Karaman'a ithaf etmiştik. Aynı İslamoğlu şimdi de kalkmış **“İktidarı ele geçirmek için her türlü yola başvuran Muaviye”** diyor.

27. sahifede yazdığı doğrunun 31. sahifede terisini yazarak doğrudan iftiraya kanat açan ve böylece kendi içinde bile tenakuzdan/çelişkiden kurtulamayan bir kimse, bilmem ki niçin yazarlığa soyunur? Soyunur değerli okuyucular soyunur.

Bir kimsenin sağ gösterip sol vurma vazifesi varsa, Sünnî görünüp şii darbesi vurma vazifesi varsa, pek âlâ soyunur nitekim soyunuyor. Amma... İnsan iftira ederken bile biraz tutarlı olmalı değil mi değerli okuyucular! Ne demişler! Dokuz düşün bir konuş... İnsan dokuz düşünüp bir konuşmaz da desteksiz atarsa, karakolda doğru söyler mahkemede şaşırır; İslamoğlu gibi 27. sahifede doğru söyler 31. sahifede şaşırır...

10- İslam itikadına göre “Müslüman olarak bir defa Peygamberimiz’i gören veya Peygamberimiz tarafından görülen kimse sahâbîdir.”

Sahâbî, lügat mânâsı olarak arkadaş demek. Çoğulu, ef’âl vezninde **ashâb**’dır yani arkadaşlar. Yalnız, o mübârek zatlardan yalın olarak **ashab** diye değil de **ashâb-ı kiram** diye bahsetmek edep ve hürmete daha uygun düşer.

Değerli okuyucular! Asırlarca İslam dinini bozmak için uğraşp duran(!) İslam âlimleri, meğer ashâb-ı kiram meselesinde de aynı şeyi yapmışlar. Mustafa İslamoğlu da sağolsun her konuda olduğu gibi bu konuda da bizleri aydınlatıyor. **“Hicri 3. yüzyıldan sonra, terimin (ashâb kelimesinin) anlamını pek de haklı gösterilemeyecek gerekçelerle genişlettiler”** diyor.

Haksız olarak genişletenler İslam âlimleri oluyor.

Evet...İslam âlimleri, ashâbdan olmayanları hakları olmadığı halde ashâb-ı kiramdan saymış oluyor. İslamoğlu böyle söyledikten sonra yapacağını yapıyor ve sözü sonunda Hazreti Muâviye’nin ashâb-ı kiramdan olmadığına getiriyor. Bunu kabul ettirebilmek için de Buhârî ve Müslim’den iki hadisi aklınca delil olarak gösteriyor.

İyi de Sayın İslamoğlu! İddianıza delil getirdiğiniz Buhârî ve Müslim, var gücünüzle kötilediğiniz Hazreti Muâviye’nin rivâyet ettiği hadislerle eserlerinde yer veriyor. Bu hadisler sadece onlarda değil diğer sünen ve müsnedlerde de yer almış.

“Bu hadislerin dördü Buhârî ve Müslim’de, beşi yalnız Buhârî’de dördü de sadece Müslim’de yer alır.” (TDV İslam Ans. c: 30, Muâviye maddesi)

Peygamberimiz’in **“Ashabım hakkında Allah’tan korkun Allah’tan”** buyurduğunu söylüyorsunuz. Aynı hadis-i şerifi biz de size hatırlatsak kızarmısınız? Peygamberimiz’in bu sözünden hareketle, bu ihtara şahit ve muhatap olanların ashabtan olmamaları icap eder demek istiyorsunuz ama mesele sizin anladığınız gibi değil.

Bir babanın birkaç çocuğu olsa, onlardan bazılarına **“Çocuklarım hakkında haksızlık yapmaktan Allah’tan korkun”** dese, bu sözün muhatapları o babanın çocukları olmaz mı?

Bir diğer husus şudur:

Yukarıda temas ettiğimiz gibi, **ashâb** arkadaş demektir. Mekke ve Medine’de, Peygamberimiz’le çok kere beraber olup maddî olarak ona ashâb / arkadaş olan bir kısım müslümanlar vardı. Bunlar bildiğimiz mânâda yüksek derecelere sahip ashâb-ı kiram oldukları gibi, maddeten de Peygamberimiz’in arkadaşları idiler.

Bir de civar kabilelerden gelip iman edip yaşadığı yere dönen ve Peygamberimiz’i çok az gören Müslümanlar vardı. Bunlar Medine’de yaşamadıkları için Peygamberimiz’le her ne kadar maddî ashâb/ arkadaşlık yapamamışlarsa da, mânevî derecelere onlar da sahip olup ashâb-ı kiram vasfını kazanan Müslümanlardır. Nitekim siyer kitaplarında **“Peygamberimiz’in 100 binden fazla sahâbî ile beraber hac yaptığı”** yazılmaktadır.

Bu büyük kalabalığın hepsi Medine halkı değildi, ama demek ki onlar da ashâb idiler...

11- İslamoğlu, tarihçilerin Hazreti Muâviye’nin aleyhinde ifadeler kullanmamalarını şöyle izah ediyor: “Bu dönemi yazanların ekserisi olaylara ve insanlara iktidarların baktığı yerden bakmışlardır.” (Sa: 35)

Sayın İslamoğlu! Siz de olaylara Sünnîlerin değil Şii’lerin baktığı yerden bakıyorsunuz.

12- Kitabın konusu kader ya. Görünüşte sözü kadere getiriyor ve şu sözü söyleyebiliyor:

“Tarihte ‘Özgür iradeye karşı kaderciliği ilk kim savunmuştur’ sorusuna Kur’an ‘Şeytan’ cevabını veriyor.” (Sa: 36)

Böylece kadere inanmayı şeytanlık olarak vasıflandırıyor. Bu arada **“Cebirci kadercilik”** diye bir şey uyduruyor. Ama ne kadar uydurursa uydurursun, söylediği kökten sakat. Çünkü kader inancında cebir ve zorlama yoktur. Yani kader, insanı bir şeyi yapmaya zorlamaz.

13- İslamoğlu, “Pavlus (Tarsuslu Talut), **İncil’in parçası haline getirilen Romalılara Mektub’unda tıpkı bazı Emevî idarecileri gibi...**” diyerek, Emevî idarecileri bir kafirle aynı kefeye koymakta hiç tereddüt etmiyor. (Sa: 37)

14- Kader meselesinde gayr-i Müslimlerin sözlere müracaat etmeyi de ihmal etmiyor. ‘Ünlü kurucu ilâhiyatçı’ diye takdim ettiği Aurelius Augustin’in şu sözlerini aktarıyor:

“İşlenen günahın sorumlusu kader, şans ve benzeri değil, bizzat insanogludur. Günah işlemek insanoglunun kendi seçimidir.” (Sa: 38)

İslamoğlu kabul etmese de İslama göre de böyledir. Kader zorlayıcı değildir, dolayısıyla günahın sorumlusu kader değildir. Çünkü günah işlemek insanoglunun kendi seçimidir. Şuna ne demeli?

“Kilise babası Augustin’in bu tavrı, Hasan el-Basrî’nin tavrına benzetilebilir.” (Sa: 38)

Peki imânî bir meselede, bir gayr-i müslimin bir İslam büyüğüne benzetilmesine ihtiyaç var mıdır ve bu benzetme câiz midir?

15- Şu benzerliğe bakın! Yaşar Nuri Öztürk, ehl-i sünnetin kıldığı namaza “**Emevî namazı**” diyor. İslamoğlu da İslam ehl-i sünnet kader inancına “**Emevî kaderciliği**” diyor.

Emevîler kabilerden bir kabiledir ve bu kabileden sayısız Müslüman vardır. Peygamberimiz’in cennetle müjdelediği, bir kızını verdiği, o vefat edince ikincisini verdiği, o da vefat ettikten sonra “**Üçüncü bir kızım olsaydı Osman’a onu da verirdim**” buyurduğu Hazreti Osman (Radıyallahü Anh) Efendimiz de bu Emevîlerdendir. İslamoğlu işte bu kabileyi hiç ayırım yapmadan suçluyor:

“Kur’an’ın üstünü çizdiği ve mahkûm ettiği cahiliye kaderciliği, Emevîler eliyle yeniden üretildi.” (Sa: 39)

Sayın İslamoğlu! Câhiliye kaderciliğini falan bırakalım da lütfen söyleyin, siz kendiniz kadere ehl-i sünnetin inandığı şekilde inanıyor musunuz inanmıyor musunuz?

16- İslamoğlu’nun ifadeleri gayet açık. Ma’bed el-Cühenî hakkında, “**Ma’bed’in kader anlayışı da Hasan el, Basrî gibi Emevî değil Kur’an’ıdır**” diyerek hiç kimseyi istisnâ etmeksizin Emevîleri silme Kur’an dışı sayıyor. (Sa: 41)

“Emevî sülalesinden olan Müslüman olamaz” demeye getiriyor. Bununla da kalmayıp daha ağır

bir suçlamaya cür’et ediyor. Hem de yapacağı bu suçlamaya Hasan-ı Basrî Hazretleri’ni alet ederek. İşte kullandığı cümle:

“Hasan el-Basrî gibi muttaki bir âlimin zaviyesinden bakınca “Allah düşmanı” olarak görülen Emevî yöneticisi” (Sa: 43)

Yok Sayın İslamoğlu yok! Bu bakış Hasan-ı Basrî gibi bir zatın bakış açısı değil bal gibi gulât-ı şianın (şianın azgınlarının) bakış açısıdır.

17- İslamoğlu’nun, şu gülünç ifadesine bakınız:

“İmam el-Basrî’nin Allah’ın kaderi ile bir alıp veremediği yoktur.” (Sa: 43)

Hasan-ı Basrî Hazretleri gibi bir İslam büyüğünün Allah’ın kaderiyle tabii ki bir alıp veremediği olamaz. Vardır diyen bir Müslüman mı var ki böyle söylüyor? İlimli-ilimsiz hiçbir Müslümanın ağzına yakışmayan bu üslupla zihinler neye zorlanıyor?

18- İslamoğlu, kadere inanmanın aleyhindeki sözlerini kendi söylemeyip bunu Hasan-ı Basrî Hazretleri’ne söyletiyor. O mübârek zat şöyle yapmış:

“Âhireti boşa çıkaran bir kaderciliğin, Kur’an’ın ümmete kazandırdığı ahlâkî değerleri sıfırlayacağını fark etmiştir.” (Sa: 44)

19- Hasan-ı Basrî Hazretleri üzerinden, mezhepleri nasıl Kur’an ve Resûlullah yolu haricinde gösteriyor:

“Hasan el-Basrî... sonra ortaya çıkan mezheplerin hiçbirinden değildir. O Kur’an’ın ve Resûlullah’ın yolundan giden bir âlimdir.” (Sa: 44)

Ey İslamoğlu’nun **Kader Risâlesi ve Şerhi**’nin değerli okuyucuları! Kur’anın ve Resûlullah’ın yolundan gitmek için hiçbir mezhepten olmamak mı icap eder?

20- İslamoğlu, Hasan-ı Basrî Hazretleri’nin nasıl bir ömür geçirdiğini şu cümleyle anlatıyor:

“İmam el-Basrî, ömrünü Emevî kaderciliğine karşı mücadeleyle geçirmiştir.” (Sa: 44)

Hayret! Bu sözün sahibi, bundan sadece iki satır sonra şöyle diyebiliyor:

“Ondan (Hasan-ı Basrî Hazretleri’nden) bize kadar gelen en önemli mevzuk eser olan Kader Risâlesi, böyle bir tartışmanın gereksizliğinin en açık delilidir.” (Sa: 45)

Hasan-ı Basrî Hazretleri'nin ömrü hani Emevî kaderciliğine karşı mücadeleye geçmişti?

Şimdi de kalkmış **“Kader Risâlesi, böyle bir tartışmanın gereksizliğinin en açık delilidir”** diyor. Doğru olan hangisi?

21- İslamoğlu, şu sözünü adeta “Benim yazdıklarına inanmayın” demiş olmuyor mu:

“Bir insanı hasımlarının ağzından tanımak, onu tanımamaktır.” (Sa: 45)

İslamoğlu, kadere inananların ve istisnasız Emevî sülalesinin hasmıdır. Öyleyse, onun bu iki gurup hakkında yazdıklarıyla ne kadere inananlar ne de Emevîler tanınabilir. Öyleyse, İslamoğlu'nun onlar hakkında yazdıkları okunmaya değer.

Kendisini ele veren başka bir cümlesi:

“Birini hasmının koyduğu adla anmanın âdil olmadığı ortadadır.” (Sa: 46)

Öyleyse, Emevîlerin hasmı olan İslamoğlu'nun 16. maddedeki şu sözüne itibar etmek hiç âdil/adaletli değildir:

“Allah düşmanı” olarak görülen Emevî yöneticisi”

22- İslamoğlu'nun başka bir cümlesi:

“Geçmişin kinini gelecek kuşaklara taşımak istemiyorsak, hasımların birbirleri aleyhine yazdıklarını naklederken ihtiyatlı olmak zorundayız.” (Sa: 47)

Sayın İslamoğlu! Siz bu tenbihi kahir ekseriyeti Sünnî olan Türkiye'deki Müslümanlara değil de lütfen Şiîlere yapınız. Çünkü Ehl-i sünnetin Şiîler hakkında kinleri yok ama Şiîlerin ve şiişverlerin Sünnîler hakkında bitmez tükenmez kinleri var. Öyle ki, şu anda basılan şii kitapları bu kinle dolu.

Meseleyi insaf ile ele alalım, diğer şii kitapları şöyle dursun meselâ sizin **Kader Risalesi ve Şerhi** isimli kitabınız bile bu kini dile getiren ifadelerle dolu değil mi?

23- Yalın olarak kader inancı aleyhinde bulunduğu takdirde uygun olmayacağını bilen İslamoğlu, bunu kitabının başından sonuna kadar Emevîler/Ümeyyeoğulları üzerinden yapıyor. Bu mânâdaki bir cümlesi şöyle:

“Ümeyyeoğulları eliyle hortlatılan cahiliyye kader inancı...” (Sa: 48)

24- Sayın Şevket Eyyî'nin **“Zındık”** diye andığı Şiî Ali Şeraîti, Hazreti Ömer zamanında İran'ın fethedilmesini içine sindiremediği için, **Muhammed Kimdir** isimli eserinde **“İran'ın fetih değil, bir ilkel toplumun bir medenî toplumu işgali”** diyordu.

İslamoğlu da **“işgal”** kelimesini kullanıyor:

“Önceleri “fetih” deyince yürek fetih anlaşılırdı. Artık fetih deyince toprak işgali anlaşılır oldu.” (Sa: 48)

Sayın okuyucular! Ne zamandan beri *fetih* deyince *işgal* anlaşıldığını anlayın artık. Tabii ki Emevîlerle beraber... Meselâ Hazreti Muâviye zamanında Kıbrıs'ın fethi bile aslında fetih değil işgal(!)

25- Yazarımız, Haris el-Muhâsibî'nin **“Kur'an akıldır, akıl Kur'an'dır”** sözünü **“muhteşem bir söz”** diye naklediyor da bunu okuyan bazı kimselerin, **“Demek ki akıl da Kur'an gibiymiş. Ben aklımla hareket ederim”** diyerek yanlışa düşebileceklerini ne hikmetse düşünemiyor ve kısa da olsa bir açıklama yapmıyor. Okuyucunun mânen mahvolması onun için acaba hiç mi mühim değil?

26- Bu kitabında, itikâdî bir mesele olan **“Kader”**i ele alan İslamoğlu, sadece kaderle kalıp bu arada itikâdî mezhepleri de inkâr etmeseydi ayıp yapardı. Ama o ayıbı yapmıyor. **“Akâitte (itikatta) mezhebin nedir?”** gibi bir sorunun abes olduğunu söylüyor ve **“Bu soruyu duyunca kaşları çatılan Kur'an “Biz burada ne oluyoruz?” diye hesap sorsa haksız mıdır?”** diyor. (Sa: 53)

Konu itikâdî olduğu için, İslamoğlu bu sözünü itikâdda mezheplerin Kur'an'a ters olduğunu söyleyerek burada sadece itikâd mezheplerini inkâr ediyor. Amelî mezhepler konu edildiği zaman da herhalde onlar hakkında söyleyeceklerini de ihmal etmez.

Müslümanların Mâtüridî ve Eş'arî mezheplerine mensup olmalarını, **“Ümmetin fırka fırka, hizip hizip, mezhep mezhep”** olmaları şeklinde anlatıyor. (Sa: 53)

27- Her meselede Kur'an'ı esas aldığı söyleyen İslamoğlu, Yusuf sûresi 109. âyette açıkça **“Bütün peygamberlerin erkeklerden (ricâl) gönderildiği”** beyan edildiği halde, bunu kabul etmiyor. Bununla da kalmıyor, kadınlardan peygamber gelmediğini söyleyen Hasan-ı Basrî Hazretleri'ni, **“Bu meselede isabet edememiştir”** diyerek tenkit ediyor.

Hepsinden tehlikelisi de şu: “**Bu âyetin konusu, peygamberlerin cinsiyeti değil insiyeti yani insan oluşlarıdır**” diyerek Kur’an’ın apaçık ifadesine de, tefsir ilmüne de, tefsir âlimlerine baş kaldırıyor. (Sa: 58)

28- “Emevî hanedanını zulüm okyanusuna benzetirsek” diyen İslamoğlu, böylece tipik bir aşırı şiî tavrı sergilemektedir. (Sa: 62)

Ona göre bu koskoca hanedandan sadece üç kişi adalet sahibidir, geriye kalanın tamamı zâlimdir. Bu zâlimlerin en başında da Hazreti Muâviye gelmektedir.

29- İslamda ikiyüzlü olmak yok, “Olduğun gibi görünmek ve görüldüğün gibi olmak” vardır. Hasan-ı Basrî Hazretleri’nin tavrı da aynen böyle olup ikiyüzlü olmaktan uzaktır. Şiilikte ise aksine takiiye var. Şiiliğin vazgeçilmez şartlarından olan takiiye, gerçek inancını gizlemek, başka inanıp başka görünmektir. Bir ehl-i sünnet büyüğü Hasan-ı Basrî Hazretleri’ni şiî olarak göstermek için bakın İslamoğlu neler yapıyor?

a- Hasan-ı Basrî Hazretleri’nin muhalefet usulünün **takiiye olduğunu** söylüyor.

(Önce takiiyenin ne olduğunu İslamoğlu’nun kaleminden öğrenelim:

“Olağanüstü durumlarda ve tehdit altında gerçek inancını gizleyerek korunma.”

Şimdi de “a” maddesindeki kurnazlığına bakalım. İslamoğlu burada, “**Madem Hasan-ı Basrî Hazretleri Emevilere zıttı da tarihte Emevilere karşı muhalefeti niçin yer almıyor?**” denilmemesi için “**Onun muhalefeti takiiye şeklindeydi**” diyor.

Peki öyleydi de düşüncesini içinde gizleyerek nasıl muhalefet yaptı? Takiiye yapıp Düşüncesini dışa vurmayan kimsenin düşüncesi nasıl anlaşılacak ki?

İki: Açığa vurulmayan bu gizli düşüncüyü İslamoğlu nasıl keşfetti?)

b- Kur’an’da takiiyeye izin verildiğini söylüyor.

(Bu yanlış sözde İslamoğlu ile Şiiler mutabık. Çünkü Şiiler de böyle söylüyor. Ama hangi âyetle izin verildiğini söy-le-ye-mi-yor.)

c- Hasan-ı Basrî Hazretleri’nin “**Takiiye kıyamete kadar bakidir**” dediğini söylüyor.

(Bu da, o mübârek zatı şiî göstermek uğruna söylenilmiş gerçek dışı bir sözdür. Eğer O Hazret’in böyle bir sözü olsaydı, İslamoğlu onu sütun sütun sergilemez miydi? Ama yapamamış...)

d- Hasan-ı Basrî Hazretleri’nin, “**Takiiyeye birkaç kez başvurduğunu**” söylüyor.

Yukarıdaki “a” maddesinde “**Muhalefet usulünün takiiye olduğunu**” söylüyordu, burada ise “**Birkaç kez takiiye yaptığını**” söylüyor.

Devamlı bir zulüm altında olup usulü takiiye yapmak olan bir kimse hayatında niçin sadece birkaç kez takiiye yapsın ki! Devamlı olarak tehlikeyle karşı karşıyaysa devamlı olarak takiiye yapmış olması icap etmez mi?

İslamoğlu devamlı şöyle diyor:

“Çağdaşı birçok âlimin maruz kaldığı Emevî zulmünden, kendisini takiiye sayesinde koruyabilmişti.” (Sa: 63)

İslamoğlu’nun sözünden yola çıkarak söylüyorum:

Hasan-ı Basrî Hazretleri, düşüncesini hep gizli tutup itiraz ve başkaldırı yapmadıysa, demek ki bu zatın görülen bir muhalefeti de yoktu? Olmadığı için de kendisi için bir tehlike söz konusu olmaz.

Öyleyse bu zatın yönetime muhalefeti nerede?

Değerli okuyucu!

Biz Müslümanlar, aldığımız İslam edebi gereği büyüklerimizi **hazret** kelimesiyle anarız. Veya peygamberleri anarken **aleyhisselam**, ashab-ı kiramı anarken **radıyallâhü anh**, tâbiîn, tebe-i tâbiîn ve onlardan sonra gelen İslam büyüklerini anarken **rahmetüllâhi aleyh** deriz.

Yaşça bize akran olanları ve küçüklerimizi ise Ali, Veli, Hasan, Hüseyin, Ayşe Fatma diye isimleriyle anar ve çağırırız.

Bir büyüğüne “**Hasan! Hüseyin!**” diye veya “**Ayşe! Fatma!**” diye ismiyle hitap edenin de edep yoksunu olduğunu söyleriz.

Sayın İslamoğlu’na gelince. Hasan-ı Basrî Hazretleri’nden daha mı büyüktür ki, kitabında Hasan-ı Basrî Hazretleri’nden bahsederken hep yalın olarak “**Hasan**” demektedir?

Ama İslamoğlu sade bu kitabında değil, bütün kitaplarında İslam büyüklerini aynı şekilde anmaktadır...

Değerli okuyucular!

Yazı çok uzadı. Ama bahse konu kitabın daha yarısındaım. Diğer yarısıyla ilgili mütalaamızı nâsipse başka bir makaleye bırakalım...

Fi emânillah...

HAZRET-İ EBÛ BEKR-İ SİDDİK (5)

(Radiyallahu Anh)

TÜRKİYE GAZETESİ YAYINLARI
İSLAM ALİMLERİ ANSİKLOPEDİSİ GİBİ BAZI
MUTEBER ESERLERDEN ALINTIDIR.

EBÛ BEKR (Radiyallahu Anh)IN
ÜMMETE DÜŞKÜNLÜĞÜ

Birgün Rasûlüllah efendimiz, Eshâbı ile mescidde otururken, Cebrâil aleyhis-selâm geldi. Resûl-i Ekrem'e, Hazreti Ebû Bekir'in bir saat ibâdeti yetmiş yıllık ibâdet yerini tutar, dedi. Resûl-i Ekrem, birşey söylemeyip, Hazreti Bilâl'e Ebû Bekir'i (Radiyallahu Anh) çağırmasını emir buyurdu. Hazreti Ebû Bekir'e haber gidince, hemen yola çıktı. Rasûlüllah Hazreti Ebû Bekir'i karşıdan görünce, karşılayıp, yanına oturttu. Evde ne yapıyordun diye sordu. Hatırıma şu gelmişti:

"Hak teâlâ Cenneti ve Cehennemi yarattı. Her ikisini de dolduracağını diledi (takdir etti). Hak telâdan, vücudumu Cehennemi dolduracak kadar büyük yapmasını diledim. Böylece hem Hak teâlânın takdiri yerine gelmiş, hem de bütün insanlar Cehennem korkusundan kurtulmuş olurlar" cevabını verdi. Eshâb-ı kirâm, Hazreti Ebû Bekir'in bu yüksek arzulu duasını çok beğenip, O'na, hayır duâ ettiler. Bu nedenle Rasullah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sell-em) : "Ümmetim içinde ümmetime en çok acıyan Ebu Bekir'dir." buyurmuştur.

EBÛ BEKR (Radiyallahu Anh)IN
HALİFELİĞİ HAZRETİ ÖMER'E
BIRAKMASI

Hazreti Ebû Bekir, son hastalığında: "Halifeliği kime bırakacağım hususunda tekrar istihare ettim. Hak teâlâdan, rızâsına uygun olmasını diledim. Bilirsiniz, yalan söylemem. Hiçbir akıllı kimse de, Hak teâlâyâ kavuşma zamanında kendisine iftira edilmesini istemez ve müslümanları aldatmayı uygun bulmaz" buyurdu. Orada bulunan Eshâb-ı kirâm, ey Allah'ın Rasûlünün halifesi! Senin doğruluğunda şüphemiz yoktur. Söyleyeceklerini söyle dediler.

Şöyle Anlattı: Gecenin sonuna doğru uyumuşum. Resûl-i Ekrem'i rüyada gördüm. İki beyaz elbise giymişti. O elbiselerin eteklerini ben tutuyordum. O sırada elbiseler yeşil olup, parlamağa başladı. Bakanların gözlerini alırdı, iki yanında, uzun boylu, gayet güzel yüzlü, nûr elbiseli ve bakanlara neşe veren iki kimse vardı. Resûl-i Ekrem selâm verip musafaha etmekle beni şerefliendirdi. Mübârek elini göğsüme koydu.

Üzüntüm gitti. "Yâ Ebâ Bekir, seni çok özledik, kavuşma zamanı yaklaştı" buyurdu. Uykuda o kadar ağlamışım ki, evdekiler uyanmışlar. Sonradan bana söylediler. Ben de seni özledim, Yâ Resûlallah dedim. "Bu ümmet için âdil, sâdık, yerde ve gökte herkesin rızasını kazanmış, zamanın en temizi olan Fârûk'u (Hazreti Ömer'i) halife seç!" buyurdular. Sonra yanındakileri göstererek: "Bunlar, dünyâda vezirlerin, vefâtın zamanında yardımcılarının, Cennette komşularındır.

Bana senin isminin gökte melekler arasında, yerde halk arasında Sıddık olduğunu haber verdiler" buyurdu.

Yâ Resûlallah, anam babam sana fedâ olsun, bu iki kişiyi tanıyamadım ve onlar gibi kimse de görmedim, dedim. "Bunlar Cebrâil ve Mikâil'dir" buyurdular. Sonra gittiler. Uyandım. Yüzüm gözyaşlarından ıslanmış, evdekiler baş ucumda ağlıyordu."

Hazreti Ebû Bekir (Radiyallahu Anh) ölüm hastalığında çocuklarını Hazreti Âişe'ye, iki oğlan, iki kız olarak ısmarladı. Hazreti Âişe, benim bir kız kardeşim var, ikincisi hangisidir? diye sordu. "Hanımım hâmilemdir. Kızı olacağını zan ediyorum" buyurdu. Hakikaten vefâtından sonra, hanımının bir kızı oldu.

RASÛLÛLLAH (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) İN HASRETİNDEN ZAYIFLAYIP VEFAT ETMESİ

Hazreti Ebû Bekir, Resûlullahın vefâtından sonra, her geçen gün biraz daha zayıflıyordu. Birgün kızı Âişe-i Sıddîka hazretleri bu zayıflamanın sebebini sorunca: “Beni, Muhammed aleyhisselâmın ayrılığı böyle zayıflattı” cevabını aldı. İşte bu düşkünlüğünden dolayı Allah Teâlâ onu sevgili dostundan kabirde de ayırmadı.

Hazreti Âişe anlatır: Babam vefât edince, Eshâb-ı kirâm nereye defn edelim diye tereddüde düştüler. O halde uyumuşum. Kulağıma, “Dostu dosta kavuşturun” diye bir ses geldi. Uyandım, Eshâb-ı kirâma anlattım. Onlar da aynı sesi işittiklerini söylediler. Hatta mescidde namaz kılanlar da, işittik dediler. Artık müşavereye lüzum kalmamıştı. Habîb-i Ekrem’in yanına defn ettiler.

EBÛ BEKR (Radyallahu Anh)İN VEFATI ÜZERİNE HAZRETİ ALİ’NİN MERSİYELERİ

Hazreti Ebû Bekir (Radyallahu Anh), hicretin onüçüncü yılında vefât edince, Medine’de herkes ağladı. Hazreti Ali (Radyallahu Anh) işitince, ağlayarak geldi ve “Hilâfet bugün tamam oldu” buyurdu. Kapı önünde durup:

Yâ Ebâ Bekir! Sen, Resûlullahın sevgilisi, arkadaşı, dert ortağı, sırdaşı ve müşâviri idin. Önce İslâma gelen sensin. Senin imânın, hepimizin imânından daha saf oldu. Senin yakînin, daha kuvvetli, Allah’dan korkun daha büyük oldu. Herkesten zengin, herkesten daha cömert sen idin. Resûlullaha en şefkatli, en yardımcı, sen idin. Resûlullah ile sohbetin, hepimizin sohbetinden daha iyi idi. Hayır sahiplerinin birincisi sensin. Senin iyiliklerin, hepimizinkinden çoktur. Her iyilikte ileridesin. Resûlullahın huzurunda, senin derecen en yüksek oldu. O’na en yakın, sen oldun. İkranda, ihsanda, güzel huylarda, boyda, yaşda, O’na en çok benzeyen, sen oldun.

Allahü Teâlâ, sana, çok mükâfat versin ki, Resûlullaha herkes yalancı derken sen, doğru söylüyorsun, inandım dedin. Sen, O’nun kulağı ve gözü gibi idin. Allahü teâlâ seni, Kur’ân-ı kerimde “sıdk” ismi ile şereflendirdi. Resûlullah’a, en sıkıntılı zamanlarında yardımcı oldun.

Sulhda, O’nun huzurunda, harplerde, O’nun yanında idin, O’nun ümmetinin halifesi, O’nun dininin koruyucusu idin. Câhiller dinden çıkarken, sen İslâm dinine kuvvet verdin. Herkes şaşıracağı zaman, sen kükremiş arslan gibi ortaya çıktın. Herkes dağılırken sen Muhammed Mustafa’nın (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) yolunu tuttun. Eshâbın az konuşanı ve en belîği, edîbi sen idin. Her sözün, her buluşun doğru, her işin temizdi. Gönlün herkesten kuvvetli, yakînin hepimizden sağlam idi. Her işin sonunu, önceden görür, geri kalmışları İslâma sokarak aydınlatırdın. Mü’minlere şefkatli, af edici baba.idin. İslâm’ın ağır yükünü sen taşıydın, İslâm’ın hakkını herkes elden geçirirken, sen yerine getirdin. Sen rüzgarların oynatamayacağı bir dağ gibi idin. İşin doğruluk idi, ilim idi. Sözün mertçe, doğruyu bildirmek idi. Gerici düşüncelerin, bozuk inançların kökünü kazıydın. Hak dinin ağacını diktin. Güçlükleri, müslümanlara kolaylaştırdın. Küfür ve mürtedlik ateşini söndürdün. Allah’ın dinini, sen doğrulttun. İslâma, imâna sen kuvvet oldun. Göklerde, melekler arasında, senin derecen çok büyüktür. Muhacirler ve Ensâr arasında, senden ayrılık yarası çok derindir buyurdu.

Ve çok ağladı. Mübârek gözlerinden yaşlar aktı. Sonra: “Allahü teâlânın kaza ve kaderine râzı olduk. Verdiği elemleri kabul ettik. Yâ Ebâ Bekir! Resûlullahdan ayrılık acısından sonra, bize senin vefâtından daha acı bir musîbet gelmedi. Sen mü’minlere sığınak, dayanak ve gölge idin. Münafıklara karşı çok sert ve ateşli idin. Allahü teâlâ, seni Muhammed aleyhisselâmın huzuruna kavuşturursun! Bize, senden ayrılma acısı için sabırlar ve ecirler versin! Bizleri, senden sonra, azmaktan, sapıtmaktan korusun” buyurdu. Eshâb-ı kirâmın hepsi, sessizce, Hazreti Ali’nin sözlerini dinledi. Sonunda hepsi, hüngür hüngür ağladı. Hazreti Ali, ilk İslâm’a gelen ve en önce Resûlullah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) ile kibleye karşı namaz kılan Ebû Bekir’dir” buyurdu ki O’nun bu konudaki her sözü, dinle yenin ve okuyanın kalbine tesir etmektedir.

EBÛ BEKR (Radyallahu Anh)İN BAZI HİKMETLİ SÖZLERİ

Buyurdular ki:

“Takva akıllıca yapılan işlerin en güzelidir. Hakkı asî olmak ahmakça yapılan işlerin en çirkinidir. Verilen emâneti yerine getirmek en üstün doğruluk sayılır. Hıyanet olarak da, en önde yalan gelir, “

Bir defasında bilmeden şüpheli birşey yiyip hemen anlayınca zorla istifra edip, midesini boşalttı ve sonra şöyle duâ etti: “Allahım, bilmeden yaptım. Çıkarabildiğim kadarını çıkardım. Beni bundan ve damarlarımda kalanlardan sorguya çekme!”

Birine nasihat veriyordu. Sonunda şöyle bu yurdu: “Ey kardeşim, sana yaptığım tavsiyeyi aklında tut ve kaybolmamasına dikkat et! Ölümü özüne sevdin. Nasıl olsa gelecek.”

Çok kere dilini parmağıyla tutar ve: “Başıma gelen herşey bunun yüzündendir” derdi. Binekte iken devesinin yuları düşse, verin demez, deveyi çöktürür alırdı. Sebebini sordular, “Resûlullah bana, insanlardan birşey isteme diye emretti” buyurdu.

“Allah sevgisini hâlis olarak tadanı, bu sevgi, dünyâyı istemekten alıkoyar ve bu kişi bütün insanlardan uzaklaşır, kesilir.”

“Ömrünü faydasız, boş şeylerle geçiren, tarlaya tohum ekme vaktini kaçırmış olur. Vaktinde tohum ekmeyen ise, hasat zamanında pişman olur.”

“Ne söyleyeceğine ve ne zaman söyleyeceğine dikkat et!”

Ordu kumandanlarını bir yere gönderdiği zaman, onlara: “Kadınları öldürmeyiniz, çocuklara dokunmayınız, ihtiyarlara saldırmayınız, meyvalı ağacı kesmeyiniz, ma'mur yerleri tahrip etmeyiniz, haddi tecâvüz etmeyiniz, korkmayınız ve gıdadan başka bir maksatla koyun ve deve kesmeyiniz ve manastırlarına çekilmiş insanlara zarar vermeyiniz” diye emirler ve nasihatler verirdi.

Bir hutbesinde buyurdu ki: “Ey insanlar, Allah'tan af ve afiyet isteyiniz. Çünkü mü'mine, İslâm'dan sonra af ve afiyetten daha hayırlı bir şey verilmemiştir.”

“Müslümanlardan hiçbiri, diğerini hakir görmesin! Zira müslümanların küçüğü, Allah katında büyüktür.”

“Allahü teâlâdan, kendisini, kıyâmet gününde cehennem ateşinden korumasını isteyen bir kimse, mü'minlere karşı çok merhametli ve ince kalbli davranır!”

Oğlu Abdurrahman'ı, komşusu ile münâkaşa ederken gördü ve oğluna gücenerek:

“Oğlum, komşunu gücendirme! Şu gördüğün insanlar dağılır gider ve sen yine komşunla başbaşa kalırsın” dedi.

Yine bir hutbesinde: Ey insanlar!

Allahü teâlânın “Ey imân edenler, siz kendinize bakınız, siz doğru yolda buldukça, yoldan çıkanların size zararı olmaz” (Mâide sûresi 105) âyet-i celîlesini okuyorsunuz, fakat onu yerine koymuyor, başka mânâda kullanıyorsunuz. Zira ben, Resûl-ı Ekrem'den şöyle buyurduğunu işittim: “İnsanlar kötülüğü görüp mani olmadıkları zaman, Allahü teâlânın, onların hepsini âzâba uğratmasından korkular” dedi.

Bir gün Eshâb-ı kirâma hitaben buyurdu ki: “Allahü teâlâ size dünyâyı fethettirecek, kapılarını açacaktır. Siz, ihtiyacınızdan fazlasını almayınız!”

“Bilmiş ol ki, sabah namazını kılan kimse, Allah'ın himayesindedir. Allah'ın hakkını küçümseme, zira yüzüstü seni Cehenneme atar.”

“Allahü teâlâyâ olan hâlis sevginin zevkine varan, dünyâlıktan vazgeçer ve bütün insanlardan yüz çevirir.”

Hazreti Ömer'e şöyle tavsiye buyurdu: “Hak ağırdır. Ağır olduğu kadar da acıdır. Ve aynı zamanda faydalıdır. Bâtıl ise hafif ve aynı zamanda belâli ve zararlıdır. Eğer tavsiyeme uyarırsan, henüz erişemediğin ve mutlak surette sana ulaşacak olan ölümden sevimli bir şey senin için olamaz. Vasiyetime uymazsan da gaybda olan ölümden daha çok buğz ettiğin bir şey olmaz. Halbuki onu önlemeğe gücün yetmez.”

“Kişinin kelâmı, aklının beyânı, faziletinin tercümanıdır.”

Yine bir hutbesinde buyurdu ki: “Bütün hamd ve senalar Allahü teâlâyâ mahsustur. O'na hamd eder. O'ndan yardım dilerim. O'ndan af niyaz eder, O'na inanır, O'na güvenirim. Hidayeti Allah'tan bekler, sapıklık düşüklük, şüphe ve körlükten O'na sığınırım. Allah'ın dürüst yürümeyi nasip ettiği kişi dosdoğru yol alır, onun saptırdığı ise ne bir dost, ne de bir mürşid bulabilir... Bütün varlığımla inanırım ki, Allah'tan başka ilâh yoktur.

O tektir ve şeriki yoktur. Mülk ve saltanat O'nundur, hamd O'nadır. Dirilten de öldüren de O'dur. Ve O, hiç ölmeyen diridir.

Dilediğini yüceltir, dilediğini alçaltır. Bütün hayırlar O'nun elindedir, O, her şeye gücü yetendir.

Bütün varlığımla inanırım ki, Muhammed Mustafa (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) O'nun kulu ve Peygamberidir. "O'nu hak ve hakikat olan dîni tebliğ vazifesiyle göndermiştir ki, Hak din diğer dinlere galip gelsin. Putperestler beğenmeseler de bu böyledir." (Tevbe 33). O'nu bütün insanlığa bir rahmet ve bütün insanlık için bir dayanak ve delil olarak göndermiştir. O gönderildiği zaman insanlar, olabilecekleri hallerin en kötüsü içindeydiler. Bilgisizlik karanlıklarına gömülmüş durumdaydılar. Dinleri uydurma, davetleri yalan ve sahte idi. Allahü teâlâ hakikat dînini Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâm ile aziz kıldı.

Ey mü'minler, Allah sizin gönüllerinizi birbiri nize ısındırdı. O'nun nimeti sayesinde sizler kardeş haline geldiniz. Daha önceleri bir ateş çukurunun tam kenarında idiniz. Sizi oradan çıkarana O oldu. İşte, Allah size işaretlerini böyle apaçık gösterir ki, doğru yola kavuşabilirsiniz. O halde ey İmân edenler! Allah'a ve O'nun Resûlüne tam uyun! Allahü teâlâ: "Resûle uyan, Allah'a uymuş demektir. Eğer yüz çevirirlerse ey Peygamberim, bu onların bileceği bir şeydir. Biz seni onların başına bekçi göndermedik" buyurmaktadır. (Nisa, 80)

Ey imân edenler! Size her iste, her durumda Allahü teâlâdan korkmanızı nasihat ederim. Hoşunuza giden işler kadar, size zor gelen durumlarda da hakikate sarılın. Şunu bilin ki, doğru söz dışında hiçbir kelam hayır ve yarar getirmez. Yalan söyleyen, yaratılış hikmetini saptırmış, bunu yapan ise, helâk olmuştur. Ey insanlar! Büyüklenmekten sakının. Topraktan yaratılıp, yine toprağa dönecek olan bir varlığın kibirlenmesi de, ne demek oluyor? Bugün var, yarın yok olan bir varlığın kendini beğenmesi ne kadar anlamsız!..

Ey insanlar! Çalışın ve nefislerinizi, içinde yer alacakları ölüm ötesi için hazırlayın. Önünüzde çözümü zorlaşan şeyleri Allah'ın ilmine havale edin. Öbür âleme geçmeden önce bir şey hazırlayın ki, oraya vardığınızda karşınıza çıksın. Çünkü Allahü teâlâ, "Mahşer gününde herkes, dünyâda hayır

ve kötülük olarak yaptığı her şeyi hazır bulacak ve isteyecek ki, kötülüklerle arasında uzak bir mesafe bulunsun.

Allah size kendinden korkmanızı emreder. Allah kullarını çok esirgeyicidir." buyuruyor. (Al-i İmrân, 30)

O halde, Allah'tan korkun, O'nun emir ve yasaklarına iyice kulak verin. Sizden önce gelip geçenlerden de ibret alın. Ve unutmayın ki, Rabbinizin huzuruna mutlaka çıkarılacak ve küçük - büyük bütün davranışlarınızın karşılığını bulacaksınız. Bununla beraber Allah dilediğini bağışlayabilir. O bağışlayıcı ve affedicidir.

Kendinizi iyi tanıyın, sadece kendi noksanlarınızla meşgul olun. Yardım istenilecek tek kudret sahibi Allahü teâlâdır. O'nun dışında hiçbir güç, ne yapabilir, ne bozabilir.

"Muhakkak Allah ve melekler, sürekli olarak O Yüce Peygamber'e salât ve selâm getirirler. Ey imân edenler! Siz de o Yüce Peygamber'e salât ve selâm edin." (Ahzâb, 56)

Allah'ım! Kulun ve Peygamberin Muhammed Mustafa'ya (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) salât ve selâmların en seçkiniyle salât ve selâm et! Bizleri de o âlemlerin Efendisine salât ve selâm etmekle şereflemdir, yücelt! Bizleri, ona gönül verenler arasında haşret! Bizleri onun havzından su içen bahtiyarlardan kıl! Allah'ım, Sana boyun eğmemiz hususunda bize yardımcı ol! Bizleri düşmanlarımız karşısında muzaffer kıl!.."

KAYNAKLAR

- 1) Tabakât-ı İbni Sa'd cild-3, sh-169
- 2) Hilyet-ül-Evliyâ cild-1, sh-28
- 3) Câmî'u Kerâmât-il-Evliyâ cild-1, sh-75
- 4) Târih-i Hulefâ sh-3, 26
- 5) Tehzîb-üt-tehzîb cild-5, sh-315
- 6) El-Al'âm cild-4, sh-102
- 7) Tezkiret-ül-Huffâz cild-1, sh-1
- 8) Kâmûs-ul-a'lâm cild-1, sh-696
- 9) Savâik-ul-Muhrika sh-9
- 10) El-Kâmil fi't-târih cild-2, sh-160
- 11) Târih-ul ümeme ve'l-mülûk cild-4, sh-46
- 12) El-İstiâb cild-2, s-243
- 13) El-İsâbe cild-2, sh-341
- 14) Sahih-i Buhâri Babül-hicre,
- 15) Müsned-i Ahmed İbni Hanbel, cild-1, sh-1
- 16) Sahih-i Müslim Fedâil-üs-Sahâbe
- 17) Tuhfe-i İsnâ Aşeriyye sh-28
- 18) Hucec-i katiyye sh-8
- 19) İkd-ül-ferid, cild-2, sh-142

KISSADAN HİSSELER

MASUM AMERİKAN KÖPEĞİ

Adamın biri New York, Central Park'ta yürüyüş yaparken, aniden kuduz bir köpeğin küçük bir kıza saldırdığını görür. Koşar ve köpekle boğuşmaya başlar. Hayli uzun bir uğraştan sonra üzeri yara bere içinde kaldığı halde köpeği öldürür. Ama küçük kızın da hayatını kurtarmıştır.

Son anda bu sahneyi gören polis nefes nefese olay yerine koşar ve adamın yanına gelir. Sarılıp teşekkür ettikten sonra **'Sen'** der **'bir kahramansın, yarın bütün gazeteler seni yazacaklar. Ve göreceksin başlık da şöyle olacak;**

- Cesur New Yourk'lu küçük kızın hayatını kurtardı.

Adam 'Ama ben New York'lu değilim!' der.

Polis 'Farketmez, bu durumda gazeteler şunu yazacaklar;

- Cesur Amerikalı küçük kızın hayatını kurtardı' cevabını verir.

'Ama ben Amerikalı da değilim' der adam artık şaşırarak.

Polis - Ya, o halde nerelisin?' diye sorunca adam cevap verir;

- **'Ben Iraklıyım!'**

Polis adama başka bir şey söylemez. Ama adam ertesi gün gazeteleri aldığı anda şöyle bir başlıkla karşılaşır;

- **'Radikal İslamcı, masum Amerikan köpeğini öldürdü.!'**

EN KIYMETLİ DUA

Fatih Sultan Mehmet Han İstanbul'u fethettiği zaman, hocası Akşemseddin hazretlerine, Cuma namazını Ayasofya'da kılmak istediğini ve hocasına kendisinin imam olmasını söyler.

Ayasofya'yı cami yapmak için seferber olunur. Cuma gününe cami yetiştirilir, cemaat namaza başladığı sırada Fatih Sultan Mehmed Han'ın abdesti kaçır. Tabii sultanın yanında da rastgele insanlar olmaz. Sağında ve solunda da en büyük hocalar, şeyh efendiler saf tutarlar. Kamet getirilir, imam Allahü ekber der. Fatih Sultan Mehmed Han, ne yapacağını şaşırır. Abdestsiz namaz kılınmaz. Abdest almaya çıksa izdiham olacak... Namaz kılar gibi eğilip kalksa, Cumadan mahrum kalacak. Ya Rabbi, ben ne yapayım şimdi derken, yanındaki bir şeyh efendi firasetiyle vaziyeti anlar. Cübbesini açar, buradan abdest al der. Sultan bakar ki, çeşme var, su var. Acele olarak abdestini alır ve rükûa varmadan önce imama yetişir. Namaz biter, selam verilir, dualar yapılır.

Ertesi gün Fatih Sultan Mehmed Han, hocası Akşemseddin hazretlerini ziyarete gider. Ayrılırken. **(Hocam dua buyurun)** der.

O da **(Allah iman selameti versin)** der.

Daha uzun dua bekleyen Fatih Sultan Mehmed Han, şaşırıp kalır.

Hocası sorar;

— Ne oldu, beğenmedin mi?

— Bu kadar mı efendim?

— Evladım yetmez mi? En kıymetli dua budur. Dün sana cübbesini açıp abdest aldırın şeyh, bir saat önce öldü; ama imansız gitti, çünkü bu kerametinden dolayı ona kibir geldi.

İmanla ölmek, en büyük gayedir.

Son nefeste imanla ölmek için dua etmek çok önemlidir.

**HACI FERŞAD EFENDİ'NİN HALİFESİ, ALVARLI EFE HAZRETLERİYLE
MAHMUT EFENDİ HAZRETLERİ'NİN YAKIN DOSTU, HACI HASAN
RAMİ EFENDİ VE FETHULLAH HOCAEFENDİ GİBİ BİRÇOK ULEMANIN
ÜSTADI, CÜBBELİ AHMET HOCAEFENDİ'NİN AHİRET KARDEŞİ
ERZURUM'UN SON DEVİRDE YETİŞTİRDİĞİ BÜYÜK VELİ**

HACI SÂLİH EFENDİ (2) SELMAN DEMİR

(Kuddise Sirruhû) 1898- 2.2.1991

HACI SALİH EFENDİ'NİN İSTANBUL'A İNTİKALİ

1971'de İstanbul'a taşınan Sâlih Efendi İstanbul'da bir iki ev değişikliğinden sonra sevenleri (Özellikle Hüseyin Akbay Efendi) vasıtasıyla Küçükköy'de tahsis edilen eve yerleşecek, vefâtına kadar da orada kalacaktı. İstanbul'a geldikten sonra kısa sürede etrafında bir muhib halkası teşekkül etmişti. Ziyaretçisi eksik olmuyordu, öyle ki gelen misafirler için bir günde 7-8 ayrı sofraya kuruluyordu.

Küçükköy ve çevresinde çok sevilen Sâlih Efendi, 1973'de bazı komşuları ve hemşehrileriyle birlikte hacca gitti. Bu haccını, bir yıl ara ile 1974 haccı takib etti.

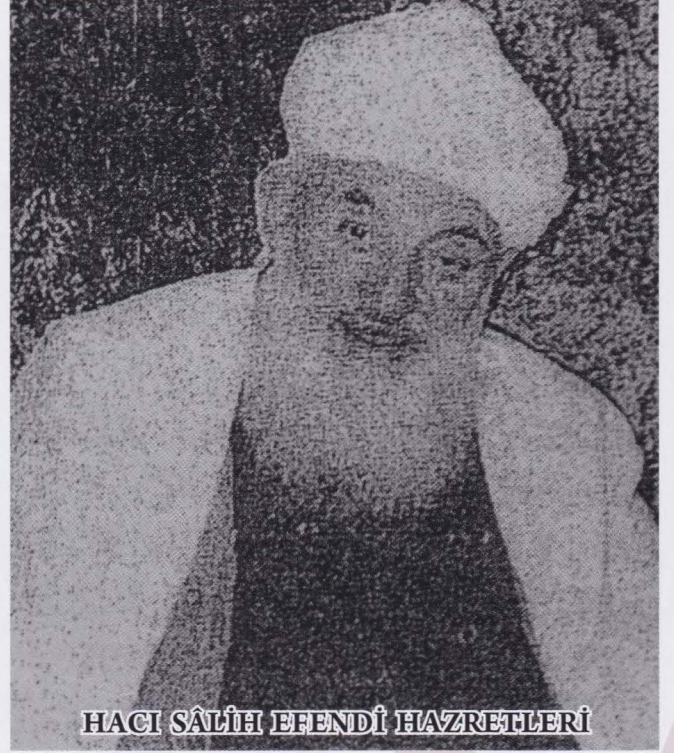
KIBRIS HAREKÂTINA MÂNEN İŞTİRAKİ

Çöğenderli Nevzât Tikici 1973'de askere gitmiş, giderken İstanbul'da Hacı Efe'yi ziyaret etmişti. Görev yeri Kıbrıs'tı. Bir sene sonra Kıbrıs Harekâtı başlamış, orada bir îade-i ziyaret vukû bulmuştu. Çok zor durumda kaldığı bir anda tanıdık bir sîmâ ile (Hacı Efe) karşılaşan Nevzât Bey, o zâtın vesilesiyle kurtulmuştu. Arkadaşları az sonra kendisini görünce "Sen oradan nasıl kurtuldun?" diyerek şaşkınlıklarını ifade etmişlerdi.

Kıbrıs dönüşünde Sâlih Efendi'yi ziyaret eden Nevzât Bey, ona hareketla alakalı bazı sorular yöneltmiş, anlamlı cevaplar almıştı.

EŞİNİN VEFATI

1978'te eşi Necmiye Hanım, Çöğenderliler'in tabiriyle Hacı Ana vefat etmişti. Necmiye Hanım Küçükköy'de defnedildi. Vefat haberini alan Çöğenderliler hemen İstanbul'a geldiler. Hacı Ana'nın köyde defnedilmesini istiyorlardı ama geç kalmışlardı. Geri döndüklerinde köyün mezarlığında, Necmiye Hanım için bir makam yaptırıldılar.

HACI SÂLİH EFENDİ HAZRETLERİ

Necmiye Hanım, Sâlih Efendi ile neredeyse 55 sene yaşamıştı. Biri Sâlih, biri Sâliha olan bu çiftin çok uyumlu oldukları yakınlarının müşâhedesini...

Sâlih Efendi bundan sonra bir daha evlenmeyecekti. Necmiye Hanım'ın kabrini sık sık ziyaret ediyordu. "Ben ona çok dua ediyorum. Çöğender gibi imkânları kıt yerde senelerce, vakitli vakitsiz gelen o kadar misafirime hizmet etti de bir kere bile of demedi. Allah ondan razı olsun." diyordu.

Yine o sene içinde İstanbul'a dönen Sâlih Efendi, 1988'de, İzmit dönüşü tekrar Erzurum'a gelmişti. Sâlih Efendi burada fazla kalmayacaktı ama rahatsızlanmıştı; yakınları onu bırakmak istemediler. Araştırma Hastanesi'ne yatırılan Sâlih Efendi burada bir süre tedavi gördü.

Hastanede resmi işlemlerle ilgilenenlerden biri de Sâdi Ayriçay'dı. Hastaneye kaldırıldığını kimse bilmesini istemeyen Sâlih Efendi, personel dahil birçok insanın kendisini ziyarete gelmesi

üzerine yanındakilere çıkmış, “Kimseye birşey söylemeyin demedim mi?” demişti. Kimseye zahmet vermek istemiyordu.

Sâlih Efendi hastanede kaldığı günlerde bir yandan ibadeti ve evradıyla meşgul oluyor, bir yandan da ihtiyaç sahibi hastalarla ilgileniyordu. Mad-den hastaydı ama manen tabib sayılırdı.

Taburcu olduktan sonra İstanbul’a dönen Sâlih Efendi, 1989’da son kez Erzurum’a geldi. Dostlarının kabirlerine gitti, sevdiklerini ziyaret etti. Sıhhati eskisi gibi değildi, zâten bu beldeyi bir daha dünya gözüyle göremeyecekti.

HACI SALİH EFENDİ HAZRETLERİ’NİN İBADETE DÜŞKÜNLÜĞÜ

1990 senesinde İstanbul’ta İstinye Devlet Hastanesi’nde bir süre tedavi gördü. rahatsızlığı had safhadaydı ama evradını hiç aksatmıyordu. doktoru bu hale şaşıyor “Bu zâtta farklı bir hal var. Bunun durumundakiler işi intihara kadar götürürler. Bu hastalığın o kadar ızdırâbı vardır, ciğerleri tükenmiş. Ama bakıyorum hiç fütür göstermiyor, kitabını okuyor...” diyordu.

(Cübbeli Ahmet Hocaefendi’nin nakline göre; Erzurum’lu Hattat Mustafa Necati Efendi’nin kardeşi Hüsnü Efendi (Rahimehümallah): “Bir kere Hacı Salih Efendi ağır hasta vaziyette Medine-i Münevvere’ye geldi, bize misafir oldu, ayağa kalkamayacak kadar ağır hastayken dahi hiçbir virdini terketmedi” diye anlatırdı.

Kendisiyle Hac yapan birçok Hoca Efendi: “Gece yatağa girer, bizi uyuturdu sonra kalktığımızda bir kere dahi kendisini yatakta görmüş değiliz. Harem-i şerifin o eski dar yollarında nereye girsek herhalde kerameti gereği onu karşımızda bulurduk” diye anlatırlardı.)

ÇEŞİTLİ YÖNLERİYLE SÂLİH EFENDİ

İstikâmet, doğruluk mânâsına gelir. İmanda, ibâdette, yeme-içme ve her türlü muâmelede aşırılıktan kaçınmak, sâlih kulların yolundan gitmektir. İstikâmet, îmânî ve ameli esasları ihtivâ eder. Yani îman edi p hayatın her safhasına îmânının gereklerini tatbik etmenin adıdır istikâmet...

Kullukta asıl gâye keşf ü kerâmet değil, rıza ufkuna ulaşp Hak kapısının sâdik bir bendesi

olmaktır. Bu yüzden Sâlif Efendi ve emsallerinin büyüklüklerini hârikulâde hallerde değil de istikâmet keyfiyetlerinde aramak lazımdır.

Bizler için ders alınması gereken husus, bir ömür boyu yılmadan, sabırla istikâmet caddesinde yol almalarıdır. Kerâmetler, Allah’ın bu husûsî kullarına ihsân ettiği husûsî hediyelerdir.

Bediüzzaman Hazretleri’nin, sâdikâne kulluğu hayatına hayat kılmış bir talebesi olan Asım Bey’i istikâmet şehîdi diye tavsif etmesi ve Efendiler Efendisi’nin (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) mü’mince yaşayanın yatakta dahi ölse şehid olarak Mevlâ’nın huzûruna çıkacağını müjdelemesi de gösteriyor ki bu yüce haslet, büyük bir pâyedir. “İhdina’s-sırâta’l-müstakîm” duâsı da kulların her vakit Cenâb-ı Hakk’dan intizârıdır.

Onun, hayatının her safhasında tatbik etmeye çalıştığı bazı yüce hasletleri ve kendi iç dünyasına ait kimi husûsiyetleri, bizler için daha ziyâde ders alınabilecek noktalardır.

Kerâmetler, ehlullahın hayatında yabana atılamayacak bir yer teşkil etseler de şahsın kemâlinin kavranmasında biricik ölçü değildirlere. Bu zâtların hayatlarından ibretli dersler çıkarmak isteyenler için asıl olan kerametler değil, onları Allah’ın (Celle Celaluhu) birer ikrâmı olan kerâmetlere nail eden halleridir. Yani ibadetleri, Sâlih amelleri, istikametleri...

Bu yazılarımızda Sâlih Efendi’nin bir çok kerâmeti naklediliyor ancak niyetimiz Kerâmât-ı Evliyâ nevinden bir kitap hazırlamak değildi. O zâtın muhiblerinin hatıraları içinde yüzlerce keramet dinlediğimiz bir vâkıa. Kerametlerini değil de güzel hallerini, kulluğunu anlatalım dedik ama kendimizi bir kerâmet deryasının içinde bulunca hepten müstagnî kalamadık. Üstelik “Gözsüze renk, gönül-süze denk anlatılmaz.” sözünün mânâsına uyarak, dinlediğimiz (Canlı şahitleriyle görüştüğümüz) birçok hadiseyi nakletmekten içtinâb ettik.

Bu bölümde elden geldiğince o zâtın hüsn,i halinden, güzel ahlâkından ve farklı yönlerinden bahsetmek istedir. Şu bir gerçek ki Sâlih Efendi tam bir istikâmet eriydi. Koca bir ömrü bir elif gibi yaşamıştı, sünnetten tâviz vermemişti. Hârikulâdeliklere kerâmet-i sûri diyen büyükler, kerâmet-i hakîki olarak istikameti göstermişlerdir.

Sâlih Efendi'nin esrarına vâkıf bir zâtı tanımak nasib oldu, ancak belki kimilerinin yanlış anlamaması için, belki de bilemediğimiz başka hikmetlere binâen bildiklerini bizden esirgedi. Ama bir cümle söyledi ki Hacı Efe'nin ömrünü en özlü şekilde ifade ediyordu: "En büyük kerameti istikameti idi. Yedi yaşından sonra üzerine şafak sökmedi..."

Cübbeli Ahmet Hocaefendi şöyle anlatmıştır: "Bir kere Mustafa Bektaş abimizin arabasıyla Hacı Salih Efendi Hazretleri'yle birlikte Akyazı'nın bir köyünde bulunan bir müridini ziyarete gittik, gidip dönene kadar, bir kerametini, onlarca istikametini ve yol arkadaşlarına vefasına şahit olduk.

Şöyle ki ilk önce çok sevdiği ve öldüğünde ken disine telkin vermesi için vasiyette bulunduğu İhsan Efendi Hocamızı Adapazarı'nda bulunan Mekke Mescidinde ziyaret ettik, kendisi de Hacı Sâlih Efendi gibi cömertlikte alem olan merhum İhsan Efendi Hocamız bizi yemek yemeden bırakmadı fakat bu iki mübareğin bulunduğu yerde sürekli ilmi konular konuşulduğu için yediğimiz yemekten de birşey anlamadık. Sadece manevi huzura gark olduk.

Oradan Hacı Efendi'nin Akyazı'nın köyünde bulunan müridini ziyaret için yola çıktık fakat hava kararmıştı, yolda giderken Hacı Efendi arabayı durdurarak fırından çok ekme almamızı tembihledi, biz bu işe şaşırmıştık, bu kadar fazla ekmeği ne yapacaktık? Ama biraz sonra büyük bir kerametle karşılaşacağımızı bilmiyorduk, şu anda adı unuttuğum şeyhini ayağına getirebilen o samimi müridin evine vardığımızda bizim geleceğimizden kendisinin dahi haberi yoktu, zaten o yıllarda cep telefonu gibi kolay ulaşabilecek cihazlar çıkmamıştı, fakat o mürid Hacı Efe'yi görünce şaşıtı kaldı, heyecandan eli ayağı titremeye başladı.

Biz akşam namazını kılarken o çoktan sofraları kurmuştu, hikmeti ilahiye muktezası olacak ki sofrasında çok yemek vardı velakin ekme azdı, derken Efe Hazretleri'nin teşrifini duyan civar köylerden ve Akyazı merkezden Hüseyin Harputoğlu Hoca Efendi gibi bir çok zevatı kiram akın akın gelmeye başladı, tabi ev sahibi hepsini yemeğe buyur etti ki tahminen 30-40 kişiye sofraya kuruldu, herkese azda olsa yetecek kadar yemek vardı fakat ekmeğin kimseye yetecek durumu yoktu tam o anda Hacı Efe Hazretleri gülümser vaziyette bize bakarak "Bir çuval ekme aldırırken

merak ediyordunuz ya" dercesine "Hele şu arabadan ekmekleri getirin" buyurdu. İşte o zaman Allah Teâlâ'nın bildirmesiyle ileri de olacakları bildiklerini bir daha görmüş olduk.

Saat gece 11'lere yaklaştığında ben ertesi sabah Mahmut Efendi Hazretlerimizle tefsir yazacağımız için dönmeyi düşünürken ev sahibi Efe Hazretleri'ni mutlaka kalması için çok ısrarcı oldu, o derece ki arabanın önüne yatıp gitmemizi engelleyecek duruma geldi, Efe Hazretleri de zaten o müridini çok sevdiği için ziyaretine gelmişti, gelirken: "Bu kişi yaz kış demez her hafta Akyazı'dan kalkıp ziyaretime gelir, ne zahmetler çektiğini anlamak için bir kere de ben gideyim" demişti.

Anladığımızı göre Hacı Efendi orada kalmak istiyordu fakat bizim bir meşguliyetimiz olduğunu anladiğı için birşey diyemiyordu, biz de açıkça gidelim diyemiyorduk, hatta "Hacı Efendi siz kalın biz otobüsle de döneriz" dedik fakat bizim kendisine hiç güvenmeyeceğimizi kesinlikle bildiği halde yine de bir vefa örneği göstererek: "Benim yol arkadaşlarım madem kalamıyor, ben de kalamam" diyerek yola çıktık.

Otobana çıktığımızda biz arkada derin bir uykuya dalmışız, bir de ne oluyor diye uyandık ki Hacı Efe arabaların vızır vızır geçtiği otoban yolun kenarında arabayı park ettirerek önüne sütreye yapmış, Mustafa Abiyi de yanına cemaat almış yatsıyı kılıyorlar. Namazdan sonra arabaya döndüğünde: "Siz uyuduğunuz için yolda abdest alamazsınız diye sizi uyandırmadık fakat saat 12'yi geçerse yatsı mekruh olur diye biz namazımızı kıldık" dedi ki bu kendisinin yolculukta bile birçok ruhsat varken yine de ibadetler hususunda azimetle amelî terk etmediğinin açık bir göstergesiydi.

Sonra Küçükköyde'ki evine vardığımızda hemen hemen geceyarısı olmuştu, biz kendisinden müsaade isteyip Fatih'e döneceğimizi söyleyince: "Olmaz, siz çok yorgunsunuz, belki de namazı daha da geciktirirsiniz, onun için burada kılın" dedi. Biz kendi evinde ona zahmet vererek abdest almaktan utandığımız için ısrar ettiysek de bizi bırakmadı, abdeste çıktığımızda uykumuzu kaçırmak için hemen önümüze sütlaç getirip koydu, sonra kendi eliyle bize hizmet etmeye kalktı ve gerçekten uykudan gözümüzü açamayacak derecede yorgun iken o mübarek zatın bereketiyle belki de namazı farzından kılacakken o velinin gözü önünde bulunduğumuz için sünnetleriyle birlikte namazımızı

ifa edebildik ki bence bu dahi onun tevazuunun, hizmetinin, istikametinin büyük bir alameti, aynı zamanda bizim yorgunluktan sünnetleri terkedebilceğimiz hususundaki bir feraset ve kerameti idi.

Allahu Teâlâ kabrini nur eylesin, derecesini alî eylesin, bizi de , sevgi ve itikad ile okuyan siz okurlarımızı da şefaatlerine nail eylesin. Amin.

PEYGAMBER MUHABBETİ

Hiçbir velî gösterilemez ki Hazreti Peygamber'e (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) karşı muhabbeti had safhada olmasın. Bu, onların en bâriz vasıflarındandır. Onlar, Allah namına sevdikleri Sultân-ı Enbiyâ'nın kapısında sâdık birer bende olmakla büyüklük pâyesine ermişlerdir.

Medine-i Münevver'e'nin, Sâlih Efendi için ayrı bir yeri vardı. Orası Peygamber şehriydi. Mahmud Efendi Hazretleri senenin birinde umreye gitmeden önce kendisini ziyaret etmiş, o zâta "Zamanın, mekânın kalbi orada atıyor. Sultân-ı Enbiyâ'ya da, ashâbına da selâmlarımı götürün." demişti. Sultân-ı Enbiyâ (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) lâfzını telâffuz ettikçe gözleri yaşarırdı. Merbûtu olduğu Fahr-i Kâinât Efendimiz'i (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) rüyada dahi bir kere bile görmeden yaşanmış bir ömre ve böyle bir ömrün sâhibine hayret ederdi.

İsmi Ahmed, Muhammed, Mustafâ olanlara hürmet ederdi. Efendimiz'in (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) ismi anıldıkça duygulanmak, ona karşı arzu ve iştihak duymak güzeldir ama insanın Hazreti Peygamber'e karşı gerek muhabbeti, onun sünnet-i seniyyesine ittibâ ile ölçülür. Sâlih Efendi, sünnete riâyet husûsunda zirveleri temsil eden bir insandı.

Sâlih Efendi vaazlarına başlamadan önce uzunca bir salavât-ı şerîfe okur, sitâyîşkâr ifadelerle Hâbib-i Kibriyâ'nın (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) medhinde bulunurdu. Hemen ardından "Getirdiğimiz salevât-ı şerîfeleri Medine-i Münevver'e'de hayat-ı mâneviye ile hayy bulunan Fahr-i Kâinat Efendimiz'in rûh-i şerifine Rabbim bu anda irsâl eyleye. Rûhâniyet-i Peygamberî'yi cümlemizden haberdâr eyleye..." derdi.

SOHBETLERİNİN BAŞINDA OKUDĞU SALAVÂT-I ŞERİFE'NİN BAZI BÖLÜMLERİ

Ol sebeb-i hilkat-i kâinât
Şefî'u'l-ümemi fi yevmi'l-arasât
Sâhibü'l-âyât ve'l-mu'cizât

Nâil-i tecelliyât-ı Sübhânî,
Ve menba-ı füyûzât-ı Rahmânî,
Hazreti Muhammed Mustafâ râ salevât.

Ve ol mazhar-i âb-ı hayât-ı câvidânî,
Mübeşşir-i ümmet-i Muhammedî,
Şâhid-i esrâr-ı ezeli-Hâzin-i envâr-ı Sübhânî,
Hazreti Mustafâ râ salevât.

Seyyidü's-sakaleyn-İmâmü'd-dâreyn
Bürhân-ı esfiyâ,
Muhammed Mustafâ râ salevât.

Resûlü's-sekaleyn-İmâmü'l-Haremeyn,
Hülâsat-ü Kâf-Nûn-ı kevneyn,
Maksûd-ı vücûd-i âlemeyn,
Hazreti Muhammed Mustafâ râ salevât.

Seyyidi's-Sâdât ve sâhibü'r-reyhân ve'l-mu'cizât,
Mütekâsir-u ümmetihi yevme'l-arzi ve'l-arasât,
E'nî bihi Muhammed Mustafâ râ salevât.

Rehniümây-ı tarîk-ı cennet-Muktedây-ı âli-i ümmet,
Mededres-i üftâdegân-ı rûz-ı nedâmet,
E'nî bihi Muhammed Mustafâ râ salevât.

Kurre-i e'yun-i âlemiyân,
Dürre-i tâc-ı pür-ibtihâc-ı âlemiyân,
Merkez-i mihver-i cûd-Nokta-i dâiret-i vücûd,
Hazreti Muhammed Mustafâ râ salevât.

Gülistân-ı aşk u muhabbetin bülbül-i hoşbeyânî,
Bûstân-ı hakikatın andelib-i tiyb-ı elhânî,
Rûhâniyûn-ı ulviyyet-i âşiyânın hatîb-i fesâhat efsânî,
Şem'-i cem'-i ârifân,
Ahmed-i Müctebâ Muhammed Mustafâ râ salevât.

Sultân-ı serîr-i irşâd-Melceü'l- 'ibâd,
Aleyhi efdalü's-salevât ve ekmeliü't-tehiyyât,
Hazreti Muhammed Mustafâ râ salevât.

Seyyidü'l kevneyn-İmâmü'l-kibleteyn, Ceddü'l-Hasaneyn, Hazreti Muhammed Mustafâ râ salevât.
Sîmurg-ı Kâf-ı ceberût,
Seyyâr-ı avâlimi'l-mülki ve'l-melekût,
Ma'kes-i âlem-i esrâr-ı lâhût,
Hazreti Muhammed mustafâ râ salevât.

Ve ol mazhar-i "Sübhânellezî esrâ",
Ve ol seyyâh-ı avâlim-i melekût-i e'lâ,
Ve ol deryây-ı ulûm-ı ûlâ,
Ve ol sebbâh-ı âlem-i ceberut-i mâ-evhâ,
Hazreti Muhammed Mustafâ râ salevât.

Seyyidü'l-beşer-Şefî'u'l-mahşer,
Efendimiz Hazretleri'nin rûh-i pâk-i itirnak-i,
Muhammedileri'ne salevât.

İMÂM-I RABBÂNÎ HAZRETLERİ'NİN MEKTÛBÂT'ININ 1. CİLD, 193.TE

“EHL-İ SÜNNET’İN DOĞRU İTİKÂDINI EDİNMEK İÇİN, BÜYÜK İMÂM TÛRPÛŞTÎ’NİN RİSÂLESİNİ OKUMAK PEK MÛNÂSİPTİR. ANLAŞILMASI KOLAYDIR. SOHBET DERSLERİNİZDE OKURSANIZ ÇOK İYİ OLUR”

BUYRULAN “TÛRPÛŞTÎ RİSALESİ” (2)**Üçüncü Fası****Âlemi Yaratan Kadîmdir, Bâkidir ve Eşi,
Ortağı Yoktur**

Âlemin mahlûk olduğu ve onu halk eden bir yaratıcı olduğu anlaşılınca, buradan âlemin yaratıcısının, kayıtsız şartsız kadîm (ezeli) olduğu da anlaşılmiş oldu. Bu sözümüzü biraz açalım:

Birisi, Kâbenin binası kadîmdir (yani Kâbe çok eskiden yapılmıştır) dese, bu demektir ki, onun yapılması diğer mescidlere göre daha eski ve öncedir. yoksa dünya yaratılmadan öncedir demek değildir. Bu ifadeye mukayyed kadîm denir. Mutlak kadîm ise, varlığının başlangıcı olmayan ve kadîm olan vücûdu ile bütün mevcûdatdan evvel var olan demektir.

Çünkü âlemi yaratanın başlangıcı olması mümkün değildir. Ve yine başlangıcı olan, evvelâ yok idi. Sonra oldu demektir. Buna hâdis (sonradan olma) derler. Hâdis için bir sebep lâzımdır. O sebep için de aynı illet (neden) aranabilir. Bu ise (sonsuzca kadar sebep aratacağından) imkânsızdır.

Bir misâl daha verelim: Âlemin mahlûk olduğu ve yaratılmış olduğuna dâir nice eserleri taşıdığı anlaşılınca, buradan âlemi yaratanın kadîm olduğu ortaya çıkmaktadır. Çünkü kadîm olmayan noksanlıdır. Noksanlık bulunan bir zât için ise, kâmil kudret sahibi denmez. Zirâ, eğer kâmil kudret sahibi olsaydı, zâtında nâkis olmazdı.⁴

4-) İmâm Mûsâ Rızâdan (Radayallahu Anh), “Hakkın kadîm, halkın hâdis olduğuna deliliniz nedir?” diye sorulduğunda şöyle buyurdu: Sen önce yok idin. Sonra dünyaya geldin. Kendini kendin yaratamayacağıni bilirsin ve yine bilirsin ki, senin gibi, hiç kimse de kendi

Âlemin mahlûk olduğunda, onu yaratanın tam kudret sahibi olduğunu gösteren açık ve seçik deliller vardır.

Tam kudret sahibi, zâtı noksandan münezzehtir. Kadîm olmayanın zâtı ise, noksandan münezzehtir değildir. O halde âlemi yaratan kadîmdir ve kadîm olan fânî olmaz, hep bâkî olur. zirâ fânî olan kişi, bir sebeple var olmaktadır ve o sebep kalkınca, fânî olmaktadır. Kadîm olan varlığın sebebi olmadığı açıkça bilinince, anlaşılır ki, o fânî olmaz ve yok olmaz.

Yaratıcı, yani Allahü Teâlâ birdir. Çünkü iki kadîmin bulunması mümkün değildir. Zirâ ikisinden biri diğerinden önce olursa, sonra olan kadîm olmaz. Her ikisinin de kadîm olduğunu kabul etmek câiz değildir. Zirâ hiçbirisi, mutlak kadîm olmamış olur ve yine bundan, her ikisinin de tam kudret sahibi olmaması lazım gelir ki, bundan mâlik olmada noksan olduğu, tasarrufunun tam bulunmadığı manası çıkar.

kendini yaratamaz. O halde bilmiş oldun ki, sen hâdis, yani sonradan olmasın ve seni yaratan kadîmdir. Hâdis-i şerifde, “Kendini bilen, Rabbini bilir” buyuruldu.

Bunun gibi, Cafer, i Sâdık hazretlerinden (Radiyallahü Anh) “Var edenin, yaratanın varlığına delil nedir?” diye sorulduğunda: “Yaratanın varlığının büyük delili benim varlığımdır. Zirâ benim varlığım, yâ bendendir, yâ başkasındandır. Eğer benden ise, şu ikisinden biri var demektir: “Yâ kendimi var ettiğim zaman, ben yok idim. Bu da muhâldir. Yoksa yok olanın var etme kudreti manâsını taşır (ki, daha mantıksızdır). O halde anlaşıldı ki, benim varlığım, benden değil, başkasındandır ve beni var edenin varlığı öyledir ki, yokluk O’nun varlığına hiçbir zaman yaklaşamaz.” (Nürü’l Ebsâr)

Zayıflık ve acizlik ise, hâlıkın değil, mahlûkun sıfatlarıdır.

Âlemi yaratan birdir. Şeriki, ortağı yoktur.

Bunun delillerinden biri, yaratılmış olanların her-biri hep aynı cins ve şekil üzere olup, değişiklikten korunmuştur. Yaratıldığından beri hep o heyet üzere bulunmuştur.

Tertib ve sırada da bir değişiklik olmamıştır. Muhtelif tedbirlere maruz kalmamıştır. Eğer bir parçasında bir başkasının kudret ve tasarrufu olsaydı, eşya, her şey, gökler, dünya alt üst olur, karmakarışık ve düzensiz bir hal alırdı.

Allahü Teâlâ Kur'ân-ı kerim'de Enbiyâ sûresi, 22. âyetinde buna işaretle meâlen şöyle buyurur: "Eğer yerde ve gökte, Allah'tan başka ilahlar bulunsaydı, yer ve gök (bunların nizâmı) kesinlikle bozulup gitmişti. Demek ki, Arşın rabbi olan Allah, onların yakıştırdıkları sıfatlardan münezzehtir."

(Bu âyet-i kerime, Allahü Teâlâ'nın birliğini gösteren en güçlü delillerden birini ortaya koymaktadır. Bu delil, âlemin nizâmıdır. Gerçekten, eğer birden fazla ilâh olsaydı, bunlar ya birbirini ile anlaşır veya anlaşamazlardı. Birbiri ile anlaştıkları, beraberce aynı şeyi yaptıkları, yarattıkları, âleme birlikte nizâm verdikleri takdirde, ya biri diğerine muhtaç olurdu ki, muhtaç olan ilah olamaz; veya yardıma muhtaç olmazdı; bu durumda da diğerlerinin varlığı gereksiz olurdu. Şu halde, Allah birdir.

Öte yandan eğer bu ilahlar birbiri ile anlaşamazlar, birinin yaptığına, yarattığına, diğeri karşı çıkarsa, o zaman da âlemde nizâmdan eser kalmaz; âyette de meâlen buyurulduğu gibi, "Yer ve gök bozulup giderdi." Hâlbuki âlemde eşsiz bir nizâm mevcuttur. Şu halde Allahü Teâlâ vardır ve birdir.) (Hüseynî).

Dördüncü Fasil

Allahü Teâlâ'nın Sıfatları

Âlemin sonradan olduğu ve onu yaratan bir yaratıcının bulunduğu iyice anlaşılınca, buradan

yaratıcının hay (diri,) alim (herşeyi bilen), kâdir (herşeye gücü yeten) ve hakim (her işinde hikmet sahibi) olduğu da bilinmiş oldu.

Çünkü böyle sağlam, hikmetlerle dolu, güzel, muntazam bir sanatın sahibi muhakkak diridir, büyük ilim sahibidir, dilediğini yapmaya, yaratmaya kâdirdir. Âlemdeki bu metânet ve güzellik, sahibinin hakim olduğunu gösteriyor. Ve yine gösteriyor ki, O her yaptığını kendi irâde ve ihtiyârı ile yapmaktadır.

Âlemi yoktan var edenin kadim olduğu anlaşılınca. O'nun sıfatlarının bulunduğu da anlaşılmiş oldu. Bunlar Zâtının sıfatları oldukları için hiçbirisi sonradan olma değildir. Hepsi kadimdir. Hiçbir şekilde mahlûk sıfatları gibi değildirler.

Zirâ mahlûk sıfatlarına benzerler denirse, kadim olan sıfatlara mahlûk (sonradan olma) denmiş olur ki, Allahü Teâlâ, mahlûk ve sonradan olmuş herşeyden münezzehtir.

O halde buradan bilinmiş oldu ki, Allahü Teâlâ, mutlak hayat ile haydır. O'nun hayatı, mahlûkâtın hayatı gibi değildir. Mahlûkât bir sebep, bir mu-dahale ile dünyaya gelmiş olup, başlangıcı ve sonu vardır. Allahü Teâlâ ise, başlangıcı olmayan Evveldir. Sonu olmayan Âhirdir. Mutlak kâdirdir. O'na hiçbir şey zor olmaz. Kudreti tamdır. Bütün sıfatları da böyledir. Sıfatların isbâtı (varlığı) hakkında söylediklerimiz, sıfatları inkâr edenlere hücettir. delildir. Sıfatları kabul etmeyenler iki fırkadır: Biri felsefeciler, diğeri mutezile.⁵

5-) Felsefeciler ve Mutezile fırkası, Allahü Teâlânın sıfatlarını inkâr ediyor ve sıfatlarının zâtının aynı olduğunu iddiâ ediyorlar. Şöyle ki, Zât-i teâlâ, ilimle alakalı şeylere bağlanırsa, âlim derler, kudretle alakalı şeylere bağlanırsa, kâdir derler. Diğer sıfatları da bunlara benzetebilirsiniz. Böylece zâtında kesret (çokluk), kadim ve vâcip olanda birden fazla olmaklık lazım gelmez derler. Ehl-i sünnet ve cemâatin bunlara cevabı şöyledir:

Muhâl (imkânsız) olan, kadî olan zâtın birden çok olmasıdır. Bizim görüşümüz bunu icap etmez. Size göre ise, ilmin, kudret ve hayatın, bilen, diri olan ve gücü yeten, âlemi yaratan hepsinin aynı şey olması icap eder. Ayrıca vâcip, kendi zâtı ile kâim olmamış olur ve

Felsefeciler, Allah cezalarını versin, “Allahü Teâlâ'nın sıfatları” yoktur. Hak teâlâ birdir, sıfatları var dersek, birden çok olmuş olur, diyorlar. Halbuki, açıkça bilinmekte ve anlaşılmaktadır ki, hayatsız, ilimsiz, kudretsiz, iradesiz, ihtiyarsız yaratıcı olamaz. Nitekim yukarıda işaret olundu. Onların bu iddialarından aleyhlerine bir hüccet ve delil ortaya çıkıyor.

Şöyle ki, kendilerine deriz ki, siz diyorsunuz ki, Allahü Teâlâ sâni'dir (yapıcıdır, yaratıcıdır), yine diyorsunuz ki, hakîmdir, yine diyorsunuz ki, O'na hiçbir şey gizli değildir, yine diyorsunuz ki, her şeye kâdirdir.

İşte bunların her birinden anlaşılman, diğerlerinden anlaşılmaz. Sizin içinde bulunduğunuz bu bâtil şüphelerde, sizin itiraf ettiğiniz sıfatlarla bizim söylediğimiz diğer sıfatlar arasında bir fark yoktur. İştici, görücü ve söyleyici gibi. Bunların gerektirdiklerini, sizin kabul ettiklerinizin de gerekmektedir.

Mutezililer ise, Allahü Teâlâ hay'dır diyorlar, ammâ hayât sıfatı yoktur diyorlar. Âlim diyorlar, ammâ ilim sıfatı yoktur diyorlar.

Ehl-i sünnet ve'l-cemaat mezhebi şöyledir ki, âlemi yaratan, hayat sıfatı ile hay, ilim sıfatı ile âlim, kudret sıfatı ile kâdir, sem' sıfatı ile semî', basar sıfatı ile basîr, kelâm sıfatı ile mütekellimdir.

Diğer sıfatları da böyledir. Felsefecilerin hücceti, aynı zamanda mutezilenin hüccetidir.

Zirâ onlar da felsefecilerin şüphelerine gömülmüş ve batmışlardır. Bu şüphelerden ancak, kabul ettikleri Kur'ân-ı kerîmin hüccet ve delâleti ile kurtulabilirler.

Nitekim, Allahü Teâlâ kendi sıfatları hakkında meâlen buyurur: “Onun bildirdiklerinin dışında insanlar O'nun ilminden hiçbir şeyi tam olarak bilemezler...” (Bakara: 255),

benzeri muhaller ortaya çıkar. Kitaplarda bunlar uzun yazılıdır. (Şerh-i Akâid-i Nesefî).

“Onu kendi ilmi ile indirdi” (Nisa: 166),

“Eğer onlar size cevap veremiyorlarsa, bilin ki, o, ancak Allah'ın ilmiyle indirilmiştir. (Hud: 14),

“Şüphesiz rızık veren, güç ve kuvvet sahibi olan ancak Allah'tır” (Zâriyât: 58),

“Onlar kendilerini yaratan Allah'ın, onlardan daha kuvvetli olduğunu görmediler mi?” (Fussilet: 15),

“kim izzet ve şeref istiyor idiyse, bilsin ki, izzet ve şerefin hepsi Allah'ındır” (Fâtır: 10),

“Allah büyük lütuf sahibidir” (Cum'a: 4),

“Büyüklik ve ikrâm sahibi Rabbinin adı yücelerden yücedir” (Râhmân: 78),

Bunlar ve bunlara benzer daha nice âyet-i kerîmelerde Allahü Teâlâ'nın sıfatlarından bahs edilmektedir.⁶

Müslüman olan ve kur'ân-ı kerîme inanan için, Allahü Teâlâ'nın sıfatlarının mevcûdiyeti hakkında bunlar yeterlidir. Dalâlette olanları Allahü Teâlâ kurtarsın!

6-) Allahü Teâlâ'nın bu, Zü'l Celâl-i ve'l ikrâm ism-i şerifindeki mübârek Celâl isminin manâsı, Zât-ı ilâhînin her bakımdan kemâlini, izzet, kibriyâ ve azamete yakışmayan her eksik ve noksan sıfatlardan münezze olduğunu göstermektedir.

Hakikate ermiş büyük âlimlerden çoğu diyorlar ki, Celâl, kahr sıfatlarına, ikrâm da lütuf ve rahmet sıfatlarına işaret olmakla, Zü'l Celâl-i ve'l ikrâm, Allahü Teâlâ'nın bütün sıfatlarını birlikte bulundurmış olur. Bunun için bu şerefli isme, ism-i a'zam demişlerdir. (Tefsir-i Hüseyî).

HİKMETLİ SÖZLER

ARmut deyip geçmeyin, onun ilk hecesi çoğu
kişide yoktur!

İmanın ticaretini yapanda, iman arama!

Ömrün ilk yarısı; ikinci yarısını beklemekle,
ikinci yarısı da; ilk yarısının hasretiyle geçer
(Necip Fazıl KISAKÜREK)

“Kusursuz dost arayan dostsuz kalır.”

“Cahil kimsenin yanında kitap gibi sessiz ol.”

“Başkalarının bahtiyarlığına imrenme. Çok kim-
seler var ki ,senin hayatına gıpta ediyorlar.”
(Hazreti Mevlâna)

Lafı gizli değil açık diyen mert olur. Söz ağızdan
çıktımı geri almakla dert olur. Hızlı çıkış yap-
madan durmayı hesap et. Yüksekten uçmak
hoş gelir ama düşüşünde sert olur.
(Hikmetli Kimseler)

Her şeyi senin için vâir ettim diyen Rabb'ine; Her
şeyi senin için terk ettim diyebilmektir aşk!

Allah sadece kalbi verir, içini sen doldurursun..!
(Şems-i Tebrizi)

Düşündüğünü söyle, söylediğini yap,
yaptığının arkasında dur; ama dikkat et
sözünün altında ezilme
(Hazreti Mevlana)

Allah'ı biliyorsan başka birşey bilmesen de olur.
Allah seni biliyorsa, başkası bilmesene ne olur?

Dinde zorlama yoktur, insan hürdür elbette.
İster dünyada pişer, isterse ahirette...
(Cengiz NUMANOĞLU)

Seni seveni zehr olsada yut,
seni sevmeyeni bal olsada unut..!

Küsmek ve darılmak için bahaneler aramak
yerine, sevmek ve sevilme için çareler arayın!
(Hazreti Mevlâna)

Derdin ne olursa olsun, umudun hep
ALLAH OLSUN!...

Musibet gününde feryadına koşacak bir kimse
isteyene de ki: Arkadaş, selamet günlerinde
cömert ol!
(Şeyh Sâdî Şîrâzî)

İnsanın sevdiğini kaybetmesi, dişini kaybetmesi
kadar ilginçtir. Acısını o an yaşar, yokluğunu
ömür boyu.
(Necip Fazıl KISAKÜREK)

İyilik ettiğin kişinin şerrinden sakın.

İmtihan içinde imtihan vardır. Derlen toplan da
ufak bir imtihanda satma kendini.
(Mesnevi)

MESCİD-İ NEBEVÎ VE KUBBE-İ HADRÂ

(YEŞİL KUBBE)

İNŞASI

Hazreti Peygamber'in Mekke'den Medine'ye hicretinden sonra önemli ilk icraatlardan biri Medine'de bir mescid inşası olmuştur. Hazreti Peygamber tarafından bizzat yaptırılan binalardan biri olma özelliğini taşıyan Mescid-i Nebevî, aynı zamanda Rasûl-i Ekrem'in Medine'deki bütün faaliyetlerinin merkezinde yer almış ve İslam mimari tarihinde sonradan inşa edilen bütün mescid ve camilere örnek teşkil etmiştir. İlk mescid basit ve sade olmasına rağmen son derece fonksiyonel olarak yapılmıştır. İslam bilginlerinin umumi görüşüne göre **Mescid-i Nebevî** en mübarek üç mescidden biridir.

Hicret sırasında Hazreti Peygamber'in üzerinde bulunduğu devenin çöktüğü alan, sahiplerinden alınarak öncelikle zemin düzenlemesi yapılmıştır. Daha sonra Rebiülevvel ayında (Eylül 622) 3 arşın derinliğindeki temel üzerine Rasûlullah'ın temele ilk taşı koymasıyla mescidin inşasına başlanmış, Şevval ayında ise (Nisan 623) tamamlanmıştır. Yani mescidin inşası sekiz ay kadar sürmüştür. İlk bina, taş temel üzerine tek sıra kerpiçten, bir adam boyu kadar yükseklikteki çevre duvarı ile kuşatılarak üstü açık biçimde 60x70 zirâ'alık (1022 m²) bir alana üç kapılı olarak inşa edilmiş ve kiblesi Hazreti Peygamber tarafından Kudüs'e doğru yapılmıştır. Doğu duvarının güney kısmına mübarek zevceleri Hazreti Aişe ve Sevede için kapıları mescide açılan 2 tane de oda yapılmış, daha sonra bu oda sayısı 9'a çıkmıştır.

Tamirat/Restorasyon/Genişletme Çalışmaları

Geçirdiği ufak tefek restorasyon ve tamiratların haricinde **Mescid-i Nebevî**'nin kible duvarının sınırı daima Hazreti Peygamber devrindeki ilk inşaat sınırlarına bağlı kalınarak her hangi bir değişikliğe uğramamıştır.

Yapılan büyük onarım ve genişletme çalışmaları kronolojik olarak şu şekilde sıralanabilir:

1- İlk genişletme çalışması henüz hicri 7. yılda (628) Hayber Savaşından dönüşte gerçekleştirilmiştir. Kible tarafı hariç diğer üç yönden mescid genişletilerek 100x100 7 zirâ'a ebadında kare planlı hale getirilmiş, duvarlar 1,5 zirâ'a (74 cm) kalınlığa, 7 zirâ'a (345 cm) yüksekliğe ulaşmıştır. Başlangıçta üstünde örtü bulunmayan mescidin kible duvarına paralel üç sıra halinde dokuz adet ve dokuz zirâ'a (444 cm) aralıklı direk dikilerek üstü hurma dalları ve yapraklarıyla kapatılarak yağmurdan ve sıcaktan muhafazalı hale getirilmiştir.

2- Hicri 17 (638)'de Hazreti Ömer devrinde mescidin yetersiz kalmasına bağlı olarak çevredeki evler istimlak edilerek kapı sayısı 6'ya, çevre duvarı yüksekliği 11 zirâ'a (543 cm), mescidin ebadı kuzeyden güneye 140 zirâ'a doğudan batıya 120 zirâ'a ve 4088 m² alana ulaşmıştır. Zemini Akik vadisinden getirilen taşlarla kaplanırken, ilk safların bulunduğu bölüme keçe döşenmiştir.

3- **Mescid-i Nebevî** Hazreti Osman devrinde ve bizzat Hazreti Osman'ın kendi parasıyla gerçekleştirdiği tekrar bir genişletme ve restorasyona sahne olmuştur. 29 senesi Rebiülevvel ayında (Kasım 649) başlanan yeniden yapılanma, 30 senesi Muharrem ayında (Eylül 650) bitmiştir. Buna göre mescidin genişliği yaklaşık 5061 m²'ye ulaşmıştır. Bu yeniden yapılanmada yontma taş ve kireç kullanılmıştır. Ayrıca ilk kez tezyinatlı taşlardan meydana gelen sütunların sayısı da on ikiye çıkarılmıştır.

4- Hulefa-i Raşidin devrinden sonra **Mescid-i Nebevî**'de Emevi halifesi Velid b. Abdülmelikdevrine kadar herhangi değişiklik yapılmamıştır. 87-88 (707-708) yılları arasında Medine valisi olan Ömer b. Abdülaziz döneminde Hazreti Peygamber'in

hanımlarına ait olan hücreler de mescide dahil edilmiş, hatta bu durum devrin Müslümanları arasında büyük üzüntülere sebep olmuştur. Bu yenilenme sürecinde halife Velid tarafından Bizans İmparatoru ile irtibat kurulmuş ve mescide özel ustalar istenmiş, karşılığında halifeye 100.000 miskal altın, 40 büyük mozaik, 100 usta yollanmıştır. Üç tarafından genişletilen mescid, yaklaşık 7500 m²'lik bir alana ulaşmıştır. Bütün duvarlarda kesme taş kullanılmış, Hücre-i Saadet **Mescid-i Nebevî**'nin içine alınmıştır. Bu genişletmede mescide bazı ilkler de yapılmıştır. Bunlar; minare, niş tarzı mihrap ve kible duvarına Şems sûresi veya Şems sûresinden itibaren Kur'an'ın sonuna kadar olan bölümün celî hatla yazılmasıdır. Ayrıca yapılan bu işlemler 91 (710) senesinde bir kitabe ile kayıt altına da alınmıştır.

5- Abbasî halifelerinden Mehdî-Billah 160 (777) tarihinde Medine'yi ziyaretinde Mescid'in yetersiz kaldığını görüp yeni bir genişletme yapmak istemiş, çalışmalar 162-65 (778-82) yılları arasında sürmüştür. Bu genişletme çalışmalarında alan 9309 m²'ye ulaşmış sütunların sayısı ise 290 olmuştur. Kible duvarının tezyinatına özel bir özen gösterilmiş ve alt tarafı mermerle kaplanmıştır. Üst tarafı ise mozaik görünümündeki altın parçalarıyla süslenerek dekoratif hale getirilmiştir. Ayrıca çeşitli Abbasî halifeleri tarafından mescide bazı tamirat ve genişletme çalışmaları da yapılmıştır.

6- 460-654 (1068-1256) tarihleri arasında bazı deprem ve yangınlar sebebiyle tahrip olan **Mescid-i Nebevî**'de Halife Mutasım-Billah tarafından başlatılan büyük tamirat hareketi, bazı tarihi hadiselerin vuku bulması üzerine Memlukler

devrine kadar yarım kalmıştır. Sultan Melik Mansur Nureddin Ali tarafından tekrar başlatılan tamirat hareketi 668 (1269-70) tarihinde I. Baybars tarafından bitirilmiştir.

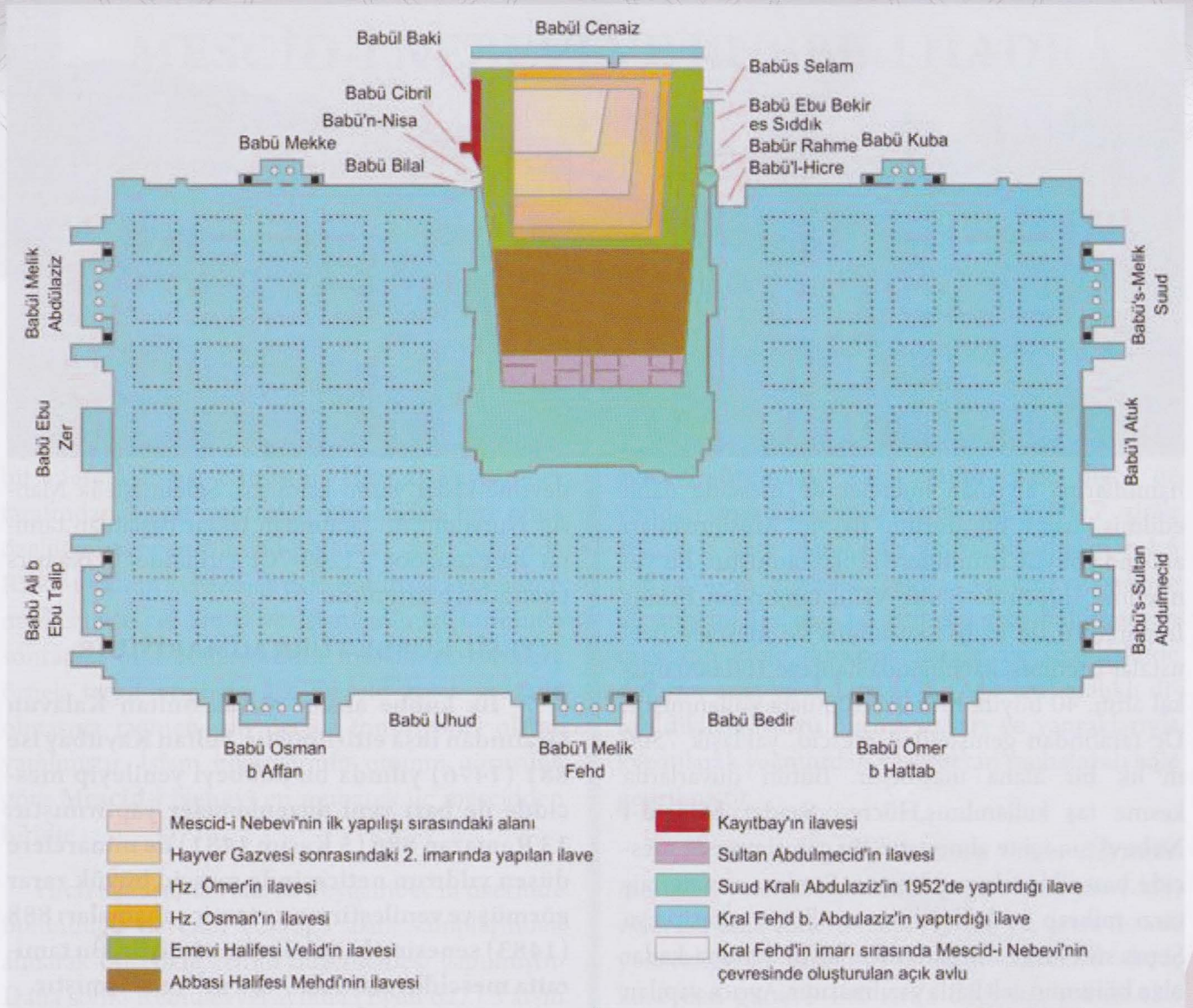
YEŞİL KUBBE TÜRK MİMARİSİDİR

7- İlk kubbe ahşap olarak Sultan Kalavun tarafından inşa ettirilmiştir. Sultan Kayıtbay ise 881 (1476) yılında bu kubbeyi yenileyip mescide de bazı yeni düzenlemeler yaptırmıştır. 13 Ramazan 886 (5 Kasım 1481)'de minarelere düşen yıldırım neticesinde mescid büyük zarar görmüş ve yenileştirme ve tamir çalışmaları 888 (1483) senesine kadar devam etmiştir. Bu tamiratta mescidin alanı da 9429 m²'ye ulaşmıştır.

II. Mahmud da bugünkü kubbesini yaptırıp yeşile boyatmıştır.

8- Hilafetin Osmanlılar'a geçmesiyle birlikte **Mescid-i Nebevî**'de ilk onarım faaliyetleri Kanunî devrinde olmuştur. Dokuz yıl süren tamirattan sonra diğer Osmanlı sultanları tarafından da çeşitli tarihlerde **Mescid-i Nebevî**'de irili ufaklı tamirat yapılmıştır. Sultan II. Mahmud devrinde ise Hücre-i Saadetin üstünde bulunan kubbe taştan imar edilip kurşunlanmış ve yeşile boyanmıştır. Bundan sonra bu kubbe bir simge olarak günümüze değin Yeşil Kubbe/Kubbetü'l-Hadra diye anılmaktadır.

9- **Mescid-i Nebevî**'de en kapsamlı tamirat sultan Abdülmecid devrinde gerçekleştirilmiştir. Hicrî 1266 senesi başında (1849 sonları) Sultan Abdülmecid dört asırdan beri esaslı bir tamirat görmeyen **Mescid-i Nebevî** için hususi bir mühendisle beraber büyük bir ekibi görevlendirerek Medine'ye göndermiştir.

Restorasyon 1277 (1861) yılında tamamlanmıştır. Bu restorasyon sonunda mescidin alanı 10.939 m²'ye ulaşmış, mescidin ön kısmında ve avlu çevresindeki revaklarda sütun sayısı toplam 327 olmuştur. Kible tarafındaki revaklar 12 adet olmuştur. Beş kapısı olan **Mescid-i Nebevî**'nin zemini mermerle kaplanmış. Sütun başlıkları altınla süslenmiş, kible duvarı Osmanlı çinileriyle kaplanmış. Hattat Abdullah Zühdi tarafından üç yıl süren çalışma sonucunda mescidin bütün kubbesi, kible duvarı, kapılarının üstü, mihrap gibi görünen alanları güzel celi sülüs ile âyet, hadis ve Rasûlullah'ın güzel isimlerinden müteşekkil hatlarla donatılmıştır. Bu büyük restorasyonda İstanbul ve Mısır'dan gönderilen malzemenin dışında 700.000 mecediye harcanmıştır.

Mescid-i Nebevî çevresinde yapılması planlanan binalar.

10- Suûdiler devrinde ise 1949-55 yılları arasında yeni bir genişletme sonucu mescidin alanı 16.326 m² olmuştur.

Bu genişletmenin Osmanlı devrinde gerçekleştirilen imarla uyumlu olmasına özen gösterilmiştir. Ayrıca mescidin içinde birbirine kemerle bağlanan 232 direğin üstü yüksek kare planlı ahşap tavanla kapatılmıştır.

11- **Mescid-i Nebevî**'nin tarihinde en geniş çapta yapılan imar ve genişletme çalışmaları 1984-94 yılları arasında gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada mescidin alanı 98.326 m²'ye ulaşmış, ayrıca mescidin damına da 67.000 m²'lik namaz kılma alanı yapılmıştır. Mescidi kuşatan mermer avlu genişliği 235.000 m² olup, 650.000 kişinin aynı anda ibadet etmesini sağlamaktadır. Minarelerin sayısı ona çıkarılmış, bodrum katı da garaj olarak tasarlanmıştır.

Mescidin Bölümleri

Hücre-i Saadet: Hazreti Peygamber'in Hazreti Aişe'nin odasına defnedilmesinden sonra bu mekân Hücre-i Saadet adıyla anılmaya başlanmıştır.

Mescid-i Nebevî'de yapılan bütün yenileme ve imar faaliyetleri hep Hücre-i Saadetten başlanarak yapılmıştır. Mescidin inşasıyla beraber taş temel üzerine kerpiçten yapılan Hücre-i Saadetin dışındaki diğer odalar, Emevî halifesi Velid devrindeki genişletme çalışmalarında mescide katılmıştır. Halife Ömer b. Abdülaziz halifeligi sırasında Bizanslı ve Kıptî mimarlardan yararlanılarak hücre daha mamur hale getirilmiştir. Kuzey kısmında Hazreti Fatıma'nın hücresi de bu bölüme dahil edilmiş ve hücrenin üzeri küçük bir kubbe ile örtülmüştür.

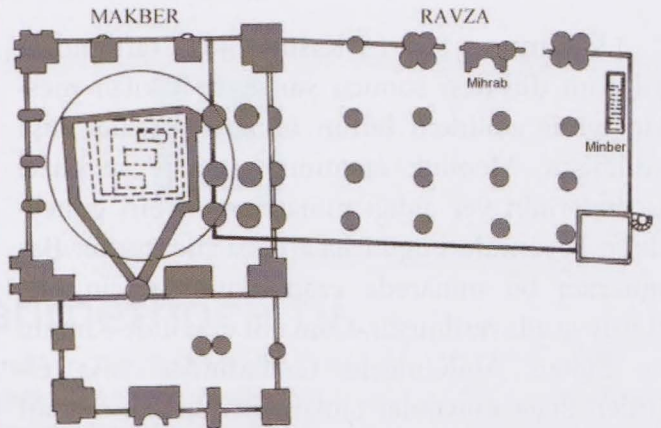
Zengiler devrinde Vezir Cemaleddin Muhammed b. Ali el-İsfahânî tarafından kabir tamamen mermerle kaplanmıştır. Sultan Kalavun daha önceleri bir kisve ile kapatılan Hücre-i Saadetin kubbesini kurşunla kaplatmıştır. Hücre-i Saadet, geçirdiği bir yangın dolayısıyla 881 (1476)'da yıkılıp tekrar taştan inşa edilmiştir. Osmanlılar devrinde Sultan I. Ahmed altın kaplamalı gümüş şebekeler yaptırıp Hücre-i Saadete göndermiş, Ayrıca Sultan II. Mahmud, hücrenin dış duvarını çinilerle kaplatmıştır. Sultan Abdülmecid ise bu çinileri daha değerli olanlarla yenilemiştir. Bu kutsal mekan Hazreti Peygamber'in minberinin bulunduğu yer ile birleştirilip bütünleştirilerek mescidin en önemli bölümü haline getirilmiştir.

Minber: Hazreti Peygamber, mescidinde cemaate hitap ederken dayanması için hurma ağacından olan büyük bir kütüğü kullanmaktaydı. Daha sonra cemaatin Rasûlullah'ın yüzünü görmeyip sesini de işitememesi üzerine hicri 7. (628) veya 8. (629) yıllarda ılgın ağacından 50x125 cm

ebadında ve bir metre yükseklikte, arkasında 3 sütunu bulunan 3 basamaklı ilk minber yapılmıştır. İlk halifeler Rasûlullah'a hürmetten dolayı üçüncü basamağı kullanmamışlar ve bu basamağı bir tahta parçasıyla kapatmışlardır. Hazreti Osman devrinde minber üzerine bir kubbe yapılarak kumaşla örtülmüş, ayrıca merdivenler abanoz ağacıyla kaplanmıştır. Muaviye b. Ebû Süfyan zamanında ise minber altı basamak daha yükseltilmiştir.

Bu ilk minber 654 (1256) senesine kadar kullanılmıştır. Aynı yıl meydana gelen yangında minber yanınca Yemen hükümdarı el-Melikü'l-Muzaffer Şemseddin tarafından gönderilen minber 656 (1258) yılında yerine yerleştirilmiştir. Bu tarihten sonra 666 (1268)'da Sultan I. Baybars, 797 (1395)'de Memluk sultanı Berkuk, 820 (1417)'de bir başka Memluk sultanı Şeyh el-Mahmudî tarafından minber yenilenmiş veya yenisi gönderilmiştir. 886 (1481) senesinde minber tekrar yanınca Medineliler tarafından tuğla alçıdan yapılan minber, 888 (1483) senesinde Sultan Kayıtbay tarafından gönderilen mermer minberle değiştirilmiştir. 998 (1590) tarihinde Osmanlı sultanı III. Murad'ın İstanbul'da imal ettirip süslettiği mermer minber, Medine'ye gönderildiğinde Kayıtbay'ın minberi Kuba mescidine taşınmıştır. Halen Sultan III. Murad'ın minberi **Mescid-i Nebevî**'de kullanılmaktadır.

Mihrap: **Mescid-i Nebevî** inşa edildiğinde herhangi bir mihraba sahip değildi. Zaten Rasûl-i Ekrem'in namaz kıldırıldığı yer belliydi. Ancak Ömer b. Abdülaziz devrinde mescidi yeniden inşa ettirirken mescidin ön duvarına hafifçe oyulmuş bir niş tarzında bir mihrap ilave etmiştir. O devirden beri **Mescid-i Nebevî**'de bir mihrap kullanılmaktadır.

Zaman içinde mescidin diğer bölümlerinde olduğu gibi mihrabında da zaman zaman yenilenmeler ve ilaveler söz konusudur. Fakat 888 (1483) senesinde Memluk sultanı Kayıtbay, siyah-beyaz ve renkli mermerden yeniletip madalyon ve şerit halinde celi sülüs yazılar ve geometrik motiflerle süslettiği mihrap asırlar boyunca kullanılmıştır. 1984 senesinde ise bugünkü halini almıştır.

Ana mihrabın yanı sıra **Mescid-i Nebevî**'de bu mihrabın dışında nişane/işaret maksadıyla yapılmış başka mihraplarda bulunmaktadır. Söz gelimi, Rasûlullah'ın geceleri daima teheccüd kıldığı yere yapılan, Mihrabü't-teheccüd; Hazreti Osman'ın namaz kıldığı yere yapılan, Hazreti Osman Mihrab'ı; Hücre-i Saadetin arkasında maksure içinde Hazreti Peygamber'inkine benzeyen tezyinatlı Hazreti Fatıma Mihrab'ı bulunmaktadır. Bunlardan başka mezhepler için yapılmış ayrı ayrı mihraplar da **Mescid-i Nebevî**'de mevcuttur.

Minareler: **Mescid-i Nebevî** ilk inşa edildiğinde Bilal-i Habeşî, kible tarafında ipe turmanarak çıktığı üstüvâne denilen bir yerde ezan okumaktaydı. Şekil itibariyle silindir biçiminde olan bu mevki daha sonraları inşa edilen minarelere esin kaynağı olmuştur, diye düşünülebilir.

Medine'deki ilk önemli imar faaliyetlerinde bulunan Halife Ömer b. Abdulaziz, mescidi genişletirken dört bir köşesine 8x8 zirâ'a ebadında bir kaide üzerine oturan yaklaşık 26 m. yüksekliğinde dört adet minare inşa ettirmiştir. 97 (716) senesinde Süleyman b. Abdülmelik güneybatı köşesinde olan minareyi, mesken mahremiyetine zarar verdiği için şerefesine kadar yıktırmıştır. Asırlar boyunca 3 minareli olan mescit 706 (1306-7) yılında Muhammed b. Kalavun tarafından Babüsselam minaresi yaptırılmıştır. Bu minare IV. Mehmed zamanında yenilenmiştir.

13 Ramazan 886 (5 Kasım 1481) tarihindeki yıldırım düşmesi sonucu yanan ve yıkılan mescid tamir edilirken bütün minareler tekrar inşa edilmiştir. Memluk sanatının en ince ve güzel işçiliklerinin yer aldığı minarelerden biri güneydoğu köşesinde bugün hala daha mevcuttur. Baş müezzin bu minarede ezan okuduğu için ona Reisiyye adı verilmiştir. Osmanlı devrinde Kanunî ve Sultan Abdülmecid taraflarından inşa ettirilen diğer minareler tamamen Osmanlı mimari

üslûbunda olup, Suudiler devrinin ilk genişletme çalışmalarına kadar yerlerini muhafaza etmişlerdir. İlk Suudi yenilenmesinde sayısı altı olan minareler 1994 yılı genişletme çalışmalarında on adet olmuştur. Bu yeni minarelerin yükseklikleri 104 m. olup dörder şerefelidir. Minarelerin alt kısmı kare, ortası sekizgen, üst kısmı ise silindirik gövdelidir.

Mescid-i Nebevî ile ilgili notlar

Mescid ilk zamanlarda hurma dalları yakılarak aydınlatılıyordu. Ashabdan Temim ed-Dâri, Suriye'den Medine'ye kandil ve yağını getirmiş ve mescid bununla aydınlatılmaya başlanmıştır. Bu hareketinden dolayı Temim Rasûlullah'ın hayır duasına nail olmuştur. Hazreti Ömer zamanında **Mescid-i Nebevî**'ye büyük kandiller asılmış ve buhurdanlıklar konmuştur. 1908 yılında ise Mescid-i Nebî'de ilk defa elektrik kullanılmıştır.

Mescid'e ilk kitabe Emevî halifesi Velid b. Abdülmelik tarafından konmuştur. Bu durum daha sonra yapılan her imar faaliyetinin kayıt altına alınmasına bir başlangıç teşkil etmiştir.

Mescid'in teşrifıyla ilgili ilk bilgiler Memluk devrine aittir. İlk devirde yaygın olan Hint seccadelerine daha sonra Uşak, Gördes ve Hereke gibi Anadolu seccadeleri eklenmiştir. Osmanlı seccadeleri Melik Abdüleziz devrinde tek tip halıya geçilinceye kadar kullanılmıştır.

Mescid'in bakım, onarım ile burada sürdürülen ilim ve eğitim faaliyetlerinin maddi giderlerinin karşılanmasını sağlamak için Emevîler zamanından itibaren vakıflar kurulmaya başlanmış ve bu vakıflar zamanla artmıştır.

Mescide görevli müezzin ve diğer hizmetlilere Hazreti Osman zamanından itibaren maaş ödenmeye başlanmıştır.

Kaynaklar: Dr. Hilal Kazan - www.sonpeygamber.info 1 - Nebi Bozkurt - Mustafa Sabri Küçükkaşçı, "Mescid-i Nebevî" 2 - İbrahim Ateş, "Mescid-i Nebevî'nin Yapıldığı Günden Bu Yana Geçirdiği Genişletme Girişimleri", Vakıflar Dergisi, Ankara 1994 3 - Oleg Grabar, "İslam Sanatının Oluşumu", İstanbul 1988. 4 - Ahmet Önkal, "Hücre-i Saadet", İstanbul 1998

İMAN-KÜFÜR VE TEKFİR (2)

HÜSAMETTİN VANLIOĞLU BAŞKANLIĞINDA FIKİH KURULU

Bizi yoktan var eden Allah Teâlâ'ya sonsuz hamt eder, onu tanımamak ve ona karşı nankörlük etmekten ona sığınırız. Hakla batılı, helal ile haramı ayırmak için gönde rilen Hazreti Muhammed (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)'e, âl ve ashabına selam ederiz.

Geçen ay başladığımız yazımızın devamı olarak köşemizde bu ay küfrün tanımı ve mahiyeti hakkında beyanda bulunacağız.

KÜFRÜN TANIMI VE MAHİYETİ

Lügatte küfür; sunulan nimeti örtmek, nankörlük etmek, kıymet bilmemek gibi anlamlar taşımaktadır. Kuran'ın küfür kelimesine yüklediği mana; başta tevhit olmak üzere inanılması zorunlu olan şeylerin tamamına veya bir kısmına inanmamak ya da şüphe etmektir.

İmanın istilâhî manasında fikir birliği sağlanamadığından, küfrün ne manaya geldiğinde de fikir birliği sağlanamamıştır.

İmanı kalbin tasdiki olarak tanımlayanlara göre küfür; Hazreti Muhammed'in (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) Allah katından getirdiklerine ve dinden olduğu zaruri olarak bilinen haber ve hükümlerden birine veya daha fazlasına kalbin inanmaması, tasdik etmemesidir.

İmanı, kalp ile tasdik dil ile ikrar şeklinde tanımlayanlara göre küfür; tasdik edilmesi gereken şeyi kalbin tasdik etmemesi, canın yok edilmesi veya bir uzvun telef edilmesi ile tehdit altında bulunmayan kişinin ikrar edilmesi gereken şeyleri de dil ile ikrar etmemesidir.

İmanı; kalp ile tasdik, dil ile ikrar ve amel şeklinde açıklayan, ehlisünnet dışı bazı mezheplere göre küfür; bu üçünden birinin bulunmamasıdır.

Kuran-ı Kerim'i incelediğimizde küfür kavramını belli başlı iki anlamda görürüz.

Şükrün karşıtı olan nankörlük

İmanın karşıtı olan inkâr

Bu kelimenin Kuran-ı Kerim'de en çok kullanıldığı anlam, Allah Teâlâ'nın birliği ve yüceliğinin inkâr edilmesidir. Pek çok ayet-i kerime bunu ifade etmektedir. Onlardan bir kaçı şöyledir:

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَأَنْتُمْ تَشْهَدُونَ

“Ey Kitap ehli! (Gerçeğe) şahit olduğunuz hâlde, niçin Allah'ın ayetlerini inkâr ediyorsunuz?” Ali imran/ 70

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ فَأَبَى أَكْثَرَ النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا

“Andolsun, biz bu Kur'an'da insanlara her türlü misali değişik şekillerde açıkladık. Yine de insanların çoğu ancak inkârda direttiler.”

İsra/89

كَيْفَ تَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَكُنْتُمْ أَمْوَاتًا فَأَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمَيِّتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

“Siz cansız (henüz yok) iken sizi diriltten (dünyaya getiren) Allah'ı nasıl inkâr ediyorsunuz? Sonra sizleri öldürecek, sonra yine diriltecektir. En sonunda O'na döndürüleceksiniz.” Bakara/28

Bu ayet-i kerimelerde yoruma mahal bulunmaksızın küfür kavramının, imanın zıddı olan inkâr anlamında kullanıldığını açık bir şekilde görmekteyiz.

Allah Teâlâ, birbirlerine taban tabana zıt olan iman ve küfür kavramlarını şu ayet-i kerimelerle bizlere bildiriyor:

وَدَّ كَثِيرٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يَرُدُّونَكُمْ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِكُمْ كُفَّارًا حَسَدًا مِّنْ عِنْدِ أَنْفُسِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْحَقُّ فَاعْتَصُوا وَأَصْفَحُوا حَتَّىٰ يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

“Kitap ehlerinden birçoğu, hak kendilerine belirledikten sonra dahi, içlerindeki kıskançlıktan ötürü sizi, imanınızdan sonra küfre döndürmek isterler. Siz şimdilik, Allah onlar hakkındaki emrini getirinceye kadar affedin, hoşgörün. Şüphesiz Allah, gücü her şeye hakkıyla yetendir.” Bakara/109

كَيْفَ يَهْدِي اللَّهُ قَوْمًا كَفَرُوا بَعْدَ إِيمَانِهِمْ وَشَاهَدُوا أَنَّ الرَّسُولَ حَقٌّ وَجَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

“İman ettikten, Peygamberin hak olduğuna şahitlik ettikten ve kendilerine açık deliller geldikten sonra inkâr eden bir toplumu Allah nasıl doğru yola eriştirir? Allah, zalim toplumu doğru yola iletmez.” Ali imran/86

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ نُؤْمِنَ بِهَذَا الْقُرْآنِ وَلَا بِالَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الظَّالِمُونَ مَوْقُوفُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ يَرْجِعُ بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ الْقَوْلَ يَقُولُ الَّذِينَ اسْتُضِعُوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لَوْلَا أَنْتُمْ لَكُنَّا مُؤْمِنِينَ

“İnkâr edenler, “Biz bu Kur’an’a da ondan önceki kitaplara da asla inanmayız” dediler. Zalimler, Rablerinin huzurunda durduruldukları zaman hâllerini bir görsen! Birbirlerine laf çevirip dururlar. Zayıf ve güçsüz görülenler, büyüklük taslayanlara, “Siz olmasaydınız, biz mutlaka iman eden kimseler olurduk” derler.” Sebe/31

Küfrün Kısımları

Küfür, farklı açılardan ele alındığında değişik taksimler yapmak mümkündür. Örneğin; inkâr edilen konular açısından baktığımızda küfür, dört kısımlı bir taksim olarak karşımıza çıkar.

1) Allah Teâlâ’yı Peygamber Efendimiz (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)’i ve ahiret hayatını kabul etmeyenler. Allah Teâlâ şöyle buyuruyor:

وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَا إِلَّا الدَّهْرُ وَمَا لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ

“Dediler ki: “Dünya hayatımızdan başka hayat yoktur. Ölürüz ve yaşarız. Bizi ancak zaman yok eder.” Bu hususta onların bir bilgisi yoktur. Onlar sadece zanda bulunuyorlar. Casiye/24

2) Peygamberlik müessesesini inkâr eden Budistler gibi, Allah Teâlâ ile peygamber arasını ayıranlar.

3) Bazı peygamberleri tanıyıp bazılarını inkâr eden Yahudi ve Hristiyanlar. Zira bunlar, Peygamber Efendimiz (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)’in son peygamber olduğunu inkâr etmektedirler.

4) Ahiret hayatını ve öldükten sonra dirilmeyi inkâr edenler. Ayet-i kerimeler bu tür bir inkârı da haber vermektedirler.

Nitekim şu ayeti kerime bu kısımları ifade etmektedir. Allah Teâlâ şöyle buyuruyor:

إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيُرِيدُونَ أَنْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ اللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيَقُولُونَ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ أَنْ يَتَّخِذُوا بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا أُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ حَقًّا وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا

“Şüphesiz, Allah’ı ve peygamberlerini inkâr edenler, Allah’a inanıp peygamberlerine inanmayarak ayırım yapmak isteyenler, “(Peygamberlerin) kimine inanırız, kimini inkâr ederiz” diyenler ve böylece bu ikisinin (imanla küfrün) arasında bir yol tutmak isteyenler var ya; işte onlar gerçekten kâfirlerdir. Biz de kâfirlerle alçaltıcı bir azap hazırlamışızdır.” Nisa/150-151

İnsanların bilerek ya da bilmeyerek küfre girmeleri veya küfür kabul edilen fiiller dikkate alındığında şu taksim ortaya çıkar:

1) **Küfr-ü cehlî:** Kâinatın her zerresi Allah Teâlâ’nın varlığına ve birliğine delalet etmekteyken ve bunca ilahi ayetler bulunmaktayken hiç tefekkür etmeden, bilgisizce Allah Teâlâ’nın varlığını, sıfatlarını, peygamberlerini, ahiret hayatını, öldükten sonra dirilmeyi ve zarurat-ı diniyeden olan bir şeyi inkâr etmek.

2) **Küfr-ü inadî:** Şu kâinatın mükemmel bir düzen içerisinde devamını sağlayan bir yaratıcının bulunduğunu bile bile, inatla inkâr etmek. Kişiyi bu tür inkâra sevk eden sebepler kabilinden olarak; bulunduğu makamı korumak, ayıplanma endişesi duymak, kibir ve gururu sayabiliriz. Allah Teâlâ şöyle buyuruyor:

وَجَحَدُوا بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَا أَنفُسُهُمْ ظُلْمًا وَعُلُوًّا فَانظُرْ
كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ

“Kendileri de bunların hak olduklarını kesin olarak bildikleri hâlde, sırf zalimliklerinden ve büyüklük taslamalarından ötürü onları inkâr ettiler. Ama bozguncuların sonunun nasıl olduğuna bir bak!” Neml/14

1) **Küfr-ü hükmi:** Hiçbir şekilde iman ile bağdaşmayan bir fiilde bulunmak. Sözelimi bir kimse Peygamber Efendimiz (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)’in getirdiği bütün her şeyi tasdik ve ikrar edip gereğince amel etse; ama bununla birlikte kendi rızasıyla zünnar bağlasa veya puta secde etse onun kâfir olduğuna hükmederiz. Zira Peygamber Efendimiz (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) bu gibi halleri, yalanlama ve inkâr alameti saymıştır. Buna küfr-ü ameli de denilmektedir.

2) **Küfr-ü nifak:** İnanılması gereken şeyleri kalple tasdik edildiği halde dille ikrar etmek.

Bu kısımda imanın kalp ile tasdik, dil ile ikrar veya sadece kalp ile tasdik olduğu meselesini irdelemeyi yerinde görüyoruz.

İmanın hem kalp ile tasdik hem de dil ile ikrar olması bazı âlimlerin görüşüdür. Şemsu’l-eimme es-serahsî ve Fahrü’l-İslam el-Bezdevî bu görüşü tercih etmişlerdir. Şu kadar var ki; muhakkiklerin çoğu, imanın sadece kalp ile tasdik olduğunu düşünmektedirler. Onlara göre dil ile ikrar imanın bir rüknü değil, belki dünyada İslam ahkâmının tatbiki için aranan bir şarttır. Zira kalp ile tasdik, dışarıdan insanların muttali olamayacakları gizli bir şey olduğundan onun varlığına dair bir alamet gerekmektedir. Şu halde muhakkiklerin çoğuna göre, kalbiyle tasdik ettiği halde diliyle ikrara etmeyen kimse dünyada mümin sayılarak müminlerle ilgili ahkâma tabi olmasa da Allah Teâlâ katında mümindir.

Bunun aksine bir kimse münafıklar gibi diliyle ikrar ettiği halde kalbiyle tasdik etmezse Allah Teâlâ katında mümin olmadığı halde dünyada müminlerle ilgili ahkâma tabi olur. Bu görüş, aynı zamanda şeyh Ebu Mansur el-Maturidî’nin görüşüdür. Naslar da bunu desteklemektedir. Allah Teâlâ şöyle buyuruyor:

لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ
اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ
أَوْ عَشِيرَتَهُمْ أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُمْ
بِرُوحٍ مِّنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ أُولَئِكَ
حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

“Allah’a ve ahiret gününe iman eden hiçbir topluluğun, babaları, oğulları, kardeşleri yahut kendi soy soplaları olsalar bile, Allah’a ve peygamberine düşman olan kimselere sevgi beslediğini göremezsin. **İşte Allah onların kalplerine imanı yazmış ve onları kendi katından bir ruh ile desteklemiştir. Onları, içlerinden ırmaklar akan ve içlerinde ebedi kalacakları cennetlere sokacaktır. Allah onlardan razı olmuş, onlar da Allah’tan razı olmuşlardır. İşte onlar, Allah’ın tarafında olanlardır. İyi bilin ki, Allah’ın tarafında olanlar kurtuluşa erenlerin ta kendileridir.**” Mücâdele /22

مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِهِ إِلَّا مِنْ أَكْرَهٍ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ
بِالْإِيمَانِ وَلَكِنْ مَنْ شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ
عَذَابٌ مِنَ اللَّهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ

“Kalbi imanla dolu olduğu hâlde zorlanan kimse hariç, inandıktan sonra Allah’ı inkâr eden ve böylece göğsünü küfre açanlara Allah’tan gazap iner ve onlar için büyük bir azap vardır.” Nahl/106

قَالَتِ الْأَعْرَابُ آمَنَّا قُلْ لَمْ تُؤْمِنُوا وَلَكِنْ قُولُوا أَسْلَمْنَا
وَلَمَّا يَدْخُلِ الْإِيمَانُ فِي قُلُوبِكُمْ وَإِنْ تُطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ
لَا يَلِتْكُمْ مِنْ أَعْمَالِكُمْ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ

“Bedeviler "İman ettik" dediler. De ki: "İman etmediniz. (öyle ise, "iman ettik" demeyin.) "Fakat boyun eğdik" deyin. **Henüz iman kalplerinize girmedir.**

**Eğer Allah'a ve Peygamberine itaat eder-
seniz, yaptıklarınızdan hiçbir şeyi eksiltmez.
Allah, çok bağışlayandır, çok merhamet eden-
dir.”** *Hucurat/14*

Peygamber Efendimiz (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyuruyor:

“Allahım! Kalbimi dinin üzere sabit kıl.” el-Müsnet

Peygamber Efendimiz (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) “Lailaheillallah” diyen kimseyi öldürdüğü için Usame (Radiyellahu anh)’ye **“kalbini yarıp baksaydın ya”** diyerek sitem etmiştir. *Buhari/ 6872*

Diliyle ikrar eden kişi lügat açısından bakıldığında mümin diye adlandırılır. Ve zahirde ona İslam ahkâmı tatbik edilir. Bu hususta bir tartışma söz konusu değildir. Asıl tartışma bu kişinin Allah katında mümin olup olmadığıdır. Peygamber Efendimiz (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) ve sonrasında gelen müminler kelime-i şahadeti ikrar eden kişinin mümin olduğuna hükmettikleri gibi, münafıkların da kâfir olduğuna hükmetmişlerdir. Şu halde iman konusunda sadece dilin ameli olan ikrar, yeterli değildir.

Kuran’a göre “eş, ortak koşmak” anlamına gelen şirk, küfrün en karakteristik tezahürlerinden biridir.

Küfür-Şirk İlişkisi: “Şirk” sözlükte riya, nifak, Allah’a ortak tanımak, Allah’tan başkasının adına yemin etmek, bir şeyi uğursuz saymak, hadiselerin meydana gelişini basit sebeplere bağlamak gibi anlamlara gelmektedir.

Dini anlamda ise şirk, Allah’ın ortağı olduğunu kabul etmek ve Allah’tan başkasına ibadet etmektir. Bu durum taşlara, ağaçlara, putlara, hayvanlara, semavi cisimlere, ruhani varlıklara, insanlara veya tabiat kuvvetlerine ulûhiyet vererek tapınmak şeklinde olmaktadır.

Küfür şirkten daha umumi olup, şirki de şumulüne almaktadır. Bu manada her müşrik kafirdir. Fakat her kâfir müşrik değildir. Çünkü Yahudiler ve Hıristiyanlardan kafir oldukları halde müşrik olmayanlar vardır.

“Kafirler gerek ehli kitaptan olsun, gerek müşriklerden olsun muhakkak cehennem ateşindedirler. Orada ebedi kalacaklardır.” *beyyine/6*

“Ehli kitaptan ve müşriklerden küfredenler kendilerine apaçık bir hüccet, içinde (kitapların) en doğru (hükümleri) yazılı temiz sayfeleri okuyacak, Allah’tan bir peygamber gelinceye kadar (dinlerinden) ayrılacak değildir.” *Beyyine/1*

Bazı alimlere göre de şirk ile küfür aynı manaya gelen iki ayrı kelimedir. Çünkü Kuran-ı Kerim’de kitap ehlinde de şirkin sadır olduğu açıklanmıştır. O halde Yahudi ve Hıristiyanlar da müşriktirler. Zira Hıristiyanlar baba-oğul-kutsal ruh’tan oluşan üç esas ilah tanımakta; Yahudiler de hahamların haram dediklerini haram, helal dediklerini helal sayarak, onlara Rab isnadında bulunmaktadırlar. “Yahudiler, Üzeyir Allah’ın oğludur dediler. Hıristiyanlar da Mesih İsa Allah’ın oğludur dediler. Bu onların ağızlarıyla uydurdukları sözlerdir” ayetini buna delil getirirler. *Tevbe/30*

Şirkin büyük günah olduğunu şu ayetler açıklamaktadır:

“Kim Allah’a ortak koşarsa derin, çıkmaz bir delallele sapmıştır.” *Beyyine, / 6.*

“Allah muhakkak kendisine ortak tanınmasını affetmez.” *Beyyine, / 1.*

“Kim Allah’a şirk koşarsa, şüphesiz o Allah’a büyük bir günahla iftira etmiştir” *Tevbe, / 30.*

Ayetlerde de görüldüğü üzere Allah’a şirk koşmak günahların en büyüğüdür.

Şirk ile küfrün Allah tarafından bağışlanmayacağı, bunun dışında kalan günahlardan dilediğini Allah’ın bağışlayacağı, şirkin en büyük zulüm olduğu bu ayetlerden anlaşılmaktadır.

KURBAN VE TESLİMİYET

MUSTAFA ÖZŞİMŞEKLER

Her Kurban Bayramı geldiğinde hepimizin aklına, İbrahim ve İsmail (Alehimesselam)'ın Allah'a karşı verdikleri o eşsiz imtihan ve kayıtsız şartsız Allah'a olan teslimiyetleri gelir. Allah-u Teala Kur'an-ı kerim'de onların bu müthiş imtihanlarını zikretmiş ve biz kullarından da böyle bir teslimiyet göstermemizi işaret buyurmuştur.

İslam'ın bir manası da teslimiyettir. "Ben Müslümanım" demek, zaten Allah'a teslim olmak demektir.

Peki Allaha nasıl teslim olmalıyız?

Gassalin (ölü yıkayıcı) elindeki meyyit gibi... Teneşirdeki bir ölü kendini gassalin ellerine nasıl tamamen teslim etmişse işte öyle... Cenazeyi yıkayan kişi şayet sıcak suyla yıkasa, teneşirdeki ölü itiraz edip; "su ne kadar sıcak beni yakacaksın!" der mi? Veya soğuk suyla yıkasa, "suyu biraz ılıştırırsana, dondum" diye söylenir mi? Gassal cenazeyi sağasola çevirir, yıkar, kurular, kefenler, ölü hiç direnmez, itiraz etmez. O tamamen yıkayıcısına teslimdir. İşte bir Müslüman da Allaha böylesine kayıtsız şartsız teslim olması gerekir.

Tabi tam manasıyla Allaha teslim olmak çoğumuzun beceremediği bir şey. Zira Müslüman olduğu halde namazını, orucunu ihmal eden, farz olduğu halde Hacca gitmeyişiine ya da zekatını tam vermeyişine kendince mazeretler bulan pek çok kimse yok mu? Veya farz ibadetleri kırık dökük de olsa yapmaya çalışan ama haramlardan kaçmaya sıra gelince buna dikkat etmeyen nicelerine şahid olmuyor muyuz? Yani ne yardan geçiyoruz ne serden... Ne tam müslümanız ne de değiliz. Ömer Hayamın bir şiirinde dediği gibi:

Bir elde kadeh, bir elde Kur'an,
Bir işimiz helal bir işimiz haram.

Şu yarım yamalak dünyada,
Ne tam kafır olduk ne de tam bir Müslüman!

Tabi böyle bir teslimiyet, böyle bir müslümanlık olmaz. Adeta lisanı haliyle; "işime geldiği zaman varım ama işime gelmeyince, menfaatim söz konusu olunca ben yokum" diyen ve Allah'a değil de maalesef nefesine, paraya, moda, makama-mevkiye teslim olanlar, İslam'ı ve Müslümanlığı gerçek manada idrak edememiş olanlardır. Hani "Türkiye'nin yüzde doksan dokuzu müslümandır" denir ya, acaba Allah'a hakkıyla teslim olanımız yüzde kaçtır? Şayet bir eleme yapılırsa, yüzde doksan dokuzdan geriye acaba yüzde kaç kalır? Korkarım birçoğumuz dökülür. Yani birçoğumuz "teslimiyet" konusunda sınıfı geçmekte maalesef zorlanıyoruz.

Ben köleyim, efendi değil...

Çok eski devrilerde bir adam köle satın almış. Ona:

- Senin adın ne? diye sormuş. Köle cevap vermiş:
- Efendim sen ne dersen o!
- Peki ne yersin, ne içersin?
- Efendim sen ne yedirir ve içirirsen onu.
- Peki ne giyersin?
- Sen ne giydirirsen onu giyerim.

Satın aldığı kölenin "sen ne dersen o olur" türünden verdiği bu cevaplar, adamı

Bir hayli sinirlendirmiş:

- Yahu ne biçim adamsın! Senin keyfin-zevkin yok mu? "Şöyle yaparım, şunu yerim, bunu giyerim" diye tercihlerini söylesene, diye köleye kızmış

Bunun üzerine köle efendisine demiş ki:

- Ben köleyim, efendi değil! Bir köleye, kula yaraşan, Efendisine teslim olmaktadır.

Bunu duyan adam çok şaşırılmış ve kölesine, her-
kese ibret olacak şu sözü söylemiş:

- Sen bu sözlerinle bana çok müthiş vaaz ettin.
Ben altmış yıldır Rabbimin kulu ve kölesiyim ama
senin bana gösterdiğin şu teslimiyeti, maalesef ben
Ona gösteremedim.

Evet kulluk böyle olmalı, bir kul Rabbine böyle
teslimiyet göstermeli. Bir Müslümanın zevki, keyfi,
yaşam tarzı ve tercihleri kesinlikle Kur'an'a muhalif
olmamalı, Allah'ın emirlerine ters düşmemeli. Ni-
tekim Rabbimiz şöyle buyurmuştur:

**“Allah ve Resulü bir işe hüküm verdiği za-
man Mü'min bir erkek ve kadın için, artık o işte
kendi isteklerine göre seçme hakkı yoktur. Her
kim Allah'a ve Resûlüne karşı gelirse, apaçık bir
sapıklığa düşmüş olur.”** (Ahzab: 36)

Tabi teslimiyet sadece emir ve nehiylere boyun
eğmek demek değil, aynı zamanda insanın başına
gelen musibetler karşısında; “bunlar neden benim
başıma geliyor?” diye isyan etmeyip, adeta kaderi
sorgulamak yanlına düşmemektir. Teslimiyet;
gelen musibetler ne kadar şiddetli, dertler ne kadar
büyük olursa olsun, “Madem Allah'tan geldi, öy-
leyse hoş-sefa geldi” diyebilmektir. Yunus Emre'nin
şu sözleri, bela ve musibet anında gösterilmesi ger-
eken rıza ve teslimiyeti ne güzel açıklıyor.

**Hoştur bana Senden gelen
Ya goncagül yahut diken
Ya hilat-ü yahut kefen
Kahrında hoş lütfunda hoş.**

Kurban ve teslimiyet

İbrahim (Aleyhisselam) teslimiyette zirve olan örnek
bir şahsiyettir. O büyük insan her konuda Allah'a
kayıtsız şartsız teslim olmuş, ne pahasına olursa
olsun Cenab-ı Hak'ın emirlerinden zerre kadar
inhiraf etmemiştir. Bu uğurda malını-mülkünü
cömertçe harcıyıp Allah yolunda feda etmiştir.
Canıyla imtihan olduğunda putları yer ile yeksan
etmiş, Nemrutlara kafa tutup onun için hazırlanan
cehennemî ateşe gözünü kırpmadan atlamıştır.
Hatta ateşe atıldığında yardımına gelen Cebrail

(Aleyhisselam)'ı bile; “O benim Rabbimdir. İster yakar,
ister bakar.” diyerek aradan çıkarmıştır.

Yine: “Hanımını ve çocuğunu alıp buradan
götür, onları ıssız, çorak ve ekinsiz bir vadide
bırakıp geri dön” ilahi fermanı geldiğinde, hemen
bu emri yerine getirmiş, sonra da müthiş bir teve-
kkülle arkasına dahi bakmadan oradan ayrılmıştır.

Daha nice imtihanlarla birlikte malı, canı ve
ailesiyle olan imtihanları kazanan İbrahim (Aleyhisse-
lam), imtihanların en zoru olan evlat imtihanını da
başarıyla geçmiştir. Canından ve kanından bir par-
ça olan yavrusu, ciğerparesi İsmail'ini kurban etme
imtihanını da vermiş, böylece boşuna Allah'ın
Halili olmadığını ispatlamıştır.

Bu vesileyle İbrahim (Aleyhisselam)'ın oğlunu kur-
ban etme konusundaki o müthiş teslimiyetini, ay-
etlerin ışığında anlatalım:

“Ey İbrahim! Nezrini yerine getir.”

İbrahim as Kendinden sonra hem malını-
mülkünü bırakacak, hem de İslam davasını tebliğ
edip insanlara hak ve hakikati anlatacak bir erkek
evlat istiyor:

**“Rabbim, Bana salihlerden olacak bir evlat
ver.”** (Saffat:100) diye dua ediyordu. Eğer Cenab-ı
Hak kendisine bir evlat verirse, onu Allah yolunda
kurban edeceğine dair nezretti.

Mevla Teala, Halil'inin duasını kabul etti ve ona
nur topu gibi bir evlat nasip etti. Tabi daha sonra
ilahi bir emir gereği, Hacer anamızla oğlunu Mek-
keye götürüp orada bıraktı. Her sene yanlarına gi-
dip onları ziyaret ediyordu.

Aradan seneler geçti ve İsmail (Aleyhisselam) serpil-
di, büyüdü ve yürüme çağına geldi. İbrahim (Aleyhisse-
lam) adeti olduğu üzere yine bir sene ailesini ziyarete
gitmişti. Mekke'de kurbanların kesildiği Mina böl-
gesinde uyurken, rüyasında: “Ey İbrahim! Nezrini
yerine getir. Allah'ın emrine binâen oğlunu kurban
et!” diye bir hitap işitti. Tabi aradan çok seneler
geçtiği için İbrahim (Aleyhisselam) evvelce yaptığı ne-
zrini unutmuştu.

Fahri Râzî, Hazîn ve Kâdi Beydavî bunu şöyle açıklıyorlar:

İbrahim (Aleyhisselam) bu rüyayı arefe gününden bir gün evvel gördü. Gördüğü bu rüyada tereddüt ettiği için bu güne (Zilhicce ayının sekizinci günü) **“Terviye Günü”** denir. Terviye; “şek, şüphe” mânasına gelir.

Arefe günü tekrar aynı rüyayı görünce, bunun Rahmani olduğunu bildi, anladı. Bu sebeple bu güne de **“Arefe Günü”** dendi. Artık mesele anlaşılmıştı. Emir Rahmaniydi ve tereddütsüz yerine getirilecekti ama bu emir ne zaman tatbik edilecekti?

Üçüncü gün aynı rüyayı tekrar görüp: “Ey İbrahim! Nezrini yerine getir. Allah’ın emrine binâen oğlunu kurban et!” buyurulunca, anladı ki emir o gün yerine getirilecekti. İşte bu güne (Zilhicce ayının onuncu gününe) de **“Nahr Günü”** yani Kurban Bayramı günü denildi.

İbrahim (Aleyhisselam) sabah olunca hanımına dedi ki:

Ben Rabbime ibâdet için evden çıkacağım. Yanımda oğlumu da götürmek istiyorum. Onu güzelce yıka, kokular sür, en güzel elbiselerini giydir!”

İbrahim (Aleyhisselam)’ın isteği üzerine annesi oğlu İsmail (Aleyhisselam)’ı güzelce hazırladı. Böylece baba oğul evden çıkıp yürümeye başladılar. Biraz sonra yeryüzü, insanlık tarihinde eşi ve benzeri görülmemiş müthiş bir olaya şahit olacaktı. Mevlâ Teala bu imtihan tablosunu Kur’an-ı kerim’de bizlere şöyle beyan ediyor:

“Vaktâ ki çocuk babasıyla beraber yürüyüp, gezecek çağa erişince: Yavrucuğum! Rüyamda seni boğazladığımı görüyorum, bir düşün ne dersin? dedi. O’da cevaben: ‘Ey Babacığım! Emrolduğun şeyi yap. İnşallah beni sabredenlerden bulacaksın.’ dedi.” (Saffat:102)

Şimdi gelin beraberce İbrahim (Aleyhisselam)’ın bu imtihanını düşünelim ve bu olayı birlikte tahlil ederek çok iyi anlamaya çalışalım. Neredeyse bir asra yakın bir zaman hiç çocuğu olmayan yaşlı bir zata Allah bir erkek evlat nasip ediyor. Bu yaşlı zat uzun zamandır onu ümit etmiş, onun hayalini

kurmuş ve gün gelmiş evladına kavuşmuş. İşte o yavrucak büyüyüp babasına refâkat edecek, onunla dertleşip destek olacak yaşa gelince, Mevla Teala evladını kurban etmesini emrediyor. Tabi İbrahim (Aleyhisselam) Rabbine hiç itiraz etmeden bu emri kabul ediyor ve; “neden, niçin?” demeden teslim oluyor.

Bu iş gerçekten çok zor, bunda hiç şüphe yok. Çünkü İbrahim (Aleyhisselam) oğlunu bir savaşa göndermiyor veya ona, hayatına son verecek bir teklifte de bulunmuyor. Oğlunu kurban etmek, boğazlamak işini bizzat kendi eliyle yapması gerekiyor. Bu gerçekten çok zor bir imtihan... Ama Halil olmak kolay değil. Mevlâ’ya böylesine dost olmak o kadar ucuz değil! İmtihan ise lüzumsuz değil!..

İşte az sonra cihan tarihinin eşsiz ve benzersiz imtihan tablosu gözler önüne serilecek. Hakkın emrine boyun eğip itaat etmenin büyüklüğü, imanın azameti ve Allah-u Telanın emrini gönül rızasıyla karşılamanın ehemmiyeti, insanoğlunun alıştığından dışında zuhur edecek... İşte meleklerin bile hayretlere düştüğü o an...

“Böylece ikisi de Allah’a teslimiyet gösterip, babası oğlunu alnı üzerine yatırınca.” (Saffat: 103)

Evet, babası yavrusunu yatırmış, oğlu ise kendisini tamamen babasının ellerine teslim etmiş. Bu öyle bir tablo ki, insanoğlu tarih boyunca böyle bir olaya şahit olmamış. Alem-i Melekût dahi hayrete düşüyor, adeta parmak ısırıyor. Zira bu yapılan bir cesaret gösterisi filan değil, kahramanlık ve bahadırılık hiç değil...

Bir mücahit savaş meydanına atılır, düşmanla mücadele eder, çarpışıp vurur. Veya bir asker cepheye gider, belki de sağ dönmeyeceği ihtimalini de göz önüne alarak savaşır. Tüm bunlarla İbrahim ve İsmail (Aleyhisselam)’ın yaptıkları şeyler birbirinden çok farklı. İşte burada, Hakkın emrine boyun eğip itaat etmenin büyüklüğü, imanın azameti ve Allah’a kayıtsız şartsız teslim olmanın gerçek manasını görüyoruz.

İşte İman!.. İşte teslimiyet!.. İşte Halilullah makamı!..

Bıçak keser mi?

Ve İbrahim (Aleyhisselam) keskin bıçağı oğlunun boğazına sürttü. Fakat bıçak kesmedi. Tekrar denedi, fakat yine olmadı. Bu sefer bıçağı yandaki büyük kayaya sürtünce, bıçak o kayayı ikiye böldü. O koskocaman sert kayayı kolayca kesen bıçak, Hikmet-i İlâhî yumuşacık bir teni kesmedi. Bunun üzerine İbrahim (Aleyhisselam) bıçağa sitem etti:

- Ey bıçak! Beni Rabbime asi mi edeceksin, niçin kesmiyorsun? Bıçak dile geldi:

- Halil diyor kes, Celil diyor kesme! Elbette Celil olan Allah'ı dinliyorum...

Bıçak keser mi? Keser. Ama Allah kesme derse kesmez. İsmail (Aleyhisselam)'ı kesmediği gibi.. Ateş yakar mı? Yakar. Ama Allah yakma derse yakmaz. Nemrud'un ateşinin İbrahim (Aleyhisselam)'ı yakmadığı gibi.. Su boğar mı? Boğar. Ama Allah boğma derse boğmaz. Firavun ve avanesini boğan Kızıldeniz'in, Musa (Aleyhisselam) ve kavmini boğmadığı gibi.. İşte dün ateşe "yakma!" Suya da "boğma!" emrini veren Hazreti Allah, bu gün de bıçağa: "Kesme!" diye emrediyor.

Mevla Teala kullarından, İslâm ve teslimiyetten başka bir şey istemiyor. Ama bunun izharı için de imtihan lazım. Allah-u Tela elbette kulunu imtihan edip onun imandaki samimiyetini, dindeki yerini, kaç ayar olduğunu açığa çıkaracak. Öyle ya, hangi talebe çalışkan, hangi talebe tembel nerden anlaşılacak? Sınıfı kimin geçip, kimin kaldığı imtihan olmadan nasıl bilinecek?..

Yoksa Allah-u Teala imtihanla kullarını cezalandırmaz, kanların boşuna akmasına, canların heder edilmesine razı olmaz. Fakat kullundan istediği teslimiyet ve itaat öyle olmalı ki; ister canını, ister malını ve mülkünü, isterse ciğerparesi olan öz yavrusunu Kendi yolunda fedâ edip kurban edebilmeli.

İşte bu iki büyük insan imtihanlarını başarıyla vermişler ve Allah'a olan teslimiyetlerini apaçık bir şekilde cümle aleme ispatlamışlardı. Peki geriye ne kaldı? Bedenin elemelenmesinden ve cismin

boğazlanıp kanın akıtılmasından başka bir şey kalmadı. Bunu da bir hayvanın boğazlanması telâfi edeceğinden, İsmail (Aleyhisselam)'a bedel, fidye olarak büyük bir koç gönderildi. Nitekim Rabbimiz şöyle buyuruyor:

"Doğrusu bu apaçık ve kat'i bir imtihandı. O'na fidye olarak büyük bir kurbanlık verdik."
(Saffat: 106, 107)

İşte o esnada Cebrail (Aleyhisselam) elinde büyük bir koçla görüldü. Gökten inerken yüksek sesle: **"Âl-lâhü Ekber! Âl-lâhü Ekber!"** diyerek tekbir getirdi.

İbrahim (Aleyhisselam) gelen sese doğru başını kaldırıp bu manzarayı görünce, O'da: **"Lâ ilâhe illallâhü vellâhü ekber!"** diye mukabelede bulundu.

İsmail (Aleyhisselam) ise, bu tekbir ve tehlilleri duyunca, imtihanı kazandıklarını ve Mevla Teala'nın canını bağışladığını anladı. Bunun üzerine O da: **"Âl-lâhü Ekber velillahil hamd!"** diyerek hamd-u senada bulundu.

İşte Tekbir budur!.. Bu sebeple Kurban Bayramı günlerinde, her farz namazının arkasından 23 vakit "Tekbir" getirilir. **"Teşrik Tekbirleri"** dediğimiz bu tekbirler, Arefe Gün'ünün sabah namazını kıldıktan sonra başlar ve Kurban Bayramının dördüncü günü ikinci namazı sonuna kadar devam eder.

Kurban kesmek; iman hakikatının bir âbidesi halinde yükselen bu muazzam hâdisenin anma töreni olarak İslâmi vecibeler arasına katılmıştır. Müslümanlar her kurban bayramında Allah için kurbanlarını kesmek suretiyle, İbrahim ve İsmail (Aleyhisselam)'ın Allah'a olan teslimiyetini ve başarıyla verdikleri imtihanın sevincini yaşamaktadırlar.

Bizlerde kurbanlarımızı keserken teslimiyetimizi izhar edip şöyle diyebiliriz. "Ya Rabbi! Eğer canını ver deseydin verirdim. Evladını kurban et deseydin ederdim. Ama Sen 'Kurban kes' buyurdun. İşte kesiyorum kabul eyle!"

Fî Emanillah!

KENDİ KENDİNİZİN MUTLULUK TERAPİSTİ OLUN

MEHTAP KAYAOĞLU
(PSİKOLOJİK DANIŞMAN & PSİKOTERAPİST)

Mutluluk nedir?
Kimine göre üstün bir başarı...
Kimine göre aya ulaşmanın
verdiği hafiflik...

Kimine göre hayallerin ötesine ulaşmak ...

Kimine göre şan...

Kimine göre şöhret...

Kimine göre çok para...

Kimine göre bekleyip durduğu bir şey... ama kendisi bile bilmiyor o şey ne...!

Sürekli mutsuz olduğundan bahseden son danışanımla yaptığım görüşmede aklıma geldi sizlerle de bu konuyu paylaşmak... umarım yazıyı okuduğunuzda işinize yarar aklınıza takılanlar.

Seanslarda en çok bunu konuşuyoruz. Eğitim ve kültür seviyesi farklı olsa da her insan, kendisine

“**mutluluk**” buldurayım diye geliyor. Düzenli terapötik ilişki ve onlara yaptığımız yaşam koçluğu sayesinde buluyorlar da nitekim.

...

Herkes kendisine bir mutluluk resmi çizmiş sevgili okurlar! Onun peşinde koşturup duruyor. Gün geliyor... yakalıyor... mutlu oluyor... sonra birden huuupppp... uçup gidiyor mutluluk... nereye? Başka limanlara ...

Sonra başka bir hedef belirliyor kişi... onun peşinde koşturuyor uzun zaman... elinden geleni yapa yapa... sonunda kavuşacağı mutluluğu bekleye bekleye...

...yakalıyor birden... ya iyi bir işti beklediği... ya babasının mirasındaki kendi payına düşen arsa ...

ya annesinden kalan ev... ya yıllardır beklediği kariyer... ya o peşinden aylarca koştuğu, bir gülüşü için dünyayı feda edeceğini zannettiği sevgili...

...gün geliyor... yakalıyor... sonra ne oluyor? Geçen kısa bir süreyle gerçek mutluluğun bu olmadığını anlıyor...

...

Şimdi sizlere terapötik bir mutluluk tanımı yapmak lazım bence...

Nedir bu mutluluk?

Ali'nin peşinden koştuğu Ayşe mi? Ya da Serkan Bey'in beklediği mevki...?

Herkeseye göre başkadır mutluluk sevgili okurlar!

Herkesin kendisini göre tanımladığı bir mutluluk resmi mutlaka vardır. Kimileri bu resmin farkındadır; kimileri değildir; ama o resim herkesin zihninde vardır.

Peki bu resim herkeste varsa niçin herkes mutlu olamıyor...?

İnsanlar eğer, adına mutluluk dedikleri şeyi, gökyüzüne çıkarırlarsa, ulaşamayacakları yere koyarlarsa, yakalanması zor bir nesne haline gelir. Hatta mutluluğu çerçevelerlerse, adını koyarlarsa daha da zorluk çekerler. Çünkü mutluluk denilen şey, şekli şemali olan bir obje değil ki resmedilsin...!

Mutluluk; masa değil, kaşık değil, koltuk değil, araba değil, eş değil, nesnel ve gösterilebilir bir yanı yok. Tam da bu nedenle bir yerlere, bir şeylere, birtakım süreçlere mahkum edilmemelidir!

Ve mutlulukla ilgili en çok yapılan tipik hata ne biliyor musunuz?

İnsanlar zannediyorlar ki mutluluğu bir yakalarlarsa, bir daha hiç mi hiç onu ellerinden bırakmayacaklar... sımsıkı sarılacaklar... geri kalan hayatlarında asla üzülmecekler...

İnsan gerçeğini ele alacak olursak bu düşünce tamamen hurafe sevgili dostlar. İnsan duygularıyla yaşayan bir varlıktır. Duyguların çeşitli olması, gün içinde bazılarının yer değiştirerek yaşamasından

ibarettir. Bir şey gelecek diye anında öbür duygu hoooppp diye uçup bir yerlere gitmez...

Aslına bakılırsa, “**Ne istiyorum?**”un cevabını bulamayan insanların yaşadığı zorluktur mutluluğu yakalayamamak. Çünkü kişi ne istediğini bilmiyordur. Kendisi için, hayatı için neler yapması gerektiğini ve kendisini nasıl mutlu etmesi gerektiğini de...

Mutsuz insanlar, gelecek için bir şeyler isterken, birkaç dakika, birkaç saat sonrası için bir şeyler istemeyi unuttur. Uzun süre sonrasını hayal ederken, burnunun dibindeki ulaştıklarını bir türlü göremez.

Ne istediğini bilen insanlar, “ne istiyorum”un cevabını kısa vade için de verebilen insanlar, genel profilde daha mutlu insanlar oluyor. Çünkü yıllarca bir şeye ulaşmaları için bekleyip durmaları gerekmiyor. Kendisine vermek istediği hediyeyi veriyor ve mutluluk kavramını abartmıyor...

Diyelim ki karnı açtı, doyurdu, mutlu hissediyor kendisini! O sırada patronu azarladı, üzülüyor, mutfağa geçip bir çay alıyor eline, yudumlarken üzüntüsünü atabiliyor.

Mutlu insanların tipik ortak kişilik özellikleri var!

Mutlu insanların ortak kişilik özellikleri

İlk bakışta garip gelebilir ama; mutlu/huzurlu insanların bazı ortak kişilik özelliklerine sahip olduğunu gözlemliyorum. Dile kolay! Yıllardır insanların sorunlarıyla birebir ilgileniyorum. Psikolojik danışmanlık mesleğimin dışında televizyon ve radyodan gelen, cevaplandığı soru sayısı 92.000'i aştı. Mutlu-mutsuz pek çok insanla muhatap oldum. Dolayısıyla insan davranışları ve bunların sebepleri hakkında tecrübeye dayalı öngörüye sahip oluyorum. Aklımda kalanları da buradan yazıyorum ki hayatınızın bir yerlerinde, bazı işlerinizi kolaylaştırmaya yarasın diye.

Günümüz insanı kendisini tanımlarken bazı yardımcı kaynakları referans olarak alıyor. Burcunu, memleketini, büyüdüğü toprakları, aile geleneklerini...vb.gibi. “İkizler burcuyum, ruh halim sık sık değişir.” diyor... veya “Karadenizliyim ben. Asabiyim ama neşeliyimdir de.”

Bana göre bunların tamamının yanında, kişinin doğuştan getirdiği, fitratında yer alan, gelenek/görenek üstü, memleketle veya alışkanlıklarla açıklanamayan bazı kişilik özellikleri var. Çünkü aynı anne babadan dünyaya gelen, aynı ortamda büyüyen kardeşlerden birisi hayat dolu cıvıl cıvılken, diğeri Karadeniz’de gemilerini batırmış formatta yaşayabiliyor. Gerçi psikolojide aynı anne-babadan gelsek bile, doğum sırasının dahi kişilik yapısı üzerine ciddi etkisi olduğunu savunan teoriler var. Katılıyorum da bu teoriye. Ama yine de diyorum ki 100.000lik tecrübemle, bu işte başka bir iş var!

İşte o “başka iş”in sırları... mutlu olduğuna inandığım, hayatın zorluklarıyla kolaylıkla baş eden, üzüntülere saplanıp kalmak yerine yoluna devam etmeyi tercih eden güçlü karakterlerin ortak davranış özellikleri:

Başlarına gelen olumsuz durumlarda kendini veya başkalarını suçlamıyor. Doğal bir refleksle her işte bir hayır olduğunu düşünüp, durumu nasıl çözebileceğine odaklanıyor.

Kendinden, hayattan ve başka insanlardan fazla bir şey beklemiyor.

Öfkeli, kızgın ve stresli olduğunda önemli kararlar vermiyor.

Bu madde çok ilginç gelebilir size ama! Geç yatmak-geç kalkmak yerine, erken yatıp erken kalkmayı tercih ediyor.

Sıkıntılı olduğunu fark ettiğinde zihnini rahatlatmak için başka şeylere odaklanıyor.

Aksi ispatlanmadıkça -ciddi zarar veren kişilerle karşılaşmadıkça- insanlara güveniyor.

İnsanları olduğu gibi kabul edebiliyor.

Fiziksel ve ruhsal olarak kendisine zaman ayırıyor. Dinleniyor, dinginleşiyor. Arkasından atlı kovalıyormuş gibi yaşamıyor.

Arada sırada hayatında değişiklik yapıyor.

Yaşadığı anın değerini biliyor. Sıkıntı veya stres olsa bile, nasılsa geçeceğini düşünerek, zorlandığı konuları uzatmıyor.

Evine, ailesine, sevdiklerine zaman ayırıyor.

Sabah uyandığında aynada kendisine gülerek bakmayı unutmuyor.

Doğru yerlerde “hayır” demeyi biliyor.

Alıngan ve kırılğan davranmıyor.

Küsme huyu yok. Ne yapıp edip sorunlarını aşmanın yolunu buluyor.

Mutlu olmak hiç de zor değil bana sorarsanız. “Problem” dediğimiz şey, yaşadıklarımıza yaptığımız yorumdur. Demek oluyor ki, problem sandığımız durum gerçek sorunumuz olmayıp, onu sıkıntılı hale getiren, bizim o anki duruma verdiğimiz tepkidir. Kalem yere düştüğünde, dünyanın sonu gelmiş gibi yorumlarsam, kalemin yere düşmesi dünyanın en büyük problemi olur benim için. Ama “neyse canım sorun değil, eğilir alırım.” diyerek yorum yaparsam, kalemin yere düşmesi sadece kalemin elimden yere düşmesi olarak kalır. Ve ortada sorun diye bir şey de olmaz.

Halkımıza bol bol seminer yapıp, mutlu olmanın yollarını öğretmemiz lazım ne dersiniz?

Böyle bir pencereden bakınca **etraf mutluluk kaynıyor** bence... **Etraf mutluluk kaynıyor dostlar... mutluluk her yere saçılmış...**

Bilmem anlatabildim mi?

Sevgiler...

Mehtap KAYAOĞLU (Psikolojik Danışman&Psikoterapist)

www.yuzlesme.tv

mehtap.kayaoglu@yuzlesme.tv

mehtapkayaoglu@gmail.com

<http://www.facebook.com/psk.mehtapkayaoglu>

<http://www.twitter.com/mehtapkayaoglu>

SAĞLIKLI HAYAT

GREYFURT

Zayıflatıcı, mikrop öldürücü, kabızlık giderici, sindirimi kolaylaştırıcı, kan temizleyici ve idrar sökücü gibi özellikleri olan greyfurt; portakaldan daha az şeker, daha fazla C vitamini ihtiva eder. Greyfurtun sayılan bu özelliklerinin yanı sıra yorgunluk ve stres durumunda organizmayı uyarıcı ve canlandırıcı etkisi de var.

Ayrıca, safra ifrazatını artırarak karaciğerin normal çalışmasını sağlar. İştah açar. Vücutta biriken suyun zehirli maddelerin dışarı atılmasını da sağlar. Bedenî ve zihni yorgunluğu giderir. Felç ve kanamaları önler. Akciğer ve göğüs hastalıklarında son derece faydalıdır. Greyfurtta, C vitamininin yanı sıra A, B ve PP vitaminleri de bulunmaktadır.

Bol miktarda, fosfor, kalsiyum, magnezyum, sodyum ve klor ihtiva eden greyfurtun, bu sebeple hem yaşlılar hem de gelişme çağındaki çocuklar tarafından düzenli olarak tüketilmesinde büyük faydalar vardır.

Greyfurtta bulunan petkin maddesi kolesterolü düşürmektedir. Ve greyfurt, kanseri önlemede çok etkilidir.

Alim bir zat buyuruyor ki: **"Eğer greyfurtun faydelerini bilselerdi, çuval çuval evlerine götürürlerdi. Ve eğer sarraflar bunun kıymetini bilselerdi; altın almaz bunu alırlardı."**

MAYDANOZ

Maydanozun neredeyse deva olmadığı dert yok gibi. A ve C vitamini ile demir, kükürt, kalsiyum, potasyum, fosfor ve mangan elementleri deposu olan maydanoz, sindirimi kolaylaştırır, böbrek taşlarını düşürür, görme gücünü ve anne sütünü artırır.

Bir demir deposudur. Böbrekleri çalıştırarak idrar getirir ve taşları düşürür, kan şekerini normal seviyede tutar ve kansere karşı da korur. Yatmadan evvel yenildiğinde sabahları tatlı bir nefesle uyanmamızı sağlar. Vücuttaki zehirli maddeleri dışarı atar.

DİYABET (ŞEKER) HASTALIĞI

Diyabetin bazı erken belirtileri vardır. Kan şekeri yüksek olan kişilerde yorgunluk, halsizlik, iştahsızlık, sık idrara çıkma, susama, yara ve berelerin uzun zamanda iyileşmesi gibi belirtiler vardır.

Eğer ailenizde şeker hastası varsa bu hastalığa yakalanma riskiniz daha fazladır.

Bu belirtilerle doktorunuza başvurduğunuz takdirde doktorunuz kan şekerinizin de belirlenmesini isteyecektir.

Diyabetliyseniz ne yapmam gerekiyor? Eğer diyabetliyseniz hayatınızın bundan sonraki döneminde kendinizi çok iyi kontrol altında tutmanız gerekecektir.

Diyabetle barışık yaşamamanın yolu kendinize dikkat etmekten geçer.

Kan şekeri düzeylerinizi ortalama aralıklarda tutarak olabildiğince normal yaşam sürdürmeyi hedeflemelisiniz.

Bu hedefe ulaşmanın en iyi yolu diyet uygulamak ve egzersiz yapmaktır.

Bitkisel tavsiyeler veya destekler

Formül 1

Ceviz yaprağı 20 gr, dut 25 gr, yaban mersini 15 gr, mısır piskülü 20, cinnema 35 gr, böğürtlen 20 gr, ısırgan 15 gr, kırmızı kanteron 30 gr, kuş üvezi 15 gr, keten tohumu 25 gr, bunlar toz haline getirilerek yutulur.

Formül 2

Kabuk tarçın, zeytin yaprağı, kekik karıştırılıp çay demlenerek içilir.

Formül 3

Çörek otu, mahlep, tarçın, karanfil yoğurda katılıp yenir.

Çörek otu, mekke gülü, keten tohumu, toz halinde kullanılır.

www.bizimaktar.com

herbalistyunusersin

DUALAR VE ZİKİRLER

AHMET MAHMUT ÜNLÜ

NAFILE NAMAZLAR

ZÜLKA'DE AYININ NAMAZLARI

Son Gün (5 ekim cumartesi günü) **Namazı:** İshrakdan sonra iki rekât kılınıp, her rekatta üç kere Innâ Enzelnâ Sûresi okunur, selamdan sonra on bir kere salevât-ı şerîfe getirilip, on bir kere de Fâtîha-i Şerîfe okunur. Bunun akabinde secdeye varıp ne muradı varsa isteyenin dileği yerine getirilir. (Muhammed ibni Hatîrüddîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:62)

ZÜLHICCE AYININ FAZİLETLERİ

(6 ekim pazar - 3 kasım pazar)

Zülhicce ayının üstünlüğü hakkında **Ebû Sa'îd** (Radiyallâhu Anh)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «سَيِّدُ الشُّهُورِ شَهْرُ رَمَضَانَ، وَأَعْظَمُهَا حُرْمَةً ذُو الْحِجَّةِ»

"Ayların efendisi ramazan ayıdır. (Kendisinde işlenen günahların) haramlık (ve yasaklık konusunda en büyük cezalara sebep oluşu) bakımından en büyüğü ise zülhiccedir." (Bezzâr, el-Müsne'd, no:960, 1/457; Beyhâkî, Şu'abu'l-îmân, no:3364, 5/242-243; İbni Ebî'd-dünyâ, Fedâil-ü şehri ramazân, no:33, sh:56; Süyûtî, ed-Dürrü'l-mensûr, 2/220; Heysemî, Mecma'u'z-zevâid, 3/145; Ali el-Muttakî, Kenzü'l-ummâl, no:23670, 8/463; İbni Ebî Şeybe, el-Musannef, no:5508, 1/476; Taberânî, el-Mu'cemü'l-Kebîr, no:9000, 9/232; İbni Asâkir, Târih-u Medîneti Dimeşk, 7/256)

Yine zülhicce ve ilk on gününün fazileti hakkında **Ebû Hureyre** (Radiyallâhu Anh)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «اخْتَارَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ الزَّمَانَ فَأَحَبُّ الزَّمَانِ إِلَى اللَّهِ الْأَشْهُرُ الْحُرُمُ، وَأَحَبُّ الْأَشْهُرِ إِلَى اللَّهِ ذُو الْحِجَّةِ، وَأَحَبُّ ذِي الْحِجَّةِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى الْعَشْرُ الْأَوَّلُ مِنْهُ»

"Allâh-u Azze ve Celle zaman(dan bir kısm)ı(nı) diğerlerine karşı) seçmiştir, Allâh-u Te'âlâ'nın zamanlar içerisinde en sevdiği dönem haram aylardır. Allâh-u Te'âlâ'nın (o haram) aylar içerisinde en sevdiği (ay) zülhiccedir. Allâh-u Te'âlâ'nın zülhicceden en çok sevdiği (bölüm) ise o ayın ilk onudur." (Beyhâkî, Şu'abu'l-îmân, no:3465, 7/330-331)

Ka'bû'l-Ahbâr (Radiyallâhu Anh) şöyle demiştir: **"Allâh-u Te'âlâ şehirler arasında seçim yaptı, buna göre şehirlerin Allâh-u Te'âlâ'ya en sevgilisi Beled-i Harâm'dır (Mekke'dir).**

Allâh-u Te'âlâ zaman dilimleri arasında bir tercihte bulundu, buna göre zaman cüzlerinin Allâh-u Te'âlâ'ya en sevgilisi haram aylardır, bu ayların Allâh-u Te'âlâ'ya en sevgilisi ise zülhicce ayıdır. Zülhiccenin Allâh-u Te'âlâ'ya en sevgilisi ise ilk onudur.

Allâh-u Te'âlâ günler arasında bir ihtiyarda bulundu, buna göre günlerin Allâh-u Te'âlâ'ya en sevgilisi cuma günüdür. Allâh-u Te'âlâ geceler arasında da bir tercih yaptı, buna göre gecelerin Allâh-u Te'âlâ'ya en sevgilisi kadir gecesidir. Allâh-u Te'âlâ gece ve gündüz saatleri arasında bir seçim yaptı, buna göre saatlerin Allâh-u Te'âlâ'ya en sevgilisi farz namazların (ilk) saatleridir.

Allâh-u Te'âlâ sözler arasında bir tercih yaptı, buna göre kelâmın Allâh-u Te'âlâ'ya en sevgilisi:

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَسُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ»

"Allâh'tan başka hiçbir ilâh yoktur, Allâh her şeyden büyüktür, bütün noksanlıklardan tenzih Allâh'adır, bütün hamdler Allâh'a mahsustur" zikirleridir. (Beyhakî, Şu'abü'l-îmân, no:3740; Süyûtî, ed-Dürü'l-mensûr, 7/347)

"Rûhu'l-beyân Tefsîri"nde zikredildiğine göre; zülkade ve zülhicce ayları haram aylardandır. Şu özellikleri onlara şeref olarak yeter ki, **Allâh-u Te'âlâ Mûsâ** (Aleyhisselâm)a onları oruçlu geçirmesini emretmiş, o iki ayı hâcet ve dileklerin kabul mahalli kılmış ve münâcâtın mîkatı (Kendisiyle sırdaş olmak için tâyin edilen zaman) yapmıştır. (İsmâ'îl Hakkî, Rûhu'l-beyân, 3/229)

ZÜLHICCE AYINDA PERŞEMBE - CUMA - CUMARTESİ ORUÇLARI

Sene içersinde haram ay dört tanedir. Bunlar da Zilka'de, Zülhicce, Muharrem ve Receb-i Şerif'tir. Üçü peş peşe, Receb-i Şerif ise tektir. Bu sene Zilka'de, Zülhicce ve Muharrem ayları 7 Eylül cumartesi günü başlayıp 3 aralık salı günü bitecektir.

Bu mübarek ayların oruçlarının fazileti hakkında birçok hadîs-i şerîf ve rivayet mevcuttur. Nitekim **Ebû Mucîbe el-Bâhîlî**'nin, babasından (Radyallâhu Anhümâ) rivayet ettiğine göre hangi ayları oruçlu geçirmesini tavsiye buyurduğunu sorması üzerine **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) ona: "**Haram ayları oruçlu geçir**" buyurmuştur. (İbni Mâce, Sıyam:43, no:1741, 1/554)

Enes ibni Mâlik (Radyallâhu Anh)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur: "**Her kim, herhangi bir haram aydan perşembe, cuma ve cumartesi olmak üzere üç günü oruçlu geçirirse, kendisine (tuttuğu her güne karşılık) iki sene, (başka bir rivayette) yedi yüz sene, (diğer bir rivayette ise) dokuz yüz sene ibadet (sevabı) yazılır.**" (Taberânî, el-Evsat, no:1810, 2/468; Ebû Muhammed el-Hallâl, Fedâilü şehri receb, no:14, sh:71; İbnü Asâkir, Tarihü Medîneti Dimeşk, 19/116; Deylemî, Müsnedü'l-Firdevs, no:5696, 4/66; Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 1/325, Süyûtî, ed-Dürü'l-mensûr 4/185; el-Hâvî, 1/545, 546; Gazâlî, el-İhyâ, Kitâb-u esrârî's-savm, Fasil:3, 1/281; Zebîdî, el-İthâf, 4/256; Ali el-Müttakî, Kenzü'l-ummâl, no:24173, 8/561; Heysemî, Mecma'u'z-Zevâid, 3/19)

Enes (Radyallâhu Anh)ın bu hadîs-i şerîf hakkında: "**Ben bunu Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) den işitmemişsem, kulaklarım sağır olsun" dediği rivayet edilmiştir. (Ahmed ibni Hicâzî, Tuhfetü'l-ihvân, sh:10)

ZÜLHICCE AYININ İLK ON GÜNÜNÜN FAZİLETLERİ

(6 ekim pazar - 15 ekim salı)

Allâh-u Te'âlâ Fecr Sûresi'nin başında şöyle buyurmaktadır:

﴿وَالْفَجْرِ ﴿۱﴾ وَلَيَالٍ عَشْرٍ ﴿۲﴾ وَالشَّفْعِ وَالْوَتْرِ ﴿۳﴾ وَاللَّيْلِ إِذَا يَسْرِ ﴿۴﴾ هَلْ فِي ذَلِكَ قَسَمٌ لِّذِي حَجْرِ ﴿۵﴾﴾

"**Andolsun** (tan yerinin ağarma vakti olan) **o fecre.** (Zülhiccenin başındaki) **o çok kıymetli on geceye de.** (Her şeyin, özellikle bu gecelerin ve namazın) **çift(in)e de, tek(in)e de.** **Bir de geçip gittiğinde o geceye.** **İşte sana!** (Yanlışlardan) **engelleyici bir akıl sahibi için bun(lar)da yemin konusu olacak önemli bir şey vardır, değil mi?!"** (Fecr Sûresi:1-5)

Âyet-i Kerîmenin Tefsiri Hakkındaki Rivayetler

Buradaki ilk âyet-i kerîme olan ﴿وَالْفَجْرِ﴾ lafz-ı şerîfi kasem (yemin)dir ki **Allâh-u Te'âlâ** burada "Fecr"e yemin etmektedir. Kur'ân-ı Kerîm'de bunun gibi birçok yerde **Allâh-u Te'âlâ** bazı şeylerin önemini açıklamak için onlara yemin etmiştir. Bu kasemlerin hepsinde ince bir sır ve büyük bir haber vardır.

Âyet-i kerîmedeki "Fecr" lafz-ı celîlinin manası hakkında ihtilaf edilmiştir. **Ali ibni Ebî Tâlib** (Radyallâhu Anh)dan rivayet edildiğine göre; bunun manası lafzın zâhirinden de anlaşıldığı üzere "Gündüzün evveli" demektir. (Tefsîru İbni Cerîr, 30/168)

İbni Abbâs (Radyallâhu Anhümâ)nın beyanına göre ise; buradaki "Fecr" lafz-ı kerîminden maksat, namazların ilki olan sabah namazıdır. Nitekim sûre-i celîlenin başındaki yeminlerin dördüncüsü ve sonuncusu olan:

﴿وَاللَّيْلِ إِذَا يَسْرِ﴾

“Geçip gittiğinde o geceye (de yemin olsun)” (Fecr Sûresi:4) âyet-i kerîmesinde de Allâh-u Te’âlâ namazların sonuncusu olan yatsı namazına yemin etmektedir. Böylece Allâh-u Te’âlâ yeminlerini sabah namazı ile başlatmış ve yatsı namazı ile bitirmiştir. (Tefsîru İbni Cerîr, 30/168; Süyûtî, ed-Dürrü’l-mensûr, 8/498)

Mücâhid (Radiyallâhu Anh) ise: “Âyet-i kerîmedeki ‘Fecr’ lafzından murat kurban bayramının sabahıdır” demiştir.

İmâm-ı Dahhâk ve **İbni Müzâhim** (Rahimehumellâh)ın beyanlarına göre ise; âyet-i kerîmedeki “Fecr” lafzı zülhiccenin ilk gününün sabahıdır. (İbnü’l-Cevzî, Müsîru’l-‘azmi’s-sâkin, 1/225)

Ebu’z-Zübeyr (Radiyallâhu Anh)ın **Câbir** (Radiyallâhu Anh)dan rivayet ettiğine göre âyet-i kerîmedeki sabahtan maksat Arefe gününün sabahıdır, on gecelerden murat ise zülhiccenin ilk on gecesidir. Nitekim **Hâfız Ebû Mûsâ el-Medîni** (Rahimehullâh)ın “**et-Terğîb ve’t-Terhîb**” isimli eserinde zikrettiğine göre, bu mana bütün müfessirler katında makbuldür.

Ebu’d-Duhâ (Rahimehullâh)dan nakledildiğine göre; **İmâm-ı Mesrûk** (Radiyallâhu Anh)a:

﴿وَالْفَجْرِ ﴿۱﴾ وَلَيَالٍ عَشْرٍ ﴿۲﴾﴾

“Fecre ve on geceye andolsun” âyet-i kerîmelerinden sorulduğunda zülhiccenin ilk onunu kastederek: “İşte bunlar senenin en faziletli günleridir” demiştir. (Abdürrezzâk, el-Musannef, 4/376; Tefsîru İbni Cerîr, 30/169)

İbni Abbâs (Radiyallâhu Anhümâ)dan nakledildiğine göre; sûre-i celîledeki:

﴿وَالشَّفَعِ وَالْوَتْرِ ﴿۱﴾﴾

“Çifte ve teke andolsun” âyet-i kerîmesindeki çiftten murat (zülhiccenin onuncu günü olan) kurban bayramı günü, tekten murat ise (zülhiccenin dokuzuncu günü olan) Arefe günüdür. (Rûyânî, el-Müsned, 1/139)

Câbir (Radiyallâhu Anh)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) âyet-i kerîmedeki lafızların şerhi hakkında şöyle buyurmuştur:

عَنْ جَابِرِ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِنَّ الْعَشْرَ عَشْرُ الْأَضْحَى، وَالْوَتْرَ يَوْمَ عَرَفَةَ، وَالشَّفَعَ يَوْمَ النَّحْرِ.»

“Muhakkak ki (âyet-i kerîmede zikredilen) o on, kurban (ayın)ın (ilk) onudur. Tek Arefe günü, çift de kurban (bayramı) günüdür.” (Ahmed ibni Hanbel, el-Müsned, no:14511, 22/389; Hâkim, el-Müs-tedrek, Kitâbu’l-edâhî, 4/220)

İmâm-ı Mukâtil (Radiyallâhu Anh)a göre:

﴿وَاللَّيْلِ إِذَا يَسِرُ ﴿۱﴾﴾

“Geçip gittiğinde o geceye andolsun” (Fecr Sûresi:4) âyet-i kerîmesindeki geceden murat, kurban bayramı gecesidir.

Buradaki son âyet-i kerîme olan:

﴿هَلْ فِي ذَلِكَ قَسَمٌ لِّذِي حِجْرِ ﴿۱﴾﴾

“İşte sana! (Yanışlardan) engelleyici bir akıl sahibi için bun(lar)da yemin konusu olacak önemli bir şey vardır, değil mi?!” (Fecr Sûresi:5) âyet-i kerîmesi de yemin konusu yapılan şeylerin önemine dikkat çekmektedir ki Kur’ân-ı Kerîm’de birçok şey üzerine yemin edilmişse de birçoğunun ardından böyle bir uyarı yapılmamıştır.

İmâm-ı Dahhâk (Rahimehullâh)a göre zülhiccenin ilk on günü, ramazanın son on gününden de üstündür. Zira Allâh-u Te’âlâ Fecr Sûresi’nin evvelinde hem bu günlerin ilkinin sabahına,

hem de on günün gecelerine yemin etmektedir. **İbni Abbâs** (Radiyallâhu Anh) dan da böyle rivayet edilmiştir.

Ayrıca **Allâh-u Te'âlâ** bu on gün hakkında şöyle buyurmaktadır:

﴿وَوَاعَدْنَا مُوسَىٰ ثَلَاثِينَ لَيْلَةً وَأَتَمَمْنَاهَا بِعَشْرِ فِتْمَمٍ مِّقَاتٍ رَبِّهِ أَزْبَعِينَ لَيْلَةً﴾

“Biz **Mûsâ** ile otuz geceyi (günleriyle birlikte ibadetle geçirmesi neticesinde, kendisiyle mükâlemede bulunacağımıza ve ona Tivrât'ı vereceğimize dair) **sözleştik ve onları on (gece) ile (kırka) tamamladık da, böylece Rabbinin tayin buyurduğu vakit kırk gece olarak tamama erdi.**” (A'râf Sûresi:142'den)

İmâm-ı Mücâhid (Radiyallâhu Anh) şöyle demiştir: “Senenin günlerinde yapılan hiçbir amel zülhiccenin onunda yapılandan daha faziletli olamaz. İşte onlar, **Allâh-u Te'âlâ**'nın **Mûsâ** (Aleyhisselâm) için tamamladığı on gündür.” (Süyûtî, ed-Dürri'l-mensûr, 6/539)

İbni Abbâs, Hadramî ve Mücâhid (Radiyallâhu Anhüm)den nakledildiğine göre: “**Allâh-u Te'âlâ**'nın **Mûsâ** (Aleyhisselâm) ile sözleştiği otuz gece zülkade ayıdır, tamamladığı on gece de zülhiccenin onudur.” (İbni Ebî Hâtim, no:8920-21, 5/1556-57; Süyûtî, ed-Dürri'l-mensûr, 6/538)

Müfessirlerin beyanına göre **Mûsâ** (Aleyhisselâm) Mısır'dayken İsrâiloğullarına, **Allâh-u Te'âlâ**'nın **Firavun**'u helâk etmesi durumunda kendilerine **Allâh** katından bir kitap getireceğini, yapmaları ve terk etmeleri gereken her işin onda beyan edileceğini vaat etmişti.

Allâh-u Te'âlâ, Firavun'u helâk edince **Mûsâ** (Aleyhisselâm) **Rabbinden** o kitabı istedi, **Allâh-u Te'âlâ** da ona otuz gün oruç tutmasını emretti. O, zilkâde ayının tamamını oruçlu geçirince ağzındaki açlık kokusunu beğenmediği için onu gidermek üzere misvak kullandı. Bunun üzerine **Allâh-u Te'âlâ** kendisine: “**Oruçlunun ağız kokusunun Benim katımda misk kokusundan daha hoş olduğunu bilmedin mi?!**” buyurarak zülhiccenin ilk on gününü de oruçlu geçirmek sûretiyle o kokuyu geri getirmesini emretti ve böylece kırk gece tamamlandı.

Bunun üzerine **Allâh-u Te'âlâ** zülhiccenin onunda **Mûsâ** (Aleyhisselâm)a Tivrât'ı indirdi, ayrıca vasitasız ve keyfiyetsiz olarak kendisiyle mükâlemede bulundu, **Mûsâ** (Aleyhisselâm) da o kelâmı, vücudunun bütün parçalarıyla her yönden işitti, **Allâh-u Te'âlâ**'nın kelâmının lezzetini hissedince cemâlini görmeye heveslendi ve bu âyet-i kerîmenin ardındaki A'râf Sûresi'nin 143. âyet-i kerîmesinde ifade edilen talebini **Allâh-u Te'âlâ**'ya arz etti.

Bunlarla beraber zülhiccenin ilk on gününün bir üstünlüğü de bu haram ayın **Allâh-u Te'âlâ**'nın:

﴿الْحَجُّ أَشْهُرٌ مَّعْلُومَاتٌ﴾

“**Hac** (ibadeti, herkes tarafından şevval ve zilkâde aylarıyla zülhiccenin ilk onu olarak) **bi-linen birtakım aylar**(da yapılmalı)dir” (Bakara Sûresi:197'den) kavli-i şerifinde beyan edilen ayların sonuncusu olmasıdır. Zira âyet-i kerîmenin meâline de dercettiğimiz üzere bu aylar; şevval ve zilkâde aylarının tamamıyla zülhiccenin ilk on günüdür.

Hazreti Ömer, Hazreti Ali, İbni Mes'ûd, Abdullâh ibni Ömer, İbni Abbâs ve İbni Zübeyr (Radiyallâhu Anhüm) ve daha birçok tâbiinden böyle nakledilmiştir. (Sa'îd ibni Mansûr, es-Sünen, 3/783-791; Süyûtî, ed-Dürri'l-mensûr, 1/524-525)

İmâm-ı Mücâhid (Radiyallâhu Anh)'ın **İbni Ömer** (Radiyallâhu Anhümâ) dan rivayetine göre: “**Allâh-u Te'âlâ** indinde zülhiccenin on günü müstesna cuma gününde daha büyük bir gün yoktur. Zira şüphesiz bu on günlerden yapılan bir amel bir senelik amele denk olur.” (İbni Recep, Letâifü'l-me'ârif, sh:460; Hâfız İbni Nâsiriddîn ed-Dimeşkî, Fazlu 'aşri zülhicce, sh:23-24)

İbni Abbâs (Radiyallâhu Anhümâ)dan rivayete göre: “**Allâh-u Te'âlâ Âdem** (Aleyhisselâm)'ın tevbesini bu on günlerden olan Arefe günü kabul etmiş. **İbrâhîm** (Aleyhisselâm) hullet (dostluk) makamını bu on günlerde kazanmış, Kâbe-i Muazzama'yı bu on günlerde inşa etmiş, **Mûsâ** (Aleyhisselâm) **Allâh-u Te'âlâ** ile münâcâta bu on günlerde nâil olmuş, **Dâvûd** (Aleyhisselâm) mağfi-rette bu günlerde kavuşmuş. Ağaç altında yapılmış Rıdvan bîati bugünlerde vukû bulmuştur. (Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/38)

ZÜLHICCE'NİN İLK ONUNDA YAPILAN İBADETLERİN HER GÜNDE YAPILANDAN DAHA FAZİLETLİ OLDUĞU

(6 ekim pazar - 15 ekim salı)

İbni Abbâs (Radiyallâhu Anhümâ)dan rivayet edildiğine göre; bir keresinde **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem):

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَا مِنْ أَيَّامٍ أَلْعَمَلُ الصَّالِحِ فِيهَا أَحَبُّ إِلَى اللَّهِ مِنْ هَذِهِ الْأَيَّامِ الْعَشْرِ»، يَعْنِي أَيَّامَ الْعَشْرِ، فَقَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ! وَلَا الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ؟، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «وَلَا الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ إِلَّا رَجُلٌ خَرَجَ بِنَفْسِهِ وَمَالِهِ فَلَمْ يَرْجِعْ مِنْ ذَلِكَ بِشَيْءٍ».

“Kendisinde amel-i sâlih işlenmesi (zülhiccenin ilk) on gün(ün)de Allâh-u Te'âlâ'ya sevimli (O'nu hoşnut ve râzi edici) olduğu kadar, hiçbir günde olmamıştır” buyurunca (sahâbe-i kirâm:): “Allâh yolunda cihat da mı (o günlerdeki amelden üstün olamaz)?” dediler.

Bunun üzerine **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem): “Allâh yolunda cihad bile (bu günlerdeki amellerden fazilet bakımından daha üstün) değildir. Ancak bir adam (in cihadi bugünlerdeki amelden üstün olabilir) ki, malıyla ve canıyla (cihada) çıkmış ve bunlardan hiçbirleriyle (cihad-dan) geri dön(e)memiş, (malını da canını da Allâh için cihad meydanlarında fedâ etmiş)tir.” (Tirmizî, Savm:52, no:757, 3/130; Ebû Dâvûd, Savm:62, no:2440, 2/301; İbni Mâce, Sıyâm:39, no:1727, 1/550)

Ebû Hureyre (Radiyallâhu Anh)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَا مِنْ أَيَّامٍ أَحَبُّ إِلَى اللَّهِ أَنْ يُتَعَبَّدَ لَهُ فِيهَا مِنْ عَشْرِ ذِي الْحِجَّةِ، يَعْدِلُ صِيَامُ كُلِّ يَوْمٍ مِنْهَا بِصِيَامِ سَنَةٍ وَقِيَامُ كُلِّ لَيْلَةٍ مِنْهَا بِقِيَامِ لَيْلَةِ الْقَدْرِ».

“Zülhiccenin (ilk) onundan ziyade Allâh-u Te'âlâ hiçbir günde kendisine ibadet olunmasını sevmez. Onlardan her bir günün orucu, bir senenin orucuna, her bir gecenin kıyâmı (ibadetle ihyâsı) da, Kadir gecesinin kıyâmına denktir.” (Tirmizî, Savm:52, no:758, 3/131)

Bu hadîs-i şeriflerden kesin bir şekilde anlaşıldığı üzere; daha çok sevap kazanılması cihetinden zülhiccenin ilk on günündeki ameller, sene içerisindeki diğer bütün günlerden üstündür.

Ebu'd-Derdâ (Radiyallâhu Anh) şöyle demiştir:

رَوَى عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: «عَلَيْكُمْ بِصَوْمِ أَيَّامِ الْعَشْرِ، وَإِكْتَارِ الدُّعَاءِ وَالِاسْتِغْفَارِ وَالصَّدَقَةِ فِيهَا، فَإِنِّي سَمِعْتُ نَبِيَّكُمْ مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: الْوَيْلُ لِمَنْ حَرَّمَ خَيْرَ أَيَّامِ الْعَشْرِ».

“On günlerde oruca devam edin. Duayı, istiğfar ve sadakayı çok yapın, zira ben Peygamberiniz (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)i: ‘On günlerin hayrından mahrum olanların vay haline’ buyururken işittim.” (Ebu'l-Leys es-Semerkindî, Tenbihü'l-gâfilîn, no:470, sh:327)

Âişe (Radiyallâhu Anhâ)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ أَحْيَا لَيْلَةَ مِنْ لَيَالِي عَشْرِ ذِي الْحِجَّةِ، فَكَأَنَّمَا عَبَدَ اللَّهَ عِبَادَةَ مَنْ حَجَّ أَوْ اعْتَمَرَ طُولَ سَنَتِهِ، وَمَنْ صَامَ فِيهَا يَوْمًا فَكَأَنَّمَا عَبَدَ اللَّهَ تَعَالَى سَائِرَ سَنَتِهِ».

“Her kim zülhiccenin on gecelerinden birini (ibadetle geçirerek) ihya ederse, bir sene boyunca hac ve umre yapanların ibadeti kadar ibadet etmiş gibi olur.

O günlerde bir gün dahi oruç tutsa geri kalan senesinin tümünü Allâh-u Te'âlâ'ya ibadetle geçirmiş gibi olur.” (Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ġunye, 2/40)

Vehb (Radiyallâhu Anh) şöyle anlatmıştır:

عَنْ وَهْبِ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ الرَّبُّ تَبَارَكَ وَتَعَالَى لِمُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ: «مُرِّ قَوْمَكَ أَنْ يُنَبِّئُوا إِلَيَّ وَيَدْعُونِي فِي الْعَشْرِ يَغْنِي عَشْرَ ذِي الْحِجَّةِ، فَإِذَا كَانَ الْيَوْمَ الْعَاشِرُ فَلْيُخْرِجُوا إِلَيَّ أَعْفِرَ لَهُمْ»، قَالَ وَهْبٌ: وَهُوَ الْيَوْمُ الَّذِي طَلَبَتْهُ الْيَهُودُ فَأَخْطَأُوهُ، وَلَيْسَ عَدَدُ أَصْوَابٍ مِنْ عَدَدِ الْعَرَبِ.

“Rabb Tebârake ve Te'âlâ Mûsâ (Aleyhisselâm)a: 'Kavmine emret de on günlerde, yani zülhiccenin onunda Bana yönelsinler ve Bana dua etsinler, onuncu gün olduğu zaman Bana (ibadet edecekleri musallâya) çıksınlar da onları affedeyim' buyurdu.

İşte Yahudilerin (bağışlanmak için) arayıp da şaşırıp kaldıkları gün o (kurban bayramı) gün(ü) dür. (Gökteki ay hesabında) Arapların sayısından daha doğru bir adet yoktur. (Yahudilerin hesabı hilâle göreyse de onlar, güneş aylarına uysun diye her üç senede bir ay nesî (geciktirme) yaptıklarından onların hesabı isabetli değildir.” (Ahmed ibni Hanbel, ez-Zühd, no:351, sh:109; Süyûtî, ed-Dürru'l-mensûr, 6/539)

Ebû Osman el-Nehdî (Radiyallâhu Anh) da zülhiccenin ilk on günü hakkında şöyle demiştir: “Âlimler ve sâlihler senedeki üç adet on günü diğer günlere göre çok üstün tutarlar. Bunlar da zülhiccenin ilk on günü, muharrem'in ilk on günü ve ramazanın son on günüdür.

Ayrıca bize ulaşan rivayetlere göre zülhiccenin ilk on günü, diğer iki on güne göre daha üstündür. Çünkü onun içerisinde terviye, Arefe ve kurban bayramı günü vardır.” (İbnü'l-Cevzî, Müsîru'l-'azmi's-sâkin, 1/232)

Ebû Zübeyr (Rahimehullâh): “Dünyanın günlerinin en faziletlisi on günlerdir” demiştir. (İbnü'l-Cevzî, Müsîru'l-'azmi's-sâkin, 1/230; Fâkihî, Ahbâr-u Mekke, 3/8-9)

Sa'îd ibni Cübeyr (Radiyallâhu Anh): “Bu on gecelerde kandillerinizi söndürmeyin” diyerek ibadete devam etmenin önemine dikkat çekti. (Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ġunye, 2/40)

Allâh-u Te'âlâ beş peygamberden her birine on şey vermiştir ki bu nebîler; Âdem, İbrâhîm, Şu'ayb, Mûsâ ve bizim peygamberimiz Muhammed Mustafa (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)dir. Bizim Peygamberimiz (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)je verilen ise zülhiccenin onudur.

Bu ümmetten bu on güne değer verene (namazlarını, oruçlarını ve zikirlerini îfâ edenlere) de on ikramda bulunulur. Bunlar da; ömrüne bereket, malında ziyadelik, ailesine koruma, günahlarına kefarete, sevaplarına katlama, ölüm anında kolaylık, kabir karanlıklarında nur, mizanda ağırlık, cehennem derekelerinden kurtuluş ve cennet derecelerine yükseliştir. (Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ġunye, 2/40)

ZÜLHİCCENİN İLK ONUNUN BAZI FAZİLETLİ AMELLERİ

Kurban Kesecek Olanların İlk On Günde Traş Olmaması Müstehabtır

Bu konu ile ilgili olarak “Müslim”de Ümmü Seleme (Radiyallâhu Anhâ)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِذَا دَخَلَتِ الْعَشْرُ وَأَرَادَ أَحَدُكُمْ أَنْ يُضَحِّيَ فَلَا يَمَسَّ مِنْ شَعْرِهِ وَبَشَرِهِ شَيْئًا.»

“(Zülhiccenin) on gün(ü) girdiği zaman, biriniz kurban kesmek isterse sakın saçından ve vücudundan (herhangi) bir şeye (kesme maksadıyla) dokunmasın (traş olmasın, tırnak kesmesin.” (Müslim, Edâhî:7, no:5232, 6/83)

Görüldüğü gibi bu ve bu mealdeki diğer hadis-i şerifler hacca gitmeyecek olanlardan kurban kesmek isteyenlerin, Zülhiccenin başından kurban kesecekleri ana kadar (ki, on gün eder) saçlarını ve tırnaklarını kesmemelerini ister.

Bunun hikmeti şöyle izah edilir: Kurban kesecek kişi, sanki kendisini azaba layık ve günah-kâr gördüğü, günahlarına karşılık kendisini de öldüremeyeceği için, kendisinin fidyesi olarak kurban kesmektedir. Vücudundan kıl ve tırnak kesmemekle, en küçük parçalarının dahi, kurbanın parçaları, tüyleri ve tırnakları karşılığında ateşten âzâd olmasını sağlayacaktır. (İmâm-ı Nevevî, Şerhu Müslim, 11/148; Münâvî, el-Feyzû'l-Kadir, 1/363; Davudoğlu, Müslim Şerhi, 9/243)

Bu elbette bir izah biçimidir. İlla ki böyle olmalıdır diyemeyiz. Hatta bu talebin şimdilik anlamadığımız başka hikmetleri de bulunabilir. **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)'in böyle söylediği sabit olduktan sonra Müslümana düşen, hareketini ona göre ayarlamaktır.

Bu hadisler "**Müslim**"de rivayet edilmektedir ve sahih hadislerdir. Ancak fıkıhçılar bu konuda değişik bakış açıları ile değişik görüşlere varmışlardır.

Mesela:

a) Sa'îd ibni Müseyyeb, Rabî'a, İmâm-ı Ahmed, İshak, Dâvûd ez-Zâhirî (Radiyallâhu Anhüm) ile bir kısım Şâfi'îler kuşluk vakti hayvanı kurban edinceye kadar, kurban kesecek olanın kıl ve tırnaklarından bir şey alması haramdır, derler.

b) İmâm-ı Şâfi'î (Rahimehullâh)a göre haram değil, tenzihen mekruhtur.

c) İmâm-ı Âzam (Rahimehullâh) mekruh olmadığı görüşündedir.

d) İmâm-ı Mâlik (Rahimehullâh)'dan bir rivayet mekruh olduğu görüşünde olduğunu, diğer bir rivayet ise mekruh olmadığı görüşünde olduğunu bildirir. (Davudoğlu, Müslim Şerhi, ilgili hadis-i şerif)

Bizler Hanefî olduğumuza göre elbette İmâm-ı Âzam (Rahimehullâh)'ı taklid eder ve adı geçen günlerde tıraş olmanın, tırnak kesmenin mahzurlu olmadığını söyleyebiliriz. Ancak İmâm-ı Âzam (Rahimehullâh)'ın gerçekten bu görüşte olduğunu "Zâhiru'r-rivâyet (ona ait olduğu kesin kaynaklar)" isimli kitaplarında henüz bulmuş değiliz.

Eğer ona ait böyle "Zâhir rivayet" yoksa bu sahih hadislerle muhalefet etmemizi gerekli kılabacak bir delil bulunmadığından bu günlerde tıraş olmanın en azından mekruh olduğu görüşü ağırlık kazanıyor. "**Hidâye**" hadislerini tahric eden Zeyla'î (Rahimehullâh) da konunun ilk hadisi olarak yukarıya aldığımız hadis-i şerifi vermekte ve sihatinde bir kusur zikretmemektedir. (Zeyla'î, Nasbu'r-Râye, 4/206)

Her ne olursa olsun, Hanefiler olarak bizler de eğer kurban keseceksek, zülhiccenin ilk on gününde tıraş ve tırnak kesmeyi bırakırsak, Hanefî mezhebine muhalefet etmeden diğerlerine de uymuş oluruz. Çünkü Hanefiler de kesilmemesinin mahzurlu olduğunu söylemiyorlar. Yeter ki kasık ve tırnak temizliği bu on günle kırk günü aşacak olmasın.

Fakat kurban kesecek olanların elbise giyip, koku sürünebilecekleri konusunda icmâ vardır. Bu da o günlerde tıraş olmamanın hacdaki ihramlılara benzeme ile ilgili bulunmadığını, hikmetinin bu olmadığını gösterir. (İmâm-ı Nevevî, Şerhu Müslim, 11/148)

"**Şerh-u Şir'ati'l-İslâm**"da zikredildiğine göre; kurban bayramının ilk günü kurban kesmek isteyen zülhiccenin ilk on günü bedeninden kıl koparmaz ve tırnaklarını kesmez. Kendisini ihram giymiş hacıya benzettir. Çünkü kıyamet günü kurban, sahibine fidye olacak her kılı, her âzâsı ve tırnağı kurbanın bereketinden ona ulaşacaktır. Bu on günde rahmet ve bereket olacağı için, traş olmamalı ve tırnak kesmemelidir.

Üstadımız Hacı Mahmut Efendi (Kuddise Sirruhu) Hazretleri müteassıb bir Hanefî olmasına rağmen diğer mezheplerin delili olan bu hadis-i şerifi çok önemser ve diğer mezheplerin ihtilafından sakınmak gerektiği düşüncesiyle ihtiyâtan bu on günler girdiğinde hacca gitmişse itikafa girer, bu zaman diliminde hem traş olmaz, hem de tırnak kesmezlerdi.

Bu vesileyle ekseri okuyucularımızın müntesibi bulunduğu bu yüce zatın günümüzde unutulmuş olan bu konudaki hassasiyetini sizlerle paylaşmayı münasip gördük.

On Günlerde Sadaka-Hasta Ziyareti-Cenazeye İştirak-Fakir Giydirmek-Yetime İyilik ve İlim Meclisinde Bulunmanın Faziletleri

Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)'in şöyle buyurduğu rivayet olunmuştur.

رُوي عن النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ تَصَدَّقَ فِي يَوْمِ عَرَفَةَ احْتِسَابًا، قَبَلَ اللهُ تَعَالَى مِنْهُ، وَكَانَ كَمَنْ أَدْرَكَ مَا فَاتَهُ مِنْ صَدَقَاتِ السَّنَةِ.»

“Her kim Allâh rızası niyetiyle Arefe gününde sadaka verirse, Allâh-u Te'âlâ o kişiden bunu kabul eder ve o (verdiği sadaka sayesinde) sene boyunca veremediği bütün sadakaların sevabına yetişmiş gibi olur.” (Hakîmü't-Tirmizî, Esrârü'l-hac, Hâfız İbni Nâsiruddîn ed-Dimeşki, Fazlu 'aşri zilhicce, sh:48)

Rivayete göre:

«وَمَنْ تَصَدَّقَ فِي هَذِهِ الْأَيَّامِ الْعَشْرِ بِصَدَقَةٍ عَلَى مَسْكِينٍ فَكَأَنَّمَا تَصَدَّقَ عَلَى أَنْبِيَاءِ اللهِ وَرُسُلِهِ، وَمَنْ عَادَ فِيهَا مَرِيضًا فَكَأَنَّمَا عَادَ أَوْلِيَاءَ اللهِ وَبُدْلَاءَهُ، وَمَنْ شَيَّعَ جَنَازَةً فَكَأَنَّمَا شَيَّعَ جَنَائِزَ شُهَدَائِهِ، وَمَنْ كَسَى مُؤْمِنًا كَسَاهُ اللهُ تَعَالَى مِنْ حُلِّهِ، وَمَنْ لَطَفَ فِيهَا بِيَتِيمٍ لَطَفَ اللهُ تَعَالَى بِهِ فِي الْقِيَامَةِ تَحْتَ ظِلِّ عَرْشِهِ، وَمَنْ حَضَرَ مَجْلِسًا مِنْ مَجَالِسِ الْعِلْمِ فَكَأَنَّمَا حَضَرَ مَجَالِسَ أَنْبِيَاءِ اللهِ وَرُسُلِهِ.»

“Bu on günde bir fakire sadaka veren Allâh-u Te'âlâ'nın tüm nebilerine ve rasüllerine yardım etmiş gibi olur. Bu günlerde hasta ziyaret eden Allâh-u Te'âlâ'nın tüm velilerini ve seçkin kullarını ziyaret etmiş gibi olur. Bir cenaze ardında giden bütün şehitlerin cenazelerine katılmış gibi olur.

Bir mümini giydireni Allâh-u Te'âlâ cennet hullelerinden giydirir. Bir yetime iyilikte bulunana Allâh-u Te'âlâ kıyamet günü Arş'ının gölgesi altında bulundurur. İlim meclislerinde birinde hazır bulunan sanki tüm enbiânın ve rasüllerin meclislerinde bulunmuş gibi olur.” (Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/42)

ZÜLHİCCENİN İLK ONUNUN SON ÜÇ GECESİNİN FAZİLETİ

(12 ekim cumartesiye 13 pazara-13 pazarı 14 pazartesiye-14 pazartesiye 15 salıya bağlayan geceler)

Mu'âz ibni Cebel (Radyallâhu Anh)'dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

عَنْ مُعَاذِ بْنِ جَبَلٍ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ أَحْبَبَ اللَّيَالِيِ الْخَمْسَ وَجَبَّتْ لَهُ الْجَنَّةُ؛ لَيْلَةُ التَّرْوِيَةِ وَلَيْلَةُ عَرَفَةَ وَلَيْلَةُ النَّحْرِ وَلَيْلَةُ الْفِطْرِ وَلَيْلَةُ نِصْفِ شَعْبَانَ.»

“Beş geceyi (ibâdetle geçirerek) ihyâ edene cennet vacip olur. (Bunlar da) terviye (zülhiccenin sekizinci) gecesi, Arefe (zülhiccenin dokuzuncu) gecesi, nahr (zülhiccenin onuncu) gecesi, fitr (ramazan bayramı) gecesi, şa'banın yarısının (Beraat) gecesidir.” (İsfahânî, et-Terğîb, no:367, 1/182; İbni Hicâzi, Tuhfetü'l-İhvan, sh:51; Necmüddîn el-Gayfî, Kitâb-u Leyleti'n-nisfi min Şa'bân, Süleymaniye Kütüphanesi, Reîsü'l-küttâb Mustafa Efendi, kayıt no:1166, varak:190; Şihâbüddîn Ahmed el-Kalyôbî, Nebzetün Azbetü'l-menhel fi zikri leyleti nisfi Şa'bâne'l-mufaddal, Süleymaniye Kütüphanesi, Reîsü'l-küttâb Mustafa Efendi, kayıt no:1166, varak:220-221; İsmâ'il Hakkî, Rûhu'l-beyan, 8/403)

ZÜLHİCCENİN İLK ON GÜNÜNÜN NAMAZLARI

İlk Gece (5 ekim cumartesiye 6 ekim pazara bağlayan gece) **Namazı**: İlk gecede iki rekat kılınıp her bir rekatında Fâti'hâ'dan sonra bir Kâfirûn Sûresi okunur.

İlk On Gecesindeki Cuma Gecesi (10 ekim perşembeyi 11 ekim cumaya bağlayan gece) veya günü (11 ekim cuma günü) üç selamla altı rekat kılınıp, her rekatta on kere İhlas Sûresi okunup selamdan sonra:

«يَا نُورُ تَنَوَّرْتَ بِالنُّورِ فِي نُورِ نُورِكَ يَا نُورُ.»

“Ey Nûr! Sen Yüce Zâtına has olan nûrunla nurlar içerisinde nursun. Yâ Nûr!” diye dua edilir. (Muhammed ibni Hatîrüddîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:63)

On Gecenin Her Birinde Kılınabilecek Mühim Bir Namaz (ki 5 Ekim cumartesi gecesi ile 14 ekim pazartesi gecelerinden her gece kılınabilir):

Hüseyn ibni Ali (Radiyallâhu Anhümâ)nın babası **Ali** (Radiyallâhu Anh)dan rivayetine göre, **Rasûlül-lâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

“Zülhiccenin onu girdiği zaman ibadette gayretli olun, çünkü o günler Allâh-u Te'âlâ'nın faziletli kıldığı ve gecesinin hürmetini gündüzünün hürmetine eş yaptığı günlerdir. Her kim on gecelerden birinde, gecenin son üçte biri kaldığında dört rekât kılar, her rekatta bir Fâtiha, birer Felak, Nas, üç kere İhlas sûresi ve sonra da Âyete'l-Kürsî okur ve bunu her rekatta tekrar eder, namazını bitirince ellerini kaldırarak:

«سُبْحَانَ ذِي الْعِزَّةِ وَالْجَبَرُوتِ، سُبْحَانَ ذِي الْقُدْرَةِ وَالْمَلَكُوتِ، سُبْحَانَ اللَّهِ الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ، لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ، سُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعِبَادِ وَالْبِلَادِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ حَمْدًا كَثِيرًا طَيِّبًا مُبَارَكًا عَلَى كُلِّ حَالٍ، اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيرًا، رَبُّنَا جَلَّ جَلَالُهُ وَقُدْرَتُهُ بِكُلِّ مَكَانٍ.»

'izzet ve ceberût (ululuk ve büyüklük) sahibini tesbih ederim. Kudret ve melekût (güç ve eşsiz mülk) sahibini tesbih ederim. Hiç ölmeyecek diri olan Allâh'ı tesbih ederim. O'ndan başka ilah yoktur, O diriltir ve öldürür. Kendisi hiç ölmeyecek tek diridir. Kulların ve yurtların Rabbi olan Allâh'ı tesbih ederim.

Her hâlükârda bol, tertemiz ve bereketli tüm hamdler Allâh'a mahsustur. Allâh her şeyden çokça büyüktür. Rabbimizin celâli ve kudreti(nin eserleri) her mekanda (meydana çıkmakta)dir' der, daha sonra dilediği şeyle dua ederse şüphesiz bu kimseye haram olan Beytullâh'ı hacetmiş, Nebî (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in kabrini ziyaret etmiş ve Allâh yolunda cihad etmiş kimseler kadar sevap ihsan edilir.

Bu kişi Allâh-u Te'âlâ'dan ne isterse mutlaka kendisine verilir. Bu namazı on gecenin her birinde kılsa Allâh-u Te'âlâ onu Firdevs-i Âlâ'ya yerleştirir, Kendisinden her günahı siler ve ona (bir münâdî tarafından): '(Geçmiş günahların silindi) amel işlemeye yeniden başla' denilir.

Arefe günü olduğunda gündüzü oruca niyet eder, gecesinde de (bu sene 13 ekim pazarı 14 ekim pazartesiye bağlayan gece de) bu namazı kılar, bu duayı yapar ve Allâh-u Te'âlâ'nın huzurunda çokça yalvarış-yakarışta bulunursa Allâh-u Te'âlâ: 'Ey meleklerim! Şahid olun ki gerçekten Ben bu kulumu bağışladım ve onu Beytim'i hac yapanlara ortak ettim' buyurur. Bunun üzerine melekler namazı ve duası sayesinde Allâh-u Te'âlâ'nın bu kuluna verdiği nimetlerden dolayı çokça sevinirler." (Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/40-41)

Terviye Günü olarak adlandırılan sekizinci gün (13 ekim pazar günü) **Namazı**: Dört rekât ve ardından iki rekât olmak üzere altı rekât kılınır. Kılınacak bu dört rekâtın birincisinde bir kere Asr Sûresi, ikincisinde Kureyş Sûresi, üçüncüsünde Nasr Sûresi, dördüncüsünde ise üç kere İhlas Sûresi okunur. Ardından kılacağı iki rekâtın her bir rekâtında üç kere İhlas Sûresi okunur. İşte böyle yapan kişi terviye gününün ve o gün Mina'da zikredenlerin sevabını bulur.

Arefe Gecesi (13 ekim pazarı 14 ekim pazartesiye bağlayan gece) **Namazı**: Beş selamla on rekât kılınır, her rekatta beş kere Kureyş Sûresi okunur. Ayrıca o gece bir önceki sayfada zikredilen namazı kılsa hadîs-i şerifte bildirilen tüm müjdelere nâil olur.

AREFE GÜNÜ NAMAZLARI

(14 ekim pazartesi günü)

1) Arefe günü dört rekât kılınır, her rekatta üç kere Kadr Sûresi, yirmi bir kere de İhlas Sûresi okunur. Namazın sonunda:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَبَارِكْ وَسَلِّمْ.»

“Ey Allâh! Efendimiz Muhammed (Aleyhisselâm)a ve âline salât et, (üzerlerine) bereketler yağdır ve onlara selam et” diyerek yetmiş kere salevât-ı şerîfe okur, sonra yine yetmiş kere:

«أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ لِي وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ.»

“Allâh-u Te’âlâ’dan kendim için ve erkek-kadın tüm müminler için af talep ediyorum” diye istiğfar eder. (Muhammed ibni Hatîrüddîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:63-64)

2) Ebû Hureyre (Radiyallâhu Anh)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte şöyle buyrulmuştur:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ صَلَّى يَوْمَ عَرَفَةَ بَيْنَ الظُّهْرِ وَالْعَصْرِ أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً، وَ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾ خَمْسِينَ مَرَّةً كُتِبَ لَهُ أَلْفُ حَسَنَةٍ وَرُفِعَ لَهُ بِكُلِّ حَرْفٍ فِي الْقُرْآنِ دَرَجَةٌ فِي الْجَنَّةِ، مَا بَيْنَ كُلِّ دَرَجَتَيْنِ مَسِيرَةٌ خَمْسِمِائَةِ عَامٍ، وَيُزَوِّجُهُ اللَّهُ بِكُلِّ حَرْفٍ فِي الْقُرْآنِ سَبْعِينَ حُورَاءً، مَعَ كُلِّ حُورَاءٍ سَبْعُونَ أَلْفَ مَائِدَةٍ مِنَ الدُّرِّ وَالْيَاقُوتِ، عَلَى كُلِّ مَائِدَةٍ سَبْعُونَ أَلْفَ لَوْنٍ مِنْ لَحْمِ طَيْرٍ خَضِرٍ، بَرْدُهُ بَرْدُ الثَّلْجِ وَحَلَاوَتُهُ حَلَاوَةُ الْعَسَلِ وَرِيحُهُ رِيحُ الْمُسْكِ لَمْ تَمَسَّهُ نَارٌ وَلَا حَدِيدٌ، يَجِدُ لِأَخْرِهِ طَعْمًا كَمَا يَجِدُ لِأَوَّلِهِ، ثُمَّ يَأْتِيهِمْ طَائِرٌ جَنَاحُهُ مِنْ يَاقُوتَيْنِ حَمْرَاوَيْنِ وَمِنْقَارُهُ مِنْ ذَهَبٍ، لَهُ سَبْعُونَ أَلْفَ جَنَاحٍ، فَيُنَادِي بِصَوْتٍ لَدِيدٍ لَمْ يَسْمَعْ السَّامِعُونَ بِمِثْلِهِ؛ مَرْحَبًا بِأَهْلِ عَرَفَةَ! وَيَسْقُطُ ذَلِكَ الطَّيْرُ فِي صَفْحَةِ الرَّجُلِ مِنْهُمْ، فَيَخْرُجُ مِنْ تَحْتِ كُلِّ جَنَاحٍ مِنْ أَجْنَحَتِهِ سَبْعُونَ لَوْنًا مِنَ الطَّعَامِ فَيَأْكُلُ مِنْهَا، وَيَنْتَفِضُ فَيَطِيرُ فَإِذَا وُضِعَ فِي قَبْرِهِ أَضَاءَ لَهُ بِكُلِّ حَرْفٍ فِي الْقُرْآنِ نُورٌ حَتَّى يَرَى الطَّائِفِينَ حَوْلَ الْبَيْتِ، وَيُفْتَحُ لَهُ بَابٌ مِنْ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ، ثُمَّ يَقُولُ عِنْدَ ذَلِكَ: رَبِّ أَقِمِ السَّاعَةَ، رَبِّ أَقِمِ السَّاعَةَ، مِمَّا يَرَى مِنَ الثَّوَابِ وَالْكَرَامَةِ.»

“Her kim Arefe günü öğlenle ikinci arasında dört rekat kılar ve her rekatta bir Fâtiha, elli Kul huvellâhu ehad okursa, bu kişiye bir milyon hasene (sevap) yazılır. Kur’ân-ı Kerîm’deki her harfe mukâbil cennette bir derecesi yükseltilir ki, her iki derece arası beş yüz senelik mesafedir.

Allâh-u Te’âlâ Kur’ân-ı Kerîm’deki her harfe mukabil yetmiş huriyle evlendirir; her huriyle birlikte inciden ve yakuttan yapılma yetmiş bin sofraya vardır ki, her sofranın üzerinde yeşil kuş etlerinden yetmiş bin çeşit vardır.

Yemeklerin serinliği karın serinliği, tadı balın tadı, kokusu da misk kokusudur. O yemeklere ne ateş ne de demir (tencere) değmemiştir. (Yiyen kişi) son yediği yemeğin tadını ilk yediğinde hissettiği lezzet kadar hissedecektir.

Sonra onlara (bu namazı kılan kullara cennette) iki kanadı kırmızı yakuttan ve gagası altından olup yetmiş bin kanadı bulunan büyü bir kuş gelir de işitenlerin mislini duymadığı derecede zevk veren bir sesle: ‘Arefe ehline (o mübarek günü ibadetle ve bu namazla geçirerek onun ehli olmayı hak etmiş kişilere) merhaba!’ diye nida eder ve böylece o kuş o (namazı kılan)lardan her bir adamın (yemek) çanağının içine düşer de, kanatlarından her bir kanadın altından yetmiş çeşit yemek çıkar. Sonra o kuş silkelenip uçar.

(Bu namazı dünyadayken kılmış olan kul) kabrine konulduğu zaman Kur’ân-ı Kerîm’de bulunan her harfe mukabil kendisi için bir nur parlar ki (o nurun kuvveti sayesinde) Kâbe’nin etrafında tavaf edenleri bile görür.

Ve neticede kendisine cennet kapılarından bir kapı açılır. İşte tam o anda, gördüğü sevap ve ikram(lara bir an evvel kavuşma arzusun)dan dolayı: ‘Yâ Rabbi! Kıyameti çabuk kopar! Ey Rabbim! Kıyameti kâim eyle’ demeye başlar.” (Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/60)

3) Ali ibni Ebî Tâlib ve Abdullâh ibni Mes’ûd (Radiyallâhu Anhümâ)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ وَعَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَا: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ صَلَّى يَوْمَ عَرَفَةَ رَكَعَتَيْنِ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ، فِي كُلِّ مَرَّةٍ يَبْدَأُ بِبِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، وَيَخْتِمُهَا بِأَمِينٍ، ثُمَّ يَقْرَأُ ﴿قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ﴾ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ، وَ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾ مِائَةً مَرَّةً، يَبْدَأُ فِي كُلِّ مَرَّةٍ بِبِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ إِلَّا قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: إِشْهَدُوا أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُ ذُنُوبَهُ.»

“Her kim Arefe günü iki rekat kılar, her rekatta her birinin başında besmele çekip sonunda ‘Âmîn’ diyerek üç Fâtiha okur, sonra üç kere Kâfirûn Sûresi okur, sonra da her birinin başında besmele çekerek yüz kere İhlâs Sûresi okursa mutlaka Allâh-u Te’âlâ: ‘Şahid olun ki Ben bu kulumun bütün günahlarını bağışladım’ buyurur.” (Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/60; Zebîdî, el-İthâf, 5/207)

BAYRAM GÜNÜ NAMAZLARI

1) Rivayet olunduğu vechile; bayram namazından ve hutbesinden sonra (15 ekim salı günü) bir selamla dört rekat namaz kılip, birinci rekatta E’lâ (Sebbihisme Rabbike) Sûresi, ikinci rekatta Şems Sûresi, üçüncü rekatta Duhâ Sûresi, dördüncü rekatta ise İhlas Sûresi okuyanın Allâh-u Te’âlâ elli senelik günahını mahveder.

2) Rivayet edildiği üzere; bayram namazından sonra evine girince iki rekat namaz kılar, her rekatta Fâtiha’dan sonra üç kere Kevser Sûresi okur, böyle yapan fakir bir kimse ise kurban kesmiş sevabı kazanır, yok eğer zengin ise o zaman kurban keser ve akabinde:

«إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ، اللَّهُمَّ هَذَا فِدَائِي لِحُمِّهَا بِلَحْمِي وَدَمِّهَا بِدَمِي وَعَظْمُهَا بِعَظْمِي إِلَهِي تَقَبَّلْ مِنِّي كَمَا تَقَبَّلْتَ مِنْ خَلِيلِكَ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ.»

“Şüphesiz namazım, kurbanım, hayatım ve ölümüm âlemlerin Rabbi olan Allâh’a âittir. O’nun hiçbir ortağı yoktur. Ben bununla emrolundum. Ben Müslümanların ilkiyim. Ey Allâh! Bu benim (cehennemden kurtuluş) fidyemdir, eti etime, kanı kanıma, kemiği kemiğime karşı gelsin. İlâhî! Dostun İbrâhîm (Aleyhisselâm)dan (kurbanını) kabul ettiğin gibi benden de kabul eyle” diye dua eder. (Muhammed ibni Hatîrüddîn, el-Cevâhiru’l-hams, sh:63-64)

ZÜLHICCENİN İLK ON GÜNÜNÜN ORUCU

(6 ekim pazar - 15 ekim salı)

İLK GÜNÜNÜN (6 ekim pazar) ORUCU

Ali (Radyallâhu Anh)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte:

عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «فِي أَوَّلِ لَيْلَةٍ مِنْ ذِي الْحِجَّةِ وُلِدَ إِبْرَاهِيمُ عَلَيْهِ السَّلَامُ، فَمَنْ صَامَ ذَلِكَ الْيَوْمَ كَانَ كَفَّارَةً ثَمَانِينَ سَنَةً.»

“Zülhiccenin ilk gecesinde İbrâhîm (Aleyhisselâm) doğmuştur. O (gecenin) günü(nü) oruçlu geçiren kişi(ye o oruç) seksen senelik (günahı bile olsa) keffâret olur” buyrulmuştur. (Sâfûrî, Nüzhetü’l-mecâlîs, 1/155)

Burada: “Hadîs-i şeriflerde geçen ‘Elli senelik günaha kefare’, ‘Seksan senelik günaha kefare’ gibi ifadeler nasıl anlaşılmalıdır?” şeklinde bir soru akla gelebilir ki âlimler buna cevap: “Eğer bu kişinin o kadar yıllık günahı varsa faziletli ameller onları sildirir. O kadar yıllık günahı yoksa da, o kadar yıllık günahı olsaydı onları sildirmek için ne kadar sevap lazımdıysa kendisi o kadar sevap ihvan edilir” demişlerdir. (Sâfûrî, Nüzhetü’l-mecâlîs, 1/152)

Ebû Hureyre (Radyallâhu Anh)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَا مِنْ أَيَّامٍ أَحَبُّ إِلَى اللَّهِ أَنْ يُتَعَبَّدَ لَهُ فِيهَا مِنْ عَشْرِ ذِي الْحِجَّةِ، يَعْدِلُ صِيَامُ كُلِّ يَوْمٍ مِنْهَا بِصِيَامِ سَنَةٍ وَقِيَامُ كُلِّ لَيْلَةٍ مِنْهَا بِقِيَامِ لَيْلَةِ الْقَدْرِ.»

“Zülhiccenin (ilk) onundan ziyade Allâh hiçbir günde kendisine ibadet olunmasını sevmez. Onlardan her bir günün orucu, bir senenin orucuna, her bir gecenin kıyâmı da, kadir gecesinin kıyâmına (ihyâsına) denktir.” (Tirmizî, Savm:52, no:758, 3/131)

Âiše (Radiyahâhu Anhâ)dan gelen bir rivayete göre: “Zülhiccenin her bir gün orucuna karşı, yüz köle âzâdı, yüz deve kurbanı ve Allâh yolunda cihada yüz at bağıışı sevabı vardır.” (Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/39)

Hafsa (Radiyahâhu Anhâ) vâlidemizin şöyle söylediği rivayet edilmiştir: “Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) dört şeyi hiç terk etmezdi; zülhiccenin ilk on gününün orucu, Âşûrâ orucu, her aydan üç gün orucu ve sabahın iki rekat sünneti.” (Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/39)

Câbir (Radiyahâhu Anh)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

عَنْ جَابِرِ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ صَامَ أَيَّامَ الْعَشْرِ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بِكُلِّ يَوْمٍ صَوْمَ سَنَةٍ.»

“Zülhiccenin on gününü oruçla geçirene Allâh-u Te’âlâ her bir gün karşılığında bir sene oruç yazar.” (Ali el-Muttakî, Kenzü'l-ummâl, no:24265; İbni Adıyy, el-Kâmil, 6/472)

Âiše (Radiyahâhu Anhâ)dan rivayet edildiğine göre: “Bu on günden bir gün dahi oruç tutan kişi, sanki geri kalan senenin tümünde Allâh-u Te’âlâ’ya ibadet etmiş gibi olur.” (Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/40)

Süfyân-ı Sevrî (Radiyahâhu Anh) bu on gecelerde kabristanı ziyaret etmişti. Bir adamın kabrinde nur parlamasını görünce onun ne amel işleyerek bunu kazandığını düşünürken kendisine: “Ey Süfyân! Bu on günlerin orucuna devam et ki sana da böyle nur verilsin” diye yüksek sesle nida edildi. (Hobevi, Dürretü'l-Vâ’izin)

TERVİYE GÜNÜ ORUCU

(13 ekim pazar)

İbni Abbâs (Radiyahâhu Anhümâ)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «صَوْمُ يَوْمِ التَّرْوِيَةِ كَفَّارَةٌ سَنَةٍ وَصَوْمُ يَوْمِ عَرَفَةَ كَفَّارَةٌ سَتَيْنِ.»

“Terviye (zülhiccenin sekizinci) gününün orucu bir seneye, Arefe gününün orucu ise iki seneye (onlarda işlenen günahlara) keffârettir.” (Ebu’s-Şeyh, İbni Neccâr, Nebhânî, el-Fethu'l-Kebîr, no:7294, 2/24)

Hadîs-i şerifte şöyle vârid olmuştur:

رُوي عن النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «مَنْ صَامَ يَوْمَ التَّرْوِيَةِ أَعْطَاهُ اللَّهُ ثَوَابَ أَيُّوبَ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَلَى بَلَائِهِ، وَمَنْ صَامَ يَوْمَ عَرَفَةَ أَعْطَاهُ اللَّهُ ثَوَابًا مِثْلَ ثَوَابِ عِيسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ»

“Her kim terviye günü oruç tutarsa Allâh-u Te’âlâ ona Eyyûb (Aleyhisselâm)ın belasına karşı sabretmesinin sevabını verir.” (Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/152)

Âiše (Radiyahâhu Anhâ)dan gelen bir rivayete göre: “Terviye günü orucuna karşı bin köle âzâdı, bin deve kurbanı ve Allâh yolunda cihada bin at bağıışı sevabı vardır.” (Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/39)

AREFE GÜNÜ ORUCU

(14 ekim pazartesi)

Arefe günü zülhiccenin dokuzuncu günüdür. Bu günde oruç tutmak müstehaptır. **Ebû Katâde** (Radiyallâhu Anh) şöyle demiştir: “**Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in:

عَنْ أَبِي قَتَادَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: «صَوْمُ يَوْمِ عَرَفَةَ يُكَفِّرُ السَّنَةَ الْمَاضِيَةَ وَالْبَاقِيَةَ.»

'Arefe günü orucu geçen sene de, gelecek sene de keffârettir' buyurduğunu işittim.”

(Müslim, Sıyâm:36, no:2804, 3/167)

İbni Abbâs (Radiyallâhu Anhümâ)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «كُلُّ يَوْمٍ مِنْ أَيَّامِ الْعَشْرِ يَعْدِلُ صَوْمَهُ سَنَةً، وَعَرَفَةَ سِتِّينَ، وَعَاشُورَاءَ سَنَةً.»

“(Zülhiccenin) on gün(ün)den her birinin orucu bir senelik oruca denktir. Arefe gününün orucu iki sene, Âşûrâ gününün orucu ise bir sene denktir.” (İsbahânî, et-Terğîb ve't-Terhîb, no:369, 1/246)

Ebu'd-Derdâ (Radiyallâhu Anh) şöyle demiştir:

رُوِيَ عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: «عَلَيْكُمْ بِصَوْمِ أَيَّامِ الْعَشْرِ، وَإِكْتَارِ الدُّعَاءِ وَالِاسْتِعْفَارِ وَالصَّدَقَةِ فِيهَا، فَإِنِّي سَمِعْتُ نَبِيَّكُمْ مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: الْوَيْلُ لِمَنْ حَرَّمَ خَيْرَ أَيَّامِ الْعَشْرِ، عَلَيْكُمْ بِصَوْمِ التَّاسِعِ خَاصَّةً، فَإِنَّ فِيهِ مِنَ الْخَيْرَاتِ أَكْثَرَ مِنْ أَنْ يُحْصِيَهَا الْعَادُونَ.»

“On günlerde oruca devam edin. Duayı, istiğfar ve sadakayı çok yapın, zira ben Peygamberiniz (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem): 'On günlerin hayrından mahrum olanların vay haline. Özellikle dokuzuncu gün(ü olan Arefe günün)ün orucunu bırakmayın, zira şüphesiz onda sayma bilenlerin sayıp bitiremeyeceği kadar hayırlar vardır' buyururken işittim.” (Ebu'l-Leys es-Semer-kandî, Tenbîhü'l-gâfilîn, no:470, sh:327)

Ebû Hureyre (Radiyallâhu Anh)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte şöyle vârid olmuştur:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ صَامَ يَوْمَ عَرَفَةَ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بِعَدَدِ مَنْ صَامَ ذَلِكَ الْيَوْمَ، وَبَعَدَ مَنْ لَمْ يَصُمْهُ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ثَوَابًا، وَيَتَّبِعُهُ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ إِلَى الْمَوْقِفِ، وَعِنْدَ نَضْبِ الْمِيزَانِ مِنَ الْمَوْقِفِ إِلَى الصِّرَاطِ، وَمِنَ الصِّرَاطِ إِلَى الْجَنَّةِ، وَيُبَشِّرُونَهُ بِكُلِّ خَطْوَةٍ يَخْطُوهَا مَرْكُوبُهُ بِبَشَارَةٍ جَدِيدَةٍ.»

“Her kim Arefe günü oruç tutarsa Allâh-u Te'âlâ ona Müslümanlardan o gün oruç tutanların adedince ve tutmayanların sayısınca sevap yazar. (Kabrinden kalkarken) mahşere kadar, mahşerde mizanların konulduğu yerden Sırat'a kadar, Sırat'dan da Cennet'e kadar yetmiş bin melek ona eşlik eder ve onlar bineğinin attığı her adımda onu yeni bir müjde ile tebşîr ederler.” (Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlîs, 1/152)

Âişe (Radiyallâhu Anhâ)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte şöyle vârid olmuştur:

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِنَّ فِي الْجَنَّةِ قُصُورًا مِنْ دُرٍّ وَيَاقُوتٍ وَزَبَرْجَدٍ وَذَهَبٍ وَفِضَّةٍ»، قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! لِمَنْ هِيَ؟ قَالَ: «لِمَنْ صَامَ يَوْمَ عَرَفَةَ يَا عَائِشَةُ! مَنْ أَصْبَحَ صَائِمًا يَوْمَ عَرَفَةَ فَتَحَ اللَّهُ عَلَيْهِ ثَلَاثِينَ بَابًا مِنَ الْخَيْرِ وَأَعْلَقَ عَنْهُ ثَلَاثِينَ بَابًا مِنَ الشَّرِّ، فَإِذَا أَفْطَرَ وَشَرِبَ الْمَاءَ، اسْتَعْفَرَ لَهُ كُلُّ عِرْقٍ فِي جِسْمِهِ.»

“Şüphesiz cennette inci, yakut, zebrecet, altın ve gümüşten yapılmış köşkler vardır.” Âişe (Radiyallâhu Anhâ): “Yâ Rasûellâh! Onlar kimin içindir?” diye sorunca şöyle buyurdular: “Arefe gününü oruçlu geçirenler içindir. Ey Âişe! Her kim Arefe günü oruca niyet etmiş olarak sabahlarsa Allâh-u Te‘âlâ ona otuz tane hayır kapısı açar, otuz tane şer kapısını ona kitler. Bu kişi oruç açarken su içtiği zaman cisminde bulunan her damar onun (bağışlanması) için istiğfar eder.” (Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlîs, 1/153)

Hadîs-i şerifte şöyle vârid olmuştur:

رُوِيَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «مَنْ صَامَ يَوْمَ التَّرْوِيَةِ أَعْطَاهُ اللَّهُ ثَوَابَ ثَوَابِ أَيُّوبَ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَلَى بَلَائِهِ، وَمَنْ صَامَ يَوْمَ عَرَفَةَ أَعْطَاهُ اللَّهُ ثَوَابًا مِثْلَ ثَوَابِ عِيسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ.»

“Her kim terviye günü oruç tutarsa Allâh-u Te‘âlâ ona Eyyûb (Aleyhisselâm)ın belasına karşı sabretmesinin sevabını verir.” (Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlîs, 1/152)

Ümmü Seleme (Radiyallâhu Anhâ)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte şöyle vârid olmuştur:

عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا قَالَتْ: نِعْمَ الْيَوْمُ يَوْمَ عَرَفَةَ؛ يَوْمٌ خَيْرٌ وَبَرَكَهٌ وَيَوْمٌ رَحْمَةٌ وَمَغْفِرَةٌ، فَمَنْ صَامَهُ جَعَلَ اللَّهُ لَهُ نَصِيبًا فِي ثَوَابِ مَنْ حَضَرَ الْمَوْقِفَ وَبَاعَدَهُ اللَّهُ عَنِ النَّارِ سَبْعِينَ خَرِيفًا.»

“Arefe günü ne güzel bir gündür; hayır ve bereket günüdür, rahmet ve mağfiret günüdür. Her kim o gün oruç tutarsa Allâh-u Te‘âlâ ona Arafat'ta bulunanların sevabından bir nasib verir ve Allâh-u Te‘âlâ onu cehennemden yetmiş sene uzak eder.” (Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlîs, 1/153)

Arefe günü orucunun müstehap olduğunu beyan eden bu mealde birçok hadîs-i şerif vârid olmuştur. Orucu müstehap olan birçok gün varsa da bugünün diğer günlerden üstünlüğü vardır. Nitekim Âişe (Radiyallâhu Anhâ) şöyle demiştir:

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا قَالَتْ: «مَا مِنَ السَّنَةِ يَوْمٌ أَحَبُّ إِلَيَّ أَنْ أَصُومَهُ مِنْ يَوْمِ عَرَفَةَ.»

“Sene içinde Arefe gününden ziyade oruçlu geçirmek istediğim hiçbir gün yoktur.” (İbni Ebî Şeybe, el-Musannef, no:9809, 3/96)

Âişe (Radiyallâhu Anhâ)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerife göre: “Arefe gününün orucuna karşı, iki bin köle âzâdı, iki bin deve kurbanı ve Allâh yolunda cihada iki bin at bağışı sevabı vardır, ayrıca bir önceki ve bir sonraki senenin ecri (kadar sevap) vardır.” (Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/39)

İmran ibni Süleyman (Radiyallâhu Anh) şöyle demiştir: “İbni Ömer (Radiyallâhu Anhümâ)ya Arefe gününün orucundan sorduğumda, o bana: ‘Ramazandan sonra oruç tutulan günlerin en faziletlisidir’ diye cevap verdi.” (İbni Ebî Sagar, Meşihat, sh:154)

Bu anlatılanlar hac vazifesinde olmayanlar içindir. Hac vazifesini yapanlar, Arefe günü oruç tutmaları halinde Arafat'ta vakfe ve dua gibi amellerden zayıf düşecek olurlarsa oruç tutmazlar, tutarlarsa mekruh olur. Nitekim İkrime (Radiyallâhu Anh)dan nakledilen:

عَنْ عِكْرِمَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: كُنَّا عِنْدَ أَبِي هُرَيْرَةَ فِي بَيْتِهِ فَحَدَّثَنَا أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَهَى عَنْ صَوْمِ يَوْمِ عَرَفَةَ بِعَرَفَةَ.»

“Bir kere biz Ebû Hureyre'nin evinde otururken bize Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in Arefe günü Arafat'ta oruç tutmayı yasakladığını haber verdi” (Ebû Dâvûd, Savm:64, no:2442, 2/301) şeklindeki rivayet bu kişiler hakkındadır. Lâkin zayıf düşmezlerse iki ibadet arasını cemetmek gibi bir fazilete nâil olacakları için oruç tutabilirler.

Fakat şunu da belirtelim ki bir insan Arafat vakfesinde olmasa bile, Arefe günü oruç tutması halinde o günün namaz ve dualarından zayıf düşeceğini biliyorsa duaya kuvvet niyetiyle oruç tutmasa, bu niyetinden dolayı orucun sevabından mahrum olmaz.

Nitekim **Süfyân-ı Sevrî** ve **Urve** (Radiyallâhu Anhümâ)dan rivayete göre **Atâ** (Radiyallâhu Anh) şöyle demiştir: “Her kim duaya kuvvet bulabilmek için Arefe günü oruç tutmazsa, o kişiye oruçlunun ecrinin bir misli ihsan edilir.” (İbni Cerîr, Tehzîbü'l-âsâr, 1/202; Abdürrezzâk, el-Muisannef, 4/284; İbni Hacer, Fethu'l-Bârî, 4/280)

ZÜLHİCCENİN ON GÜNÜNÜN ZİKİR VE DUALARI

Ebü Mûsâ Eş'arî (Radiyallâhu Anh)dan rivayet olunduğuna göre: “(Hac Sûresi'nin 28. âyeti kerîmesinde **Allâh-u Te'âlâ**'nın kendilerinde Yüce Zâtının zikredilmesini emir buyurduğu) Eyyâm-ı mâlûmât (bilinen günler) kurban bayramı günü hâriç olan zülhicce ayının ilk doluz günüdür ve bugünlerde yapılan dua asla geri çevrilmez.” (İbni Recep, Letâifü'l-me'ârif, sh:472; Hâfız İbni Nâsiriddîn ed-Dimeşkî, Fazlu 'aşri zülhicce, sh:24)

Hâfız Dimeşkî (Rahimehullâh)ın beyanı vechile; bugünlerde duanın reddedilmemesinin en önemli sebebi içlerinde dünya günlerinin en faziletlisi olduğu rivayet edilen Arefe gününün bulunmasıdır.

Nitekim **İbni Hibbân** (Radiyallâhu Anh) “**Sahîh**”inde **Câbir** (Radiyallâhu Anh)dan naklen bu konuda bir hadîs-i şerîf tahric etmiştir. (el-İhsân, no:3853; Ebû Ya'lâ, no:2090)

1) İbni Abbâs (Radiyallâhu Anhümâ)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَا مِنْ أَيَّامٍ أَفْضَلُ عِنْدَ اللَّهِ وَلَا الْعَمَلُ فِيهِنَّ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنَ هَذِهِ الْأَيَّامِ الْعَشْرِ، فَأَكْتَبُوا فِيهِنَّ مِنَ التَّهْلِيلِ وَالتَّكْبِيرِ وَذَكَرِ اللَّهَ، فَإِنَّهَا أَيَّامُ التَّهْلِيلِ وَالتَّكْبِيرِ وَذَكَرِ اللَّهَ، وَإِنْ صِيَامَ يَوْمٍ مِنْهَا يَغْدِلَ بِصِيَامِ سَنَةٍ، وَالْعَمَلُ فِيهِنَّ يُضَاعَفُ سَبْعَ مِائَةِ ضِعْفٍ.»

“Allâh-u Te'âlâ indinde bu (zülhiccenin ilk) on gün(ün)den daha üstün bir gün yoktur ve hiçbir günde işlenen amel, şu on gündeki kadar Allâh-u Te'âlâ'ya sevimli (O'nun rızasını celbedici) değildir.

O günlerde tehlil ('Lâ ilâhe illallâh' zikrin)i, tekbir ('Allâh-u Ekber' demey)i ve Allâh-u Te'âlâ'nın zikrini çokça yapın. Çünkü o günler; tehlil, tekbir ve zikir günleridir. Elbette ki o günlerden bir günün orucu bir senelik oruca denktir. O günlerdeki (sâir) ameller de yedi yüz kat katlanır.” (Beyhakî, Şu'abü'l-îmân, no:3481, 7/343; Fezâilü'l-evkât, no:172, sh:343; İbnü'l-Cevzî, Müsîru'l-'azmi's-sâkin, 1/232)

Aynı kaynaklarda bu hadîs-i şerîfin akabinde **Sa'îd ibni Cübeyr** (Radiyallâhu Anh)ın, bu on günler başladığında bütün vakitlerini ibadet etmeye ayırdığı ve kimsenin güç getiremeyeceği kadar fazla amel ettiği zikredilmektedir.

Bu hadîs-i şeriften anlaşıldığı üzere bugünlerde çokça yapmamız emredilen en büyük zikir “Lâ ilâhe illâllâh ve Allâh-u ekber” zikirleridir.

2) Rivayete göre Mûsâ (Aleyhisselâm): “Yâ Rabbi! Dua ettim ama kabul olunmadı. Bana bir şey öğret de onunla dua yapayım” dediğinde **Allâh-u Te'âlâ** ona: “**Ey Mûsâ! On günler girdiği zaman 'Lâ ilâhe illâllâh' de ki dileğini yerine getireyim**” buyurdu.

Mûsâ (Aleyhisselâm): “Yâ Rabbi! Bütün kulların bu kelimeyi söylüyor (bana özel birşey öğret) deyince **Allâh-u Te'âlâ**: “Yâ Mûsâ! Her kim bugünlerde bir kere dahi tevhid kelimesini okursa yedi kat gökler ve yedi kat yerler mizanın bir kefesine, bu kelime de diğer kefesine konacak olsa, elbette bu kelime onların hepsinden ağır gelir” buyurdu. (Hâkim, el-Müstedrek, no:1936, 1/710)

3) Bu günlerde İsâ (Aleyhisselâm)a **Cibril** (Aleyhisselâm) tarafından hediye getirilen beş duadır ki bunların her biri yüzer kere okunulacaktır. Bu kelimelerin sevapları milyon hasanelere tekâbul edip milyon günahı sildirmeye ve cennette on bin derece kazandırmaya yeterli olacak, sahibini bu zikirleri yaptığı gün dünya ehli içerisindeki en ibadetli kişi olma vasfına mâlik kılacak, yetmiş bin meleşî semâdan indirip kendisine dua yaptıracak, en mühimmi de **Allâh-u**

Te'âlâ'nın kendisine rahmetle nazar etmesine ve artık bir daha bedbahtlık yüzü görmemesine mazhar kılacak niteliktedir.

Yerimiz yeterli gelmediğinden bu beş zikrin her birinin Arapça metinlerini, Türkçe manalarını ve ayrı ayrı faziletlerini okuyup amel etmeniz için sizleri 17. risalemiz olan "**Kurban Risalesi**"nin 148-152 sayfalarına havale ediyoruz.

AREFE GÜNÜNÜN FAZİLETLERİ

(14 ekim pazartesi)

Câbir (Radiyallâhu Anh)dan rivayet edilen hadîs-i şerîfe göre Arefe günü dünya günlerinin en faziletlisidir. (el-İhsân, no:3853; Ebû Ya'lâ, no:2090)

Bu nedenle **İmâm-ı Nevevî** (Rahimehullâh): "Şâfi'î mezhebinde tercih edilen görüşe göre, bir adam karısının boş olması hakkında tâlik yaparak: 'Sen dünya günlerinin en faziletlisinde boşsun' diyecek olsa, o kadın Arefe günü boş olur" demiştir. (Nevevî, el-Mecmû', 6/381)

Talha ibni Ubeydillâh (Radiyallâhu Anh)dan rivayet edildiğine göre **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem):

عَنْ طَلْحَةَ بْنِ عُبَيْدِ اللَّهِ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَا رُبِّي الشَّيْطَانُ يَوْمًا هُوَ فِيهِ أَضْعَرُّ وَلَا أَدْحَرُ وَلَا أَحْقَرُ وَلَا أَعْظَمُ مِنْهُ فِي يَوْمِ عَرَفَةَ وَمَا ذَاكَ إِلَّا لِمَا رَأَى مِنْ تَنْزِيلِ الرَّحْمَةِ وَتَجَاوُزِ اللَّهِ عَنِ الذُّنُوبِ الْعُظَامِ إِلَّا مَا أَرَى يَوْمَ بَدْرٍ»، قِيلَ: وَمَا رَأَى يَوْمَ بَدْرٍ يَا رَسُولَ اللَّهِ! قَالَ: «أَمَا إِنَّهُ قَدْ رَأَى جِبْرِيلَ يَرْعُ الْمَلَائِكَةَ.»

"Şeytan Arefe gününde olduğu kadar hiçbir gün daha zelîl, daha hor, daha hakîr ve daha öfkeli olarak görülmemiştir. Bu da ancak Allâh-u Te'âlâ'nın rahmetinin yağdığını ve büyük günahları bağışladığını gördüğü içindir. Ancak Bedir günü ona gösterilen müstesna" buyurdu.

O zaman: "Yâ Rasûlellâh! Bedir Günü o ne görmüştü?" denilince **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem): "**Cibril'in melekleri saf düzenine soktuğunu görmüştü**" buyurdu. (Mâlik, el-Muvatta', Hacc:81, no:962, sh:273; Beyhakî, Şu'abü'l-İmân, no:3775)

İbni Abbâs (Radiyallâhu Anhümâ)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِنَّ هَذَا يَوْمٌ مَنْ مَلَكَ فِيهِ سَمْعَهُ وَبَصَرَهُ وَلِسَانَهُ غُفِرَ لَهُ.»

"Şüphesiz bu (Arefe günü) öyle bir gündür ki, bugünde kulağına, gözüne ve diline sahip ol(up onları haramlardan koruy)an kişi(nin günahları) bağışlanır." (Ahmed ibni Hanbel, el-Müsned, no:3041, 5/165)

Bu müjde sadece Arafat vakfesi yapanlara has olmayıp, veryüzünün nesrinde o gün uzularını haramlardan koruyup kollayanlar varsa hepsine şamildir. Nitekim **Ubâde ibni Sâmit** (Radiyallâhu Anh)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem):

عَنْ عَبْدِ بَنِ الصَّامِتِ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمَ عَرَفَةَ: «يَا أَيُّهَا النَّاسُ! إِنَّ اللَّهَ تَطَوَّلَ عَلَيْكُمْ فِي هَذَا الْيَوْمِ فَغَفَرَ لَكُمْ إِلَّا السَّبْعَاتِ فِيمَا بَيْنَكُمْ وَوَهَبَ مُسِيئَكُمْ لِمُحْسِنِكُمْ وَأَعْطَى مُحْسِنَكُمْ مَا سَأَلَ، فَادْفَعُوا بِاسْمِ اللَّهِ»، فَلَمَّا كَانُوا بِجَمْعٍ قَالَ: «إِنَّ اللَّهَ قَدْ غَفَرَ لِمُحْسِنِكُمْ وَشَفَعَ صَالِحِيكُمْ فِي طَالِحِيكُمْ يَنْزِلُ الْمَغْفِرَةَ فَتَعْمَهُمْ ثُمَّ يُفَرِّقُ الْمَغْفِرَةَ فِي الْأَرْضِ، فَتَقَعُ عَلَى كُلِّ تَائِبٍ مِمَّنْ حَفِظَ لِسَانَهُ وَيَدَهُ، وَإِنِّي لَأُبْسِي وَجُنُودُهُ عَلَى جِبَالِ عَرَفَاتٍ يَنْظُرُونَ مَا يَصْنَعُ اللَّهُ فِيهِمْ، فَإِذَا نَزَلَتِ الْمَغْفِرَةُ دَعَا وَجُنُودُهُ بِالْوَيْلِ، يَقُولُ: كُنْتُ اسْتَفْرَزْتُهُمْ حِينًا مِنَ الدَّهْرِ، ثُمَّ جَاءَتِ الْمَغْفِرَةُ فَغَشِيَتْهُمْ، فَيَتَفَرَّقُونَ وَهُمْ يَدْعُونَ بِالْوَيْلِ وَالشُّبُورِ.»

“Ey insanlar! Şüphesiz Allâh bugün size ihsanda bulunmuş ve aranızdaki kul hakları hâriç sizin için (sâir günahlarınızı) mağfîret buyurmuştur. Kötünüzü iyyinize bağışlamış, iyyinize de istemiş olduğu şeyi vermiştir. Artık Allâh'ın ismini okuyarak (Müzdelife'ye) inin” buyurdu.

Müzdelife'ye geldiğiklerinde ise (Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)) şöyle buyurdu: “Şüphesiz Allâh iyilerinizi bağışlamış ve iyilerinizi kötülerinize şefaathçi kılmıştır. O (Allâh), mağfîreti indirir, o mağfîret de onları (kulları) kaplar. Sonra Allâh mağfîreti yeryüzünde dağıtır da o bağışlama dilini ve elini koruyanlardan tevbekar olan herkese düşer.

İblis ve orduları ise Arafat dağları üzerinde (durup) Allâh'ın kullarına ne muamele yapacağına bakarlar. Mağfîret (bağışlanma) nâzil olunca (gökten inince) iblis ve orduları helak çağırmaya başlarlar. O zaman İblis: ‘Ben nice zamanlar onları tahrik ettim (de) ne günahlar işlettim, sonra mağfîret geldi ve hepsini kapladı’ diyerek hayıflanır. Böylece onlar kendilerine beddua ederek hayıflı bir vaziyette dağılırlar.” (Heysemî, Mecma'u'z-zevâid, 3/568)

Âişe (Radiyallâhu Anhâ)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَا مِنْ يَوْمٍ أَكْثَرَ مِنْ أَنْ يُعْتَقَ اللَّهُ فِيهِ عَبْدًا مِنَ النَّارِ مِنْ يَوْمِ عَرَفَةَ وَإِنَّهُ لَيَدْنُو ثُمَّ يُبَاهِي بِهِمُ الْمَلَائِكَةَ، فَيَقُولُ: مَا أَرَادَ هَؤُلَاءِ؟!»

“Allâh-u Te'âlâ'nın Arefe gününden daha ziyade kulunun cehennemden âzâd ettiği hiçbir gün yoktur. Şüphesiz O elbette (Arefe günü vakfe yapanlara ve sâir yerlerde dua yapanlara rahmetiyle ve tecellisiyle) yaşar da sonra onlarla meleklerle karşı iftihar ederek: ‘Bunlar ne istiyor(lar da evlerini barklarını terk edip bu zor ve zahmetli mekanda ve zamanda toplanmışlar? Şimdi ben onlara isteklerini vermesem olur mu)?!’” (Müslim, Hac:79, no:3354, 4/107)

Abdullâh ibni Mervân (Radiyallâhu Anhümâ)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ لَيُبَاهِي مَلَائِكَتَهُ عَشِيَّةَ عَرَفَةَ بِأَهْلِ عَرَفَةَ، يَقُولُ: أَنْظِرُوا إِلَيَّ عِبَادِي أَتُونِي شَعْنًا غُبْرًا.»

“Şüphesiz Allâh-u Te'âlâ Arefe günü ikinci vakti Arafat ehli ile meleklerine karşı iftihar eder de ‘Kullarıma bakın saçları, başları dağınık vaziyette toz duman içerisinde bana gelmişler’ buyurur.” (Taberânî, el-Mu'cemü's-Sağîr, no:575, 1/345)

Enes ibni Mâlik (Radiyallâhu Anh) in şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir: “On günlerin her birinde (fazilet bakımında) ameller bin katıyla katlanır, Arefe gününde ise on bin kat katlanır.” (Beyhakî, Şu'abü'l-îmân, 2/16; Fezâilü'l-evkât, sh:363-364)

Ferkad (Rahimehullâh) şöyle demiştir: “Semânın kapıları her gece üç kere açılır. Cuma gecesi yedi kere açılır. Arefe gecesi ise dokuz kere açılır.” (İbni Recep, Letâifü'l-me'ârif, sh:490)

Bu faziletleri işitenler, bu müjdelere sadece hacca gidip Arafat vakfesine duranlar hakkında olduğunu sanmasınlar, zira Allâh-u Te'âlâ'nın lütf-u keremi mazeretleri sebebiyetleriyle geri kalanları da kaplayacak kadar geniştir. Bu hususta bazı hadîs-i şerifler de varit olmuştur.

Nitekim Enes ibni Mâlik (Radiyallâhu Anh) şöyle anlatmıştır:

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: إِنْ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَجَعَ مِنْ غَزْوَةِ تَبُوكَ، فَدَنَا مِنَ الْمَدِينَةِ، فَقَالَ: «إِنَّ بِالْمَدِينَةِ أَقْوَامًا مَا سِرْتُمْ مَسِيرًا، وَلَا قَطَعْتُمْ وَاذِيًّا إِلَّا كَانُوا مَعَكُمْ»، قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ! وَهُمْ بِالْمَدِينَةِ، قَالَ: «وَهُمْ بِالْمَدِينَةِ حَبَسَهُمُ الْعُدْرُ.»

“Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) Tebuk muharebesinden dönerken Medîne'ye yaklaşınca: ‘Şüphesiz Medîne'de öyle topluluklar bulunmaktadır ki siz nerede dolaştıysanız ve hangi vâdiyi geçtiyseniz mutlaka onlarla sizlerle beraber diler’ buyurunca sahabe-i kirâm: ‘Yâ Rasûlellâh! Onlar Medîne'de dururlarken mi (bizimle beraber diler)?’ dediler.

Bunun üzerine **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem): **'Onlar Medîne'deyken (sizinle beraber-diler, zira) mâzeretleri onları geri bıraktı (ama niyetleri sizinle cihada çıkmaktı)'** buyurdu.” (Buhârî, Meğâzî:76, no:4161, 4/1610)

İbni Ömer (Radiyallâhu Anhümâ)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem):

عَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «لَا يَبْقَى أَحَدٌ يَوْمَ عَرَفَةَ فِي قَلْبِهِ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ مِنْ إِيْمَانٍ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ»، فَقَالَ رَجُلٌ: لِأَهْلِ مُعَرِّفٍ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَمَ لِلنَّاسِ عَامَّةٌ؟ قَالَ: «لَا بَلَّ لِلنَّاسِ عَامَّةً.»

"Kalbinde zerre kadar iman bulunan kimse yoktur ki Allâh-u Te'âlâ Arefe günü onu af-fetmiş olmasın" buyurunca bir adam: **"Yâ Rasûlellâh! Bu sadece Arafat ehli için midir, yoksa tüm insanlar için umumi midir?"** diye sordu. O zaman **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem): **"Bütün insanlar için umumidir"** buyurdu. (Abd İbni Humeyd, el-Müsned, no:840)

AREFE GECESİNİN DUALARI

(13 ekim pazarı, 14 ekim pazartesiye bağlayan gece)

İbni Mes'ûd (Radiyallâhu Anh)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

عَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ قَالَ هُوَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ لَيْلَةَ عَرَفَةَ أَلْفَ مَرَّةٍ لَمْ يَسْأَلِ اللَّهَ شَيْئًا إِلَّا أَعْطَاهُ إِيَّاهُ، لَيْسَ فِيهِ إِثْمٌ وَلَا قَطِيعَةٌ رَحِمَ؛ سُبْحَانَ اللَّهِ الَّذِي فِي السَّمَاءِ عَرْشُهُ، سُبْحَانَ اللَّهِ الَّذِي فِي الْأَرْضِ مَوْطِئُهُ، سُبْحَانَ اللَّهِ الَّذِي فِي الْبَحْرِ سَبِيلُهُ، سُبْحَانَ اللَّهِ الَّذِي فِي الْجَنَّةِ رَحْمَتُهُ، سُبْحَانَ اللَّهِ الَّذِي فِي النَّارِ سُلْطَانُهُ، سُبْحَانَ اللَّهِ الَّذِي فِي الْهَوَاءِ رَحْمَتُهُ، سُبْحَانَ اللَّهِ الَّذِي فِي الْقُبُورِ قَضَاؤُهُ، سُبْحَانَ اللَّهِ الَّذِي رَفَعَ السَّمَاءَ، سُبْحَانَ اللَّهِ الَّذِي وَضَعَ الْأَرْضَ، سُبْحَانَ اللَّهِ الَّذِي لَا مَنجَا مِنْهُ إِلَّا إِلَيْهِ.»

"Her kim Arefe gecesi şu kelimeleri 1000 kere söylerse içinde bir günah veya akrabayla ilişkiyi kesme mâhiyetinde bir istek bulunmaması şartıyla o kişi Allâh-u Te'âlâ'dan ne isterse, mutlaka onu kendisine verir. (O kelimeler de şunlardır):

«سُبْحَانَ اللَّهِ الَّذِي فِي السَّمَاءِ عَرْشُهُ، سُبْحَانَ اللَّهِ الَّذِي فِي الْأَرْضِ مَوْطِئُهُ، سُبْحَانَ اللَّهِ الَّذِي فِي الْبَحْرِ سَبِيلُهُ، سُبْحَانَ اللَّهِ الَّذِي فِي الْجَنَّةِ رَحْمَتُهُ، سُبْحَانَ اللَّهِ الَّذِي فِي النَّارِ سُلْطَانُهُ، سُبْحَانَ اللَّهِ الَّذِي فِي الْهَوَاءِ رَحْمَتُهُ، سُبْحَانَ اللَّهِ الَّذِي فِي الْقُبُورِ قَضَاؤُهُ، سُبْحَانَ اللَّهِ الَّذِي رَفَعَ السَّمَاءَ، سُبْحَانَ اللَّهِ الَّذِي وَضَعَ الْأَرْضَ، سُبْحَانَ اللَّهِ الَّذِي لَا مَنجَا مِنْهُ إِلَّا إِلَيْهِ.»

"Arş'ı semâda olan Allâh'ı tesbih ederim! Kudreti yerde olan Allâh'ı tesbih ederim! Denizde yolu olan Allâh'ı tesbih ederim! Rahmeti cennette olan Allâh'ı tesbih ederim! Kahir saltanatı ateşte olan Allâh'ı tesbih ederim!

Rahmeti havada olan Allâh'ı tesbih ederim! Hükümü kabirlerde olan Allâh'ı tesbih ederim! Semâyı yükseltmiş olan Allâh'ı tesbih ederim! Yeri döşemiş olan Allâh'ı tesbih ederim! Kendisinden kurtuluş (için kaçış) yine ancak Kendisine olan Allâh'ı tesbih ederim!" (İbni Ebî Şey-be, el-Musannef, no:30442, 15/386 -Muhammed Avvame Tahkiki;- Buhârî, et-Târihu'l-kebir, 7/300; Ebû Ya'lâ, el-Müsned, no:3564, 3576; Taberânî, el-Mu'cemü'l-Kebîr, no:10554, 10/227)

AREFE (14 ekim pazartesi) GÜNÜNÜN ZİKİR VE DUALARI

1) Arefe Sabahı (14 ekim pazartesi) **Sabah Namazından Sonra Başlayıp Bayramın Son Günü** (18 ekim cuma) **İkinci Namazından Sonra Bitecek Teşrik Tekbirleri**

Teşrik tekbiri, kurban bayramı günlerinde farz namazlardan sonra getirilen tekbirlerdir. Kurban bayramının ilk gününe "Yevm-i nahr", diğer üç gününe ise "Eyyâmü't-teşrik (teşrik günleri)" denir. Bayramdan bir gün önceki güne de "Arefe günü" denir.

Arefe günü sabah namazından itibaren bayramın dördüncü gününün ikinci namazına kadar, yirmi üç farz namazının arkasından birer defa:

«اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ وَلِلَّهِ الْحَمْدُ.»

“Allâh en büyüktür, Allâh en yücedir. Allâh’tan başka ilâh yoktur. Allâh her şeyden daha büyüktür. (O) Allâh en büyüktür. Bütün hamdler Allâh içindir” diye tekbir getirilir ki, buna “Teşrik tekbiri” denir.

Teşrik tekbirlerinin başlangıcı **İbrâhîm** (Aleyhisselâm)ın oğlu **İsmâ’il** (Aleyhisselâm)ı kurban etme olayına kadar uzanır. **İbrâhîm** (Aleyhisselâm) gördüğü sahil rüya üzerine oğlunu **Allâh-u Te’âlâ** yolunda kurban etmeye karar verir. Kurban hazırlıkları sırasında **Cebrâîl** (Aleyhisselâm) gökten buna bedel olarak bir koç getirir.

Dünya semasına ulaştığında **Cebrâîl** (Aleyhisselâm): “Allâh-u ekber Allâh-u ekber” diyerek tekbir getirir. **İbrâhîm** (Aleyhisselâm) bu sesi işitince başını gökyüzüne çevirir ve onun bir koçla geldiğini görünce: “Lâ ilâhe illâllâhu vallâhu ekber” diye cevap verir.

Bu tekbir ve tevhîd kelimelerini işiten ve kurban edilmeyi bekleyen **İsmâ’il** (Aleyhisselâm) da: “Allâh-u ekber ve lillâhi'l-hamd” der. Böylece kıyamet gününe kadar sürecek büyük bir sünnet başlatılmış olur (el-Mevsilî, el-İhtiyâr li Ta’lîlî'l-Muhtâr, 1/87-88)

Tekbirlerin yirmi üç vakit okunması **İmâm-ı Ebû Yûsuf** ile **İmâm-ı Muhammed** (Rahimehumelâh) a göredir. Fetva da buna göre verilmiştir.

Teşrik tekbirleri birçok fakihe göre vaciptir. Bazılarına göre ise sünnettir. **İmâm-ı Ebû Yûsuf** ile **İmâm-ı Muhammed** (Rahimehumelâh) a göre farz namazlarını kılmakla yükümlü olanlara bu tekbirler vaciptir.

Arefe günü dua yapmak **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in sünnetlerindedir. Nitekim **İbni Abbâs** (Radiyallâhu Anhümâ):

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: «رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَدْعُو بِعَرَفَةَ، يَدَاهُ إِلَى صَدْرِهِ كَأَسْتِطْعَامِ الْمَسَاكِينِ.»

“Ben Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)i yemek dilenen fakirler gibi ellerini göğsüne doğru tutarak Arafat’ta dua yaparken gördüm” demiştir. (Taberânî, el-Mu’cemü’l-Evsat, no:2892, 3/189)

Arefe günü yapılan dua reddedilmez. Nitekim hadîs-i şerifte şöyle vârid olmuştur:

رَوَى عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «إِذَا كَانَ يَوْمَ عَرَفَةَ نَشَرَ اللَّهُ رَحْمَتَهُ فَلَيْسَ مِنْ يَوْمٍ أَكْثَرَ دُعَاءُ يَوْمَ عَرَفَةَ وَمَنْ سَأَلَ اللَّهَ تَعَالَى فِي يَوْمِ عَرَفَةَ حَاجَةً مِنْ حَوَائِجِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ قَضَاهَا لَهُ.»

“Arefe günü olduğu zaman Allâh-u Te’âlâ rahmetini yayar, bu nedenle o günden çok (cehennemden) âzâd hiçbir günde yoktur. Her kim Arefe günü Allâh-u Te’âlâ’dan dünya ve âhiret isteklerinden bir hâcetini dilerse kendisi için o isteğini yerine getirir.” (Safûrî, Nüzhetü’l-mecâlîs, 1/152)

2) Arefe günü yapılacak duaların en faziletli **Tirmizî** (Rahimehullâh) ve diğerlerinin **Amr ibni Şu’ayb**’in, babasından onun da dedesinden (Radiyallâhu Anhüm) rivayet ettikleri:

عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «خَيْرُ الدُّعَاءِ دُعَاءُ يَوْمِ عَرَفَةَ وَخَيْرٌ مَا قُلْتُ أَنَا وَالنَّبِيُّونَ مِنْ قَبْلِي: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.»

“Duaların en hayırlısı Arefe günü yapılan duâdır. (O gün) benim ve benden önceki peygamberlerin söylediklerinin en hayırlısı ise:

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.»

'Allâh'dan başka ilah yoktur, O tektir, ortağı yoktur. Mülk yalnız O'nundur. Hamd yalnız O'nadır, O her şeye Kâdirdir' (sözüdür)" (Tirmizî, De'avât:123, no:3585, 5/572; Beyhakî, Ma'rifetü's-süneni ve'l-âsâr, 8/289) hadîs-i şerîfinde geçen duâdır.

3) Tirmizî (Rahimehullâh)ın "Sünen"inin "Dualar" bölümünde Arafat dualarından olarak Ali (Radiyallâhu Anh)dan nakledilen şu dua da yer alır:

«اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ كَالَّذِي نَقُولُ وَخَيْرًا مِمَّا نَقُولُ: اللَّهُمَّ لَكَ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي وَإِلَيْكَ مَأْبِي وَلَكَ رَبِّي تُرَاثِي، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَوَسْوَاسَةِ الصُّدْرِ وَشَتَاتِ الْأَمْرِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا تَجِيءُ بِهِ الرِّيحُ.»

"Ey Allâh! Deddiğimiz gibi ve dediğimizden daha hayırlı olarak hamd yalnız Sana'dır. Ey Allâh! Namazım, ibâdetlerim, hayatım ve ölümüm yalnız Senin içindir. Dönüşüm yalnız Sana'dır, bütün bıraktıklarım ancak Sana âittir. Ey Allâh! Kabir azâbından, gönül vesvesesinden ve işlerin dağınıklığından Sana sığınırım. Ey Allâh! Rüzgarın getirdiği şeylerin şerrinden Sana sığınırım." (Tirmizî, De'avât:88, no:3520, 5/537)

4) Câbir ibni Abdillâh (Radiyallâhu Anh)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerîfe göre, Arafat vakfesinde kibleye dönen, sonra yüz kere:

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.»

diyen, daha sonra yüz kere:

﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ * اللَّهُ الصَّمَدُ * لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ * وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ﴾

Sûresi'ni okuyan, daha sonra yüz kere:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ وَعَلَيْنَا مَعَهُمْ.»

duasını okuyan kulunu Allâh-u Te'âlâ affeder, melekleri buna şâhit tutar, duâlarını kabul eder, vakfede bulunan herkes hakkında şefaathçi olsa bile, Allâh-u Te'âlâ onun şefaathini kabul eder. (Beyhakî, Şu'abu'l-îmân, no:4074, 3/463)

5) Abdülkâdir el-Geylânî Hazretleri'nin Ali ibni Ebî Tâlib (Radiyallâhu Anh)dan rivayet ettiği bir hadîs-i şerîfe göre bu dualara ilaveten en başta 3 kere Lebbeyk duası, tevhid zikrinde "Bi yedihi'l-hayr" ziyadesi ve tevhid zikrinden sonra 100 kere:

«لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، أَشْهَدُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا.»

zikri, yine İhlâs Sûresi'nden önce 1 kere:

«أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ.»

sonra, 3 kere:

«إِنَّ اللَّهَ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ.»

okunup, sonra da her bir keresinde besmeleyle başlayıp "Âmîn"le bitirmek sûretiyle 3 kere Fâtiha Sûresi okunur. Sonra gerideki İhlâs Sûresi ve salevât aynıdır. Bu duaları yaptıktan sonra kişi dilediği şekilde istekte bulunabilir. Bunu vazifeyi yapan kişi hakkında Allâh-u Te'âlâ:

فَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى: «أَنْظِرُوا إِلَى عَبْدِي تَوَجَّهَ بَيْتِي وَكَبَّرَنِي وَلَبَّانِي وَسَبَّحَنِي وَحَمَدَنِي وَهَلَّلَنِي، وَقَرَأَ بِأَحَبِّ السُّورِ إِلَيَّ، وَصَلَّى عَلَيَّ رَسُولِي، أَشْهَدُكُمْ أَنِّي قَدْ قَبِلْتُ عَمَلَهُ، وَأَوْجَبْتُ لَهُ أَجْرَهُ، وَغَفَرْتُ لَهُ ذَنْبَهُ، وَشَفَعْتُهُ فِيمَنْ سَأَلَنِي.»

“Bakın kulum nasıl da beytime yöneldi, Bana tekbir ve telbiyede bulundu, Beni tesbih etti, Bana hamd etti, Benim tevhidimle zikretti, en sevdiğim sûreyi okudu ve Rasûlüme salevât getirdi. Sizi şahit tutuyorum ki gerçekten bu amelini kabul ettim, ecrini (sevap almasını) kesinleştirdim, günahlarını bağışladım ve istediği kimseler hakkında onu aracılığı makbul bir şefaatçi kıldım” buyurur. (Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/63; Zebîdî, el-İthâf, 4/376)

6) İbni Abbâs (Radiyallâhu Anhümâ)dan rivayete göre **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in Arafat'ta okuduğu dualardan biri de şu duadır:

«اللَّهُمَّ إِنَّكَ تَرَى مَكَانِي وَتَسْمَعُ كَلَامِي وَتَعْلَمُ سِرِّي وَعَلَانِيَّتِي وَلَا يَخْفَى عَلَيْكَ شَيْءٌ مِنْ أَمْرِي، أَنَا الْبَائِسُ الْفَقِيرُ الْمُسْتَعِيثُ الْمُسْتَجِيرُ الْوَجِلُ الْمُسْفِقُ الْمُقْرَفُ الْمُعْتَرِفُ بِذُنُوبِهِ، أَسْأَلُكَ مَسْأَلَةَ الْمَسَاكِينِ وَأَبْتِهَلُ إِلَيْكَ ابْتِهَالُ الْمَذْنِبِ الدَّلِيلِ وَأَدْعُوكَ دُعَاءَ الْخَائِفِ الْمَضْرُورِ، مَنْ خَضَعَتْ لَكَ رَقَبَتُهُ وَفَاضَتْ لَكَ عَيْنَاهُ وَنَحَلَ لَكَ جَسَدُهُ وَرَغِمَ أَنْفُهُ، اللَّهُمَّ لَا تَجْعَلْنِي بِدُعَائِكَ شَقِيًّا وَكُنْ بِي رُؤُوفًا رَحِيمًا يَا خَيْرَ الْمَسْئُولِينَ وَيَا خَيْرَ الْمُعْطِينَ.»

“Ey Allah! Sen benim yerimi görmektesin, sözümü işitmektesin, gizlimi açığımı bilmektesin, işlerimde hiçbir şey Sana gizli değildir. Ben durumu kötü olan, fakir durumda, yardım dilenen, sığınak arayan, korkak, ürkek bir halde günahlarını ikrar ve itiraf eden biri. Ben Sana miskinlerin isteşi gibi yalvarıyorum zelil ve günahkâr birinin yönelişiyle Sana yöneliyorum.

Zarara uğramış, korku içinde kalmış, boynu Sana karşı bükülmüş, gözleri Senin için dolmuş, bedeni Senin için zayıflamış ve burnu (secdeye vararak) toprağa bulanmış birinin yalvarışıyla dua ediyorum. Ey Allâh! Ey istenilenlerin en hayırlısı! Ey verenlerin en hayırlısı! Sen beni bu duam sayesinde mahrum biri yapma, Sen bana karşı esirgeyici ve acıyıcı ol.”

(Taberânî, el-Mu'cemü'l-Kebîr, no:11405, 11/174)

7) İbni Abbâs (Radiyallâhu Anhümâ)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «يَجْتَمِعُ الْبَرِيُّ وَالْبَحْرِيُّ، يَعْنِي الْيَأْسَ وَالْخَضِرَ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ كُلَّ عَامٍ بِمَكَّةَ.»

“Karalı ve denizli yani İlyas ve Hızır (Aleyhimmesselâm) her sene Mekke'de bir araya gelir.”

(Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/63)

İbni Abbâs (Radiyallâhu Anhümâ) şöyle demiştir: “Bize ulaşan rivayete göre onlardan her biri (ihramdan çıkmak üzere bayram sabahı) birbirinin başını traş ederler ve o zaman her biri diğerine şu zikirleri yapmasını tenbihler:

«بِسْمِ اللَّهِ مَا شَاءَ اللَّهُ، لَا يَأْتِي بِالْخَيْرِ إِلَّا اللَّهُ، بِسْمِ اللَّهِ مَا شَاءَ اللَّهُ، لَا يَضُرُّهُ الشُّوَاءُ غَيْرُ اللَّهِ، بِسْمِ اللَّهِ مَا شَاءَ اللَّهُ، وَمَا بِكُمْ مِنْ نِعْمَةٍ فَمِنْ اللَّهِ، بِسْمِ اللَّهِ مَا شَاءَ اللَّهُ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ.»

“Allâh'ın adıyla! Allâh ne dilerse o olur. Hayırları Allâh'tan başkası getiremez. Allâh'ın adıyla! Allâh ne dilerse o olur. Kötülükleri Allâh'tan başkası götüremez! Allâh'ın adıyla! Allâh ne dilerse o olur. Sizde bulunan her nimet Allâh'tandır! Allâh'ın adıyla! Allâh ne dilerse o olur. Allâh'ın yardımı olmadan hiçbir güç ve kuvvet yoktur.”

İbni Abbâs (Radiyallâhu Anhümâ) bunları dedikten sonra **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir:

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ قَالَهَا كُلَّ يَوْمٍ أَمِنَ مِنَ الْعَرَقِ وَالْحَرَقِ وَالسَّرَقِ، وَمِنْ كُلِّ شَيْءٍ يَكْرَهُهُ حَتَّى يُمْسِيَ، وَمَنْ قَالَهَا حِينَ يُمْسِي كَانَ فِي حِرْزِ اللَّهِ حَتَّى يُصْبِحَ.»

“Her kim her gün bu duayı okursa, akşama kadar boğulmaktan, yangından, birşeyi çalmaktan ve istemediği herşeyden emin olur. Akşamladığı vakit bunları söyleyen de sabaha varıncaya kadar Allâh'ın koruması içerisinde kalır.” (Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/63-64)

Ali (Radiyallâhu Anh)dan rivayet edildiğine göre Arefe günü **Cibril, Mikâil, İsrâfil ve Hızır** (Aleyhimüsselâm)ın ikinci vaktindeki duası:

عَنْ عَلِيِّ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: «يَجْتَمِعُ فِي كُلِّ يَوْمٍ عَرَفَةَ بَعْرَفَاتِ جِبْرِيلُ وَمِيكَائِيلُ وَإِسْرَافِيلُ وَالْخَضِرُ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ، فَيَقُولُ جِبْرِيلُ: مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، وَيَرُدُّ عَلَيْهِ مِيكَائِيلُ فَيَقُولُ: مَا شَاءَ اللَّهُ كُلُّ الْعِزَّةِ مِنَ اللَّهِ، فَيَرُدُّ عَلَيْهِ إِسْرَافِيلُ فَيَقُولُ: مَا شَاءَ اللَّهُ الْخَيْرُ كُلُّهُ بِيَدِ اللَّهِ، فَيَرُدُّ عَلَيْهِ الْخَضِرُ فَيَقُولُ: مَا شَاءَ اللَّهُ لَا يَدْفَعُ الشُّوَاءَ إِلَّا اللَّهُ، ثُمَّ يَتَفَرَّقُونَ فَلَا يَجْتَمِعُونَ إِلَى قَابِلٍ مِنْ ذَلِكَ الْيَوْمِ.»

“Her Arefe günü Arafat'ta **Cibril, Mikâil, İsrâfil ve Hızır** (Aleyhimüsselâm) bir araya gelirler. **Cibril** (Aleyhisselâm): ‘Allâh ne dilerse o olur. Allâh'ın yardımı olmadan hiçbir güç ve kuvvet yoktur’ der. **Mikâil** (Aleyhisselâm) ona cevap vermek üzere: ‘Allâh ne dilerse o olur. İzzetin tamamı Allâh'tandır’ der.

İsrâfil (Aleyhisselâm) ona karşılık olarak: ‘Allâh ne dilerse o olur. Bütün hayırlar Allâh'ın (kudret) elindedir’ der. **Hızır** (Aleyhisselâm) ona mukabele etmek üzere: ‘Allâh ne dilerse o olur. Kötülüğü Allâh'tan başka kimse savuşturamaz’ der. Sonra dağılırlar bir dahaki sene o güne kadar biraraya gelmezler.” (Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/64)

Her birinin söylediği zikirlerin mecmûu (toplamı) şöyledir:

«مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، مَا شَاءَ اللَّهُ كُلُّ الْعِزَّةِ مِنَ اللَّهِ، مَا شَاءَ اللَّهُ الْخَيْرُ كُلُّهُ بِيَدِ اللَّهِ، مَا شَاءَ اللَّهُ لَا يَدْفَعُ الشُّوَاءَ إِلَّا اللَّهُ.»

8) Muhammed ibni Mervân (Radiyallâhu Anh)dan nakledildiğine göre **Ali** (Radiyallâhu Anh) şöyle demiştir: “Yol imkanı bulduğum sürece, ben bu Arafat vekfesini asla terketmeyeceğim. **Allâh-u Te'âlâ**'nın mutlaka şu dünyada her gün ateşten âzâd ettiği kimseler vardır ama Arefe gününden daha ziyade boyunların âzâd edildiği hiçbir gün yoktur. O halde sen o gün:

«اللَّهُمَّ أَعْتِقْ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ، وَأَوْسِعْ لِي مِنَ الرِّزْقِ الْحَلَالِ، وَاصْرِفْ عَنِّي فَسَقَةَ الْجَنِّ وَالْإِنْسِ.»

‘Ey Allâh! Boynumu cehennemden âzâd eyle, benim için helal rızık geniş eyle, cinlerin ve insanların fâsıklarını benden def eyle’ demeyi çok yap. Zira bugün benim yaptığım duların geneli bundan ibarettir.” (İbnü'l-Cevzi, Müsîru'l-'azmi's-sâkin, 1/255; Hâfız İbni Nâsiruddîn ed-Dimesşkî, Fazlu 'aşri zülhicce, sh:43)

9) Abdullâh ibni'l-Hâris (Radiyallâhu Anh)dan rivayete göre **İbni Ömer** (Radiyallâhu Anhümâ) Arafat'ta yüksek sesle şu duayı okurdu:

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، اللَّهُمَّ اهْدِنَا بِالْهُدَى، وَزَيِّنَّا بِالتَّقْوَى، وَاعْفِرْ لَنَا فِي الْآخِرَةِ وَالْأُولَى، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ رِزْقِكَ وَعَطَائِكَ رِزْقًا طَيِّبًا مُبَارَكًا، اللَّهُمَّ أَمَرْتُ بِالدُّعَاءِ وَقَضَيْتَ عَلَيَّ نَفْسِيكَ بِالْإِجَابَةِ، وَأَنْتَ لَا تُخْلِفُ وَعْدَكَ وَلَا تُكْذِبُ عَهْدَكَ، اللَّهُمَّ مَا أَحْبَبْتَ مِنْ خَيْرٍ فَحَبِّبْهُ إِلَيْنَا وَيَسِّرْهُ لَنَا، وَمَا كَرِهْتَ مِنْ شَرٍّ فَكَرِّهْهُ إِلَيْنَا وَجَبِّنَاهُ، وَلَا تَنْزِعْ مِنَّا الْإِسْلَامَ بَعْدَ إِذْ أَعْطَيْتَهُ لَنَا يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.»

“Allâh'dan başka hiçbir ilâh yoktur. O tektir. O'nun hiçbir ortağı yoktur. Mülk O'na aittir. Hamd O'na mahsustur. O her şeye hakkıyla gücü yetendir. Ey Allâh! Bizi hidayete ulaştır, bizi takva ile süsle, dünyada da âhirette de bizi bağışla.

Ey Allâh! Ben Senin rızıkından ve bahşişinden, tertemiz ve mübarek bir rızık istiyorum. Ey Allâh! Sen duayı emrettin, kabul edeceğine dair kendi Zâtına hükmettin. Sen vaadini bozmazsın ve sözünü yalan çıkarmazsın.

Ey Allâh! Hangi hayırları sevdiysen onları bize de sevdir ve kolay eyle, hangi şerleri çirkin gördüysen onları bize de çirkin göster ve bizi onlardan uzaklaştır. Ey acıyanların en merhametlisi! Bize İslam'ı verdikten sonra İslam'ı bizden söküp alma.” (Taberânî, Fazlu 'aşri zülhicce, no:55, sh:58; ed-Du'â, no:878, 2/1208)

10) Vakfe saatinde (Arefe günü ikindiden sonra) özellikle şu dua okunur ki bu duanın içeriğinde âyet-i kerime ve hadîs-i şeriflerden derlenme birçok mühim dua mevcuttur:

«اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ وَاللَّهُ الْحَمْدُ، لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ، إِنَّ الْحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ، لَا شَرِيكَ لَكَ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ، وَأَرْنَا مَنْاسِكَنَا وَتُبَّ عَلَيْنَا إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ، رَبَّنَا لَا تَزُغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ، رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَإِسْرَافَنَا فِي أَمْرِنَا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ، رَبَّنَا إِنَّا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلإِيمَانِ أَنْ آمِنُوا بِرَبِّكُمْ فَآمَنَّا، رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَتَوَفَّنَا مَعَ الْأَبْرَارِ، رَبَّنَا وَآتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلَى رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ، إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الثَّباتَ فِي الْأَمْرِ وَالْعَزِيمَةَ عَلَى الرُّشْدِ وَأَسْأَلُكَ قَلْبًا سَلِيمًا وَلِسَانًا صَادِقًا وَأَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ مَا تَعْلَمُ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا تَعْلَمُ وَأَسْتَغْفِرُكَ مِمَّا تَعْلَمُ إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحَزَنِ وَالْعَجْزِ وَالْكَسَلِ وَالْجُبْنِ وَالْبُخْلِ وَالْهَرَمِ وَالْمَأْثَمِ وَالْمَغْرَمِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْقَبْرِ وَعَذَابِ الْقَبْرِ وَمِنْ فِتْنَةِ النَّارِ وَعَذَابِ النَّارِ وَمِنْ شَرِّ فِتْنَةِ الْغَنِيِّ وَمِنْ شَرِّ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ زَوَالِ نِعْمَتِكَ وَتَحَوُّلِ عَافِيَتِكَ وَفَجَاءَةِ نِقْمَتِكَ وَجَمِيعِ سَخَطِكَ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ جَهْدِ الْبَلَاءِ وَدَرَكِ الشَّقَاءِ وَسُوءِ الْقَضَاءِ وَشَمَاتَةِ الْأَعْدَاءِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ وَبِمُعَافَاتِكَ مِنْ عُقُوبَتِكَ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْكَ، لَا أَحْصِي ثَنَاءً عَلَيْكَ أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَى نَفْسِكَ، اللَّهُمَّ طَهِّرْ قَلْبِي مِنَ النِّفَاقِ وَعَمَلِي مِنَ الرِّيَاءِ وَلِسَانِي مِنَ الْكُذْبِ وَبَصْرِي مِنَ الْخِيَانَةِ فَإِنَّكَ تَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ، اللَّهُمَّ اقْسِمْ لَنَا مِنْ خَشْيَتِكَ مَا يَحُولُ بَيْنَنَا وَبَيْنَ مَعَاصِيكَ وَمِنْ طَاعَتِكَ مَا تُبَلِّغُنَا بِهِ جَنَّاتِكَ وَمِنْ الْيَقِينِ مَا تَهْوُونَ بِهِ عَلَيْنَا مُصِيبَاتِ الدُّنْيَا وَمَتِّعْنَا بِأَسْمَاعِنَا وَأَبْصَارِنَا وَقُوتِنَا مَا أَحْيَيْتَنَا وَاجْعَلْهُ الْوَارِثَ مِنَّا وَاجْعَلْ ثَأْرَنَا عَلَى مَنْ ظَلَمْنَا وَانصُرْنَا عَلَى مَنْ عَادَانَا وَلَا تَجْعَلِ الدُّنْيَا أَكْبَرَ هَمِّنَا وَلَا مَبْلَغَ عِلْمِنَا وَلَا تُسَلِّطْ عَلَيْنَا مَنْ لَا يَخَافُكَ وَلَا يَرْحَمُنَا، اللَّهُمَّ سَلِّمْ دِينَنَا وَلَا تَسْلُبْ وَقْتِ التَّرَعِ إِيمَانَنَا وَلَا تُسَلِّطْ عَلَيْنَا مَنْ لَا يَخَافُكَ وَلَا يَرْحَمُنَا وَارزُقْنَا خَيْرِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، اللَّهُمَّ اجْعَلْ فِي سَمْعِي نُورًا وَفِي بَصْرِي نُورًا وَفِي قَلْبِي نُورًا، اللَّهُمَّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ وَسْوَاسِ الصُّدُورِ وَتَشْتِثِ الْأُمُورِ وَعَذَابِ الْقَبْرِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا يَلِجُ فِي اللَّيْلِ وَشَرِّ مَا يَلِجُ فِي النَّهَارِ وَشَرِّ مَا تَهْبُّ بِهِ الرِّيَّاحُ وَشَرِّ بَوَاقِ الدَّهْرِ، رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ، وَاعْفِرْ لَنَا وَلِوَالِدِينَا وَذُرِّيَّتِنَا وَإِخْوَانِنَا وَأَهْلِينَا وَالْحَاضِرِينَ وَالْغَائِبِينَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ أَجْمَعِينَ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.»

“Allâh en büyüktür. Allâh yücedir. Allâh'tan başka hiçbir ilâh yoktur. Allâh en büyüktür. Allâh en uludur. Bütün hamdler O'nun içindir.

Ey Allâh! Davetine sözümle ve özümle geldim, emrin başüstüne. Buyur Allâhım buyur. Senin hiçbir ortağın yoktur. Emrin başüstüne. Hamd Sana mahsustur, bütün nimetler Sendendir. Mülk de Sana mahsustur, Senin ortağın yoktur.

Allâh'dan başka hiçbir ilâh yoktur. O tektir, O'nun hiçbir ortağı yoktur. Mülk O'na aittir. Hamd O'na mahsustur. Diriltir ve öldürür. Tüm hayırlar O'nun (kudret) elindedir ve O her şeye hakkıyla gücü yetendir. Dönüş ancak O'nadır.

Bütün hamdler, bizi işte bu (nimet yurduna girme vesilesi olan ima)na hidayet etmiş olan O (yüce) Allâh'a aittir. Allâh bizi (islâm'a) hidayet etmeseydi, biz (kendiliğimizden) asla hidayet bulamazdık.

Ey Allâh! Efendimiz İbrâhîm'e ve onun âline salât ettiğin gibi Efendimiz Muhammed'e ve onun âline de salât eyle. Şüphesiz ki Sen hamd olunmaya layıksın ve ulusun. Ey Allâh! Efendimiz İbrahim'e ve onun âline bereket verdiğin gibi Efendimiz Muhammed'e ve onun âline de bereket ver. Şüphesiz ki Sen hamd olunmaya layıksın ve ulusun.

Ey Rabbimiz! (Bu amelimizi) bizden kabul buyur, şüphesiz (dualarımızı hakkıyla işiten) Semî de, (niyetlerimizi tam manasıyla bilen) Alîm de Sensin ancak Sen. Sen bize hac ibadetlerimizi tarif et ve (vazifelerimizi icra eder-ken yapmış olduğumuz eksiklikleri affedip) tevbemizi kabul et. Şüphesiz (tevbeleri çokça kabul eden) Tevvâb da, (inanırları çokça esirgeyen) Rahîm de Sensin ancak Sen.

Ey Rabbimiz! Bizi (muhkem ve müteşâbih âyetlerin tümüne inanmaya) hidayet buyurduktan sonra (kalplerini râzı olmadığı yorumlara kaydırıp kimselere yaptığın gibi, bizim) kalplerimizi (de müteşâbihleri araştırmaya meylettirerek haktan) kaydırma ve bize tarafından bir rahmet bahşet (ki, hakta sebata muvaffak olalım ve günahlarımızdan kurtulalım)! Şüphesiz ki (karşılık beklemeden bolca bağış yapan) Vehhâb Sensin, ancak Sen.

Ey Rabbimiz! Bizim için günahlarımızı ve (kulluk) işimizdeki (haddi aşmamızı ve) isrâfımızı bağışla, (er meydanında) ayaklarımızı iyice sabit kıl ve o kâfirler toplumuna karşı bize yardım et.

Ey Rabbimiz! Şüphesiz biz: 'Rabbimize inanın' diye imana çağırın (Muhammed (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) ve Kur'ân gibi) yüce bir münâdî duyduk da (ona) hemen inandık. Rabbimiz! Öyleyse bizim için (büyük) günahlarımızı bağışla, (küçük günahlarımızı vesâir) kötü işlerimizi de bizden ört ve bizi (m canlarımızı) iyi kullarla birlikte (peygamberler, siddıklar, şehidler ve salihler zümresine dâhil olarak) vefat ettir.

Ey Rabbimiz! Peygamberlerinle birlikte bize vaad etmiş olduğun şeyi (sevap ve nusreti) ver bize! Kıyamet gününde de rezil etme bizi. Şüphesiz ki Sen (müminlere sevap vermek ve dualarını kabul etmek hususunda kendilerine vermiş olduğun) sözü bozmazsın.

Ey Allah! Ben Senden din işinde sebat, doğru yolda azimlilik isterim. Ben Senden selim bir kalp ve doğru bir lisan isterim. Ben Senden bildiğin bütün hayırları isterim, bildiğin tüm şerlerden Sana sığınırım, bildiğin bütün günahlarımdan Senden mağfiret dilerim zira tüm gaybı hakkıyla bilen ancak Sensin.

Ey Allâh! Sıkıntıdan, üzüntüden, güçsüzlükten, tembellikten, korkaklıktan, cimrilikten, bunamaktan, gûnahtan ve borçtan Sana sığınırım. Kabir azabından, kabrin sıkıntısından, ateşin sıkıntısından, cehennem azabından, zenginlik fitnesinin şerrinden, hayat ve ölümün kargaşalarının şerrinden Sana sığınırım.

Ey Allâh! Nimetinin elden çıkmasından, afiyetinin dönüşmesinden, azabının ansızın gelmesinden ve gazabını çekecek tüm şeylerden Sana sığınırım, zora düşüren beladan peşime düşen bedbahlıktan kötü kaza (yazı)dan ve düşmanlarımdan sevinmesinden Sana sığınırım.

Ey Allâh! Gazabından rızana, azabından affına sığınırım, Senden Sana sığınırım. Sana karşı övgüyü sayıp bitiremem. (Sen bizim övgülerimiz muhtaç değilsin ve bizim medhiyelerimiz Seni hakkıyla tavsif edemez.) **Sen Kendini övdüğün gibisin. Ey Allâh! Kalbimi nifaktan, amelimi riyadan, dilimi yalandan, gözümü hâin bakıştan tertemiz eyle, şüphesiz ki gözlerin hâin bakışını da kalplerin gözlediği düşünceleri de ancak Sen bilebilirsin.**

Ey Allâh! Sen bize günahlarınla aramıza girecek kadar Kendi korkundan, cennetine ulaştırarak kadar Kendine itaatten ve dünya musibetlerini bize kolaylaştıracak kadar da yakîni imandan nasip bölüştür.

Sen bizi yaşattığın sürece kulaklarımızla, gözlerimizle ve kuvvetlerimizle bizi faydalandır. Onları bize vâris (lerimizin ardımızda kaldığı gibi ardımıza dek kalıcı) eyle (ölünceye kadar bizi onlardan mahrum eyleme).

Bize zulmedenlere karşı intikamımızı al, bize düşmanlık edenlere karşı bize yardım eyle. En büyük derdimizi de ilmimizin ulaştığı noktayı da sadece dünya eyleme, Senden korkmayan ve bize acımayan kimseleri bize musallat eyleme.

Ey Allâh! Bize selamet ihsan eyle, dinimizi de (her türlü imansızlık tehlikesinden) sâlim eyle, ruhumuzun çıkma vaktinde imanımızı elimizden selb eyleme. Bize dünya ve âhiretin tüm hayırlarını nasip eyle, şüphesiz Sen herşeyi hakkıyla gücü yetensin.

Allâh'dan başka hiçbir ilâh yoktur. O tektir. O'nun hiçbir ortağı yoktur. Mülk O'na aittir. Hamd O'na mahsustur. Diriltir ve öldürür. Tüm hayırlar O'nun (kudret) elindedir ve O her şeye hakkıyla gücü yetendir.

Ey Allâh! Kulağıma nur ver, gözüme nur ver, kalbime nur ver. Ey Allâh! Göğsümü geniş eyle, işimi kolay eyle. Gönüllerin vesvesesinden, işlerin dağınıklığından ve kabir azabından Sana sığınırım.

Ey Allâh! Gece içerisine giren şeylerin şerrinden, gündüz içerisine giren şeylerin şerrinden, rüzgarların esip getirdiği şeylerin şerrinden ve zamanın helak edice musibetlerinin şerrinden Sana sığınırım.

Ey Rabbimiz! Bize dünyada da (nimet, âfiyet, yeterli ve helâl rızık, sâliha bir eş, hayırlı evlat, sağlıklı yaşam, düşmanlara karşı zafer, Kur'ân anlayışı, iyilerle beraberlik, insanlar tarafından güzel övgülere mazhar olmak, ilim ve ibadet gibi) **güzel şeyler ver, âhirette de** (kabirden müjdeyle kalkmak, kötü muhasebeden kurtuluş, mahşerin şiddetlerinden selâmet, cennete azapsız giriş ve Allâh-u Te'âlâ'nın cemâlini görme lezzeti gibi) **güzel şeyler ver ve bizi** (afv-u mağfiret buyurarak) o (cehennem) **ateşin(in) azabından** (ve o azâba götürecektür) **günahlardan) koru.**

Ey acıyanların en merhametlisi! Sen bizi de anne babalarımızı da, zürriyetlerimizi de, kardeşlerimizi de, ailelerimizi de, bütün Müslümanlardan yanımızda olanları da, uzakta olanları da rahmetinle mağfiret eyle. Allâh-u Te'âlâ Efendimiz Muhammed'e ve Ehl-i Beyt'ine ve tüm sahabesine salât eylesin. Âlemlerin Rabbi olan Allâh'a hamd olsun."

BAYRAM GECESİ

(14 ekim pazartesi 15 ekim salıya bağlayan gece)

VE SABAHINDA YAPILACAK VAZİFELER

1) Bayram gecelerini, Allâh-u Te'âlâ'yı zikretmek, namaz kılmak ve diğer ibadetlerle ihya etmek müstehaptır.

Bu husustaki delilimiz **Ebû Ümâme** (Radiyallâhu Anh)dan rivayet edilen bir hadîs-i şeriftir ki, **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) bu hadîs-i şerifte şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَبِي أُمَامَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ قَامَ لَيْلَتِي الْعِيدَيْنِ مُحْتَسِبًا لِلَّهِ، لَمْ يَمُتْ قَلْبُهُ يَوْمَ تَمُوتُ الْقُلُوبُ.»

“Her kim sevabını Allâh-u Te‘âlâ’dan umarak bayram gecelerini (ibadetle) ihya ederse, (âhireti unutup dünyaya bağlanmakla) kalplerin öldüğü gün onun kalbi ölmez.” (İbni Mâce, Sıyâm:68, no:1782, 1/567)

Âlimler bayram gecelerinin ne kadarlık bir zamanının ibadetle geçirileceği hakkında ihtilâf etmişlerdir. Bu hususta en sağlam görüş, gecenin büyük bir kısmının ibadetle geçirilmesidir. Ayrıca “Muayyen bir vakit içerisinde geceleyin kalkıp ibadet edilmekle de o gece ihya edilmiş olur” diyen âlimler mevcuttur.

Bayram Gününün Zikirleri: Enes (Radiyallâhu Anh)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte şöyle buyrulmuştur:

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: «مَنْ قَالَ فِي كُلِّ وَاحِدٍ مِنَ الْعِيدَيْنِ؛ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ، وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، أَرْبَعِمِائَةَ مَرَّةٍ قَبْلَ صَلَاةِ الْعِيدِ، رَوَّجَهُ اللَّهُ أَرْبَعِمِائَةَ حَوْرَاءَ، وَكَأَنَّمَا أَعْتَقَ أَرْبَعِمِائَةَ رَقَبَةٍ، وَوَكَّلَ اللَّهُ بِهِ مَلَائِكَةً يَبْنُونَ لَهُ الْمَدَائِنَ وَيَغْرِسُونَ لَهُ الْأَشْجَارَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.»

“Her kim iki bayramın her birinde bayram namazından önce 400 kere:

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ، بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ»

‘Allâh’tan başka hiçbir ilâh yoktur. O tektir. O’nun hiçbir ortağı yoktur. Mülk O’na aittir. Hamd O’na mahsustur. Diriltir ve öldürür. Kendisiye hiç ölmeyecek diridir. Tüm hayırlar O’nun (kudret) elindedir ve O her şeye hakkıyla gücü yetendir’ derse Allâh-u Te‘âlâ onu 400 huri ile evlendirir, 400 köle âzâd etmiş gibi olur, Allâh-u Te‘âlâ bu kişi için kıyamet günü şehirler bina etmek ve ağaçlar dikmek üzere melekler görevlendirir.” (Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/162)

Hadîs-i şerifte şöyle vârid olmuştur:

عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «مَنْ قَالَ: سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، يَوْمَ الْعِيدِ ثَلَاثِمِائَةَ مَرَّةٍ وَأَهْدَأَهَا لِأَمْوَاتِ الْمُسْلِمِينَ، دَخَلَ فِي كُلِّ قَبْرِ أَلْفِ نُورٍ وَيَجْعَلُ اللَّهُ فِي قَبْرِهِ إِذَا مَاتَ أَلْفَ نُورٍ.»

“Her kim bayram günü 300 kere «سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ» ‘Allâh’ı hamdiyle tesbih ederim’ der de sevabını Müslümanların ölmüşlerine hediye ederse her kabre bin nur girer, bu kişi öldüğü zaman da Allâh-u Te‘âlâ onun kabrine bin nur girdirir.” (Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/155)

2) Bayram sabahı kul haklarının da nasuh tevbesi ile tevbe etmek şartıyla bağışlandığı göz önünde bulundurularak çok tevbe ve istiğfarda bulunmak müstehabtır. Nitekim Abbâs ibni Mirdâs (Radiyallâhu Anh) şöyle anlatmıştır:

عَنِ الْعَبَّاسِ بْنِ مِرْدَاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دَعَا عَشِيَّةَ عَرَفَةَ لِأُمَّتِهِ بِالْمَغْفِرَةِ وَالرَّحْمَةِ فَأَكْثَرَ الدُّعَاءَ فَأَجَابَهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ أَنْ: قَدْ فَعَلْتُ وَغَفَرْتُ لِأُمَّتِكَ إِلَّا مَنْ ظَلَمَ بَعْضَهُمْ بَعْضًا، فَقَالَ: «يَا رَبِّ إِنَّكَ قَادِرٌ أَنْ تَغْفِرَ لِلظَّالِمِ وَتُثِيبَ الْمَظْلُومَ خَيْرًا مِنْ مَظْلَمَتِهِ»، فَلَمْ يَكُنْ فِي تِلْكَ الْعَشِيَّةِ إِلَّا ذَا فَلَمَّا كَانَ مِنَ الْعَدِ دَعَا عِدَاةَ الْمُزْدَلِفَةِ فَعَادَ يَدْعُو لِأُمَّتِهِ فَلَمْ يَلْبَثِ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ تَبَسَّمَ فَقَالَ بَعْضُ أَصْحَابِهِ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! بِأَبِي أَنْتَ وَأُمِّي ضَحِكْتَ فِي سَاعَةٍ لَمْ تَكُنْ تَضْحَكُ فِيهَا فَمَا أَضْحَكَكَ أَضْحَكَ اللَّهُ سِتِّكَ قَالَ: «تَبَسَّمْتُ مِنْ عَدُوِّ اللَّهِ إِبْلِيسَ حِينَ عَلِمَ أَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ قَدْ اسْتَجَابَ لِي فِي أُمَّتِي وَغَفَرَ لِلظَّالِمِ أَهْوَى يَدْعُو بِالشُّبُورِ وَالْوَيْلِ وَيَحْثُو التُّرَابَ عَلَى رَأْسِهِ فَتَبَسَّمْتُ مِمَّا يَضَعُ جَزْعُهُ.»

“**Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) Arefe günü ikinci vakti ümmetinin rahmete mazhar kılıp bağışlanması için dua yaptı, bu duayı çok yapınca da **Allâh Azze ve Celle** kendisine: ‘**Gerçekten Ben bunu yaptım, birbirine zulmedenler dışında ümmetini bağışladım**’ diye icabette bulundu.

O zaman **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) (birbirine zulmetmeyen kimse pek az bulunacağını dolayısıyla birçoğunun bağışlanmayacağını anlayarak): ‘**Yâ Rabbi! Sen zalimi bağışlayıp mazluma zaliminden alacağı haktan daha hayırlı bir mükâfat vermeye Kâdirsin** (öyleyse kul haklarını da bağışlayıp hak sahiplerine Kendi katından çok hayırlı sevaplar ver)’ dedi. O gün sadece bunlar oldu.

Ertesi gün Müzdelife (bayram) sabahı yine ümmeti için dua etmeye başlamıştı ki çok geçmeden tebessüm buyurunca eshâbından biri: ‘**Yâ Rasûlellâh! Anam babam sana feda olsun! Hiç gülmez olduğun bir saatte gülmeye başladın, seni güldüren ne oldu? Allâh sürekli yüzünü güldürsün**’ dedi.

Bunun üzerine **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem): ‘**Allâh’ın düşmanı iblisin durumuna tebessüm ettim. O, Allâh Azze ve Celle’nin benim ümmetim hakkında yaptığım duamı kabul ederek zalimi (üzerinde kul hakkı olanı) bağışladığını anlayınca çok hayıflanarak helak olması için kendisine beddua etmeye ve başına topraklar saçmaya başladı. İşte bu nedenle ben onun bu sıkıntısından dolayı yaptığı şeyleri görünce dayanamayıp tebessüm ettim**’ buyurdu.” (Ahmed ibni Hanbel, el-Müsned, no:16207, 26/137)

Tabiki üzerinde kul hakkı olanların, hak sahibinden mutlaka helallik istemeleri, üzerlerinde bulunan hak bir mal, emanet veya alacak verecek gibi şeyler ise mutlaka onları sahiplerine iade etmeleri, kendilerini bulamıyorlarsa veya ölmüşlerse o zaman vârislerine vermeleri, onları da bulamıyorlarsa o zaman sevabı hak sahiplerinin olmak üzere onlar adına o hak nispetinde sadaka vermeleri ve tabiki bütün hakların sahibi olan **Allâh-u Te’âlâ**’ya tevbe etmeleri gereklidir.

Bu hadîs-i şerifteki müjde ise hak sahiplerinden helallik istedikleri halde kuru inatçılık yüzünden helallik alamayan yahut hak sahiplerini bulamayan ve onlar adına sadaka verecek imkanı da olmayan kimseler hakkında olsa gerektir.

Ama yine de sahih bir kaynaktan geçen bu ve buna benzer hadîs-i şerifler bize büyük müjde olmakla birlikte aynı zamanda bu on günlerin özellikle de Arefe ve Bayram günlerinin ne büyük müjdelere mahal olduğunu dolayısıyla bu günleri mutlaka tevbe-istiğfar, zikir ve dua ile geçirmemiz gerektiği hususunda bizleri uyarmaktadır.

3) Kurban bayram gecesinde, güneşin batışından itibaren imam bayram namazını kıldırma-ya kalkıp iftitah tekbirini alıncaya kadar geçen zaman içinde tekbir getirmek müstehaptır. Bunun yanında namazların arkasında ve diğer hallerde tekbir getirmek de müstehaptır.

Nitekim **Ebû Hureyre** (Radiyallâhu Anh)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «زَيِّنُوا أَعْيَادَكُمْ بِالتَّكْبِيرِ». وَفِي رِوَايَةٍ أَنَسٍ: «زَيِّنُوا الْعِيدَيْنِ بِالتَّهْلِيلِ وَالتَّقْدِيسِ وَالتَّحْمِيدِ وَالتَّكْبِيرِ.»

“**Bayramlarınızı tekbirle süsleyin**” buyrulmuştur. **Enes** (Radiyallâhu Anh)dan gelen rivayete göre ise: “**iki bayramı tehlil** (tevhid kelimesi), **takdis, hamd ve tekbir** (getirmek sûreti) **ile ziynetlendirin**” buyrulmuştur. (Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/154)

Bir hadîs-i şerifte şöyle vârit olmuştur:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «أَكْثَرُوا مِنَ التَّكْبِيرِ لَيْلَةَ عِيدِ النَّحْرِ إِلَى آخِرِ أَيَّامِ الشَّارِقِ خَلَّفَ كُلَّ الصَّلَاةِ ثَلَاثًا، فَإِنَّهُ يَهْدِمُ الذَّنُوبَ هَدْمًا.»

“Kurban bayramı gecesinden itibaren teşrik (bayram) günlerinin sonuna kadar namazların ardından 3 kere tekbir getirin, zira o günahları tamamen göçük altında bırakır.” (Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlîs, 1/154)

İmâm-ı Nâfî' (Rahimehullâh)ın nakline göre **İbni Ömer** (Radyallâhu Anhümâ) on günlerin tamamında oturduğu yattığı her yerde tekbir getirirdi. **Atâ ibni Ebî Rabâh** (Radyallâhu Anh) da bu on günde yollarda ve pazarlarda sürekli tekbir getirirdi.

Câfer ibni Süleyman (Radyallâhu Anh) şöyle demiştir: “(Tâbinin ulularından olan) **Sâbit el-Bünânî** (Radyallâhu Anh)ın bu on günlerde zikir ve ilim meclislerinde sohbet aralarında sözünü keserek tekbir getirdiğine ve: ‘Bu günler zikir günleridir, geçmiş büyükler böyle yaparlardı’ dediğine şahit oldum. Ayrıca **Mâlik ibni Dinar Hazretleri**’nin böyle yaptığını gördüm.”

Fakih **Ebu'l-Leys** (Rahimehullâh) şöyle demiştir. Bu günlerde kişi tekbirleri sessizce içinden getirirse daha efdal olur. Lakin şeriatı açığa çıkarmak ve insanlara hatırlatmak niyetiyle yüksek sesle tekbir getirirse bunda bir mahzur yoktur nitekim bu konuda da bir rivayet vârid olmuştur. (Ebu'l-Leys es-Semerkandî, Tenbihu'l-ğâfilîn, no:471, sh:328)

Tekbir getirmek 3 kere: «اللَّهُ أَكْبَرُ» “Allâh-u ekber (Allâh-u Te'âlâ her şeyden yücedir)” demek sûretiyle olur.

Yezîd ibni Ebî Ziyad (Radyallâhu Anh)ın nakline göre; Sa'îd ibni Cübeyr, **Abdurrahmân Ebî Leylâ** ve diğer fakihler bayram ve teşrik günlerinde:

«اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ وَاللَّهُ الْحَمْدُ.»

“Allâh-u Te'âlâ her şeyden yücedir. Allâh-u Te'âlâ her şeyden büyüktür. Allâh-u Te'âlâ'dan başka hiçbir ilah yoktur ve Allâh-u Te'âlâ her şeyden yücedir. (Yine) Allâh-u Te'âlâ her şeyden yücedir. Hamd de Allâh-u Te'âlâ içindir diye tekbir getirirlerdi.” (Ebu'l-Leys es-Semerkandî, Tenbihu'l-ğâfilîn, no:471, sh:328)

Hanefî mezhebinde göre tekbir sığasında tercih edilen lafız budur.

Ayrıca **İmâm-ı Şâfi'î** (Rahimehullâh)ın beyanına göre sadece üçer kere tekbir getirmekle yetilmemeli, bununla beraber şu dua da okunmalıdır:

«اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيرًا، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيرًا، وَسُبْحَانَ اللَّهِ بُكْرَةً وَأَصِيلًا، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَلَا نَعْبُدُ إِلَّا إِيَّاهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ، صَدَقَ وَعْدُهُ، وَنَصَرَ عَبْدُهُ، وَهَزَمَ الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ.»

“Allâh-u Te'âlâ her şeyden yüce olmakla yücedir. Allâh-u Te'âlâ'ya çokça hamdolsun. Sabah ve akşam Allâh-u Te'âlâ'yı tesbih ederiz. Allâh-u Te'âlâ'dan başka hiçbir ilah yoktur.

Kâfirler hoşlanmasa da, ibadeti sadece O'na tahsis ediciler olarak yalnız O'na ibadet ederiz. Bir olan Allâh-u Te'âlâ'dan başka hiçbir ilah yoktur. (Peygamberine) verdiği (yardım) söz(ün)de sâdik olmuştur, kuluna yardım etmiştir ve yalnız Kendi kudreti ile düşman birliklerini perişan etmiştir. Allâh'tan başka hiçbir ilah yoktur. Allâh her şeyden büyüktür.” (İmâm-ı Nevevî, el-Ezkâr, no:522, sh:199)

4) Her iki bayramda da sabahleyin gusül abdesti almalı, en güzel elbiselerini giymeli, güzel koku sürünmeli, bıyıkları kısaltmalı, tırnakları kesmeli, koltuk ve kasık tıraşı yapmalıdır.

5) Kurban bayramı sabahı bayram namazından önce bir şey yeme hususunda **Rasûlülâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) acele etmezdi, hatta kendi kurbanının etinin pişmesini beklerdi, çünkü kurban bayramında, fitir bayramı gibi, önceki güne muhâlefet etme durumu yoktur.

Kurban bayramında ise camiden dönünceye kadar birşey yememeli, mümkünse kestiği kurban etinden yemelidir. Zira fakirlerin yiyecek şeyleri yoktur. Zenginler kestikleri kurban etinden onlara verdikleri zaman yerler. Bu nedenle fakirlere uymak için yemek ertelenir ki burada fitir bayramı ile kurban bayramı arasında bir ayrılık vardır.

Eshâb-i kirâm (Aleyhimürridvân) kurban bayram namazı kılincaya kadar çocuklarını y emekten, memede olan çocuklarını da süt emmekten alıkoyarlardı. Râviler **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in kurban bayramında namazdan dönünceye kadar bir şey yemediğini, ancak kestiği kurban etinden yediğini haber vermişlerdir. Kurban bayram namazından önce yemek bazılarına göre mekruh, bazılarına göre mekruh değildir. Muhtâr (seçkin) olan fetva da budur yani mekruh olmamasıdır.

6) Gücü yetiyorsa iki bayramda da camiye yürüyerek gitmek daha efdaldır. Bayram günlerinde namaza yürüyerek gitmek müstehaptır. Cuma ve bayram namazlarına binek üstünde olarak gitmekte de bir mahzur (sakınca) yoktur.

7) Kurban bayramında evlerde, mescidlerde, sokaklarda ve camilerde yüksek sesle, ramazan bayramında ise kısık sesle tekbir getirilir ki bir önceki başlık altında sizlere bu tekbirler zikredilmiştir.

Namazdan önce hutbeyi dinlemek için minbere yaklaşılır. Bayram namazından sonra halk kurban kesme ile meşgul olacaklarından hatib minbere çıkmakta acele eder. Fitir bayramında ise fitreler fakirlere dağıtılacağı için namaz biraz geciktirilir. İmam hutbede vaaz-u nasihat eder, sadaka vermeye, fakirleri doyurmaya, o gün fakirleri dilenmekten kurtarmaya teşvik eder.

8) Şehrin iki ucundan herkes bayram namazı kılınan yere gelirler. Çocuklar, köle ve kadınlar da gelerek İslam cemâati çoğalır. Hayızlı kadınlar namaz kılanlardan biraz uzakta durup hutbeyi dinler, duada bulunurlar. Böylece bereket ve feyze kavuşurlar. Ancak zamanımızda fesat zâhir olacağı (kadın, erkek karışmasıyla fitne çıkması ve günaha düşme ihtimali kuvvetle muhtemel olduğu) için kadınların bayram namazına gitmesi müstehablıktan çıkmış aksine mekruh sayılmıştır.

9) Eve dönerken gittiği yoldan başka bir yol takip eder. Böyle yapmak müstehabdır. **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) böyle yaparlardı. "**er-Ravda**" kitabında zikredildiğine göre, bayram namazına adımlarının çok olup, fazla sevap alması için en uzun yoldan gitmeli ama evine çabuk ulaşması için en kısa yoldan geri dönmelidir.

10) Hiç şüpesiz ki bayram sabahının bayram namazını edâdan sonraki en büyük vazifesi imkanı olanlar için kurban kesmektir ki kurban kesmenin **İmâm-ı Âzam, İmâmı Muhammed, İmâm-ı Ebû Yûsuf** (Rahimehumüllâh)tan gelen bir rivayete göre vaciptir. Nitekim **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem):

«مَنْ كَانَ لَهُ سَعَةٌ وَلَمْ يُضَحِّ فَلَا يَقْرَبَنَّ مُصَلًّا.»

"Her kim için (kurban kesebilecek) imkan olur da kurban kesmezse, bizim mescitlerimize yaklaşmasın" (İbni Mâce, Ezâhî:2, no:3123, 2/1044) buyurarak kurban kesmeyenleri tehdit etmiştir. Kurban kesmenin faziletine dair birçok nas mevcuttur, nitekim **Allâh-u Te'âlâ:**

﴿يَوْمَ نَحْشُرُ الْمُتَّقِينَ إِلَى الرَّحْمَنِ وَفْدًا﴾

"Takva sahiplerini Rahman'a, binekli cemaatler halinde haşredeceğimiz gün" (Meryem Sûresi:85) buyuruyor.

Kurbanın, kurbanlık hayvanlardan en güzeli, en semizi ve en büyüğü olması müstehaptır. Çünkü kurban, ahiret bineğidir.

Peygamber Efendimiz (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

«عَظِّمُوا ضَحَايَاكُمْ، فَإِنَّهَا عَلَى الصِّرَاطِ مَطَايَاكُمْ.»

“Kurbanlarınızı büyük cüsseli almaya bakın. Zira onlar sırat üzerinde bineklerinizdir.”

(Aclûnî, Keşfü'l-Hafâ, no:1794, 2/75)

Binek ne kadar büyük ve ne kadar semiz olursa, sahibi, sırat üzerinden geçmeye o denli kadir olur.

Ali (Radiyallâhu Anh) bu âyet-i kerîmeyi okur ve: “O cemaatin binekleri, kurbanlarıdır. Onlar, yaratıkların mislini görmediği bir takım develerle cennete götürüleceklerdir ki, onların çulları, altından, yularları ise zeberceddendir.” buyururdu. (Abdülkâdir el-Geylânî el-Ğunye, 2/922)

Yine **Ali** (Radiyallâhu Anh)dan rivayet edildiğine göre:

عَنْ عَلِيِّ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ إِنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لِسَيِّدَتِنَا فَاطِمَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا: «يَا فَاطِمَةُ بِنْتُ مُحَمَّدٍ! قَوْمِي فَأَشْهَدِي أَضْحِيَّتِكَ، فَإِنَّهُ يُعْفَرُ لِكَ بِأَوَّلِ قَطْرَةٍ تَقْطُرُ مِنْ دِمَهِهَا مَغْفِرَةً لِكُلِّ ذَنْبٍ.»

“Peygamber Efendimiz (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) **Fatıma** (Radiyallâhu Anhâ)ya şöyle buyurmuştur: ‘Ey Muhammed’in kızı Fatıma! Kalk kurbanının yanında hazır bulun. Çünkü onun dökülecek ilk damla kanıyla birlikte, işlemiş olduğun bütün günahların bağışlanacaktır.’” (Beyhakî es-Sünenü'l-Kübra, no:19161, 9/476)

Ebû Sa’îd el-Hudrî (Radiyallâhu Anh) demiştir ki:

عَنْ أَبِي سَعِيدِ الْخُدْرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: يَا نَبِيَّ اللَّهِ! هَذَا لِآلِ مُحَمَّدٍ خَاصَّةٌ؟ فَإِنَّهُمْ أَهْلُ لِمَا خُصُّوا بِهِ مِنَ الْخَيْرِ أَمْ لِآلِ مُحَمَّدٍ وَلِلْمُسْلِمِينَ عَامَّةٌ؟ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «هَذَا لِآلِ مُحَمَّدٍ خَاصَّةٌ وَلِلْمُسْلِمِينَ عَامَّةٌ.»

“Ey Allâh’ın Nebîsi! Bu, özellikle âl-i Muhammed için midir? Yoksa hem âl-i Muhammed hem de bütün Müslümanlar için midir?” diye sorulunca, **Peygamber Efendimiz** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdular: **“Bu, özel olarak âli Muhammed, genel olarak da Müslümanlar içindir.”** (Kâsânî, el-Bedâi’, 5/79; Hâkim, el-Müstedrek, 4/222; İsbahânî, et-Terğîb, no:348; Münzirî, et-Terğîb ve’t-Terhib 2/154-155)

Âişe (Radiyallâhu Anhâ)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «صَحُّوا وَطَيَّبُوا بِهَا أَنْفُسَكُمْ، فَإِنَّهُ لَيْسَ مِنْ مُسْلِمٍ يُوجِّهُ ضَحِيَّتَهُ إِلَى الْقِبْلَةِ إِلَّا كَانَ دَمُهَا وَفَرْتُهَا وَصُوفُهَا حَسَنَاتٍ مُحْضَرَاتٍ فِي مِيزَانِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَكَانَ يَقُولُ: أَنْفَقُوا قَلِيلًا تُوجَرُوا كَثِيرًا، إِنَّ الدَّمَ وَإِذَا وَقَعَ فِي الثَّرَابِ فَهُوَ فِي حِزْزِ اللَّهِ حَتَّى يُؤْفِيَهُ صَاحِبُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.»

“(Vereceğiniz parayı çok görmeden) gönüllerinizi onunla hoş edin (o uğurda cömertçe harcama yapın). Zira hangi bir Müslüman kurbanını (kesmek için) kibleye döndürüp (yatırır-sa), elbette onun kanı, dışkısı, (kılı, tüyü) ve yünü kıyamet günü kendisi için mizanında hazır edilirler.”

Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) devamında şöyle buyururdu: **“(Allâh-u Te’âlâ kurban kesenler için:) ‘(Kurban için) az bir harcamada bulunun, çok mükâfat alınız. O (kurbanın) kan(ı) yere düştüğünde, kıyamet günü Allâh-u Te’âlâ onu(n sevabını) sahibine tastamam ödeyinceye kadar Allâh-u Te’âlâ’nın korumasında olur (ki bu yüzden sevabı asla zayi olmaz).”** (Abdürrezzâk, el-Musannef, no:8167, 4/388; Deylemî, el-Firdevs bi me’sûri’l-hitâb, no:3873, 2/425)

Hadîs-i şerifte şöyle vârid olmuştur:

عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «مَنْ ضَحَّى أَوْضَحِيَّتَهُ فَإِذَا خَرَجَ مِنْ قَبْرِهِ وَجَدَهُ قَائِمًا عَلَى رَأْسِ الْقَبْرِ، فَإِذَا شَعْرُهُ مِنْ قُضْبَانِ الذَّهَبِ، وَعَيْنُهُ مِنْ ياقُوتٍ، وَقَرْنَاهُ مِنْ ذَهَبٍ، فَيَقُولُ: مَنْ أَنْتَ؟ فَمَا رَأَيْتُ شَيْئًا أَحْسَنَ مِنْكَ، فَيَقُولُ: أَنَا قُرْبَانُكَ الَّذِي قَرَّبْتَنِي فِي الدُّنْيَا، ارْكَبْ عَلَيَّ ظَهْرِي، فَيَرْكَبُ عَلَيْهِ وَيَذْهَبُ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِلَى ظِلِّ الْعَرْشِ.»

“Her kim kurbanını keserse kabrinden çıktığı zaman o kurbanı kabrinin başında dikilmiş vaziyette bulur ki o vakit onun tüyleri altın çubuklardan, gözü yakuttan, iki boynuzu da som altından olduğu için (onu tanımaz da): ‘Sen de kimsin? Senden daha güzel hiçbir şey görmedim’ der. Bunun üzerine o: ‘Ben senin dünyada Allâh’a feda ettiğin kurbanıyım. Hadi şimdi sırtıma bin’ der. Böylece onun sırtına binerek gökle yer arasında uçup arşın gölgesine gider.” (Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/155)

Rivayet olduğuna göre **Dâvûd** (Aleyhisselâm):

قَالَ دَاوُدُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: «إِلَهِي! مَا ثَوَابُ مَنْ ضَحَّى مِنْ أُمَّةٍ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ» قَالَ: «ثَوَابُهُ أَنْ أُعْطِيَهُ بِكُلِّ شَعْرَةٍ عَلَى جَسَدِهَا عَشْرَ حَسَنَاتٍ وَأَمْحُو عَنْهُ عَشْرَ سَيِّئَاتٍ.»

“İlâhi! Muhammed (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) ümmetinden kurban kesenlerin sevabı ne ola?” diye müracaatta bulununca Allâh-u Te’âlâ: “Ben ona sevap olarak hayvanın cismindeki her tüye karşılık on hasane (sevap) vereceğim, on günahını da ondan sileceğim” buyurdu. (Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/155)

Hadîs-i şerifte şöyle vârid olmuştur:

«عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «أَلَا إِنَّ الْأُضْحِيَّةَ هِيَ تُنْجِي صَاحِبَهَا مِنْ شَرِّ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ.»

“Âgâh olun ki, şüphesiz kurban, sahibini dünya ve âhiretin tüm şerlerinden kurtarır.” (Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/155)

ESMÂULLÂHİ'L-HÜSNÂ

KIRK DOKUZUNCU İSM-İ ŞERİF «الْمَجِيدُ» İSM-İ ŞERİFİ

İmâm-ı Zerrûk, Mâu'l-'Ayneyn, İmâm-ı Şebrâvî ve Yûsuf-u Nebhânî (Rahimehumüllâh)ın beyanları vechile; «الْمَجِيدُ» ism-i şerîfi “En kâmil manadaki şeref ve sonu olmayan büyüklükteki mülk Kendisine ait olup, kullarına karşı ihsan ve kerem sahibi olan Yüce Zât” demektir.

Allâh-u Te’âlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

﴿رَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الْبَيْتِ إِنَّهُ حَمِيدٌ مَجِيدٌ﴾

“Ey Ehl-i Beyt! Allâh'ın (bütün hayırları getiren) rahmeti (peygamberlik ve çocuk bağılaşması gibi bütün hayırları) ve bereketleri özellikle sizin üzerinize olsun. Şüphesiz ki O, (tüm işleri beğenilen ve bütün kullarının hamdlerini hak edecek kadar nimetler veren bir) Hamîd'dir, (ihsanı pek açık ve çok büyük olan, Mukaddes Zât'ı ise çok yüce ve şerefli olan bir) Mecîd'dir.” (Hûd Sûresi:73'den)

﴿ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيدُ﴾

“(O Allâh-u Te’âlâ) Arş'in sahibidir, (Zât'ı ve sıfatları pek ulu olan bir) Mecîd'dir.” (Bürûc Sûresi:15)

Bu ism-i şerîf özetle “Çok şerefli” demektir. Onun için Allâh-u Te’âlâ Kâf Sûresi'nin ilk âyet-i kerîmesinde:

﴿ق وَالْقُرْآنِ الْمَجِيدِ﴾

“Kâf! O çok şerefli ve pek bereketli Kur’ân’a yemin olsun (ki, Habibim Biz seni büyük bir uyarıcı olarak gönderdik)” (Kâf Sûresi:1) buyurarak yüce Kitabımız’ı “Mecîd” vasfı ile sıfatlamıştır.

Hattâbî (Rahimehullâh) şöyle demiştir: “Mecîd, kerem ve ihsanı bol olandır. Mecd kelimesi lügatte bolluk ve genişlik manasındadır. Araplar bu manayı pek cömert, bahşişleri bol ve çok olan kimse için ‘Raculün mâcid’ şeklinde çokça kullanırlar.”

Ulemâdan bazısı şöyle demiştir: “Mecd; şerefin o yüce olmasıdır ki onun üzerine herhangi bir artış ve o mertebeye herhangi birisinin ulaşması asla düşünülemez.”

Mecîd, zengin (ğanî) ve zenginlik veren (muğnî) anlamına da gelebilir. Nitekim **Allâh-u Te’âlâ**’nın isimlerinden olan Vâcid ism-i şerîfi istediği her şeyi yapmaya gücü yeten anlamına gelirken Mâcid ism-i şerîfi ise güç ve kudrette mükemmel olmasının yanı sıra cömertliği, rahmeti, keremi ve ihsanı bol olan manasında da tefsir edilmiştir. **Allâh-u Te’âlâ** Zâtında ve bütün sıfatlarında en mükemmel, eksiksiz, yüce ve üstün olandır.

Mecîd olan Zat, mecd sıfatına sahip olandır. Mecd, sıfatların bol, geniş ve üstün olmasıdır. Zaten bu vasfa lâyük olan da sadece **Allâh-u Te’âlâ**’dır. Nitekim bütün sıfatları yüce olan yalnızca O’dur.

Mesela; O **Allâh-u Te’âlâ** ilmi mükemmel olan bir Alîm’dur. O, rahmeti her şeyi kuşatacak nispette Rahîm’dur. O, hiçbir şeyin Kendisini âciz bırakamayacağı şekilde Kâdir’dur. O, hilminin sonu olmayacak bir biçimde Halîm’dur. O, hükmünde ve hikmetinde eşsiz olan bir Hakîm’dur. **Allâh-u Te’âlâ**’nın diğer bütün esmâ-i şerîfesi ve evsâf-ı azîmesi de böylece eşsiz ve mükemmeldir. Hiçbirinde herhangi bir kusur ve noksanlık yoktur. O’nun hakkında hiçbir kusur düşünülemez.

Allâh-u Te’âlâ Zâtı çok keremli olan, yaptığı bütün işler güzel ve yerli yerinde bulunan, bağış, ikram ve ihsanı çok bol olandır. İşte bir şeyin Zâtının yüceliği ile fillerinin güzelliği bir araya geldiğinde “Mecd” sıfatı zuhûr eder ki bu da sadece **Allâh-u Te’âlâ**’da mevcuttur.

Şu bilinsin ki; «مَجِيدٌ» Mecîd ism-i şerîfi mübâlağa ifade ettiği için «مَاجِدٌ» Mâcid ism-i şerîfinden daha geniş anlamlı olduğundan “Bağış, ihsan ve ikramı pek geniş olan” manasına gelir.

Mecd; büyüklük, genişlik, bolluk ve üstünlük ifade eden bir sıfat olduğuna göre, kulun:

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ.»

“Lâ ilâhe illâllâhu vallâhu ekber” sözünün anlamı şöyle anlaşılabilir: “Lâ ilâhe illâllâh” kelime-i tevhîdi **Allâh-u Te’âlâ**’nın ilahlığına ve bir oluşuna delalet etmektedir. O’nun eşsiz ve tek ilâh olması, O’nu tam bir sevgiyle sevmeyi zorunlu kılar. “Vallâhu ekber” sözü ise **Allâh-u Te’âlâ**’nın büyüklüğüne ve yüceliğine delalet etmektedir. Bu ise O’nu yüceltmeyi, O’na tâzim etmeyi ve büyük tutmayı mecbur eder.

Allâh-u Te’âlâ Mecîd (yüce) olan yegâne Zattır. Bu ism-i şerîfin üzerimizde zâhir olan eserlerinden bazıları; **Allâh-u Te’âlâ**’nın günahları affetmesi, suçları bağışlaması, kötülükleri örtmesi ve kullarına hilm (cezalarını vermekte acele etmeme muâmelesi ile) davranması gibi bazı güzellikleridir. **Allâh-u Te’âlâ** hakkını alma ve cezalandırma gücüne sahip olduğu halde, cezanın miktarını ve günahın büyüklüğünü bilmesine rağmen yine de kullarını bağışlar.

Allâh-u Te’âlâ’nın bağışlaması, kudretinin ve hikmetinin mükemmelliğindedir. O Mecîd-ü Zü’l-Celâl biz insanlar gibi âcizlikten dolayı affedenlerden değildir. **Allâh-u Te’âlâ** kullarını cezalandırmaya kâdirdir ama yine de tevbe eden kullarına bu sıfatının gereğiyle muâmele etmeden onları affeder.

İnsan, **Allâh-u Te’âlâ**’nın isim ve sıfatlarının dünyadaki etkilerini ve işlerin nasıl gerçekleştiğini düşünürse, bütün kötülüklerin kullardan kaynaklandığını, **Allâh-u Te’âlâ**’nın bütün isimlerinde, sıfat ve fillerinde mükemmeliyet bulunduğunu ve hiçbir eksiğinin bulunmadığını görür. Bu isim ve sıfatlar **Allâh-u Te’âlâ**’nın Rablik ve ilahlığını (kabul etmemizi) gerektirdiği gibi, O’nun hamd edilmeye ve yüceltmeye layık olduğunu (bilmemizi de) gerektirir.

Allâh-u Te'âlâ'nın takdir ettiği ve gerçekleşmesini sağladığı her filde sayısız hikmetler ve sırlar vardır. Bu filler sayesinde kullar, **Allâh-u Te'âlâ'nın** isim ve sıfatlarını tanıyabilmekte, O'nu sevmekte, anmakta, O'na şükretmekte, yine bu isim ve sıfatlarla O'na ibadet etmektedirler.

Bu ism-i şerîfin manasını bilen, daima **Allâh-u Te'âlâ'yı** yüceltir, O'nun hakkındaki marifeti (tanıması) artar. **Allâh-u Te'âlâ'nın** iyiliğinin güzel, bağış ve ihsanının bol, üstünlüğünün aşılamaz olduğuna ve hiçbir fiilin çirkin olmadığına kesin bir bilgiyle inanır. İşte o zaman insanlarla da güzel ahlak ve hoş bir muâmele üzere geçinir.

Allâh-u Te'âlâ'nın Mecîd olduğunu ikrâr eden kişi O'nun kudreti karşısında boynunu eğer, O'ndan gayrisine yönelmez. Zaten her şey O'ndandır ve yine O yüce şeref sahibine dönücdür.

Bu ism-i şerîfle alâkalanmak (**Allâh-u Te'âlâ'ya** bu mana üzerinden bağlanmak) cihetinden **Allâh-u Te'âlâ'ye** mânen yaklaşmak; O'na tâzim etmek, kadrini yüceltmek ve asla gururlanmadan O'nun şerefine lâyık amelleri işlemek sûretiyle olur.

Bu ism-i şerîfle ahlâklanmak (manasını nefsinde tatbik etmek) yönünden **Allâh-u Te'âlâ'ya** mânen yakınlaşmak ise himmetini yüce tutarak her yönden en güzel evsâf ile süslenmeye çalışmak sûretiyle ve bütün edeplere riâyet etmekle olur. (İmâm-ı Zerrûk, Şerhu Esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:79-80; Muhammed Şebrâvî, Fevâidü'l 'izzî'l-esnâ fi şerhi esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:59-60; eş-Şeyh Mâu'l-Ayneyn, Fâtiku'r-ratk alâ Râtiki'l-fetk, sh:332; Yûsuf en-Nebhânî, Sa'âdetü'd-dâreyn, sh:516; Hâmid Ahmed et-Tâhir, el-Câmi'u li esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:256-259)

«الْمَجِيدُ» İSM-İ ŞERİFİNİN BAZI HAVÂSSİ

1) Bu ism-i şerîfi zikretmeye devam edenler şeref ve haysiyet bakımından yücelir.

2) Abraş (derinin lekeli olması) hastalığına yakalanan birisi eyyâm-ı bîz yani hicrî ayın 13, 14 ve 15. günlerinde oruç tutup, iftar vaktinden önce (sayısız olarak) bu ism-i şerîfi zikretmekle meşgul olursa, bir rivâyete göre ise yüz (100) kere bu ism-i şerîfi okursa, **Allâh-u Te'âlâ'nın** izniyle hastalığından kurtulur.

3) Her farz namazın ardından bu ism-i şerîfi elli yedi (57) kere okuyan kişinin sûreti (görünüşü) ve ahlâkı çok güzelleşir.

4) Her kim sabah namazından sonra bu ism-i şerîfi doksan dokuz (99) kere okuyup iki eline üfleyerek ellerini yüzüne sürerse ya da bütün vücuduna iki kere üflerse, **Allâh-u Te'âlâ'nın** izniyle o kişi akranları arasında çok belirgin bir şekilde izzet, heybet ve muhabbet sahibi olur.

(Yûsuf ibni İbrâhîm, Kazâu'l-hâcât ve teysîrû'l-mühimmât bi zikri esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:38; eş-Şeyh Mâu'l-Ayneyn, Fâtiku'r-ratk alâ Râtiki'l-fetk, sh:332; İmâm-ı Zerrûk, Şerhu Esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:79-80; Muhammed Şebrâvî, Fevâidü'l 'izzî'l-esnâ fi şerhi esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:59-60; Yûsuf en-Nebhânî, Sa'âdetü'd-dâreyn, sh:515; Seyyid Süleyman el-Hüseynî, Kenzü'l-havâs, 1/110-111)

ERBA'İN-İ İDRİSİYYE KIRK BİRİNCİ İSM-İ ŞERİF

«يَا غِيَاثِي عِنْدَ كُلِّ كُرْبَةٍ وَمُجِيبِي عِنْدَ كُلِّ دَعْوَةٍ وَمَعَاذِي عِنْدَ كُلِّ شِدَّةٍ
وَيَا رَجَائِي حِينَ تَنْقَطِعُ حِيلَتِي، يَا غِيَاثِي!»

“Ey her sıkıntı anında yardımcım, her dua anında kabul edicim, her zorluk vaktinde sığınacağım! Ey çarem tükendiğinde ümidim! Ey Gıyâsım!

BU İSM-İ ŞERİFİN BAZI HAVÂSSİ

1) Bu ism-i şerîfi zikretmeye devam eden kişinin duaları makbul olur, istekleri yerine gelir ve bunu okuyan kişi için daha birçok bereketler hâsıl olur.

2) Bu ism-i şerifte geride geçen tüm ism-i şerîflerin bütün özellikleri mevcuttur ve bu ism-i şerîf Esmâ-i İdrîsiyye diye isimlenen bu sırlar mecmûasının ağzını mühürleyen bir mü-

hür gibidir. Dolayısıyla bu ism-i şerîfi zikrertmeye devam eden, sanki bütün isimleri zikretmiş gibidir.

3) Bu ism-i şerîfi günde doksan dokuz (99) kere okumaya devam eden kişi, rüyasında **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)i görmekte şerefyâb olur.

4) Bir türlü sıkıntılarında kurtulamayan, umduklarına kavuşamayan veya hapiste olan kişi bu ism-i şerîfi bin doksan dokuz (1099) ya da diğer bir rivayete göre doksan dokuz (99) kere okursa veya her gün doksan dokuz (99) kere okumaya devam ederse, **Allâh-u Te'âlâ**'nın izniyle bulunduğu halden kurtulur.

5) Bir kimse bu ism-i şerîfi bir sene boyunca, gündüz yedi bin (7000) kere, gece ise beş bin (5000) kere olmak üzere bir günde on iki bin (12000) kere okumaya devam ederse, bir senenin sonunda o kişinin keşfi açılır.

6) Bu ism-i şerîfi her gün ihlâs ve huzûr-u kalple kırk kere okumaya devam edenler, her gece rüyasında **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in vech-i şerîfini görmekte müşerref olurlar.

(Şihâbüddîn es-Sühreverdî, Şerhu'l-esmâi'l-erba'in, Yazma Nüsha, Ayasofya, no:3358, verak:150; Yazma Bağışlar, no:2773, verak:15; Beyazid Devlet, no:1256, verak:23; Muhammed ibni Hatîrüddîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:273-274; Allâme Şeyh Muhammed et-Tünusî, er-Ravzatü's-sündüsiyye fi'l-esmâi'l-İdrîsiyyeti's-Sühreverdîyye, sh:62)

ESMÂ-İ HÜSNÂ MANZÛMELERİ VE HAVÂSSİ

AHMED ED-DERDÎR HAZRETLERİ'NE AİT ESMÂ-İ HÜSNÂ MANZÛMESİ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

6. Beyt-i Şerif

وَيَا مَالِكُ مَلِكُ جَمِيعِ عَوَالِمِي
لِرُوحِي وَخَلِصُ مِنْ سِوَاكَ عُقُولُنَا

"Ey Mâlik! Bütün âlemlerimin yönetimini ruhuma temlik eyle (ver ki) uzuvlarımda nefsin hâkimiyeti kalmasın),

Akıllarımızı (düşüncelerimizi) Senden gayri her şeyden tamamen halâs eyle (kurtar)."

Bu Beyt-i Şerifin Bazı Havâssı

Bu beyt-i şerif rûhun kendisine nefis cihetinden sirâyet etme tehlikesi mevcut olup, nurunu kaybetmesine sebep olabilecek kötü hallerinden kurtulması, kalbin de mâsivâ (Allâh-u Te'âlâ'dan gayri şeylerin tasasın)dan arınması için 90 kere okunur.

7. Beyt-i Şerif

وَقَدِّسْ أَيَا قُدُّوسِ نَفْسِي مِنَ الْهَوَى
وَسَلِّمْ جَمِيعِي يَا سَلَامٌ مِنَ الضَّنَا

"Ey Kuddûs! Nefisimi hevâ (kötü arzu)dan takdis eyle (arındır), Ey Selâm! Bütün varlığımı sıkıntıdan selâmete çıkar."

Bu Beyt-i Şerifin Bazı Havâssı

Bu beyt-i şerif nefsin kötü isteklerinin şerrinden kurtulmak, üzüntü ve kederden uzak kalabilmek için 170 kere okunur. (Ahmed es-Sâvî, Şerhu'l-Manzûmeti'd-Derdîriyye, sh:116-117; es-Seyyid Muhammed Alevî el-Mâlikî, Ebvâbü'l-ferac, sh:215)

ABDÜLKÂDİR EL-GEYLÂNÎ HAZRETLERİ'NİN
ESMÂ-İ HÜSNÂ MANZÜMESİ

8. Beyt-i Şerîf

وَيَا مَلِكٌ قُدُّوسٌ قَدِّسٌ سَرِيرَتِي
وَسَلِّمْ وُجُودِي يَا سَلَامٌ مِنَ الْبَلَاءِ

“Ey Melik ev Kuddûs (mukaddes Padişah)!
İç âlemimi takdis eyle, (Kötü düşüncelerden arındır),
Ey Selâm! Vücûdumu beladan sâlim (kurtulmuş) eyle.”

Bu Beyt-i Şerîfin Bazı Havâssı

1) Bu beyt-i şerîf 90 kere okunduğunda zâhirî ve bâtinî (maddî ve mânevî) mülk ve saltanata erişmeye vesile olur. Bu beyt-i şerîf 170 kere okunduğunda kişinin nefsinin ve iç âleminin yanlış inançlardan ve huylardan arınmasına vesile olur. 130 kere okunduğunda ise maddî-mânevî belalardan selâmet sebebi olur.

2) Bu beyt-i şerîfe her gün zevâl vaktinde yüz kere devam edenin kalbi pak olur ve kederi kaybolur.

3) Bu beyt-i şerîf kalplerin safâsı yani bütün kötü inançlardan ve fikirlerden arınması için her gün zeval vaktinde yani öğlen ezanı zamanında yüz defa okunur.

9. Beyt-i Şerîf

وَيَا مُؤْمِنٌ هَبْ لِي أَمَانًا مُحَقَّقًا
وَسِتْرًا جَمِيلًا يَا مُهَيِّمُنْ مُسْبَلًا

“Ey Mümin! Sen bana kesinleşmiş bir güvence bahşet,
Ey Müheymin! Sen benim (kusurlarım üzerine)
sarkıtılmış güzel bir perde nasip et.”

Bu Beyt-i Şerîfin Bazı Havâssı

1) Bu beyt-i şerîfi 136 kere okuyan dünya ve âhiret hususunda bütün korkulardan güvenceye nâil olur. 145 kere okuyan ise dünya ve âhirette rezil-ü rüsvay olacağı bütün kusurlarından **Allâh-u Te'âlâ'nın** mânevî perdesiyle himâye edilir.

2) Bu beyt-i şerîfi farzların akabinde otuz altı kere okuyan kişi canı ve malı hakkında güvencede olur.

3) Bu beyt-i şerîfi her gün bin yüz otuz üç defa zikreden kişi darbe almaktan, vebâ hastalığından, bulaşıcı hastalıklardan ve ağır hastalıklardan emîn olur.

4) Bu beyt-i şerîfi kırk gün, kırk bir kere sabah namazından sonra güneş doğmadan önce okuyan kişiyi **Allâh-u Te'âlâ** zengin ve azîz eder, onu hiçbir şeye muhtaç bırakmaz. (Seyyid Muhammed Ali en-Nakşebendî el-Kâdirî, et-Tâil mine'l-füyûzât ve'd-delâil, sh:209)